

Επίσημη Εφημερίδα

C 172

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

51ο έτος

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

5 Ιουλίου 2008

Ανακοίνωση αριθ.	Περιεχόμενα	Σελίδα
III	Προπαρασκευαστικές πράξεις	
	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ	
	74η σύνοδος ολομέλειας της 9ης και 10ης Απριλίου 2008	
2008/C 172/01	Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού σε μια Ευρώπη που αλλάζει»	1
2008/C 172/02	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες: Επιτεύγματα και μελλοντικές προοπτικές»	7
2008/C 172/03	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «η ηλεκτρονική ένταξη»	12
2008/C 172/04	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πράσινη Βίβλος για τις αστικές συγκοινωνίες»	17
2008/C 172/05	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον του κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου»	24
2008/C 172/06	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκή λιμενική πολιτική»	29
2008/C 172/07	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση»	34
2008/C 172/08	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Λευκή Βίβλος — Μαζί για την υγεία: Στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ για την περίοδο 2008-2013»	41
2008/C 172/09	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική για τη διεύρυνση και κυριότερες προκλήσεις για το 2007-2008 — Υποψήφιες χώρες»	45
2008/C 172/10	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Η αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας και της ξηρασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση»	49

EL

Τιμή:
18 EUR

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

2008/C 172/11	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για τις «Ευρωπαϊκές αγορές ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου: τρίτη νομοθετική δέσμη»	55
2008/C 172/12	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με τη Στρατηγική διεύρυνσης και βασικές προκλήσεις 2007-2008 Υποψήφιος για προσχώρηση χώρες	60
2008/C 172/13	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ευρύτερη συμμετοχή των νέων στο κοινωνικό γίγνεσθαι»	65

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

74Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 9ΗΣ ΚΑΙ 10ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2008

Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού σε μια Ευρώπη που αλλάζει»

(2008/C 172/01)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- κρίνει ότι είναι επιτακτικό να διατηρηθεί ένα ισχυρό πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο, το οποίο θα διαθέτει επαρκή μέσα σε μεσο-μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, προκειμένου να εκφραστεί, διαμέσου κοινών πολιτικών, μια συλλογική βούληση·
- είναι της γνώμης ότι ο μελλοντικός κοινοτικός προϋπολογισμός οφείλει να αντικατοπτρίζει τον εμπλουτισμό των νομικών βάσεων της συνθήκης και απορρίπτει την υπόθεση ενός ανταγωνισμού μεταξύ, αφενός, των προϋπαρχουσών πολιτικών και, αφετέρου, των νέων τομέων ευρωπαϊκής δράσης ή των νέων πολιτικών που οφείλονται στις νέες πλανητικές προκλήσεις·
- ζητά να θεωρηθεί η εξέλιξη του προϋπολογισμού σύμφωνα με μια σταδιακή δυναμική ολοκλήρωσης, με βάση πειραματικές κοινοτικές δράσεις, και αυτό το εγχείρημα να αναστρέψει σαφώς τη λυπηρή τάση που παρατηρείται σήμερα όσον αφορά το μέγεθος του κοινοτικού προϋπολογισμού·
- ζητά ο στόχος της αξιοποίησης όλων των δυνατοτήτων, που συνδέονται με την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και τη συμβολή των περιφερειακών και τοπικών αρχών, να τεθεί στο επίκεντρο της στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού και υπενθυμίζει ότι ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η συγχρηματοδότηση, και η υλοποίηση των ευρωπαϊκών πολιτικών μπορούν να επωφεληθούν αισθητά από τη συμβολή των περιφερειακών και τοπικών αρχών·
- ανησυχεί ιδιαίτερα για το γεγονός ότι η ενδεχόμενη επανενθιμοποίηση —ολική ή μερική— των πολιτικών που χρηματοδοτούνται από την Ένωση μπορεί να καταλήξει μόνο σε ανεπαρκείς, αναποτελεσματικές, και μη συνεκτικές αποκρίσεις στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ακόμη και σε απώλεια του αποτελέσματος μόχλευσης των κοινοτικών παρεμβάσεων·
- τονίζει ότι ένα σταθερό πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, το οποίο υπερβαίνει σαφώς την πενταετία, αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, κατά συνέπεια, προτείνει να επιμηκυνθεί η περίοδος προγραμματισμού του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου στα 10 έτη, με τη διάθεση ενός συνολικού ποσού τα πρώτα 5 έτη και με επαναδιάθεση των αποθεματικών, για παράδειγμα ένα ποσοστό 25 %, σε ένα πλαίσιο πραγματικής ενδιάμεσης ανάθεσης· η λύση αυτή θα διασφάλιζε συνοχή με την ευρωπαϊκή δημοκρατική χρονολογική διάρθρωση·
- είναι της γνώμης ότι το νέο σύστημα χρηματοδότησης του κοινοτικού προϋπολογισμού πρέπει να βασίζεται στη διαφάνεια και σε ιδίους πόρους που εγγυώνται την ισότητα και την αλληλεγγύη, τη σταθερότητα, την ορατότητα, τη σαφήνεια, την ακρίβεια και την απλότητα με όσο το δυνατόν λιγότερες εξαιρέσεις.

Εισηγητές: Michel DELEBARRE — Δήμαρχος Δουνκέρκης (FR/PSE)

Luc VAN DEN BRANDE — Μέλος του κοινοβουλίου της Φλάνδρας (BE/PPE)

Έγγραφο αναφοράς

SEC(2007) 1188 τελικό — Ανακοίνωση της Επιτροπής «Μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού σε μια Ευρώπη που αλλάζει» — Έγγραφο δημόσιας διαβούλευσης ενόψει της επανεξέτασης του προϋπολογισμού 2008/2009

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού, ενίσχυση της Ευρώπης

1. κρίνει ότι, για να δοθεί μια φιλόδοξη απόκριση στις προσδοκίες των ευρωπαίων πολιτών, η μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού πρέπει να αποβλέπει κατά προτεραιότητα στην ενίσχυση του δημοκρατικού συμφώνου εμπιστοσύνης που συνδέει τους πολίτες με την Ένωση και, με τον τρόπο αυτό, να ανανεώσει την εταιρική σχέση των οργάνων που είναι υπεύθυνα για τις πολιτικές στα διάφορα εδαφικά επίπεδα·

2. υπενθυμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να αποτελέσει παγκόσμιο πρότυπο αναφοράς ως προς την ευημερία και τη συνοχή, στο οποίο ο σχεδιασμός της Ευρώπης συμβιβάζεται με τη διατήρηση των ιδιαίτερων ταυτοτήτων και την προώθηση της συμμετοχής και της δημοκρατίας στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο·

3. είναι πεπεισμένη ότι η προστιθέμενη αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έγκειται στην ειρήνη, την προστασία, και τη σταθερότητα που διασφαλίζει στους πολίτες της· στη δυνατότητα που προσφέρει στους Ευρωπαίους να αναπτύξουν πλήρως το ατομικό δυναμικό τους πέρα από τα εθνικά σύνορα και σε ευρωπαϊκή κλίμακα· στην ανάπτυξη ευρωπαϊκής συνείδησης και αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών διαφορετικών εθνικοτήτων και πολιτιστικών παραδόσεων διαμέσου της προώθησης της οικονομικής, κοινωνικής, και εδαφικής συνοχής· στη δημιουργία ενός χώρου που επιτρέπει στους Ευρωπαίους να διατηρούν εμπορικές συναλλαγές στους κόλπους μιας ενιαίας αγοράς και στην εφαρμογή κοινών προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα·

4. διαπιστώνει ότι η πρόκληση της δημοσιονομικής μεταρρύθμισης συνίσταται ακριβώς στο να διασφαλιστεί η πρόοδος του κοινωνικού και οικονομικού αυτού προτύπου, χωρίς να διαλυθούν τα θεμελιώδη στοιχεία του, και να αξιοποιηθεί στο μέγιστο ο εδαφικός πλούτος της Ευρώπης και η — πολιτιστική ιδίως — ποικιλομορφία της, προς όφελος της συνοχής της·

5. κρίνει ότι είναι επιτακτικό να διατηρηθεί ένα ισχυρό πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο, το οποίο να διαθέτει επαρκή μέσα σε μεσομακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, προκειμένου να εκφραστεί, διαμέσου κοινών πολιτικών, μια συλλογική βούληση για την υλοποίηση των καθορισθέντων στόχων·

6. υπενθυμίζει ότι όλη η αξία του κοινοτικού προϋπολογισμού, ο οποίος, δεδομένου ότι βασίζεται στις αρχές της αλληλεγγύης, της σταθερότητας του πολυετούς δημοσιονομικού του πλαισίου, και της πολλαπλής συμμόρφωσης που συνδέεται με τα οφέλη του, αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της χωροχρονικής συνέχειας κάθε δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

7. είναι πεπεισμένη ότι το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ εγγυάται τη συνέχεια του στρατηγικού προσανατολισμού πάνω στις γενικές ευρωπαϊκές πολιτικές γραμμές και μια βεβαιότητα για τις αποκεντρωμένες επενδύσεις·

8. επαναλαμβάνει, για το λόγο αυτό, την υποστήριξη της προς τη νέα συνθήκη, που είναι ένα θετικό βήμα στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, με την ενίσχυση, την επικαιροποίηση, ακόμα και τον επαναπροσδιορισμό των πολιτικών που είναι ήδη στον πυρήνα της ευρωπαϊκής οικοδόμησης και την κοινοτικοποίηση άλλων σημαντικών πολιτικών·

9. είναι της γνώμης ότι ο μελλοντικός κοινοτικός προϋπολογισμός πρέπει να στηρίζεται στις κοινοτικές αρμοδιότητες οι οποίες ορίζονται στη συνθήκη της Λισαβόνας και ότι οφείλει να αντικατοπτρίζει, στο βαθμό που τούτο είναι απαραίτητο, τον εμπλουτισμό των νομικών βάσεων της συνθήκης και απορρίπτει την υπόθεση ενός ανταγωνισμού μεταξύ, αφενός, των προϋπαρχουσών πολιτικών, οι στόχοι των οποίων είναι πάντα σημαντικοί, και, αφετέρου, των νέων τομέων ευρωπαϊκής δράσης ή των νέων πολιτικών που οφείλονται στις νέες планητικές προκλήσεις·

10. ζητά, επίσης, να θεωρηθεί η εξέλιξη του προϋπολογισμού σύμφωνα με μια σταδιακή δυναμική ολοκλήρωσης, με βάση την εφαρμογή μέτρων που ευνοούν την κοινωνική, οικονομική, και εδαφική συνοχή·

11. επιθυμεί, συνεπώς, ο μελλοντικός ευρωπαϊκός προϋπολογισμός να είναι ικανός να καλύπτει πειραματικές κοινοτικές δράσεις·

12. πιστεύει ακράδαντα ότι είναι απαραίτητο να υιοθετηθεί μια συνολική θεώρηση των παρεμβάσεων και των δημοσίων οικονομικών, σε ένα γενικό πλαίσιο δημοσιονομικών περιορισμών τόσο σε ευρωπαϊκό και το εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο τοπικών και περιφερειακών αρχών. Συνεπώς, θα ήταν σκόπιμο να προβλεφθούν άλλες μέθοδοι χρηματοδότησης, πέραν των απλών επιδοτήσεων, συμπεριλαμβανομένης της προσφυγής σε φορολογικά μέτρα, και να λαμβάνονται υπόψη οι παρεμβάσεις άλλων χρηματοπιστωτικών εταίρων όπως, για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων·

13. θεωρεί ότι ο στόχος της μεταρρύθμισης του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού είναι σαφής: να διασφαλιστούν για την Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτικά μέσα αντάξια των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών, και εδαφικών αρμοδιοτήτων και προοπτικών της οι οποίες απορρέουν από τις συνθήκες και ένα απλό και διαφανές σύστημα, το οποίο να παρέχει στους πολίτες σαφή εικόνα της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας·

14. φρονεί ότι η Ευρώπη οφείλει να αξιοποιήσει την ευκαιρία αυτή, προκειμένου να καταστεί μια πιο συνεκτική οντότητα, στην οποία οι συμπολίτες μας θα είναι υπερήφανοι να ανήκουν και η οποία θα τους δίνει εμπιστοσύνη για το μέλλον και για τις σχέσεις τους με τον υπόλοιπο κόσμο·

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, εταίροι για μια Ευρώπη που αλλάζει

15. τονίζει το γεγονός ότι η νέα Συνθήκη αποτελεί σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της πολυεπίπεδης ευρωπαϊκής διακυβέρνησης, με την επέκταση της αρχής της επικουρικότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και την ένταξη της εδαφικής διάστασης της συνοχής. Η προοπτική αυτή ενισχύει τους δεσμούς μεταξύ της Ένωσης και των ευρωπαίων πολιτών και καθιστά δυνατή την πρόοδο με σεβασμό των ταυτοτήτων και των ιδιαιτεροτήτων·

16. υπογραμμίζει ότι η εταιρική σχέση των ευρωπαϊκών οργάνων, των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών αποτελεί, πράγματι, το πλέον κατάλληλο πρότυπο διακυβέρνησης στην εποχή μας, όπου οι ευκαιρίες και οι προκλήσεις συχνά εντοπίζονται σε περιφερειακό επίπεδο, ενώ οι συνέπειές τους επεκτείνονται ευρύτερα·

17. υπενθυμίζει ότι ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η συγχρηματοδότηση και η υλοποίηση των ευρωπαϊκών πολιτικών μπορούν να επωφεληθούν αισθητά από τη συμβολή των περιφερειακών και τοπικών αρχών και ιδιαίτερα από την διεθνή, διοργανική και διατομεακή τους πείρα·

18. ζητά, συνεπώς, ένα ρεαλιστικό ευρωπαϊκό προϋπολογισμό, χάρη στον οποίο θα είναι δυνατόν να υλοποιούνται οι μεγάλοι ευρωπαϊκοί στόχοι ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες των διαφόρων εδαφικών πλαισίων·

19. για το σκοπό αυτό, εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι περιφερειακές και τοπικές αρχές αποκτούν, ολοένα και περισσότερο, ουσιαστικές αρμοδιότητες ή καθήκοντα, προκειμένου να παρεμβαίνουν στους τομείς που επηρεάζονται περισσότερο από τις μεγάλες προκλήσεις της Ευρώπης, λόγω μιας γενικότερης τάσης διοικητικής αποκέντρωσης στην πλειονότητα των κρατών μελών της Ένωσης·

20. τονίζει, εξάλλου, ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν, επίσης, καταστεί σημαντικότεροι δημοσιονομικοί φορείς, επί των οποίων ο ευρωπαϊκός προϋπολογισμός μπορεί να ασκήσει ισχυρότατο αποτέλεσμα μόχλευσης, τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη. Οι αρχές αυτές έλεγχαν, ήδη από το 2004, περισσότερο από 60 % του συνόλου των δημοσίων επενδύσεων στην διευρυμένη Ευρώπη·

21. συμμερίζεται την άποψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αναπτύσσεται στην τέταρτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή ότι σε ένα σημαντικό αριθμό κρατών μελών οι τοπικές ή περιφερειακές αρχές είναι εξίσου υπεύθυνες για τις δημόσιες επενδύσεις με την κεντρική κυβέρνηση. Είναι, εξάλλου, αρμόδιες για τις επενδύσεις στους τομείς της εκπαίδευσης, της στέγασης, της έρευνας και ανάπτυξης, των μεταφορών, των υποδομών κοινής ωφελείας και της προστασίας του περιβάλλοντος. Η τάση αυτή έχει ενισχυθεί την τελευταία δεκαετία·

22. υπογραμμίζει ότι, ενώπιον του αιτήματος για μια ολοκληρωμένη και ευέλικτη εφαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές μπορούν να μετατρέψουν σε συγκεκριμένα δράση τους στρατηγικούς προσανατολισμούς που υιοθετούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε συνεργασία με τα ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα·

23. τονίζει ότι συχνά οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι υπεύθυνες για τη διασφάλιση της συνοχής μεταξύ των διάφορων εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, συνδυάζοντας τις διάφορες τομεακές πολιτικές σε περιφερειακό και αστικό επίπεδο·

24. εμμένει στην ανάγκη να επιτευχθεί ο στόχος της κοινωνικής, οικονομικής, και εδαφικής συνοχής με τη διάθεση των απαραίτητων δημοσιονομικών μέσων σύμφωνα με τις αρχές της αλληλεγγύης, της ολοκλήρωσης, της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, και της εδαφικής συνεργασίας που ήδη έχουν τεθεί σε εφαρμογή στην Ευρώπη, αξιοποιώντας την πείρα που ήδη έχουν αποκτήσει στο χώρο της ευρύτερης θεσμικής εταιρικής σχέσης·

25. θεωρεί ότι ο νέος στόχος της συνθήκης σχετικά με την εδαφική συνοχή προσφέρει πρόσθετη ώθηση για το σχεδιασμό και την υλοποίηση όλων των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εδαφική βάση. Μας ωθεί, αφενός, να αξιοποιήσουμε την ποικιλομορφία των περιφερειών μας και, αφετέρου, να αναζητήσουμε λύσεις προκειμένου να μειωθούν τα χάσματα που εξακολουθούν να υπάρχουν σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση·

26. ζητά να τεθεί ο στόχος της αξιοποίησης όλων των δυνατοτήτων που συνδέονται με την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και τη συμβολή των περιφερειακών και τοπικών αρχών στον πυρήνα της στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού·

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΩΝ

Το αποτέλεσμα μόχλευσης του κοινοτικού προϋπολογισμού

27. θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση διανύει σήμερα μια περίοδο βαθιών κοινωνικοοικονομικών μεταλλαγών, τόσο ως διευρυμένη και διευρυνόμενη κοινότητα όσο και ως σημαντικός συντελεστής στο παγκόσμιο προσκήνιο και ότι, επίσης, οφείλει να αντιμετωπίσει σημαντικές περιβαλλοντικές, ενεργειακές, δημογραφικές και τεχνολογικές προκλήσεις και προκλήσεις ασφαλείας·

28. διαπιστώνει ότι, ενώπιον των εν λόγω μεταλλαγών και προκλήσεων, τα κράτη μέλη δεν είναι πάντα σε θέση να βρουν κατάλληλες λύσεις σε μεμονωμένη βάση·

29. παρατηρεί ότι, στην πλειονότητα των τομέων, η «ανοικτή μέθοδος συντονισμού» δεν έχει καταδείξει ακόμη την ικανότητά της να καλύψει τις ελλείψεις αυτές, έστω και συμπληρωματικά·

30. υπενθυμίζει ότι οι κοινές ή κοινοτικές πολιτικές και η «κοινοτική μέθοδος» ακόμη αποτελούν αποτελεσματικό μέσο για την υλοποίηση μιας συλλογικής πολιτικής βούλησης·

31. ανησυχεί ιδιαίτερα για το γεγονός ότι η ενδεχόμενη επανενθικопοίηση — ολική ή μερική — των πολιτικών που χρηματοδοτούνται από την Ένωση μπορεί να καταλήξει μόνο σε ανεπαρκείς, αναποτελεσματικές και μη συνεκτικές αποκρίσεις σε επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ακόμη και σε χρονική υστέρηση μεταξύ των παγκόσμιων μεταλλαγών και των κατακεραματισμένων, επιτόπιων εξελίξεων·

32. εξάλλου, εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η επανενθικопοίηση των κοινοτικών πολιτικών θα είχε ως συνέπεια απώλεια του αποτελέσματος μόχλευσης που δημιουργεί η χρηματοδοτική παρέμβαση χάρη στον πολλαπλασιασμό του οφέλους της χρηματοδότησης των συγκεκριμένων δράσεων που υλοποιούνται·

33. υπενθυμίζει ότι, τέλος, η επανειδίκευση θα δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο τη συνεκτική και βιώσιμη ανάπτυξη των διασυνοριακών δράσεων·

34. επαναλαμβάνει ότι το αποτέλεσμα μόχλευσης της χρηματοδοτικής παρέμβασης της Ένωσης επεκτείνεται σαφώς πέρα από τον χρηματοδοτικό πολλαπλασιασμό, που παραδοσιακά χρηματοδοτείται από τα συστήματα δημόσιας χρηματοδότησης. Το αποτέλεσμα μόχλευσης, από λειτουργικής και χρηματοπιστωτικής άποψης, εκδηλώνεται, επίσης, με τη διευκόλυνση των συμπράξεων δημοσίου-ιδιωτικού τομέα·

35. υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι το αποτέλεσμα μόχλευσης της κοινοτικής χρηματοδοτικής παρέμβασης υποστηρίζει το στρατηγικό προσανατολισμό των υπόλοιπων πολιτικών δημοσίων επενδύσεων που εφαρμόζονται στις περιφέρειες. Συμβάλλει στην αισθητή βελτίωση των ικανοτήτων προγραμματισμού και διαχείρισης των δημοσίων διοικήσεων και των ιδιωτικών φορέων και αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της διαδικασίας κοινοτικής ολοκλήρωσης και της προβολής της στους συμπολίτες μας·

36. τάσσεται υπέρ μιας αξιολόγησης της προστιθέμενης αξίας η οποία να λαμβάνει υπόψη και τα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης: ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό ή τοπικό·

37. σημειώνει ότι η προστιθέμενη αξία της ευρωπαϊκής χρηματοδοτικής παρέμβασης μπορεί να προέλθει, επίσης, από δράσεις δεν έχουν κατ' ανάγκη σημασία ή προτεραιότητα σε εθνικό ή υποεθνικό επίπεδο όπως, για παράδειγμα, η διασυνοριακή συνεργασία·

38. θεωρεί ότι η προστιθέμενη αξία συνδέεται στενά με την εφαρμογή της αρχής της προσθετικότητας, σύμφωνα με την οποία η κοινοτική παρέμβαση δεν πρέπει να αποτελεί πρόσοχη για απεμπλοκή σε εθνικό επίπεδο. Η πολιτική συνοχής αποτελεί σχετικό παράδειγμα·

39. ζητά, τέλος, να εκτιμηθεί ο γενικός προτρεπτικός χαρακτήρας μιας παρέμβασης του κοινοτικού προϋπολογισμού η οποία, αναθαρρύνοντας τις χώρες ή τις περιφέρειες με τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή υστέρηση να γεφυρώσουν το χάσμα που τις χωρίζει από τις άλλες και να εκσυγχρονιστούν, δημιουργεί όφελος για το σύνολο του ευρωπαϊκού κοινωνικοοικονομικού συστήματος.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ένας προϋπολογισμός που αντικατοπτρίζει τις αξίες της Ευρώπης, ανταποκρίνεται στις σημαντικές προκλήσεις και εγγυάται την εδαφική συνοχή

40. αναγνωρίζει ότι η Ευρώπη καλείται να αντιμετωπίσει σημαντικές προκλήσεις, όπως η συνοχή και η ανταγωνιστικότητα σε ένα πλαίσιο καινοτομίας, η βελτίωση της ποιότητας και του επιπέδου των ανθρώπινων πόρων και της απασχόλησης, η κλιματική αλλαγή, ο εκσυγχρονισμός του ενεργειακού μας προτύπου, οι δημογραφικές ανισορροπίες και οι μεταναστευτικές πιέσεις, η παγκόσμια ασφάλεια και κυρίως η ασφάλεια στην ευρωπαϊκή ήπειρο·

41. τονίζει, ωστόσο, ότι η αποστολή της Ευρώπης δεν μπορεί να περιοριστεί στην εξεύρεση λύσεων για τις νέες προκλήσεις αλλά πρέπει να συνεχίσει την επιδίωξη του στόχου της ολοκλήρωσης·

42. θεωρεί, συνεπώς, ότι έχει πρωταρχική σημασία να συνεχίσει η Ένωση την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς σε μια λογική βιώσιμης ανάπτυξης, δικαιοσύνης και ένταξης, αξιοποιώντας περιο-

σσότερο τον εδαφικό πλούτο και την πολιτιστική ποικιλομορφία της Ευρώπης·

43. ζητά να επιδιώξει η Ένωση, προκειμένου να προωθήσει τις αξίες της και να επιτύχει τους πολιτικούς της στόχους, τη δημοκρατική εμβάθυνση της πολιτικής ζωής της Ευρώπης, προωθώντας την ανάπτυξη της τοπικής και περιφερειακής αυτονομίας και της κοινωνίας των πολιτών·

44. παρατηρεί ότι οι νέες προκλήσεις, στο σύνολό τους, απαιτούν, αφενός, έλεγχο της παγκοσμιοποίησης και, αφετέρου, διασφάλιση της εδαφικής συνοχής στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα σύνορά της·

45. εμμένει στο γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ευρώπης, ανεξάρτητα από τις κοινωνικοοικονομικές αποκλίσεις, καλούνται να αντιμετωπίσουν παρόμοιες προκλήσεις, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων μορφών με τις οποίες αυτές εμφανίζονται στις διάφορες περιοχές·

46. αναγνωρίζει ότι, στη διαδικασία αυτή, η οποία θα πρέπει να εμπνέεται από ένα πολυεπίπεδο σύστημα διακυβέρνησης, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν, επίσης, ένα ρόλο, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις ανεκμετάλλευτες δυνατότητές τους·

47. είναι της γνώμης ότι το επόμενο κοινοτικό δημοσιονομικό πλαίσιο πρέπει να μπορεί να διασφαλίσει ότι:

- a. οι λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες της Ευρώπης είναι σε θέση να παγιώσουν την πορεία τους προς τη σύγκλιση, ιδίως βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητά τους και διασφαλίζοντας, κατ' αυτό τον τρόπο, μια πιο ισόρροπη οικονομική, κοινωνική και εδαφική ανάπτυξη όλης της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- β) έστω και εάν μια περιφέρεια δεν είναι πλέον επιλέξιμη για ενίσχυση, προβλέπονται, ωστόσο, κατάλληλες και δίκαιες μεταβατικές ρυθμίσεις για να αποτραπεί το ενδεχόμενο να τεθούν σε κίνδυνο τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν χάρη στην ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής. Στο μηχανισμό αυτό πρέπει να διασφαλιστεί ισότητα μεταχείρισης σε ευρωπαϊκή κλίμακα όλων των ενδιαφερομένων χωρών και περιφερειών, σε οποιοδήποτε κράτος μέλος και εάν βρίσκονται.
- γ) παρέχεται εστιασμένη ενίσχυση για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων, ιδιαίτερα στον τομέα της καινοτομίας, στις περιφέρειες οι οποίες συμβάλουν ήδη στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον
- δ) δίδεται προτεραιότητα σε μια ευρωπαϊκή πολιτική υπέρ της οικονομικής μεγέθυνσης και της βιώσιμης περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, στην οποία συμμετέχουν όλες οι ευρωπαϊκές περιφέρειες. Με την υποστήριξη μιας παρόμοιας πολιτικής, το σύνολο των περιφερειακών αρχών θα μπορέσουν να εξεύρουν στρατηγικούς προσανατολισμούς και επαρκή δημοσιονομικά μέσα για να υλοποιήσουν τις καινοτόμες επενδύσεις που είναι απαραίτητες για την προώθηση της προσαρμογής των κοινοτήτων τους στις διαρθρωτικές μεταλλαγές της οικονομίας, της κοινωνίας, και της τεχνολογίας και για να αξιοποιήσουν τις ιδιαίτερες συνθήκες και δυνατότητές τους σε ένα παγκόσμιο πλαίσιο και ιδιαίτερα οι ΜΜΕ οι οποίες είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της ευρωπαϊκής οικονομίας·

- ε) θα θεοπιστεί μια πολιτική αλληλεγγύης, για να διασφαλιστεί η ισότητα ευκαιριών όλων των πολιτών όσον αφορά την πρόσβαση στις υποδομές, στις εκπαιδευτικές υπηρεσίες, και στις υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης και για να διασφαλιστεί σε όλους τους ταλαντούχους η δυνατότητα να επωφεληθούν από τις πλέον προηγμένες δυνατότητες έρευνας. Είναι απαραίτητο να μπορέσουν οι ευρωπαϊκές, οι εθνικές και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να ενδύσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να διευκολύνουν τη συνάντηση των πανεπιστημιακών, των ερευνητικών και των επιχειρηματικών κύκλων και να προωθήσουν τη δικτύωσή τους σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο·
- στ) θα αποκτήσουν οι ελευθερίες κυκλοφορίας, που αποτελούν τη βάση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, νέα ώθηση χάρη στην εντατικοποίηση των επενδύσεων στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Οι πολιτικές πρέπει να ενθαρρύνουν τις βιώσιμες μεταφορές, τη διασύνδεση των διαφόρων συστημάτων μεταφοράς και, ειδικότερα, το διασυνδεδεμένο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο, πράγμα το οποίο θα συμβάλει στη μείωση των εκπομπών CO₂, και θα μειώσει παράλληλα το χρόνο και το κόστος των μεταφορών, τόσο των επιβατικών όσο και των εμπορευματικών. Θα πρέπει να υποστηριχθούν, επίσης, οι βιώσιμες θαλάσσιες μεταφορές·
- ζ) όλες οι ευρωπαϊκές περιφέρειες θα είναι εξίσου εξοπλισμένες για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και θα διαθέτουν τα μέσα για να αποτρέψουν τα αίτια και να προσαρμοστούν στις συνέπειες, ιδιαίτερα οι πληθυσμοί και οι οικονομικοί φορείς που πλήττονται περισσότερο. Είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν επενδύσεις σε πρότυπα βιώσιμης ανάπτυξης, τα οποία θα λαμβάνουν πλήρως υπόψη τόσο τις δυνατότητες όσο και τους περιορισμούς σε τοπικό επίπεδο·
- η) η Ευρωπαϊκή Ένωση θα διαθέτει μια κοινοτική ενεργειακή πολιτική, η οποία βασίζεται στην αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών, στην ασφάλεια εφοδιασμού και στη βιωσιμότητα των προτύπων παραγωγής, μεταφοράς και κατανάλωσης και σέβεται την ελευθερία των κρατών μελών να επιλέγουν τις ενεργειακές πηγές τους δεδομένου ότι οι περιφερειακές και τοπικές αρχές είναι τα πλέον κατάλληλα επίπεδα διακυβέρνησης για τη διασφάλιση της καινοτομίας και των βαθιών αλλαγών της συμπεριφοράς των καταναλωτών·
- θ) στη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών θα δοθεί μια ευρωπαϊκή απόκριση, η οποία θα αξιοποιεί τις βέλτιστες λύσεις που έχουν ήδη δοθεί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Είναι απαραίτητο όσοι αντιμετωπίζουν σε καθημερινή βάση επείγουσες καταστάσεις στην πράξη να μπορούν να βασίζονται στην ευρωπαϊκή αλληλεγγύη και συνεργασία·
- ι) θα αναγνωριστεί ο βασικός ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην υλοποίηση των μέτρων που υιοθετούνται για την προσαρμογή στις συνέπειες των δημογραφικών μεταβολών·
- ια) η Ευρώπη θα μπορεί να στηρίζεται σε μια σύγχρονη, ανταγωνιστική, διαφοροποιημένη και βιώσιμη γεωργία, η οποία θα εγγυάται την ευρωπαϊκή επισιτιστική ασφάλεια και προτίμηση και διατηρήσει την παρουσία της Ευρώπης στο παγκόσμιο εμπόριο, χωρίς να παραλείπει την έννοια της κοινοτικής προτίμησης. Πρέπει να δοθεί στη γεωργία η απαραίτητη στήριξη ώστε να καταστεί ένα μέσο που βελτιώνει την ποιότητα ζωής μας, διατηρεί την ποιότητα ζωής των μελλοντικών γενιών, και συμβάλλει στην καταπολέμηση της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη και στην προστασία του περιβάλλοντός μας, της βιοποικιλότητας και της ποιότητας των τοπίων μας·
- ιβ) θα μπορέσει η Ευρώπη να συνεχίσει την πολιτική γειτονίας της και να υλοποιεί προγράμματα από κοινού με τους πιο απομακρυσμένους εταίρους της. Πράγματι, είναι απαραίτητο να

μπορούν οι εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης να επωφελούνται ολοένα και περισσότερο από τη συμβολή τόσο της διασυνοριακής συνεργασίας όσο και της αποκεντρωμένης συνεργασίας των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Πρέπει να δοθεί έμφαση στη διασυνοριακή συνεργασία, δεδομένης της σημασίας της ως παράγοντα για την εδραίωση της ειρήνης, τον εντοπισμό κοινών στόχων και αξιών, και την προώθηση της εδαφικής συνοχής.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ένας ενεργός, αποτελεσματικός, αποδοτικός και διαφανής προϋπολογισμός

48. θεωρεί ότι, με τη συνθήκη της Λισσαβόνας, η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει δυναμικά έναν αποτελεσματικότερο μηχανισμό λήψης αποφάσεων για τον καθορισμό της δομής του προϋπολογισμού·

49. τονίζει ότι ένα σταθερό πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, το οποίο υπερβαίνει σαφώς την πενταετία, αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για να μπορέσουν οι φορείς να προγραμματίζουν τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις τους και να υλοποιούν επιτυχώς τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης·

50. κατά συνέπεια, προτείνει να επιμηκυνθεί η περίοδος προγραμματισμού του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου στα 10 έτη, χωρίς άμεση κατανομή του συνόλου των κονδυλίων. Για να εξασφαλιστεί η συνοχή με την ευρωπαϊκή δημοκρατική χρονολογική διάρθρωση, ένα βήμα προόδου θα μπορούσε να είναι η διάιρεση της περιόδου προγραμματισμού στα δύο: θα μπορούσαν να διατίθενται συνολικά τα ποσά για τα πρώτα 5 έτη και να ακολουθεί, στη συνέχεια, μια ενδιάμεση αναθεώρηση για την επαναδιάθεση των αποθεματικών, για παράδειγμα 25 %, σε νέες δαπάνες για νέες πρωτοβουλίες ή για την ενίσχυση πολιτικών που απαιτούν περισσότερους πόρους·

51. πράγματι, θεωρεί ότι η ευελιξία προσφέρει ενδιαφέρουσες προοπτικές για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων των κοινοτικών δαπανών και αποδεικνύεται χρήσιμη για την προσαρμογή σε ενδεχόμενες μεταβολές της συγκυρίας, αλλά ότι ενέχει, επίσης, και τον κίνδυνο, εάν δεν είναι ορθά πλαισιωμένη, να οδηγήσει σε μια Ευρώπη πολλών ταχυτήτων·

52. κρίνει ότι οι μηχανισμοί στόχευσης, όπως εκείνοι που εφαρμόστηκαν για την πολιτική συνοχής 2007-2013, μπορούν να διευκολύνουν την καλύτερη διάρθρωση των σημαντικών πολιτικών στόχων διαμέσου διαφόρων κονδυλίων του προϋπολογισμού·

53. ζητά να συμπεριλαμβάνει ο μελλοντικός κοινοτικός προϋπολογισμός ένα ποσοστό το οποίο θα προορίζεται για την υποστήριξη του πειραματισμού, διαφορετικό από τους πόρους για την υποστήριξη μέτρων γενικού χαρακτήρα·

54. τάσσεται υπέρ της διασαφήνισης των μηχανισμών ελέγχου και μιας αμεσότερης και αποτελεσματικότερης εφαρμογής των κυρώσεων, εάν συντρέχει περίπτωση·

55. τονίζει εκ νέου την ανάγκη συγκεκριμένης εφαρμογής της αρχής της εταιρικής σχέσης τόσο κατά το στάδιο του σχεδιασμού όσο κατά το στάδιο εκτέλεσης του κοινοτικού προϋπολογισμού·

56. υπενθυμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέλαβε και ανέπτυξε την ιδέα των τριμερών συμβάσεων και συμφώνων στόχων, επαναλαμβάνει την πρότασή της για αναθεώρηση των εν λόγω μέσων και, με βάση τα πορίσματα που αποκομίστηκαν από την πειραματική φάση που εγκαινίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις τριμερείς συμβάσεις, προτείνει την εφαρμογή εδαφικών ευρωπαϊκών συμφώνων·

57. εμμένει στο γεγονός ότι δεν μπορεί να υπάρξει πραγματική εταιρική σχέση χωρίς χρηματοδοτική συμβολή κάθε μέρους της συμφωνίας· προτείνει να εστιαστεί ο προβληματισμός σχετικά με τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών εδαφικών συμφώνων στις δυνατές συνέργειες (και στην προστιθέμενη αξία που προκύπτει ενδεχομένως από αυτές), αφενός, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, των υπαρχόντων κονδυλίων του προϋπολογισμού στους σχετικούς τομείς και τα διαρθρωτικά ταμεία και, αφετέρου, των διαθέσιμων κονδυλίων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο· και τούτο χωρίς τη δημιουργία συμπληρωματικού δημοσιονομικού μέσου κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής και χωρίς την ανάγκη συμπληρωματικών δημοσιονομικών μέσων για το σκοπό αυτό·

58. κρίνει ότι ο κοινοτικός προϋπολογισμός θα μπορούσε να επιτύχει μεγαλύτερη διαφάνεια ενισχύοντας την εταιρική σχέση επί τόπου και εντεινόντας την επικοινωνία σε τοπικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ένα νέο σύστημα χρηματοδότησης του κοινοτικού προϋπολογισμού

59. συμμερίζεται την άποψη ότι η Ευρώπη πρέπει να αναπροσανατολίσει το πλαίσιο πολιτικής δράσης της και τους δημοσιονομικούς πόρους της με βάση προβολές σε ένα επαρκώς μακροπρόθεσμο ορίζοντα μεταξύ 2020 και 2030·

60. υπογραμμίζει ότι το συμφωνημένο ανώτατο όριο ιδίων πόρων έχει οριστεί σήμερα σε 1,24 % του ΑΕΠ της Ένωσης·

61. διαπιστώνει ότι ο κοινοτικός προϋπολογισμός:

α. είχε έντονη φθίνουσα τάση καθ' όλη την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού, καθώς και κατά την παρούσα·

β. κατά τέλος της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013, θα μειωθεί κάτω του 1 % του ΑΕΠ της Ένωσης·

62. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η διαφορά μεταξύ των ιδίων πόρων που τίθενται σήμερα στη διάθεση του προϋπολογισμού και του συμφωνημένου ανωτάτου ορίου των ιδίων πόρων εξακολουθεί να έχει αυξητική τάση·

63. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι υπολογισμοί της «δίκαιης επιστροφής» έχουν παγιδεύσει σταδιακά τα κράτη μέλη σε

μια λογική η οποία απομακρύνεται πολύ από το ευρωπαϊκό ιδεώδες και τα συμφέροντα των πολιτών·

64. εκφράζει τη λύπη της, εν ονόματι των περιφερειακών και τοπικών αρχών, για την επιδείνωση της λογικής αυτής, που αποτελούν θεμελιώδεις κινητήριες δυνάμεις της δημιουργίας πλούτου σε εθνικό επίπεδο και οι οποίες, σε πολλές περιπτώσεις, είναι, επίσης, θεσμικοί συντελεστές που εμπλέκονται άμεσα στο σχεδιασμό των φορολογικών συστημάτων σε εθνικό επίπεδο·

65. κρίνει ότι έχει καταστεί επιτακτικά απαραίτητο ένα ποιοτικό άλμα στο σύστημα χρηματοδότησης του κοινοτικού προϋπολογισμού, προκειμένου να μπορούν τα διάφορα ενδιαφερόμενα όργανα να έχουν ένα κοινό προηγμένο όραμα του προϋπολογισμού αυτού·

66. είναι της γνώμης ότι το νέο σύστημα χρηματοδότησης του κοινοτικού προϋπολογισμού πρέπει να βασίζεται στη διαφάνεια και σε ιδίους πόρους που εγγυώνται την ισότητα και την αλληλεγγύη, τη σταθερότητα, την ορατότητα, τη σαφήνεια, την ακρίβεια και την απλότητα·

67. ζητά από τα αρμόδια για τον προϋπολογισμό όργανα να αναπτύξουν και να χρησιμοποιούν μια νέα μέθοδο χρηματοδότησης, με όσο το δυνατόν λιγότερες εξαιρέσεις, η οποία να ανταποκρίνεται στη βούληση επίτευξης των στόχων της προαγωγής του οικονομικού και κοινωνικού προτύπου·

68. δηλώνει ότι προτίθεται να συνεχίσει να συμμετέχει ενεργά στον ευρωπαϊκό διάλογο για τη μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού, ιδίως στο πλαίσιο της εξέτασης της πρότασης αναθεώρησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

69. είναι της γνώμης ότι η μεταρρύθμιση του κοινοτικού προϋπολογισμού και των πηγών χρηματοδότησης της ΕΕ πρέπει να συνοδεύεται από μια ισχυρή και διαφανή πολιτική επικοινωνίας, απευθυνόμενη προς το ευρύτερο κοινό και τους πλέον ενδιαφερόμενους θεσμικούς και κοινωνικοοικονομικούς φορείς. Έτσι, οι πολίτες θα ενημερώνονται καλύτερα σχετικά με τον τρόπο που χρησιμοποιούνται τα χρήματά τους, πράγμα που θα τους φέρει πιο κοντά στα όργανα που είναι αρμόδια για τη διαχείριση των κοινοτικών προγραμμάτων και έργων. Η ΕΤΠ είναι πρόθυμη να συνεργαστεί με τα άλλα όργανα στη δημοκρατική αυτή προσπάθεια.

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες: Επιτεύγματα και μελλοντικές προοπτικές»

(2008/C 172/02)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- Θεωρεί ότι η στρατηγική για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες εξακολουθεί να ισχύει στο ακέραιο, ότι ουδόλως έχει ολοκληρωθεί και ότι θα πρέπει να συνεχιστεί, να αναπτυχθεί περαιτέρω και να εκσυγχρονιστεί.
- παρατηρεί ότι τα ζητήματα, τα οποία εντόπισε η Επιτροπή ως προκλήσεις τόσο για το μέλλον της ΕΕ όσο και για τις ΙΑΠ — η κλιματική αλλαγή, οι δημογραφικές αλλαγές και η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, η θαλάσσια πολιτική και η γεωργία — είναι θέματα τεράστιας σημασίας και ενέχουν προτεραιότητα για την ευρωπαϊκή και παγκόσμια ατζέντα, ενώ παράλληλα έχουν σημαντικό αντίκτυπο επί των διαφόρων περιφερειών της ΕΕ.
- επισημαίνει, εντούτοις, ότι η κοινοτική στρατηγική για τις ΙΑΠ, την οποία καθόρισε η Επιτροπή σε ανακοίνωσή της, το Μάιο του 2004, βασιζόταν σε μία συνολική και ενιαία προσέγγιση, με σκοπό την ενσωμάτωση σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές των τριών στόχων της σχετικής στρατηγικής — τη βελτίωση της εσωτερικής και εξωτερικής πρόσβασης, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τοπικού οικονομικού ιστού και την περιφερειακή ένταξη στο γεωγραφικό περιβάλλον.
- καλεί την Επιτροπή να συνεκτιμήσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ΙΑΠ στο πλαίσιο του προσεχούς «υγειονομικού ελέγχου» της ΚΓΠ και να μεριμνήσει ώστε, οποιεσδήποτε μελλοντικές μεταρρυθμίσεις και αν υιοθετηθούν, να διατηρήσουν τις εξαιρέσεις τους από απόψεως αποσύνδεσης και διαμόρφωσης και να διασφαλιστεί η διάθεση επαρκών δημοσιονομικών πόρων για τις γεωργικές τους δραστηριότητες.
- ζητεί από την Επιτροπή να υιοθετήσει επείγοντως μέτρα για την αντιστάθμιση των αρνητικών συνεπειών που έχει η συμπερίληψη των αεροπορικών μεταφορών στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, ώστε να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των ΙΑΠ.

Εισηγητής: ο κ. Paulino RIVERO BAUTE Πρόεδρος της Αυτόνομης Κοινότητας των Καναρίων Νήσων (ES/ALDE)

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Στρατηγική για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες: επιτεύγματα και μελλοντικές προοπτικές.

COM(2007) 507 τελικό

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. Οι επτά ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες — Αζόρες, Κανάριοι Νήσοι, Γουαδελούπη, Γαλλική Γουιάνα, Μαδέρα, Μαρτινίκα, Ρεϋνιόν (Reunión) — αποτελούν καθ'ολοκληρία μέρος της ΕΕ, ενώ παράλληλα παρουσιάζουν μία μοναδική και ιδιαίτερη κατάσταση, διαφορετική από εκείνη άλλων περιοχών εντός της Κοινότητας.

2. Κύρια χαρακτηριστικά της κατάστασης είναι η συσσώρευση μίας σειράς σταθερών παραγόντων όπως η μεγάλη απόσταση, το μικρό μέγεθος και η περιορισμένη διαφοροποίηση του παραγωγικού ιστού, που είναι τα αίτια της απομόνωσης και του εύαλτου χαρακτήρα αυτών των περιφερειών, όπως αναγνωρίζεται και στο το άρθρο 299.2 της Συνθήκης ΕΚ.

3. Οι παράγοντες αυτοί προκαλούν πρόσθετες δαπάνες και ιδιαίτερα εμπόδια για την ανάπτυξη, τη σύγκλιση και την οικονομική βιωσιμότητα αυτών των περιφερειών, που τις παρεμποδίζουν να συμμετάσχουν πλήρως στη δυναμική του εσωτερικού εμπορίου, περιορίζουν τις ευκαιρίες των κατοίκων τους και πλήττουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών τους.

4. Οι ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες συνιστούν όμως και πλεονέκτημα για την ΕΕ. Εξαιτίας της γεωγραφικής τους θέσης, οι περιφέρειες αυτές μπορούν να εξελιχθούν σε σημαντικές στρατηγικές βάσεις για να μπορέσει η ΕΕ να αναπτύξει το ρόλο που επιθυμεί να διαδραματίσει σε παγκόσμιο επίπεδο.

5. Αυτά τα χαρακτηριστικά αιτιολογούν πλήρως την ιδιαίτερη μεταχείριση των εν λόγω περιφερειών κατά την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών, ώστε να αντιμετωπισθούν οι ιδιαίτερες ανάγκες που έχουν και να ενισχυθεί το δυναμικό τους για ενδογενή ανάπτυξη.

6. Συνεπώς, πρέπει να υποστηριχθούν οι εκκλήσεις των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών (ΙΑΠ) και των εθνικών αρχών τους για την παγίωση, τον εμπλουτισμό, την εμβάθυνση και τον εκσυγχρονισμό μίας συνολικής και ενιαίας στρατηγικής για τις περιφέρειες αυτές, η οποία να καταλήξει σε μία γνήσια κοινοτική πολιτική για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες.

Παρατηρήσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Η ιδιαίτερη μεταχείριση των ΙΑΠ: μία συνολική και ενιαία στρατηγική για την ανάπτυξη των ΙΑΠ: ιδιαίτερα θετική αλλά ακόμη ανεπαρκής

7. Επικροτεί την πρωτοβουλία που ανέλαβε η Επιτροπή, ήδη από το 1986, για την εγκαθίδρυση του κατάλληλου πλαισίου για την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και των κοινών πολιτικών στις περιφέρειες αυτές, βάσει των Προγραμμάτων ειδικών μέτρων λόγω

του απομακρυσμένου και νησιωτικού χαρακτήρα ορισμένων περιφερειών (POSEI).

8. Υπενθυμίζει ότι με την υιοθέτηση ειδικού άρθρου στη Συνθήκη (άρθρο 299.2), προσαρμοσμένου στην κατάσταση των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών της ΕΕ, επιδιώκεται η επίτευξη μίας σειράς συγκεκριμένων στόχων, και συγκεκριμένα:

— Η επιβεβαίωση του μοναδικού χαρακτήρα των ΙΑΠ και της ανάγκης για την ενσωμάτωση αυτής της έννοιας στο σύνολο των πολιτικών της ΕΕ, και ιδίως μέσω της διατήρησης της κατά προτεραιότητα ενίσχυσής τους στο πλαίσιο της διαρθρωτικής πολιτικής για οικονομική και κοινωνική συνοχή.

— Η προσαρμογή των κοινοτικών πολιτικών στην περιφερειακή πραγματικότητα μέσω της εφαρμογής ειδικών μέτρων και της πρόβλεψης ιδιαίτερων όρων για την εφαρμογή της Συνθήκης, όπου αυτό απαιτείται για την ανάπτυξη των εν λόγω περιφερειών.

— Η λήψη υπόψη της γεωγραφικής θέσης των ΙΑΠ στο πλαίσιο των σχέσεων της ΕΕ με τις τρίτες χώρες που γειτονεύουν με αυτές.

9. Ως εκ τούτου, υπενθυμίζει την ικανοποίηση που εξέφρασε κατά την υιοθέτηση της έκθεσης της Επιτροπής, στις 14 Μαρτίου 2000, σχετικά με τα προς λήψη μέτρα για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 299 της Συνθήκης, η οποία επέδωκε να αποτελέσει ένα «ποιοτικό άλμα» στην κοινοτική προσέγγιση των ΙΑΠ και όφειλε να σηματοδοτήσει την αρχή ενός νέου αποφασιστικού σταδίου για τη χάραξη μίας συνολικής και ενιαίας στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη των ΙΑΠ.

10. Υπενθυμίζει ότι στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σεβίλλης, του Ιουνίου 2002, επισημαίνεται η ανάγκη εμβάθυνσης της εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 299 της Συνθήκης και υποβολής κατάλληλων προτάσεων, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ΙΑΠ στις διάφορες κοινές πολιτικές, και ιδιαίτερα στην πολιτική μεταφορών, καθώς και κατά την αναθεώρηση ορισμένων από τις πολιτικές αυτές, και ιδιαίτερα της περιφερειακής πολιτικής. Η ΕΤΠ θα επιθυμούσε επίσης να αξιοποιήσει αυτή την ευκαιρία για να υπενθυμίσει τη δέσμευση της Επιτροπής να παρουσιάσει νέα έκθεση σχετικά με τις εν λόγω περιφέρειες, βασιζόμενη σε μία συνολική και ενιαία προσέγγιση των ιδιαιτεροτήτων τους και τους τρόπους για την αντιμετώπισή τους.

11. Ως εκ τούτου, εκφράζει την ικανοποίησή της για την υιοθέτηση, στις 26 Μαΐου 2004, της ανακοίνωσης της Επιτροπής «Μία ισχυρότερη εταιρική σχέση για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες», καθώς και της έκθεσης της Επιτροπής «Μία ενισχυμένη εταιρική σχέση για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες: αξιολόγηση και προοπτικές», στις 6 Αυγούστου 2004. Επισημαίνει την

αναγνώριση της μοναδικής κατάστασης των ΙΑΠ, η οποία αιτιολογεί πλήρως μία ιδιαίτερη μεταχείριση στο πλαίσιο των διαφόρων κοινοτικών πολιτικών, αν και παρατηρεί ότι η πρόταση της Επιτροπής ικανοποιεί μόνο εν μέρει — δηλαδή όχι όσο θα έπρεπε — την εντολή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σεβίλλης και τις ανάγκες που εξέφρασαν οι περιφέρειες και τα κράτη τους.

12. Συνεπώς, εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή θέλησε να παρουσιάσει την αξιολόγηση της στρατηγικής της για τις ΙΑΠ, καθώς και τις μελλοντικές προοπτικές σε σχέση με αυτήν, στο πλαίσιο της ανακοίνωσής της «Στρατηγική για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες: επιτεύγματα και μελλοντικές προοπτικές» (COM (2007) 507 τελικό) και του επισυναπτόμενου εγγράφου εργασίας «Εξέλιξη και αξιολόγηση της στρατηγικής για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες» (SEC (2007) 1112).

13. Θεωρεί ότι η εν λόγω στρατηγική παραμένει απολύτως επίκαιρη και, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί, θα πρέπει να συνεχισθεί, να εμβαθυνθεί και να εκσυγχρονιστεί, όπως προκύπτει και από την ενσωμάτωση του άρθρου 299 στην προσφάτως εγκριθείσα Συνθήκη της Λισαβώνας.

Προς την μακροπρόθεσμη παγίωση της συνολικής και ενιαίας στρατηγικής για την ανάπτυξη των ΙΑΠ: η εμβάθυνση και ο εκσυγχρονισμός της.

14. Συγχαίρει, καταρχάς, την Επιτροπή επειδή η νέα ανακοίνωσή της επιβεβαιώνει την ευαισθησία που δείχνει έναντι των ΙΑΠ, επισημαίνοντας τη ανάγκη να αναγνωρισθεί η ιδιαιτερότητα αυτών των περιφερειών και με τη δέσμευση ότι συνεχίσει να αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή σε αυτές και στο μέλλον.

15. Συγχαίρει ακόμη της Επιτροπή επειδή, ενώ παραδέχεται ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των ΙΑΠ στις διάφορες κοινοτικές πολιτικές, παράλληλα αναγνωρίζει και την προστιθέμενη αξία και τις δυνατότητες που προσφέρουν οι περιφέρειες αυτές στην ΕΕ ως οντότητα παγκοσμίου εμβέλειας.

16. Διαπιστώνει ότι η αξιολόγηση των μέτρων για την ανάπτυξη της στρατηγικής του 2004 είναι θετική και ότι οι βασικές πολιτικές για την ανάπτυξη των ΙΑΠ έχουν αναθεωρηθεί και επανακαθορισθεί με τρόπο γενικά ικανοποιητικό.

17. Επιμένει ότι τα μειονεκτήματα που παρουσιάζουν οι ΙΑΠ είναι μόνιμα και κοινά σε όλες, ανεξάρτητα από το επίπεδο των εισοδημάτων τους, και υπενθυμίζει ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές δεν συνοψίζονται απλώς στο εισόδημα, αλλά συνιστούν μία σύνθετη διαρθρωτική κατάσταση που επηρεάζει σε βάθος τους πολίτες και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών τους.

18. Συγχαίρει την Επιτροπή για την επιθυμία της να εμβαθύνει καθένα ξεχωριστά αλλά και το σύνολο των σκελών της κοινοτικής στρατηγικής για αυτές τις περιφέρειες, με την εφαρμογή συμπληρωματικών δράσεων και την επίδιξη για την ενημέρωση και εμπλουτισμό της εν λόγω στρατηγικής, προσαρμόζοντάς την στις μελλοντικές παγκόσμιες προκλήσεις. Προτρέπει την Επιτροπή να μεριμνήσει από τώρα για την απαραίτητη συνοχή με την ανάπτυξη των προτάσεών της για τους εν λόγω τομείς.

19. Θεωρεί ότι τα βραχυπρόθεσμα μέτρα, την ανάπτυξη των οποίων προτείνει η Επιτροπή, με σκοπό τον περιορισμό του ελλείμ-

ματος προσβασιμότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΙΑΠ είναι, εν γένει, αρκετά αόριστα και περιορίζονται στη διατύπωση κατευθύνσεων για την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων που διατίθενται ήδη στις περιοχές αυτές.

20. Διαπιστώνει ότι τα μέτρα για την περιφερειακή ένταξη είναι περισσότερο συγκεκριμένα και ενδιαφέροντα, αν και φαίνονται ανεπαρκή και πρέπει να συμπληρωθούν από άλλα που θα διασφαλίζουν ότι ο στόχος της περιφερειακής ένταξης των ΙΑΠ στο γεωγραφικό τους περιβάλλον υλοποιείται αποτελεσματικά.

21. Υπενθυμίζει ότι οι ΙΑΠ αντιμετωπίζουν τη διττή πρόκληση της ένταξής τους στο εσωτερικό εμπόριο και στο γεωγραφικό περιβάλλον τους. Επίσης, η γεωστρατηγική θέση τους προσφέρει τεράστιο δυναμικό στην ΕΕ και καθιστά τις περιφέρειες αυτές πλεονεκτικές βάσεις προκειμένου η ΕΕ να μπορέσει να αναλάβει εξωτερική δράση στις σχετικές περιοχές.

22. Συγχαίρει την Επιτροπή για το γεγονός ότι έχει ήδη αρχίσει τις εργασίες για την ανάπτυξη του Σχεδίου δράσης ευρύτερης γειτονίας, το οποίο ανήγγειλε με ανακοίνωσή της το 2004. Εντούτοις, σημειώνει ότι η προσπάθεια αυτή πρέπει να συνεχισθεί, και κυρίως όσον αφορά τον καλύτερο συντονισμό του ΕΤΠΑ και του ΕΤΑ, με σκοπό την υλοποίηση του στόχου της περιφερειακής ένταξης των ΙΑΠ στο γεωγραφικό τους περιβάλλον.

23. Συγχαίρει την Επιτροπή για την ενημέρωση που παρείχε στις ΙΑΠ στο πλαίσιο της προετοιμασίας των Συμφωνιών Οικονομικής Σύνδεσης της ΕΕ με τις χώρες. Ωστόσο, επισημαίνει ότι αυτές οι συμφωνίες, στο τρέχον στάδιο των διαπραγματεύσεων, αντιπροσωπεύουν άμεση απειλή για τις ΙΑΠ και ότι οι δυνατότητες που προσφέρουν είναι μακροπρόθεσμες και αβέβαιες.

24. Εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν συμπεριέλαβε προτάσεις για τη λήψη μέτρων ώστε να ενθαρρυνθούν οι ΜΜΕ στις ΙΑΠ να επενδύσουν στο εξωτερικό, όπως είχε προαναγγείλει, ιδιαίτερα μάλιστα από τη στιγμή που αυτό θα συνέβαλε στην καλύτερη ένταξη των εν λόγω περιφερειών στο γεωγραφικό περιβάλλον τους.

25. Παρατηρεί ότι τα ζητήματα, τα οποία εντόπισε η Επιτροπή ως προκλήσεις τόσο για το μέλλον της ΕΕ όσο και για τις ΙΑΠ και σχετικά με τα οποία εγκαινίασε μία συζήτηση στην ανακοίνωσή της, — η κλιματική αλλαγή, οι δημογραφικές αλλαγές και η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, η θαλάσσια πολιτική και η γεωργία — είναι θέματα τεράστιας σημασίας και ενέχουν προτεραιότητα για την ευρωπαϊκή και παγκόσμια ατζέντα, ενώ παράλληλα έχουν σημαντικό αντίκτυπο επί των διαφόρων περιφερειών της ΕΕ.

26. Υπογραμμίζει ότι αυτός ο αντίκτυπος ενδέχεται να είναι μεγαλύτερος για τις ΙΑΠ, οι οποίες, εξαιτίας των ιδιαιτεροτήτων τους, είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες και ευάλωτες.

27. Εντούτοις, επισημαίνει ότι η κοινοτική στρατηγική για τις ΙΑΠ, την οποία καθόρισε η Επιτροπή σε ανακοίνωσή της, το Μάιο του 2004, βασιζόταν σε μία συνολική και ενιαία προσέγγιση, με σκοπό την ενσωμάτωση σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές των τριών στόχων της σχετικής στρατηγικής — τη βελτίωση της εσωτερικής και εξωτερικής πρόσβασης, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τοπικού οικονομικού ιστού και την περιφερειακή ένταξη στο γεωγραφικό περιβάλλον.

28. Επιδιοκμάζει και ενστερνίζεται την παρατήρηση της Επιτροπής ότι η κοινοτική δράση για τις ΙΑΠ τείνει να καταστεί όλο και περισσότερο μία εγκάρσια εφαρμογή της στρατηγικής και ότι η συμβολή όλων των κοινοτικών πολιτικών είναι αναγκαία για την ανάπτυξη αυτών των περιφερειών και την ένταξή τους στο εσωτερικό εμπόριο.

29. Επιμένει στην καταλληλότητα και την επικαιρότητα των προαναφερόμενων τριών στρατηγικών κατευθύνσεων, που παραμένουν τα βασικά σκέλη της κοινοτικής στρατηγικής για τις ΙΑΠ και στην άποψη ότι η ανάπτυξη των διαφόρων κοινοτικών πολιτικών θα πρέπει να εντάσσεται και να είναι προσαρμοσμένη στην τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

30. Θεωρεί ότι η εμφάνιση αυτών των νέων προκλήσεων και προτεραιοτήτων στην ευρωπαϊκή ατζέντα, καθώς και η αναθεώρηση των βασικών πολιτικών, όπως της κοινής γεωργικής πολιτικής, επιβάλλουν την αξιολόγηση του αντίκτυπου που αυτές θα έχουν επί των τριών σκελών της κοινοτικής στρατηγικής για τις ΙΑΠ, ώστε να προκύψει μία ειδική ανάλυση που να προσφέρει τη δυνατότητα ενσωμάτωσης των ιδιαιτεροτήτων των ΙΑΠ στη γενική μελέτη για τον τρόπο με τον οποίο οφείλει η ΕΕ να ανταποκριθεί σε αυτές τις προκλήσεις.

31. Υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να εφαρμόσει τη μέθοδο αυτή για να αξιολογήσει τον αντίκτυπο που θα μπορούσαν να έχουν οι τρεις αυτοί τομείς της στρατηγικής που εντοπίζονται σε σχέση με τους τέσσερις άξονες και, για παράδειγμα, εκφράζει τη λύπη της επειδή η Επιτροπή δεν συνεκτίμησε επαρκώς τον στοιχείο αυτό σε ένα τομέα τόσο ζωτικό για τις ΙΑΠ, όπως οι αεροπορικές μεταφορές, και δεν πρότεινε μία πιο εξειδικευμένη προσέγγιση για αυτές τις περιφέρειες στην πρόταση οδηγίας για τη συμπεριληψη των αεροπορικών μεταφορών στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών.

32. Θεωρεί ότι οι ΙΑΠ έχουν να συμβάλλουν σημαντικά σε αυτά τα τέσσερα ζητήματα, δεδομένου ότι, εξαιτίας των ιδιαιτεροτήτων των εν λόγω περιφερειών, παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αυτές.

33. Υπενθυμίζει ότι οι ΙΑΠ παρουσιάζουν μία εξαιρετική θαλάσσια διάσταση, η οποία προσφέρει στην ΕΕ αξεπέραστες δυνατότητες στο επίπεδο της καινοτομίας, της έρευνας, του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

34. Επισημαίνει εκ νέου την ανάγκη για μια συνολική προσέγγιση της έξαρσης του μεταναστευτικού φαινομένου, το οποίο αφορά ιδιαίτερα τις ΙΑΠ, καθώς αποτελούν τα πραγματικά σύνορα της ΕΕ. Από την άποψη αυτή, υπενθυμίζει τα συμπεράσματα της διάσκεψης με θέμα «Ο ρόλος των περιφερειών και των πόλεων στη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών», η οποία πραγματοποιήθηκε στις 30 Οκτωβρίου 2007, στο Adeje (Τενερίφη, Ισπανία), και ειδικότερα την ανάγκη για μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών και ευρωπαϊκών αρχών στη διαχείριση του φαινομένου, την κατανομή του χρηματοοικονομικού βάρους και την αξιολόγηση του αντίκτυπου που έχει αυτό επί της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των ΙΑΠ.

35. Όσον αφορά τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, εκφράζει την πεποίθηση ότι έχει πρωταρχική σημασία να ενισχυθεί ο διάλογος και η συνεργασία με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης· υπενθυμίζει επίσης ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές των ΙΑΠ έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο για την προώθηση της συνεργασίας αυτής, δεδομένου ότι μπορούν να ενεργήσουν ως

πλατφόρμες συνεργασίας έναντι των γειτονικών τρίτων χωρών, αξιοποιώντας προς τον σκοπό αυτόν τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μεταξύ των οποίων επισημαίνει, ειδικότερα, την πρότυπη πρωτοβουλία συντονισμένου προγραμματισμού για την εδαφική συνεργασία μεταξύ των ιδιαίτερα απομακρυσμένων.

36. Φρονεί ότι οι δράσεις πρέπει να επικεντρωθούν στα αίτια της λαθρομετανάστευσης, με την ρύθμιση μιας αποτελεσματικής πολιτικής για την νόμιμη μετανάστευση, με την καταπολέμηση της παραοικονομίας, και με την αντιμετώπιση στον τόπο προέλευσης των ροών μη συνοδευόμενων ανήλικων μεταναστών, μέσω της ενίσχυσης της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής ένταξης.

37. Συμφωνεί με την Επιτροπή ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν οι τεράστιες προκλήσεις που δημιουργεί η δημογραφική πίεση σε γειτονικές και κατακερματισμένες περιοχές, και υπογραμμίζει την ανάγκη να αναληφθούν, το συντομότερο δυνατόν, μελέτες για την εξέταση των συνεπειών επί της χωροταξίας, της αγοράς εργασίας, των αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης και των δημόσιων υπηρεσιών αυτών των περιφερειών, και να προταθούν, ενδεχομένως, τα κατάλληλα μέτρα.

38. Συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή στις συνέπειες της συνιστούν σημαντική πρόκληση για τις ΙΑΠ, δεδομένης της γεωγραφικής θέσης τους και του ευάλωτου χαρακτήρα τους και ζητεί την πρόβλεψη αποτελεσματικών και αποδοτικών ειδικών μέτρων προσαρμοσμένων στο σχετικό περιβάλλον για την αποτροπή των αρνητικών συνεπειών για την πρόσβαση, την οικονομία και τους πολίτες των ΙΑΠ.

39. Συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η γεωργία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την οικονομία των ΙΑΠ, οι οποίες υφίστανται εξαναγκασμούς λόγω γεωγραφικών και κλιματολογικών μειονεκτημάτων, και συνεπώς κρίνει ότι έχει μεγάλη σημασία να χαραχθεί μια στρατηγική του μέλλοντος για την ανάπτυξη του αγροτικού κλάδου στις περιφέρειες αυτές, ούτως ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του αυξανόμενου παγκόσμιου ανταγωνισμού.

40. Θεωρεί ότι, δεδομένου ότι η πολιτική οικονομικής και κοινωνικής συνοχής συνιστά το βασικό όργανο στήριξης της κοινοτικής στρατηγικής για τις ΙΑΠ, έχει ιδιαίτερη σημασία να αξιολογηθεί κατά πόσον τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της συζήτησης μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική και κοινωνική συνοχή αυτών των περιφερειών.

41. Θεωρεί ότι τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν κατά την αναθεώρηση της κοινοτικής πολιτικής για τη συνοχή μετά από το 2013. Επίσης θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως συμβολή στην Πράσινη Βίβλο για την εδαφική συνοχή, την οποία η Επιτροπή σχεδιάζει να υιοθετήσει το 2008.

42. Ωστόσο, θεωρεί ότι το νέο στάδιο στην ανάπτυξη της κοινοτικής στρατηγικής για τις ΙΑΠ, το οποίο θα εγκαινιάσει η Επιτροπή μετά από την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, αντί να περιορίζεται στην παρουσίαση των υπό συζήτηση θεμάτων, θα πρέπει να τα ενσωματώνει στη στρατηγική της με σκοπό τη συνέχιση, τον εμπλουτισμό και τον εκσυγχρονισμό της.

43. Θεωρεί ότι η εταιρική σχέση μεταξύ των ΙΑΠ, των κρατών στα οποία αντιστοιχούν και της Επιτροπής θα πρέπει να συνεχίσει να διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ανάπτυξη της μακροπρόθεσμης κοινοτικής στρατηγικής για τις περιφέρειες αυτές.

44. Εκφράζει την πεποίθηση της ότι οι ΙΑΠ εξακολουθούν να χρειάζονται ενίσχυση εκ μέρους όλων των κοινοτικών πολιτικών για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και τη συνέχιση των προσπάθειών για τη σύγκλιση τους στον τομέα της οικονομικής ανάπτυξης και της ισότητας των ευκαιριών των πολιτών τους με τις ευκαιρίες εκείνων των λοιπών περιφερειών της ΕΕ.

45. Τέλος, εκφράζει την υποστήριξη της στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, καθώς αυτό επαναβεβαιώνει και ανανεώνει την πολιτική του δέσμευση στο υψηλότερο επίπεδο έναντι των ΙΑΠ, και την ανάγκη για την ύπαρξη ταχείας προόδου στην εμβάθυνση της κοινωνικής

Συμπεράσματα και συστάσεις

46. Ζητεί από την Επιτροπή να συνεχίσει να εμβαδύνει τη στρατηγική του 2004 για τις ΙΑΠ, εφαρμόζοντας τα μέτρα που προανήγγειλε στην ανακοίνωσή της και προωθώντας τη μεγαλύτερη συνοχή και τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των διαφόρων κοινοτικών πολιτικών, με σκοπό το νέο στάδιο αυτής της στρατηγικής να είναι πραγματικά συνολικό και ενιαίο.

47. Ζητεί από την Επιτροπή να διενεργήσει ενδιάμεση μελέτη, η οποία θα επιτρέψει να μετρηθεί ο αντίκτυπος επί της οικονομικής ανάπτυξης των ΙΑΠ, οι οποίες εγκατέλειψαν το στόχο «συνοχή» και ο αντίκτυπος των ευρωπαϊκών πόρων στη σημερινή διαδικασία σύγκλισης όσον αφορά τις υπόλοιπες ΙΑΠ.

48. Ζητεί από την Επιτροπή να προτείνει, μετά από την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του αντίκτυπου των τροποποιήσεων των POSEI που θα αναλάβει το 2009, κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση επαρκούς υποστήριξης των παραδοσιακών τομέων των ΙΑΠ, οι οποίοι είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική βιωσιμότητα αυτών των περιφερειών.

49. Καλεί την Επιτροπή να συνεκτιμήσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ΙΑΠ στο πλαίσιο του προσεχούς «υγειονομικού ελέγχου» της ΚΓΠ και να μεριμνήσει ώστε, οποιοσδήποτε μελλοντικές μεταρρυθμίσεις και αν υιοθετηθούν, να διατηρήσουν τις εξαιρέσεις τους από απόψεως αποσύνδεσης και διαμόρφωσης και να διασφαλιστεί η διάθεση επαρκών δημοσιονομικών πόρων για τις γεωργικές τους δραστηριότητες.

50. Καλεί επειγόντως την Επιτροπή να διασφαλίσει μεγαλύτερη προστασία των γεωργικών προϊόντων των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών ενόψει των ισχυρών απειλών που οφείλονται στη βαθμιαία ελευθέρωση των εισαγωγών στην ΕΕ διαμέσου της θέσπισης μέτρων, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος υπονόμευσης της γεωργικής δραστηριότητας στις εν λόγω περιφέρειες από το άνοιγμα της κοινοτικής αγοράς.

51. Καλεί την Επιτροπή να καταρτίσει κατά τις νέες περιόδους προγραμματισμού ειδικές πολιτικές για την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα στις ΙΠΑ και να διαθέσει επαρκείς δημοσιονομικούς πόρους γι' αυτές.

52. Ζητεί από την Επιτροπή να συνεκτιμήσει, ήδη από τώρα, τις ιδιαιτερότητες των ΙΑΠ στις τρέχουσες πρωτοβουλίες σε σχέση με τα τέσσερα ζητήματα που έθεσε προς συζήτηση η ανακοίνωση.

53. Υπενθυμίζει ότι οι ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες προσφέρουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια σαφή παγκόσμια θαλάσσια διάσταση, ενώ παράλληλα συνιστούν πραγματικά φυσικά εργαστήρια για τη μελέτη των επιστημών της θάλασσας. Για τους λόγους αυτούς, κρίνει ότι πρέπει να θεθούν ταχέως σε εφαρμογή δράσεις προτεραιότητας στις περιφέρειες αυτές, για την προστασία και την αξιοποίηση του δυναμικού αυτού.

54. Ζητεί από την Επιτροπή να υιοθετήσει επειγόντως μέτρα για την αντιστάθμιση των αρνητικών συνεπειών που έχει η συμπερίληψη των αεροπορικών μεταφορών στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, ώστε να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των ΙΑΠ.

55. Επιμένει ότι οι ΙΑΠ εξαρτώνται απόλυτα από τις αεροπορικές μεταφορές, τόσο για τη μετακίνηση προς και από το εξωτερικό όσο και για τη μετακίνηση μεταξύ των διαφόρων νήσων, καθώς δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις και ο όγκος των εκπομπών CO₂ στις διαδρομές που σχετίζονται με τις ΙΑΠ είναι αμελητέος σε σχέση με το συνολικό όγκο των εκπομπών της ΕΕ.

56. Ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει ξεχωριστά τα θέματα των δημογραφικών αλλαγών και της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών. Υπογραμμίζει ότι πρόκειται για δύο διακριτά και σύνθετα προβλήματα που επηρεάζουν εντονότατα τις ΙΑΠ και, ως εκ τούτου, πρέπει να αντιμετωπιστούν με μέγιστη προσοχή.

57. Απαιτεί την επείγουσα λήψη εξειδικευμένων δράσεων για την αντιμετώπιση της τραγικής κατάστασης που προκύπτει με την άφιξη μη συνοδευόμενων ανήλικων μεταναστών, και ζητά, για τον λόγο αυτόν, από τις εθνικές και τις ευρωπαϊκές αρχές να αναλάβουν τις ευθύνες τους για τη διαχείριση του φαινομένου και για την κατανομή των αντίστοιχων οικονομικών επιβαρύνσεων.

58. Καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τον αντίκτυπο των προαναφερόμενων τεσσάρων ζητημάτων τα οποία αποτελούν αντικείμενο της συζήτησης με θέμα τα τρία σκέλη της κοινοτικής στρατηγικής για τις ΙΑΠ.

59. Ζητεί από την Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσον αυτά τα τέσσερα ζητήματα μπορεί να επηρεάσουν την οικονομική και κοινωνική συνοχή των ΙΑΠ, δεδομένου ότι η ομώνυμη πολιτική αποτελεί το στυλοβάτη της κοινοτικής στρατηγικής για τις ΙΑΠ.

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «η ηλεκτρονική ένταξη»

(2008/C 172/03)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- είναι πεπεισμένη ότι μια μόνιμη ανισότητα όσον αφορά την πρόσβαση στην ψηφιακή τεχνολογία προκαλεί κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό. Η ισότητα ευκαιριών όσον αφορά την πρόσβαση στην ψηφιακή τεχνολογία είναι απαραίτητη από κοινωνική άποψη· συγχρόνως, προσφέρει τεράστιες δυνατότητες για την οικονομία οι οποίες παραμένουν αναξιοποίητες. Είναι σημαντικό να χρησιμοποιηθούν οι ΤΠΕ ως «μέσο άσκησης κοινωνικής πολιτικής». Επιβάλλεται να συνδεθούν οι στρατηγικές στον τομέα αυτό με την ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική,
- καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους και να καταρτίσουν ειδικά προγράμματα με σαφές χρονοδιάγραμμα και τα οποία μπορούν να αξιολογηθούν εύκολα. Δίδει έμφαση στη συμμετοχή του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου στις εθνικές και κοινοτικές πρωτοβουλίες για την προώθηση της ηλεκτρονικής ένταξης και κρίνει σημαντικό να τονιστεί ότι το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο πρέπει να συμμετάσχει στην κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων για την προώθηση της κοινωνίας των πληροφοριών σε τοπικό επίπεδο,
- τάσσεται υπέρ των προσπαθειών για την ευαισθητοποίηση του κοινού και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και την εντατική συνεργασία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο με τη συμμετοχή του κλάδου των ΤΠΕ, των δημόσιων αρχών, των παρόχων ιδιωτικών υπηρεσιών, των χρηστών και των κοινωνικών οργανώσεων προκειμένου να διασφαλισθεί όσο το δυνατό μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα,
- υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο και την ευθύνη των τοπικών και περιφερειακών αρχών οι οποίες οφείλουν συνδέσεων υψηλής ταχύτητας σε προσιτή τιμή στις περιφέρειες στις οποίες δεν επαρκούν οι μηχανισμοί της αγοράς για να επιτευχθεί αυτό, διαδραματίζοντας ηγετικό ρόλο σε πρότυπα σχέδια για τη γεφύρωση του χάσματος της ηλεκτρονικής ένταξης, και αναπτύσσοντας νέες προσεγγίσεις ηλεκτρονικών υπηρεσιών οι οποίες είναι εστιασμένες στον πολίτη,
- τονίζει τη σημασία της προσφοράς εκπαίδευσης και κατάρτισης προσαρμοσμένης στις ανάγκες που απορρέουν από τη συνεχή ψηφιακή εξέλιξη όλης της κοινωνίας, με ιδιαίτερη έμφαση σε ευάλωτες ομάδες όπως οι ηλικιωμένοι, οι οικονομικά μη ενεργοί, τα άτομα χωρίς εκπαίδευση και άτομα που δεν έχουν αποκτήσει τις ψηφιακές γνώσεις που είναι απαραίτητες για το χώρο εργασίας,
- καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει δείκτες στην περιφερειακή κατανομή και τη χρήση των ΤΠΕ, να παράσχει μια συνεχή πηγή χρήσιμων και απαραίτητων συμπερασμάτων για τη θέσπιση μέτρων για την κοινωνικοοικονομική και τεχνολογική σύγκλιση των περιφερειών.

Εισηγητής: κ. SZALAY (HU/ALDE), δημοτικός σύμβουλος Veszprém

Κείμενο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία i2010 για την ηλεκτρονική ένταξη: «Συμμετοχή στην κοινωνία της πληροφορίας»

COM(2007) 694 τελικό

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

1. δεδομένου ότι έχει ταχθεί υπέρ της προώθησης και υλοποίησης μιας βιώσιμης κοινωνικής και οικονομικής συνοχής σε περιφερειακό επίπεδο, επικροτεί την ανακοίνωση της Επιτροπής «Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία i2010 για την ηλεκτρονική ένταξη: Συμμετοχή στην κοινωνία της πληροφορίας» η οποία προωθεί και ενισχύει την ηλεκτρονική ένταξη όπως άλλωστε και στην περίπτωση της εφαρμογής, χρήσης και ανάπτυξης των τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), το έλλειμμα στις εν λόγω τεχνολογίες δημιουργεί έμμεσες συνέπειες με αποτέλεσμα συνεχή και εμβάθυνση του ψηφιακού χάσματος

2. επικροτεί τον συνοπτικό χαρακτήρα και τη σαφήνεια της ανάλυσης της ανακοίνωσης καθώς και του πλαισίου στρατηγικής για τη δράση που προτείνεται. Η ΕΤΠ επιδοκιμάζει την επιλογή μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης του θέματος (1)

3. συμφωνεί με τη διαπίστωση ότι η ηλεκτρονική ένταξη συμβάλλει καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων της πρωτοβουλίας «i2010 — Ευρωπαϊκή κοινωνία για την ανάπτυξη και την απασχόληση» (2) καθώς και στους στόχους της στρατηγικής της Λισαβόνας για την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση

4. συμφωνεί με την άποψη ότι οι επενδύσεις στις ΤΠΕ συνιστούν σημαντικό μέσο τόσο για τους αρμόδιους παράγοντες σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο όσο και για τους δήμους, δεδομένου ότι συμβάλλουν στην επίλυση προβλημάτων που συνδέονται με την ισότητα ευκαιριών, τα οποία αντιμετωπίζουν οι φορείς αυτοί σε διάφορους τομείς. Η ΕΤΠ εφιστά, επίσης, την προσοχή στην ανάγκη ενεργότερης συμμετοχής των περιφερειών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη χάραξη στρατηγικών και στην επεξεργασία προγραμμάτων σχετικά με την κατανομή και χρήση των κοινοτικών πόρων. Δεδομένου ότι οι αρχές αυτές αποτελούν το επίπεδο διακυβέρνησης που βρίσκεται πιο κοντά στους πολίτες, έχουν άμεση γνώση των υφιστάμενων αναγκών και είναι σε θέση να προβλέψουν εκείνες που θα προκύψουν στο μέλλον

5. συμφωνεί ότι το υπό εξέταση έγγραφο εντοπίζει τους τομείς για σαφή δράση και τα ειδικά καθήκοντα των διαφόρων φορέων που εξαρτώνται από την ηλεκτρονική ένταξη, δηλαδή τους ιδιώτες χρήστες, τον κλάδο των ΤΠΕ, τους παρόχους υπηρεσιών, τις δημόσιες αρχές και τις ΜΚΟ

6. παρατηρεί ότι η πρωτοβουλία υιοθετεί τις συστάσεις που είχε διατυπώσει η ΕΤΠ σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις της όσον αφορά τα πρακτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την ανάπτυξη μιας δίκαιης κοινωνίας των πληροφοριών, κυρίως όσον αφορά τη

γήρανση στην κοινωνία της πληροφορίας (3), τη γεφύρωση του ευρυζωνικού χάσματος, και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση (4), το δημογραφικό μέλλον της Ευρώπης (5) την έρευνα στον τομέα των ΤΠ, (6) και την κατάσταση των ατόμων με αναπηρίες (7)

7. αναγνωρίζει ότι, σύμφωνα με τους σημερινούς δείκτες, ενδέχεται να επιτευχθούν οι στόχοι της Ρίγας έως το 2010. Οι προσπάθειες που καταβάλλει κάθε κράτος μέλος παραμένουν αποσπασματικές και δεν υπάρχει ακόμη συνεργασία. Συνεπώς, η ΕΤΠ εφιστά την προσοχή των κρατών μελών στην ανάγκη να εντείνουν τις προσπάθειές τους και να καταρτίσουν τα προσεχή έτη ειδικά προγράμματα με σαφές χρονοδιάγραμμα και τα οποία μπορούν να αξιολογηθούν εύκολα

8. θεωρεί σκόπιμο να εμμένει στη συμμετοχή των τοπικού και περιφερειακού επιπέδου στις εθνικές και κοινοτικές πρωτοβουλίες για την προώθηση της ηλεκτρονικής ένταξης. Πράγματι, σε αυτό το επίπεδο μπορεί να δημιουργηθεί μια ψηφιακή κοινωνία στην οποία όλοι θα έχουν πρόσβαση χάρη σε πιο καινοτόμα και εύστοχα μέτρα

9. θεωρεί απαραίτητο να επιστήσει την προσοχή στο γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές καταρτίζουν ειδικά σχέδια για την προώθηση της κοινωνίας των πληροφοριών και την ανάπτυξη της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών σε τοπικό επίπεδο και ότι επεξεργάζονται τοπικά «ψηφιακά σχέδια δράσης»

10. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εμπλέξει την ΕΤΠ πλήρως στις πρωτοβουλίες που θα αναπτυχθούν για την επανεξέταση της στρατηγικής αυτής που έχει θεσπισθεί και εφαρμόζεται

11. επιθυμεί να ενημερώνεται έγκαιρα για τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης της εφαρμογής της στρατηγικής i2010 καθώς και να γνωμοδοτήσει για το θέμα αυτό

12. επικροτεί την εκστρατεία «Ηλεκτρονική ένταξη: δηλώνω συμμετοχή!» της Επιτροπής η οποία θα διαρκέσει καθ' όλη τη διάρκεια του 2008 και για την οποία το έδαφος προετοίμασε το Σεπτέμβριο 2007 με διοργάνωση η ΕΤΠ στο Lahti της Φινλανδίας το Νοέμβριο 2007 με θέμα «Η προαγωγή της ένταξης στην κοινωνία των πληροφοριών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο στην ΕΕ». Η ΕΤΠ επιθυμεί να συνεργαστεί στη διοργάνωση στην εκστρατεία αυτής το 2008, καθώς και σε μία όσο το δυνατό ευρύτερη δημόσια διαβούλευση. Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζει το ρόλο που διαδραματίζει η ίδια για την προώθηση της διοργάνωσης εκστρατειών και την ανάπτυξη στρατηγικών και προγραμμάτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

(3) CdR 84/2007 fin.

(4) CdR 272/2006 fin.

(5) CdR 341/2006 fin.

(6) CdR 155/2005 και CdR 150/2005 fin

(7) CdR 312/2003 fin.

(1) CdR 252/2005 fin.

(2) COM(2005) 229 τελικό

13. επικροτεί τη διοργάνωση, στα τέλη του 2008, της υπουργικής διάσκεψης με θέμα την ηλεκτρονική ένταξη, και το ευρωπαϊκό βραβείο ηλεκτρονικής ένταξης που θα απονεμηθεί με την ευκαιρία αυτή. Εκφράζει την επιθυμία να συμμετάσχει ενεργά στη διοργάνωση της διάσκεψης και ιδίως στην επιλογή των υποψηφίων για το βραβείο αυτό

14. είναι πεπεισμένη ότι το γεγονός ότι το ψηφιακό χάσμα εξακολουθεί να υφίσταται εμποδίζει την ανάπτυξη και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και της ευμάρειας και ότι συμβάλλει στον κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό. Η πρωτοβουλία i2010 θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και γενικότερα στην ευημερία της κοινωνίας

15. συμφωνεί ότι η ισότητα των ευκαιριών όσον αφορά την πρόσβαση στην ψηφιακή τεχνολογία είναι απαραίτητη από κοινωνική άποψη· επισημαίνει, ωστόσο, ότι συγχρόνως προσφέρει τεράστιες δυνατότητες για την οικονομία οι οποίες παραμένουν αναξιοποίητες

Γεφύρωση του ευρυζωνικού χάσματος

16. καλεί την Επιτροπή να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες ώστε να επωφεληθούν και αυτές περισσότερο από τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ, να επιτύχουν ουσιαστική σύγκλιση, και να αποφύγουν έτσι τον κίνδυνο αποκλεισμού τους

17. επαναλαμβάνει την πρόθεσή της και επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της όσον αφορά την ουσιαστική ενσωμάτωση των στόχων της κοινωνίας της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς στα περιφερειακά αναπτυξιακά σχέδια και να συμμετάσχει ενεργά στα θεματικά δίκτυα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Περιφέρειες για την οικονομική αλλαγή»⁽⁸⁾

18. συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ συμβάλλουν, ιδίως στις απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές, στην ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών μειώνοντας, κατά τον τρόπο αυτό, το αναπτυξιακό χάσμα μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών

19. φρονεί ότι η διάθεση ευρυζωνικών συνδέσεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση σε προσιτή τιμή συνιστά σημαντική προϋπόθεση για τη διασφάλιση ποιοτικών υπηρεσιών για τους πολίτες, για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας στις ενεχόμενες περιφέρειες, και την ευρύτερη δυνατή ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών και της γνώσης

20. υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο και την ευθύνη των τοπικών και περιφερειακών αρχών οι οποίες οφείλουν να διασφαλίζουν την παροχή υπηρεσιών και δυνατοτήτων εκπαίδευσης δεδομένου ότι βρίσκονται κοντά στους πολίτες. Οι εν λόγω αρχές μπορούν, συνεπώς, να συμβάλουν στη διασφάλιση συνδέσεων υψηλής ταχύτητας σε προσιτή τιμή στις περιφέρειες στις οποίες δεν επαρκούν οι μηχανισμοί της αγοράς για να επιτευχθεί αυτό. Τα μέτρα των δημόσιων αρχών μπορούν να χρησιμεύσουν ως πρότυπα για την επίτευξη ηλεκτρονικής διακυβέρνησης εστιασμένης στο χρήστη, με στόχο τη βελτίωση της ψηφιακής μόρφωσης και τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις ΤΠΕ και την έρευνα στον τομέα αυτό

21. υπογραμμίζει ότι ένας από τους κύριους στόχους του οικονομικού εκσυγχρονισμού της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2007-2013 είναι να καταστούν πόλοι έλξης τα κράτη

μέλη, οι περιφέρειες και οι πόλεις εκείνες που προσφέρουν εύκολη πρόσβαση και υπηρεσίες κατάλληλης ποιότητας και επιπέδου. Η ΕΤΠ κρίνει ότι η προσέγγιση αυτή ενισχύει την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών και της οικονομίας της γνώσης, επειδή ενισχύει τις ικανότητες έρευνας και καινοτομίας·

22. υπενθυμίζει ότι οι ΤΠΕ αποτελούν σημαντικό παράγοντα για τη βελτίωση του συντονισμού και της συνεργασίας των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και κοινοτικών αρχών, καθώς και των ευρωπαϊκών οργάνων και των ευρωπαίων πολιτών, σε διάφορους τομείς,

Γεφύρωση του χάσματος της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας

23. αναφερόμενη στη συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία προβλέπει την απαγόρευση της άσκησης διακρίσεων λόγω αναπηρίας, εμμένει στην ανάγκη να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα των δημόσιων δικτυακών τόπων και τονίζει ότι, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, απέχουμε ακόμη πολύ από το στόχο αυτό. Η ΕΤΠ επιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι περιφέρειες και οι δήμοι μπορούν να συμβάλουν στην βελτίωση της κατάστασης, όχι μόνον αγοράζοντας, αναπτύσσοντας και παρέχοντας τα απαραίτητα προϊόντα και υπηρεσίες, αλλά και ενθαρρύνοντας τη δημιουργία οικονομικού περιβάλλοντος που ευνοεί την ενίσχυση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις αγορές· συνεπώς, ίσως καταστεί αναγκαίο οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, ακόμη και στις μεγάλες αστικές περιοχές, να επενδύσουν σε ΤΠΕ και να επεκτείνουν τις υποδομές τους

24. συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να διαδραματίσουν ηγετικό ρόλο στα πρότυπα σχέδια·

25. συμφωνεί με την άποψη ότι η εφαρμογή των μέτρων του σχεδίου δράσης απαιτεί την εφαρμογή νέων προγραμμάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων οι οποίες είναι απαραίτητες στα άτομα που είναι υπεύθυνα για την ανάπτυξη και τη διαχείριση των δημόσιων υπηρεσιών

Μείωση του χάσματος ηλεκτρονικών δεξιοτήτων

26. φρονεί ότι εξακολουθεί να υπάρχει ένα σημαντικό χάσμα ηλεκτρονικών δεξιοτήτων το οποίο πλήττει ιδιαίτερα ομάδες όπως οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με χαμηλό επίπεδο κατάρτισης, και τα μη οικονομικά ενεργά άτομα καθώς άτομα που δεν έχουν αποκτήσει τις ψηφιακές γνώσεις που είναι απαραίτητες για το χώρο εργασίας

27. επικροτεί το σχέδιο της Επιτροπής να εκπονήσει, το 2008, μελέτη σε ευρωπαϊκή κλίμακα σχετικά με τις ηλεκτρονικές δεξιότητες και να χαράξει, πριν τα τέλη του 2008, κατευθυντήριες γραμμές για την πολιτική όσον αφορά τις ηλεκτρονικές δεξιότητες των ευάλωτων ομάδων

28. τονίζει τη σημασία της προσφοράς εκπαίδευσης και κατάρτισης προσαρμοσμένης στις ανάγκες που απορρέουν από τη συνεχή ψηφιακή εξέλιξη όλης της κοινωνίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες

29. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής σχετικά με το ρόλο και τη βασική ευθύνη που φέρουν οι αρχές όλων των επιπέδων διακυβέρνησης όσον αφορά τη διασφάλιση της απόκτησης ηλεκτρονικών δεξιοτήτων και τάσσεται υπέρ της συμμετοχής και της συνεργασίας της βιομηχανίας και των κοινωνικών οργανώσεων στην επίτευξη αυτού του στόχου

(8) COM(2006) 675 τελικό.

Σύγχρονες δημόσιες ηλεκτρονικές υπηρεσίες

30. Οι ΤΠΕ προσφέρουν πολύ σημαντικές δυνατότητες για τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών. Η ΕΤΠ φρονεί ότι η ανάπτυξη και η διάδοση των ΤΠΕ προσφέρουν στις ευρωπαϊκές πόλεις την ευκαιρία να επιβεβαιώσουν το ρόλο τους ως κινητήριες δυνάμεις ανάπτυξης, ως πόλοι γνώσης, και ως πραγματικά φυτώρια παραγωγής καινοτόμων υπηρεσιών αλλά και γνώσεων που συνδέονται με αυτές

31. έχει την πεποίθηση ότι, προκειμένου να συνδυαστούν απόλυτα η ανάπτυξη των ΤΠΕ με την ενίσχυση του ρόλου των ευρωπαϊκών πόλεων, θα πρέπει κυρίως να ενισχυθεί η θέση των τοπικών και περιφερειακών δημόσιων αρχών ώστε να μπορούν να συνεχίσουν την εφαρμογή στρατηγικών για την διατήρηση και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας

32. υπογραμμίζει τη σημασία μιας νέας προσέγγισης η οποία να επιτρέπει στις δημόσιες ηλεκτρονικές υπηρεσίες να παρέχουν υπηρεσίες εστιασμένες στους πολίτες και τονίζει το ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών που είναι αρμόδιες για την ανάπτυξη της εν λόγω προσέγγισης. Η προσέγγιση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για τις απομακρυσμένες, τις άκρως απομακρυσμένες, και τις αγροτικές περιφέρειες, καθώς και τις νησιωτικές κοινότητες. Πράγματι, τα κοινωνικά και οικονομικά πλεονεκτήματα που προσφέρει η ανάπτυξη των ΤΠΕ είναι απαραίτητα για τη συνοχή και μπορούν να προσφέρουν σημαντική προστιθέμενη αξία

33. αναγνωρίζει ότι η προώθηση της ηλεκτρονικής ένταξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, να ενισχύσει τη συμμετοχή στα κοινά σε τοπικό επίπεδο, να αναζωογονήσει την ανταγωνιστικότητα, να συμβάλει στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων αλλά και στην ανάπτυξη καλύτερων, αποτελεσματικότερων και περισσότερο εξατομικευμένων δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών

34. ζητά να ενισχυθούν οι προσπάθειες και να δοθεί νέα ώθηση στις δράσεις που αποσκοπούν στην έγκαιρη πρόληψη, αντιμετώπιση, και επίλυση προβλημάτων που συνδέονται με την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών, έργο στο οποίο συμβάλλει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA).

Λύσεις στηριζόμενες στις ΤΠΕ για τα άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνικά μειονεκτήματα και τις κατηγορίες πολιτών που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό

35. λαμβάνοντας υπόψη τις δημογραφικές μεταβολές, θεωρεί ευκαταίω και απαραίτητο να δημιουργηθούν και να αναπτυχθούν δυνατότητες για την τηλεϊατρική⁽⁹⁾, η οποία θα συμβάλει στη βελτίωση των ιατροφαρμακευτικών υπηρεσιών, στη βελτίωση της αυτονομίας και της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων, καθώς και στην ενίσχυση της κοινωνικής τους ένταξης. Κατ' αυτό τον τρόπο, θα μπορεί να αξιοποιηθεί η εμπειρία που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια της ζωής τους προς όφελος της εξέλιξης της κοινωνίας. Επιπλέον, η εντατικότερη χρήση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών θα συμβάλει, ενδεχομένως, στη βελτίωση των συστημάτων υγείας που στηρίζονται στις υφιστάμενες ΤΠΕ· θα συμβάλει, επίσης, στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που, με τη σειρά τους, θα οδηγήσουν στη βελτίωση της γενικής κατάστασης της υγείας του πληθυσμού, θα διευκολύνουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, και θα συντελέσουν στη σημαντική μείωση των δαπανών των υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλειας

⁽⁹⁾ CdR 256/2004 fin.

36. λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς, τονίζει με έμφαση ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να προσφέρονται προϊόντα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών. Με βάση τις παραπάνω παρατηρήσεις, εμμένει στην ανάγκη να ευθυγραμμιστούν τα επιμέρους ρυθμιστικά συστήματα και, όσον αφορά τις τεχνολογίες, να επιλεχθούν λύσεις που ανταποκρίνονται στις γενικές τάσεις

37. συνιστά να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις υπηρεσίες ΤΠΕ για τους ηλικιωμένους, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Περιφέρειες για την οικονομική αλλαγή»

38. επικροτεί την έμφαση που δίνουν τα ερευνητικά προγράμματα (7ο πρόγραμμα πλαίσιο, πρόγραμμα στήριξης της πολιτικής για την ανάπτυξη των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας) στην ηλεκτρονική ένταξη ως μέσο αντιμετώπισης προβλημάτων όπως η γήρανση και η αναπηρία

39. εμμένει στην ανάγκη διατήρησης της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας

40. σημειώνει ότι είναι αναγκαία η ψηφιοποίηση της γραπτής ευρωπαϊκής κληρονομιάς σε όλες τις γλώσσες, περιφέρειες και χώρες της Ευρώπης, προκειμένου η κληρονομιά αυτή να διατηρηθεί για τις επόμενες γενιές⁽¹⁰⁾

Ολοκλήρωση των δράσεων υπέρ της ηλεκτρονικής ένταξης με σκοπό τη μεγιστοποίηση του μακροπρόθεσμου αντίκτυπου τους

41. δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην επαγγελματική συνεργασία και στην ανάπτυξη στενών εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών

42. εμμένει ότι είναι απολύτως αναγκαία η συντονισμένη εξάλειψη των εμποδίων ρυθμιστικού, τεχνικού ή άλλου χαρακτήρα προκειμένου να καταστεί η ηλεκτρονική ένταξη όσο το δυνατό περισσότερο βιώσιμη και αποτελεσματική

43. τονίζει την ανάγκη οι περιφερειακές αρχές να διαδραματίζουν ρόλο όχι μόνο κατά τη φάση εφαρμογής αλλά και κατά το σχεδιασμό της στρατηγικής. Αυτό θα συντελέσει στην ενίσχυση των σχέσεων και της επικοινωνίας των ενδιαφερόμενων μερών αλλά και θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων

44. δηλώνει ανεπιφύλακτα την υποστήριξή της στην προσέγγιση που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αύξηση της έκτασης και της ποιότητας της έρευνας που πραγματοποιείται στην Ευρώπη στον τομέα των ΤΠΕ. Εκτός από την έρευνα και την ανάπτυξη, πρέπει να δοθεί έμφαση και στους μηχανισμούς που διευκολύνουν τη μεταφορά των αποτελεσμάτων της έρευνας προς όλους τους κλάδους της ευρωπαϊκής βιομηχανίας

45. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η διαλειτουργικότητα και η ασφάλεια της ανταλλαγής πληροφοριών αποτελούν προτεραιότητα των ερευνητικών προγραμμάτων

46. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής σχετικά με τη σημασία της χρήσης των ΤΠΕ ως «μέσου άσκησης κοινωνικής πολιτικής». Για το σκοπό αυτό, οι στρατηγικές στον τομέα αυτό πρέπει να συνδέονται με την ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική

⁽¹⁰⁾ CdR 32/2006 fin

47. υπογραμμίζει την ανάγκη να αναπτυχθούν καθοριστικές δράσεις σε τομείς που αποτελούν οριζόντιες προτεραιότητες προκειμένου να προωθηθεί η ισότητα ευκαιριών (π.χ. διαμέσου της διασφάλισης καθολικής πρόσβασης σε δημόσιους δικτυακούς τόπους ή της δημιουργίας ευρυζωνικών υποδομών). Στο πλαίσιο αυτό, είναι απολύτως απαραίτητη η δραστηριοποίηση των δημόσιων αρχών

48. αναγνωρίζει την προστιθέμενη αξία που μπορεί να προσφέρει μια ευρωπαϊκή πολιτική ηλεκτρονικής ένταξης (συντονισμός, συνεργασία, βήμα συζητήσεων, εταιρική σχέση, χρηματοδότησης). Η ΕΤΠ συμφωνεί ότι είναι σημαντικό να αυξηθεί η διαφάνεια στον τομέα και να συνειδητοποιηθεί σε μεγαλύτερο βαθμό η σημασία της κοινωνικής ευθύνης

49. τάσσεται υπέρ της ευρείας και αδιάλειπτης ανταλλαγής πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών, μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και υποστηρίζει την ενημέρωση της κοινής γνώμης και την εντατική συνεργασία των ΤΠΕ, των δημόσιων αρχών, των παρόχων δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών και των οργανώσεων των τελικών χρηστών, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο,

προκειμένου να διασφαλιστεί όσο το δυνατό μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα

50. θεωρεί ότι είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο των περιφερειών, χάρη στο οποίο οι περιφέρειες θα έχουν περισσότερες και βελτιωμένες ευκαιρίες συμμετοχής σε συνεργατικά σχέδια

51. μια κοινωνία της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς διανοίγει σημαντικές εμπορικές προοπτικές για τον κλάδο των ΤΠΕ·

52. τονίζει τα τριπλά πλεονεκτήματα που προσφέρει η ηλεκτρονική ένταξη, εφόσον ωφελεί τόσο τον τομέα των ΤΠΕ όσο και τους χρήστες και την κοινωνία στο σύνολό της συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει την κατάρτιση και εφαρμογή δεικτών που να αντικατοπτρίζουν την κατάσταση και αξιολογούν συγκριτικά τη διάδοση και τη χρήση των ΤΠΕ στις περιφέρειες ώστε να μπορούν να εξαχθούν, ανά πάσα στιγμή, χρήσιμα και απαραίτητα συμπεράσματα προκειμένου να ληφθούν μέτρα για την οικονομική, κοινωνική και τεχνολογική σύγκλιση των περιφερειών.

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πράσινη Βίβλος για τις αστικές συγκοινωνίες»

(2008/C 172/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- ζητά να αναληφθεί μια συντονισμένη δράση για να επιλυθούν τα προβλήματα συμφόρησης και ρύπανσης που αντιμετωπίζουν οι όλες ευρωπαϊκές πόλεις, στην οποία η ΕΕ θα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο αναθέτοντας στις εδαφικές αρχές την εφαρμογή των συγκεκριμένων λύσεων.
- καλεί την ΕΕ να ενθαρρύνει τις εδαφικές αρχές να καταρτίσουν μακροπρόθεσμα προγράμματα κινητικότητας τα οποία βασίζονται σε μια εταιρική σχέση των πόλεων και των συμπληρωματικών συνοικισμών τους προκειμένου να εξευρεθούν λύσεις προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες (χώροι στάθμευσης στα σημεία εισόδου των πόλεων, ανάπτυξη καθαρότερων τρόπων μεταφοράς, βελτιστοποίηση των μέσων μαζικής μεταφοράς, κλπ.). Τα εν λόγω σχέδια κινητικότητας θα μπορούν να συμπεριλαμβάνουν «ήσυχες περιοχές» (δηλαδή, προστατευμένες από τη συμφόρηση και τη ρύπανση), δίνοντας, έτσι, προτεραιότητα στις σχετικές επενδύσεις.
- έχοντας επίγνωση του όγκου των απαραίτητων δημοσιονομικών πόρων, προτείνει τα εν λόγω σχέδια κινητικότητας να μπορούν να στηρίζονται σε ευρείες συμπράξεις, στις οποίες θα συμμετέχει συγκεκριμένα ο ιδιωτικός τομέας, και καλεί την ΕΕ σε συνεργασία με την ΕΤΕπ, να αναπτύξει καινοτόμα μέσα χρηματοδότησης, τα οποία είναι ικανά να χρηματοδοτήσουν τις απαραίτητες υποδομές καθώς και καθαρότερες.
- ζητά τη δημιουργία ενός «μηχανισμού υποβολής εκθέσεων» σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την παρακολούθηση της προόδου που επιτυγχάνεται, χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ, ο οποίος θα εξετάζει την κατάσταση στις ευρωπαϊκές πόλεις και τις προσεγγίσεις που υιοθετούν για την αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Εισηγητής: ο σύμβουλος κ. Albert BORE (UK/PES): Μέλος του δημοτικού συμβουλίου του Birmingham

Έγγραφο αναφοράς

Πράσινο Βιβλίο: διαμόρφωση νέας παιδείας αστικής κινητικότητας

COM(2007) 551 τελικό

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Βασικά μηνύματα

1. επικροτεί τη δέσμευση της ΕΕ να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και, συγχρόνως, να αντιμετωπίσει τα ζητήματα της βιωσιμότητας και της αλλαγής του κλίματος. Τα βασικά αυτά ζητήματα, όπως έχουν επισημοποιηθεί στο πρόγραμμα δράσης της Λισαβόνας, στη Συμφωνία του Γκέτεμποργκ και στο σχέδιο δράσης για την αλλαγή του κλίματος, είναι ουσιώδη για το μέλλον της Ένωσης. Οι πολιτικές προτεραιότητες της ΕΤΠ αναγνωρίζουν τη ζωτική σημασία της ανταγωνιστικότητας για την οικονομική ανάπτυξη ιδιαίτερα των αστικών κέντρων και, όπως δηλώνεται στους στόχους της Λισαβόνας, σε συνδυασμό με τη συμβολή της στην εδαφική συνοχή,

2. σημειώνει ότι η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών στα διάφορα κράτη μέλη είναι διαφορετική. Είναι σημαντικό όπως τα μέτρα που θεσπίζονται από την Επιτροπή στα σχέδια δράσης να μην θέτουν προϋποθέσεις για ορισμένες οργανωτικές λύσεις,

3. υπογραμμίζει ότι οι πόλεις αντιμετωπίζουν σε καθημερινή βάση αυτά τα ζητήματα της ανάπτυξης και του περιβάλλοντος. Μακροπρόθεσμα, ωστόσο, τα πιεστικά περιβαλλοντικά προβλήματα θα εμποδίσουν αυτήν την ανάπτυξη. Οι πόλεις και οι αστικές περιοχές παρέχουν τις δυνατότητες για αύξηση της ανταγωνιστικότητας και αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος. Προς τούτο, οι πόλεις και οι μεγάλες αστικές περιοχές πρέπει να λάβουν μέτρα για να βελτιώσουν την προσβασιμότητα και να επιλύσουν τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Η ευκαιρία σημαντικής αποσύνδεσης της ανάπτυξης από τις αρνητικές συνέπειες της αλλαγής του κλίματος μπορεί να υλοποιηθεί κυρίως στις μητροπολιτικές περιοχές, αφού οι εναλλακτικοί τρόποι μεταφοράς καθίστανται γρήγορα βιώσιμοι προπαντός σε πυκνοκατοικημένες αστικές περιοχές,

4. ζητά συντονισμένη δράση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των σημαντικών προβλημάτων της κυκλοφοριακής συμφόρησης που προκαλείται από τις μεταφορές και των περιβαλλοντικών προβλημάτων που πλήττουν τις πόλεις με στόχο οι οδικές μεταφορές να έχουν απαλλαγεί από τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050. Έχουν υπάρξει μεμονωμένες πόλεις όπου η δράση αποδείχθηκε επιτυχής. Απαιτείται μια πιο ολοκληρωμένη στρατηγική σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας,

5. αναγνωρίζει τον θεμελιώδη ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή της πολιτικής για τις αστικές συγκοινωνίες και συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η επανεξέταση της αστικής κινητικότητας προϋποθέτει να οργανωθεί η παράλληλη χρησιμοποίηση (συντροπικότητα) όλων των δημόσιων και ιδιωτικών τρόπων μεταφοράς, με την έννοια της μετατόπισης των μετακινήσεων προς ένα ενιαίο από περιβαλλοντική άποψη σύστημα, κατάλληλο για τις πόλεις,

6. Η ΕΕ οφείλει να θεσπίσει μια ολοκληρωμένη πολιτική για το περιβάλλον, το χωροταξικό σχεδιασμό και τις συγκοινωνίες, με επίκεντρο τις ακόλουθες δράσεις:

1. Για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και τη μείωση της ηχορύπανσης, η ΕΕ πρέπει να εφαρμόσει μια αυστηρότερη πολιτική για τις μεταφορές. Με την εφαρμογή βελτιωμένων τεχνολογιών και τη χρήση καθαρότερων καυσίμων, θα δημιουργηθούν καθαρότερα, λιγότερο θορυβώδη και περισσότερο οικονομικά αυτοκίνητα.

2. Για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, η ΕΕ οφείλει να προωθήσει την τεχνολογική εξέλιξη των μηχανοκίνητων οχημάτων.

3. Η ΕΕ πρέπει να προάγει τις τεχνικές που είναι απαραίτητες για τη στήριξη της τοπικής και περιφερειακής πολιτικής τιμών.

4. Η ΕΕ πρέπει να προωθήσει τη διασύνδεση των αστικών περιοχών με τα δίκτυα τρένων μεγάλης ταχύτητας.

5. Η ΕΕ οφείλει να επιδιώξει την εναρμόνιση των πινακίδων και των σημάτων κυκλοφορίας που χρησιμοποιούνται για τις περιβαλλοντικές ζώνες, αφήνοντας ανέπαφες τις ευρείες αρμοδιότητες που διαθέτουν οι πόλεις σε ό,τι αφορά στην καθιέρωση περιβαλλοντικών ζωνών,

6. Η ΕΕ πρέπει να προωθήσει την κατασκευή αρτηριών κίνησης για μη μηχανοκίνητα οχήματα οι οποίες θα ασφαλείς για τους πεζούς, τα ποδήλατα, και άλλους οικολογικούς τρόπους μεταφοράς

7. Ζητά από την ΕΕ να ενθαρρύνει τις περιφέρειες και ιδιαίτερα τις πόλεις να αντιμετωπίσουν αυτά τα προβλήματα αναπτύσσοντας ολοκληρωμένα, μακροπρόθεσμα σχέδια κινητικότητας για την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και τον περιορισμό της αλλαγής του κλίματος με την ανάπτυξη εναλλακτικών μεθόδων μεταφοράς και την παροχή διάφορων επιλογών στους επιβάτες, προκειμένου να μεταβληθεί η διατροφική ισορροπία προς πιο βιώσιμους τρόπους μεταφοράς. Στο πλαίσιο αυτών των σχεδίων θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι Καθαρές Ζώνες, δηλ. ο νέος προσδιορισμός περιοχών χωρίς ρύπανση και χωρίς κυκλοφοριακή συμφόρηση (οι οποίες διαφέρουν από τις Πράσινες Ζώνες που είναι απλώς περιοχές με χαμηλά επίπεδα ρύπανσης), μέσω του χαρακτηρισμού τους ως «Καθαρές Ζώνες» και να δοθεί προτεραιότητα στις επενδύσεις για την υποστήριξή τους,

8. αναγνωρίζει ότι η εξασφάλιση της πρόσβασης στον όγκο των χρηματοδοτικών πόρων που απαιτείται για την υποστήριξη του σχεδίου «Καθαρές Ζώνες» ενδέχεται να αποδειχτεί πρόκληση για ορισμένα κράτη μέλη. Η ΕΕ έχει έναν ρόλο να διαδραματίσει στον τομέα αυτό, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, προκειμένου να αναπτυχθούν καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα ικανά να καλύψουν το κόστος των απαραίτητων βιώσιμων υποδομών διευκόλυνσης της κινητικότητας και να πραγματοποιηθούν επενδύσεις υπέρ των οχημάτων με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Η πρωτοβουλία αυτή, θα μπορούσε είτε να έχει τη μορφή επέκτασης του προγράμματος CIVITAS, είτε, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος αυτού το 2009, να ενταχθεί σε ένα από τα διάδοχα προγράμματα που θα επιδοτήσει η ΕΕ,

9. ζητά να θεσπιστεί ένας μηχανισμός σε επίπεδο ΕΕ για την αναφορά της προόδου στον τομέα των αστικών συγκοινωνιών και για τις δοκιμασμένες και ελεγμένες διαδικασίες που μπορούν να χρησιμεύσουν ως παράδειγμα για άλλους. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να αρχίσει με τη χρηματοδότηση από την ΕΕ μιας συγκριτικής μελέτης, που θα εξετάσει πόλεις από όλη την ΕΕ και τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, τη βελτίωση του περιβάλλοντος και την παροχή πιο βιώσιμων τρόπων μεταφοράς. Στην ετήσια έκθεση προόδου για τους στόχους της Λισσαβόνας, που υποβάλλεται στα ετήσια εαρινά Συμβούλια, θα πρέπει να καθορίζεται ένα χρονοδιάγραμμα για την υποβολή αυτών των εκθέσεων,

10. συνιστά να εκπονήσει η Επιτροπή κατευθυντήριες γραμμές με τη μορφή κοινών προτύπων όσον αφορά τις μεθοδολογίες υπολογισμού του πλήρους κόστους και οφέλους των διάφορων τρόπων μεταφοράς (συμπεριλαμβανομένων εξωτερικών παραγόντων όπως η συμφόρηση, οι ζημιές στο περιβάλλον, η κοινωνική ένταξη και οι επιπτώσεις στην απασχόληση και στην κοινωνική βιωσιμότητα των κέντρων των πόλεων) ως βάσης για την προαγωγή της συντηρικότητας, καθώς και της θέσπισης φιλικών προς τους καταναλωτές οικολογικών προδιαγραφών για τα οχήματα, οι οποίες να αντανakλούν το περιβαλλοντικό τους κόστος καθ' όλο τον κύκλο ζωής τους,

11. καλεί την Επιτροπή να υποστηρίξει και να επιβραβεύσει τα δίκτυα βέλτιστων πρακτικών (στα οποία η ΕΤΠ θα πρέπει να συμμετέχει), προκειμένου να διευρύνει την εφαρμογή τους σε τομείς όπως τα πακέτα πολλαπλών στοιχείων, που παρέχουν εναλλακτική επιλογή αντί του ΙΧ και της καθημερινής χρήσης του, και να υποστηρίξει τη διεύρυνση πρωτοβουλιών όπως οι «Πόλεις επίδειξης», που παρουσιάζουν έμπρακτα τους καινοτόμους μηχανισμούς τιμολόγησης και τη θέσπιση Καθαρών Ζωνών,

12. προτρέπει την Επιτροπή να αξιοποιήσει τα επιτεύγματα προγραμμάτων επιβράβευσης, όπου αναγνωρίζεται ότι απαιτείται χρηματοδότηση για την προβολή της αποκτηθείσας εμπειρογνωμοσύνης και χρήση βραβείων ως εργαλείου εμπορικής προώθησης των εν λόγω αστικών περιοχών και ως στόχου προς επίτευξη από άλλες αστικές περιοχές,

13. προτρέπει την ΕΕ, προβάλλοντας τις «υποδειγματικές πόλεις» και τις «Πόλεις επίδειξης», να δείξει τόσο εντός της Ευρώπης όσο και παγκόσμια πώς αναζητά και εφαρμόζει καινοτόμους και ενδιαφέρουσες λύσεις για τα σημερινά μας προβλήματα και τις σημερινές μας δυνατότητες και ζητά την ανάπτυξη εθελοντικών σχεδίων κινητικότητας από τις αστικές περιοχές με ορίζοντα τουλάχιστον 20 ετών. Τα σχέδια αυτά θα καλύπτουν τις ανάγκες χρηματοδότησης, τις νέες τεχνολογίες που θα πρέπει να διερευνηθούν και να δοκιμαστούν, τις ανάγκες σε υποδομές, τις καινοτόμους συμβάσεις για την προώθηση της καινοτομίας κλπ. Διευρύνοντας αυτή την προσέγγιση των σχεδίων σε όλες τις πόλεις της ΕΕ και προβάλλοντας τις «υποδειγματικές πόλεις» και τις «Πόλεις επίδειξης», μέσω μιας σημαντικά διευρυνμένης πρωτοβουλίας Civitas ή ίσως μέσω ενός νέου προγράμματος, η ΕΕ θα μπορούσε να δείξει τόσο εντός της Ευρώπης όσο και παγκόσμια πώς αναζητά και εφαρμόζει καινοτόμους και ενδιαφέρουσες λύσεις για τα σημερινά μας προβλήματα και τις σημερινές μας δυνατότητες,

14. καλεί τις αρχές όλων των επιπέδων διακυβέρνησης και δημόσιας διοίκησης να ενθαρρύνουν δράσεις για τη διευκόλυνση των κοινών συμβάσεων (μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα ή μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα) για την προαγωγή Καθαρών Ζωνών, όπου οι εν λόγω συμβάσεις δεν αντιτίθενται στο ευρύτερο κοινό συμφέρον. Με τις κοινές συμβάσεις μπορεί να δημιουργηθεί μια αγορά για τους παραγωγούς που επενδύουν σε νέες τεχνολογίες

και να ενθαρρυνθεί η καινοτομία. Η ΕΕ θα μπορούσε να υποστηρίξει αυτή τη δράση της με την προώθηση δικτύων βέλτιστων πρακτικών για τη σύναψη «πράσινων» συμβάσεων και την ενθάρρυνση καινοτομιών στον τομέα της τεχνολογίας των μεταφορών, προερχόμενων από τις περιφέρειες και τους τόπους που επιδίδονται ενεργά στην παραγωγή, την έρευνα και την υποστήριξη των εξελίξεων στις τεχνολογίες των μεταφορών. Με τις δύο αυτές δράσεις θα τονωθεί τόσο η ζήτηση όσο και η προσφορά νέων τεχνολογιών προς όφελος των πόλεων,

15. τονίζει ότι χρειάζεται να κατανοηθεί πληρέστερα ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα στη μελλοντική παροχή εναλλακτικών τρόπων μεταφοράς και στην αποσύνδεση της αύξησης της κινητικότητας από την αύξηση των χιλιομετρικών αποστάσεων που διανύονται οδικώς. Συνεπώς, ένα στοιχείο που θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της προαναφερθείσας συγκριτικής μελέτης της ΕΕ είναι ο ρόλος των ιδιωτικών κεφαλαίων και επιχειρήσεων στις τρέχουσες καινοτόμες λύσεις και τα κίνητρα που μπορούν να δοθούν για να μεγιστοποιηθεί ο ουσιαστικός τους ρόλος,

16. επισημαίνει ότι η Πράσινη Βίβλος δημοσιεύεται την κατάλληλη στιγμή, διότι για την αντιμετώπιση των προβλημάτων θα χρειαστούν πρόσθετοι πόροι σε όλα τα επίπεδα. Η ΕΕ δαπανά ήδη σημαντικούς πόρους για τα μεν ζητήματα της κινητικότητας και των μεταφορών μέσω του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), για τις δε αστικές περιοχές μέσω του στόχου «Σύγκλιση» των διαρθρωτικών ταμείων. Οι πόλεις αποτελούν ουσιώδη και αναπόσπαστα στοιχεία των δικτύων μεταφορών, διότι δημιουργούν κόμβους μεταξύ διαφόρων τρόπων μεταφοράς και χρηματοδοτούν γενικά την αναχώρηση και την άφιξη. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να δοθεί στις αστικές συγκοινωνίες η ίδια προσοχή με τα δίκτυα μεταφορών. Ένα απαραίτητο στοιχείο είναι η μακροσκοπική πρόβλεψη και τα μακροπρόθεσμα σχέδια, επίσης, πρέπει να υλοποιούνται. Οι δήμοι και οι περιφέρειες δεν περιμένουν την εμφάνιση των προβλημάτων. Χρειάζονται συνεπώς προληπτικές δράσεις. Γι' αυτό, κατά την κατανομή πόρων σε όλα τα επίπεδα δεν πρέπει να εξετάζεται μόνο το θέμα της λύσης προβλημάτων που έχουν ήδη προκύψει, αλλά να προβλέπονται πρόσθετοι πόροι για τους δήμους και τις περιφέρειες, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν εγκαίρως όποια μελλοντικά προβλήματα προκύψουν,

17. τονίζει τη σημασία της ενθάρρυνσης δράσεων για την αστική κινητικότητα στο πλαίσιο των νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων για τις περιφέρειες του στόχου «Σύγκλιση». Όπου συμβαίνει αυτό, οι επιλέξιμες πόλεις και περιφέρειες θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι οι δράσεις τους που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των βασικών προβλημάτων,

Πόλεις και μεγαλουπόλεις ελεύθερης ροής

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 1 — εάν χρειάζεται ένα σύστημα «επισημανσης» για να αναγνωρίζονται οι προσπάθειες των πόλεων που είναι πρωτοπόροι στην καταπολέμηση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης:

18. η ΕΕ θα μπορούσε να συνδυάσει την επισημάνση κατά το πρότυπο του «πανευρωπαϊκού συστήματος της γαλαξίας σημαίας» που χορηγείται βάσει συγκεκριμένων δεικτών, με την εισαγωγή του Σχεδίου «Καθαρές Ζώνες» (δηλ. περιοχών με χαμηλά επίπεδα ρύπανσης και κυκλοφοριακής συμφόρησης). Θα μπορούσε να προβλεφθεί η χρηματοδότηση προγραμμάτων σε «Πόλεις επίδειξης» με διάφορα μεγέθη πληθυσμού και διαφορετική ιστορική κληρονομιά, πιδανώς σε σύνδεση με τη φιλοδοξία επέκτασης της πρωτοβουλίας CIVITAS σε δράσεις μεγαλύτερης κλίμακας (βλ. ερώτηση 21),

19. μια ετήσια έκθεση με τις εφαρμοζόμενες βέλτιστες πρακτικές θα μπορούσε να συνοδεύει την ετήσια έκθεση προόδου σχετικά με την επίτευξη των στόχων της αστικής πολιτικής που υποβάλλεται κάθε χρόνο στο εαρινό Συμβούλιο.

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 2 — ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν για να προωθηθεί το βάδισμα και η ποδηλασία ως πραγματικές εναλλακτικές λύσεις στο ΙΧ:

20. ο μόνος τρόπος να ενθαρρυνθούν το βάδισμα και η ποδηλασία ως πραγματική εναλλακτική λύση σε σχέση με το αυτοκίνητο είναι να μειωθούν αισθητά οι διαδρομές και να κατασκευαστούν ή να επεκταθούν συστηματικά δίκτυα πεζοπορίας και ποδηλασίας υψηλής ποιότητας χωρίς εμπόδια και με ευθύνη των τοπικών αρχών, κατά τρόπο ώστε τα ποδήλατα να χρησιμοποιούνται ως μέσο μεταφοράς σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι συμβαίνει σήμερα στην ΕΕ. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της απτής εφαρμογής σχεδίων όπως το σχέδιο «συμπαγούς πόλης». Ο λειτουργικός σχεδιασμός νέων αστικών περιοχών μπορεί να συμβάλει στη μείωση των αποστάσεων για τους πεζούς και τους ποδηλάτες. Η ανάπτυξη αστικών καθαρών ζωνών με αυστηρά μέτρα για την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης θα βελτιώσει σημαντικά το περιβάλλον για το βάδισμα και την ποδηλασία. Υπάρχουν ήδη πολλά παραδείγματα ορθών πρακτικών όσον αφορά τις εκστρατείες προώθησης στα σχολεία και τις τοπικές κοινότητες και η ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει κάποιο ρόλο στην υποστήριξη των επαγγελματικών δικτύων, προβάλλοντας τα υποδείγματα και επικροτώντας τις επιτυχίες. Η Ευρώπη θα μπορούσε να βασιστεί στην επιτυχία του προγράμματος TAPESTRY⁽¹⁾,

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 3 — τι μπορεί να γίνει για να προωθηθεί η στροφή των μεταφορών προς βιώσιμους τρόπους μεταφοράς μέσα στις πόλεις:

21. για να επιτευχθεί αυτή η στροφή, απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, που θα συνδυάζει τη βελτίωση της εμπειρίας της μετακίνησης με βιώσιμους τρόπους, καθιστώντας την περισσότερο ελκυστική, με την παράλληλη μείωση της ελκυστικότητας των μη βιώσιμων τρόπων μεταφοράς. Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση θα πρέπει να εφαρμοστεί και στον σχεδιασμό των μέτρων στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορρύπανσης, καθώς και των σχεδίων για την ανάπτυξη των μεταφορών. Στην επικείμενη αναθεώρηση των σχετικών κοινοτικών οδηγιών θα πρέπει να συνεκτιμηθεί η επικουρικότητα και να ληφθεί υπόψη μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχεδιασμού, η οποία να εξασφαλίζει νομική βεβαιότητα στις τοπικές αρχές που υιοθετούν τέτοιου είδους ολοκληρωμένες προσεγγίσεις σχεδιασμού. Η μη διαφοροποιημένη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, ιδίως στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων και των δημοσίων συμβάσεων, συχνά έχει απρόβλεπτες και ανεπιθύμητες επιπτώσεις. Ανεξάρτητα από τον τρόπο παροχής των μεταφορικών υπηρεσιών — είτε με ανάθεση είτε από έναν οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης — οι αποφάσεις πρέπει να εξακολουθήσουν να λαμβάνονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και στο μέλλον,

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 4 — πώς μπορεί να αυξηθεί περισσότερο η χρήση καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών στις αστικές συγκοινωνίες:

22. η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προτάσεις που διατυπώνονται στην Πράσινη Βίβλο σχετικά με τον καθορισμό ολοένα απαιτητικότερων

στόχων και, ταυτόχρονα, την επιβολή πιο αυστηρών προτύπων εκπομπών. Επικροτεί επίσης την ευρεία ανάπτυξη Αστικών «Πράσινων» Ζωνών βάσει κοινών προτύπων. Μπορούν επίσης να τεθούν ευρωπαϊκοί στόχοι, οι οποίοι θα συνδέονται ενδεχομένως με την επιστροφή εισφορών σε συνάρτηση με τα μερίδια των συμβάσεων του δημοσίου τομέα που πληρούν ένα καθορισμένο σύστημα βαθμολόγησης του περιβαλλοντικού αντίκτυπου. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να ενθαρρυνθούν οι συμβάσεις που πληρούν συγκεκριμένα περιβαλλοντικά πρότυπα εκ μέρους μεγάλων οντοτήτων του ιδιωτικού τομέα που χρησιμοποιούν τα διάφορα επιχειρηματικά δίκτυα της ΕΕ,

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 6 — εάν πρέπει να διαμορφωθούν κριτήρια ή οδηγίες για τον καθορισμό των Πράσινων Ζωνών και τα μέτρα οριοθέτησής τους, ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να εξασφαλιστεί η συμβατότητά τους με την ελεύθερη κυκλοφορία και εάν τίθεται θέμα διασυννομιακής εφαρμογής των κατά τόπους κανόνων που διέπουν τις Πράσινες Ζώνες.

23. οι κατευθυντήριες γραμμές, αλλά όχι οι οδηγίες της ΕΕ, για τον καθορισμό Πράσινων Ζωνών θα αποτελούσαν χρήσιμη συμβολή στη σαφήνεια και τη συνέπεια, ιδίως για τον καθορισμό γενικά αναγνωρισμένων κατηγοριών οχημάτων με βάση την κατανάλωση ενέργειας και τις τιμές των εκπομπών τους. Ίσως να χρειαστεί μια πανευρωπαϊκή ιστοσελίδα που θα συγκεντρώνει τα δεδομένα για διάφορες πόλεις της ΕΕ με συγκεκριμένο μορφότυπο και θα παρουσιάζει ειδικές πληροφορίες για κάθε αστική περιοχή. Η καθιέρωση ενιαίας επισήμανσης των οχημάτων που εισέρχονται στις Πράσινες Ζώνες ανάλογα με τα επίπεδα ρύπων που εκπέμπουν θα συνεπαγόταν οφέλη τόσο για τους οδηγούς των οχημάτων όσο και για τις πόλεις όπου έχουν δημιουργηθεί Πράσινες Ζώνες, με την προϋπόθεση ότι θα ισχύσουν τα ίδια αναγνωριστικά στοιχεία επισήμανσης για όλα τα οχήματα σε ολόκληρη την Ευρώπη,

24. απαιτείται η διαμόρφωση πανευρωπαϊκών κατευθυντηρίων γραμμών σε θέματα που σχετίζονται με τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας και αφορούν το περιβάλλον και τους πιο εύλωτους χρήστες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνονται να μεταφέρουν τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές στους εθνικούς τους κώδικες οδικής κυκλοφορίας, πράγμα που θα συμβάλει σε μεγιστοποίηση της σαφήνειας και της ομοιομορφίας σε ολόκληρη την επικράτεια της Ένωσης,

25. υπάρχουν πολλοί δήμοι και περιφέρειες που ορίζουν ήδη από τώρα περιβαλλοντικές ζώνες χρησιμοποιώντας δικές τους πινακίδες και σήματα κυκλοφορίας. Για να αποφευχθεί η πρόκληση σύγχυσης στις εταιρείες διεθνών μεταφορών και στους τουρίστες, η ΕΕ οφείλει να καθιερώσει ένα σύστημα ενιαίων πινακίδων και σημάτων κυκλοφορίας. Σε ό,τι αφορά στην καθιέρωση περιβαλλοντικών ζωνών, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διατηρούν μια όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ελευθερία προκειμένου να καθορίζουν την πολιτική τους,

26. η ανεξαρτήτως συνόρων εφαρμογή των τοπικών κανόνων είναι ήδη δυνατή. (Απόφαση-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Φεβρουαρίου 2005 σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών),

27. η ΕΤΠ ανησυχεί για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή — χωρίς να αναμένει το αποτέλεσμα της διαβούλευσης — υπέβαλε τον Δεκέμβριο του 2007 πλήρως αναθεωρημένη πρόταση σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών [COM(2007) 817 τελικό].

(¹) TAPESTRY — Travel Awareness, Publicity and Education Supporting a Sustainable Transport Strategy in Europe. Το TAPESTRY είναι ένα τριετές σχέδιο έρευνας και επίδειξης που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΓΔ Ενέργεια και μεταφορές) στο πλαίσιο του 5ου προγράμματος-πλαίσιο Ε&ΤΑ.

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 5 — πώς μπορεί να προωθηθεί η κοινή «πράσινη» προμήθεια:

28. μπορεί να προκύψουν περαιτέρω οφέλη από το πρόγραμμα STEER⁽²⁾, το οποίο συνδέεται με τα νέα ευρωπαϊκά οικολογικά πρότυπα που βασίζονται στις αρχές του συνολικού κοινωνικού κόστους που εξετάζει η Πράσινη Βίβλος. Η ΕΕ μπορεί να προωθήσει τη συνεργασία με προμηθευτές, ενθαρρύνοντας τη διάδοση των ιδεών της συνολικής κοστολόγησης μέσω των δικτύων προμηθευτών και προάγοντας κοινά πρότυπα και κοινές προσεγγίσεις, καθώς και τη μετατροπή της συναφούς ακαδημαϊκής έρευνας σε καινοτόμα, εμπορικά βιώσιμα προϊόντα.

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 7 — πώς μπορεί να προωθηθεί περισσότερο η οικολογική οδήγηση:

29. η κοινωνική και οικονομική αξία της οικολογικής οδήγησης θα μπορούσε να προαχθεί και να συμπεριληφθεί στα μαθήματα οδήγησης. Το ζητούμενο είναι η αλλαγή συμπεριφοράς και τρόπου οδήγησης. Οι δεξιότητες αυτές θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στις εθνικές εξετάσεις οδήγησης, σύμφωνα με από κοινού καθορισμένα πρότυπα καλής συμπεριφοράς και σύνεσης. Η ΕΕ θα μπορούσε να διαδραματίσει κάποιο ρόλο στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τα μηνύματα των εκστρατειών και τη χρήση των διάφορων μέσων προβολής, σύμφωνα με το πρότυπο της επιτυχημένης πρωτοβουλίας της ΕΕ TAPESTRY. Ένα άλλο μέσο το οποίο μπορεί να προάγει την οικολογική οδήγηση είναι η ενθάρρυνση της χρήσης συσκευών ενδείξεως της κατανάλωσης καυσίμων στα μηχανοκίνητα οχήματα,

Πιο έξυπνες αστικές συγκοινωνίες

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 8 — εάν πρέπει να αναπτυχθούν και να προωθηθούν καλύτερες υπηρεσίες πληροφόρησης του κοινού:

30. οι καλύτερες υπηρεσίες πληροφόρησης του κοινού τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια της διαδρομής μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη βιωσιμότητα. Οι ευρωπαϊκές πόλεις έχουν ήδη πολλά παραδείγματα ορθών πρακτικών. Η ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει ρόλο στην ενθάρρυνση της διεύρυνσης και της διαλειτουργικότητας των υφιστάμενων συστημάτων μέσω της θέσπισης κοινών συστημάτων και κοινών συμβόλων. Ένας άλλος ρόλος είναι η προβολή των υποδειγματικών συστημάτων. Στην περίπτωση αυτή το σύστημα δορυφορικής πλοήγησης «Γαλιλαίος» είναι ζωτικής σημασίας,

31. οι υπηρεσίες ενημέρωσης για τους χρήστες των μαζικών μεταφορών θα πρέπει να αναπτυχθούν και να βελτιωθούν. Ενημέρωση για τον πραγματικό απαιτούμενο χρόνο και την κυκλοφοριακή συμφόρηση μέσω του Διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων που θα είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε χρήστη, θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της ελκυστικότητας και της ανταγωνιστικότητας των μαζικών μεταφορών σε σύγκριση με λιγότερο βιώσιμους τρόπους μεταφοράς. Το Galileo πρόκειται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών ενημέρωσης. Γι' αυτό είναι σημαντικό να αναλάβει η ΕΕ την ευθύνη για την επέκταση του Galileo το ταχύτερο δυνατό.

(2) Το STEER είναι η κάθετη δράση του ευρωπαϊκού προγράμματος «Ευφυής ενέργεια», το οποίο εστιάζεται σε εναλλακτικά οχήματα και καύσιμα, σε δράσεις πολιτικής για την αποδοτική χρήση της ενέργειας στις μεταφορές και στην ενίσχυση των γνώσεων των τοπικών οργανισμών ενέργειας στον τομέα των μεταφορών.

32. είναι σκόπιμο να υποστηριχθούν πρωτίστως τα σχέδια που αποσκοπούν στη διάθεση υπηρεσιών πληροφόρησης για την ενίσχυση του δικτύου δημόσιων μεταφορών. Πρόκειται για συστήματα πληροφοριών που παρέχουν πλήρη στοιχεία για τις συνδέσεις και την κατάσταση στο σύνολο του ενοποιημένου δικτύου, το οποίο συνιστά το σύστημα μεταφορών σε επίπεδο αστικού συγκροτήματος και σε πιο ευρεία κλίμακα (περιφέρειας, καντονιού, κράτους),

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 9 — εάν χρειάζονται περαιτέρω δράσεις για να εξασφαλισθεί η τυποποίηση των διασυνδέσεων και της διαλειτουργικότητας των εφαρμογών ΕΣΜ στις πόλεις και ποιες εφαρμογές πρέπει να έχουν την προτεραιότητα σε περίπτωση ανάληψης δράσης:

33. οι δράσεις για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας αποδείχθηκαν μέχρι στιγμής χρήσιμες όσον αφορά την καθιέρωση τεχνικών προτύπων και ο ρόλος της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα είναι εξελισσόμενος. Περισσότερα θα μπορούσαν να γίνουν από την άποψη της ενθάρρυνσης κοινών προσεγγίσεων εκ μέρους ομάδων πόλεων, καθώς και μεταξύ κρατών μελών, π.χ. με τη βοήθεια συστημάτων παρακολούθησης και πληροφόρησης σε απευθείας σύνδεση με σκοπό την αποφυγή σημαντικής κυκλοφοριακής συμφόρησης,

34. εκτός από την ενημέρωση προς τους χρήστες θα πρέπει να αναπτυχθούν όσο το δυνατόν περισσότερο κοινά συστήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διασφάλιση, παραδείγματος χάρι, συστημάτων παρακολούθησης με BACT⁽³⁾ για την παροχή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις μεταφορές και τον προγραμματισμό.

Προσβάσιμες αστικές συγκοινωνίες

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 11 — πώς μπορεί να αυξηθεί η ποιότητα των μαζικών μεταφορών στις ευρωπαϊκές πόλεις και μεγαλουπόλεις:

35. η ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνει την ανάπτυξη εξοπλισμού και υποδομών σύμφωνα με κοινά πρότυπα, τα οποία βασίζονται στην έρευνα και ανάπτυξη και αποβλέπουν στην συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί η ανταπόκριση στη ζήτηση που διατυπώνεται με τη βοήθεια του συσχετισμού των κρατικών ενισχύσεων με τα αυξανόμενα επίπεδα ικανοποίησης των πελατών,

36. η λήψη μέτρων που θα αντικατοπτρίζουν το άμεσο και έμμεσο κόστος θα βοηθήσει επίσης προς το σκοπό αυτό, με την εξισορρόπηση των παραγόντων που επηρεάζουν την απόφαση σχετικά με την επιλογή του τρόπου μεταφοράς.

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 12 — εάν πρέπει να ενθαρρυνθεί η δημιουργία ειδικών λωρίδων για τις μαζικές μεταφορές:

37. πιστεύουμε ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η δημιουργία ειδικών λωρίδων για τις μαζικές μεταφορές, σε συνδυασμό με τα έξυπνα συστήματα μεταφορών (ΕΣΜ/ITS). Η ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει έναν ρόλο για τη στήριξη των σχεδίων που αποσκοπούν στη δημιουργία προστατευόμενων λωρίδων αποκλειστικής κυκλοφορίας λεωφορείων, τρόλεϊ, και τραμ πάνω σε μια ανεξάρτητη υποκατασκευή ή σε έναν κοινό διάδρομο με τις πεζοδιαβάσεις και τις λωρίδες για ποδήλατα, καθώς και για την ανάπτυξη κοινών σημάτων και ορισμών. Η δημιουργία ειδικών λωρίδων για τα μέσα μαζικής μεταφοράς μπορεί να αποτελεί μια πολύ καλή μέθοδο για την αύξηση της κυκλοφορίας των εν λόγω μέσων. Εάν αυτό επιτευχθεί με τη μείωση του αριθμού των λωρίδων κυκλοφορίας των αυτοκινήτων ΙΧ τότε αυτό μπορεί να οδηγήσει στη μείωση της κυκλοφορίας των ΙΧ και συγχρόνως στην αύξηση της κυκλοφοριακής

(3) Το αρκτικόλεξο BACT αντιστοιχεί σε: Best Available Control Technology (Καλύτερη Διάθεση Τεχνολογία Ελέγχου).

συμφόρησης για τα ΙΧ που συνεχίζουν να κυκλοφορούν. Η λήψη παρόμοιων μέτρων μπορεί, μεταξύ άλλων, να μην διευκολύνει στην κατανόηση και στην εφαρμογή τους. Η ΕΕ και το εθνικό επίπεδο μπορούν να διευκολύνουν τους τοπικά υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων με δράσεις ενημέρωσης και επηρεασμού της συμπεριφοράς των χρηστών. Μπορεί επίσης να αναπτυχθούν στο Διαδίκτυο βάσεις για την προσφορά υπηρεσιών σχετικά με τη συλλογική χρήση των ΙΧ και συστήματα που θα επιτρέπουν στα ΙΧ, στα οποία θα επιβαίνουν τουλάχιστο τρία άτομα, να χρησιμοποιούν τις λωρίδες κυκλοφορίας των μέσων μαζικής μεταφοράς ορισμένες ώρες το εικοσιτετράωρο.

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 13 — εάν χρειάζεται να καθιερωθεί Ευρωπαϊκός Χάρτης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών που χρησιμοποιούν τις μαζικές μεταφορές:

38. η ΕΤΠ είναι διατεθειμένη να υποστηρίξει έναν Χάρτη της ΕΕ με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών των μέσων μαζικής μεταφοράς προκειμένου να βελτιωθούν οι δυνατότητες μετακίνησης, ιδιαίτερα των ατόμων με περιορισμένη κινητικότητα.

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 14 — ποια μέτρα θα μπορούσαν να ληφθούν για να ενσωματωθούν καλύτερα οι ολοκληρωμένες επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές στην έρευνα και το σχεδιασμό της αστικής κινητικότητας:

39. η εν λόγω ενσωμάτωση θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί μέσω κριτηρίων χρηματοδότησης για σχέδια έρευνας και επίδειξης, ειδικότερα σχετικά με την υιοθέτηση ενεργειακά αποδοτικών οικολογικών οχημάτων, κατάλληλων για το αστικό περιβάλλον. Θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθεί η δυνατότητα καθορισμού κριτηρίων για τη μείωση των εκπομπών ρύπων στις αστικές περιοχές, σε συνάρτηση με το σύστημα επισήμανσης που αναφέρεται στο σημείο 18 (Ερώτηση αριθ. 1).

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 15 — πώς μπορεί να συντονισθούν καλύτερα οι αστικές και προαστιακές συγκοινωνίες με το σχεδιασμό χρήσης γης και ποια θα ήταν η κατάλληλη οργανωτική δομή:

40. επιδοκιμάζουμε τη χρήση των εθελοντικών σχεδίων κινητικότητας στα οποία εντάσσονται οι ευρύτεροι μητροπολιτικοί οικισμοί. Είναι σημαντική η λήψη μέτρων εκτροπής για την απομάκρυνση της κυκλοφορίας βαρέων οχημάτων από τις πόλεις και τα αστικά κέντρα. Δεν υπάρχει μόνο μια βέλτιστη λύση, αλλά οι εν λόγω οικισμοί θα πρέπει να επιδιώξουν την εξεύρεση τοπικών λύσεων με στόχο την επίτευξη των αποτελεσμάτων που υποδεικνύονται και ενθαρρύνονται από την ΕΕ. Τα σχέδια αυτά θα αποτελέσουν τη βάση των Συμβάσεων κινητικότητας που θα συναφθούν μεταξύ των σημαντικότερων ενδιαφερομένων εταίρων,

41. η ΕΤΠ φρονεί ότι, για να αποσυμφορηθούν οι προσβάσεις στις μεγάλες πόλεις, πρέπει να αναπτυχθούν στις εισόδους των πόλεων, σε συντονισμό με τις τοπικές αρχές των περιφερειακών τους δήμων και με τις μητροπολιτικές αρχές τις αρμόδιες για τις μεταφορές, όπου αυτές υφίστανται, μεγάλοι κόμβοι αλλαγής μεταφορικών μέσων, στους οποίους να υπάρχουν αρκετές διαθέσιμες θέσεις στάθμευσης — αποτρεπτικοί χώροι στάθμευσης — ώστε οι πολίτες που ταξιδεύουν με αυτοκίνητο έως την πόλη να μπορούν να σταθμεύσουν εκεί το αυτοκίνητό τους και να χρησιμοποιήσουν ύστερα τις δημόσιες συγκοινωνίες, χωρίς σημαντικές απώλειες χρόνου. Εκτιμούμε ότι είναι σκόπιμη η υποστήριξη της δημιουργίας ολοκληρωμένων συστημάτων μεταφορών, παράλληλα με τη θέσπιση μηχανισμών συνεργασίας των διοικήσεων, η διαχείριση των οποίων θα έχει τη μορφή κοινοπραξίας ή ανάλογη, τα οποία σέβονται τα φυσικά όρια των αστικών συγκροτημάτων και τις μετακινήσεις των κατοίκων,

42. ο χωροταξικός σχεδιασμός σε κάθε κλίμακα, υπερ-δημοτική και δημοτική, καθώς και ο προγραμματισμός της κινητικότητας θα πρέπει να προβλεφθούν ταυτόχρονα για την καλύτερη δυνατή εφαρμογή τους από περιβαλλοντικής, ενεργειακής και λειτουργικής πλευράς διότι αυτοί οι δύο τομείς είναι στενά συνδεδεμένοι μεταξύ τους,

Ασφαλείς αστικές συγκοινωνίες

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 16 — ποιες άλλες δράσεις πρέπει να αναληφθούν ώστε να αντιμετωπίσουν οι μεγαλουπόλεις και οι πόλεις τα προβλήματα οδικής και προσωπικής ασφάλειας στις αστικές συγκοινωνίες:

43. οι πεζοί και οι ποδηλάτες είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στις αστικές περιοχές και η διαρκής βελτίωση της οδικής ασφάλειας αποτελεί επιτακτική προϋπόθεση για την ενθάρρυνση αυτών των τρόπων μεταφοράς. Πρόσθετες δράσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την προώθηση σχεδίων επίδειξης τα οποία να προβάλλουν καινοτόμους τρόπους για την παροχή προτεραιότητας στους πεζούς και στους ποδηλάτες έναντι των μηχανοκίνητων μεταφορών, καθώς και την ενθάρρυνση της ταχείας υιοθέτησης ενδεδειγμένης τεχνολογίας για την ενίσχυση της ασφάλειας. Οι τοπικές αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνονται να συνεργάζονται σε εθελοντική βάση με ιδιωτικές επιχειρήσεις, με σκοπό την επίλυση των προβλημάτων αυτών. Εν προκειμένω υπάρχουν ήδη πολυάριθμες λύσεις βέλτιστης πρακτικής,

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 17 — πώς μπορούν να ενημερώνονται καλύτερα μεταφορείς και πολίτες για τις δυνατότητες των προηγμένων τεχνολογιών διαχείρισης των υποδομών και του εξοπλισμού των οχημάτων στο θέμα της ασφάλειας:

44. θεωρούμε ότι η δέουσα προώθηση των σχεδίων επίδειξης αποτελεί το καλύτερο σύστημα για την προβολή των δυνατοτήτων που παρέχουν αυτές οι εξελίξεις. Επικροτούμε το έργο που επιτελεί το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας για τη δημοσιοποίηση των νέων εξελίξεων στον εν λόγω τομέα και επισημαίνουμε τα διαθέσιμα παραδείγματα καλύτερων πρακτικών στις περιφέρειες της Ευρώπης,

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 18 — εάν πρέπει να εφοδιαστεί το αστικό περιβάλλον με αυτόματες διατάξεις ραντάρ και να προωθηθεί η χρήση τους:

45. η ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει την ανάπτυξη νέας τεχνολογίας. Η ΕΕ θα μπορούσε να αναλάβει σημαντικό ρόλο προάγοντας τη διεξαγωγή περαιτέρω δοκιμών σε ολόκληρη την Ευρώπη, με στόχο την καλύτερη κατανόηση των σχετικών δαπανών και πλεονεκτημάτων.

Διαμόρφωση νέας παιδείας αστικής κινητικότητας

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 20 — εάν πρέπει να εργασθούν από κοινού όλοι οι ενδιαφερόμενοι παράγοντες για τη διαμόρφωση νέας παιδείας στην κινητικότητα στην Ευρώπη και εάν θα ήταν σκόπιμη μια πρωτοβουλία για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου αστικής κινητικότητας, βασισμένου στο πρότυπο του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Οδικής Ασφάλειας:

46. λαμβανομένης υπόψη της επιτυχημένης μείωσης του ποσοστού των ατυχημάτων στην Ευρώπη, θεωρούμε χρήσιμη την ανάληψη μιας αντίστοιχης πρωτοβουλίας. Η ίδρυση Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Αστικής Κινητικότητας μπορεί να υποστηριχθεί μόνο εφόσον αποφέρει πραγματική πρόσθετη αξία. Πιστεύουμε επίσης ότι το πρότυπο των κλιμακωτών στόχων ως προς τη χρηματοδότηση είχε σημαντική συμβολή στην πρόοδο που σημειώθηκε όσον αφορά τη μείωση των ατυχημάτων. Ένα Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Αστικής Κινητικότητας θα μπορούσε να συμβάλει στην προαγωγή των ορθών πρακτικών, στην αναγνώριση του χαρακτηρισμού «Καθαρές Ζώνες» και στην καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού μηχανισμού ετήσιας υποβολής εκθέσεων σε συνάρτηση με τα εαρινά Συμβούλια,

Δημοσιονομικοί πόροι

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 21 — πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν καλύτερα τα υπάρχοντα χρηματοδοτικά μέσα, όπως τα διαρθρωτικά ταμεία και το ταμείο συνοχής, ώστε να υποστηριχθούν οι ολοκληρωμένες και βιώσιμες αστικές συγκοινωνίες:

47. δαπανώνται ήδη σημαντικοί πόροι για δράσεις υπέρ της κινητικότητας μέσω διαφόρων προγραμμάτων, πρωτίστως μέσω του προγράμματος των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), μέσω των προγραμμάτων του στόχου «Σύγκλιση» των διαρθρωτικών ταμείων και μέσω της πρωτοβουλίας Civitas. Είναι σαφές ότι οι ενέργειες του στόχου «Σύγκλιση», στο πλαίσιο του οποίου οι κοινωνικοί πόροι δαπανώνται για το αστικό περιβάλλον, πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της παρούσας Πράσινης Βίβλου. Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων του στόχου «Σύγκλιση» θα πρέπει να επιδιώκουν την ισορροπημένη προσέγγιση των διαφόρων μέσων μεταφοράς ανάλογα με την κλιματική αποτελεσματικότητά τους. Οι πόροι που διατίθενται στο πλαίσιο του στόχου «Σύγκλιση», καθώς και στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων, δεν επαρκούν για να προωθήσουν τις αναγκαίες ριζικές αλλαγές στην Ευρώπη. Επιπλέον, αυτοί οι χρηματοδοτικοί πόροι δεν επικεντρώνονται γενικά σε περιοχές που έχουν πραγματικά ανάγκη, συγκεκριμένα, στις μεγάλες αστικές περιοχές που δέχονται πιέσεις λόγω της ανάπτυξης και στις οποίες η ανταγωνιστικότητα παρεμποδίζεται λόγω περιβαλλοντικών ζητημάτων. Η παρούσα Πράσινη Βίβλος καταδεικνύει την ανάγκη ανάληψης δράσης. Η ΕΕ καλείται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο — στο πλαίσιο μιας σημαντικά διευρυμένης προσέγγισης «Civitas Plus Plus» ή στο πλαίσιο ενός εντελώς νέου προγράμματος, με βασικό στόχο να προαχθεί η υλοποίηση αυτής της ριζικής αλλαγής. Με τους ανωτέρω πόρους θα πρέπει να στηριχθεί η ανάπτυξη και η χρηματοδότηση των Καθαρών Ζωνών και η μετάβαση σε μια πιο ισορροπημένη προσέγγιση συντροφικότητας, όπως επισημαίνεται στην παρούσα γνωμοδότηση. Κατ' αυτόν τον τρόπο μπορούν να εξασφαλιστούν πόροι από τον ιδιωτικό τομέα και από εθνικά προγράμματα.

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 23 — πώς μπορούν εστιασμένες ερευνητικές δραστηριότητες να βοηθήσουν περισσότερο στην επίλυση των αστικών προβλημάτων και στην ανάπτυξη της αστικής κίνησης:

48. τα βασικότερα ζητήματα αφορούν συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας και ελέγχου της δραστηριότητας αυτής, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη πυκνοκατοικημένων περιοχών κατά μήκος των στρατηγικών αξόνων δημοσίων συγκοινωνιών. Θα πρέπει κυρίως να αναπτυχθεί μια προσέγγιση της αστικής ανάπτυξης που

να εντάσσεται και να εναρμονίζεται με το σύστημα των επικοινωνιακών υποδομών, και άλλα δίκτυα υποδομών, αποφεύγοντας την εκ των υστέρων ολοκλήρωσή τους. Με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί μια κρίσιμη μάζα από πλευράς ζήτησεως για την υλοποίηση και διαχείριση των συλλογικών μεταφορών,

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 24 — εάν πρέπει να ενθαρρυνθούν οι πόλεις και οι μεγαλουπόλεις στη χρήση των αστικών διόδων, εάν χρειάζεται γενικό πλαίσιο ή/και καθοδήγηση για τα αστικά δόδια, εάν πρέπει τα έσοδα να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση των μαζικών μέσων μεταφοράς και εάν πρέπει να ενσωματωθεί το εξωτερικό κόστος:

49. η επιβολή αστικών τελών θα μπορούσε να αποτελέσει ένα μέσο στη διάθεση των αστικών αρχών. Θα ήταν χρήσιμο να ενθαρρύνει η ΕΕ την ανάπτυξη προτύπων βελτιστων πρακτικών και την αξιοποίηση γνώσεων που αποκτήθηκαν από ήδη εφαρμοζόμενα συστήματα. Η διαμόρφωση γενικού πλαισίου ή/και κατευθυντηρίων γραμμών θεωρείται επωφέλης. Η τυποποίηση κρίνεται επιθυμητή αλλά είναι δύσκολο να επιτευχθεί. Για να μπορέσουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να λύσουν τα προβλήματα συμφόρησης και περιβάλλοντος, είναι απαραίτητο να διαθέτουν αποτελεσματικά μέσα διαχείρισης. Τα τέλη χρήσης μπορούν να αποτελέσουν ένα πολύ αποτελεσματικό μέσο διαχείρισης. Γι' αυτό είναι σημαντικό να αποφασίζουν οι ίδιες οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σχετικά με την επιβολή των τελών χρήσης και για τη διάθεση των εσόδων. Όμως, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν διαθέτουν αυτό το μέσο διότι σε πολλά κράτη μέλη για τα εν λόγω ζητήματα οι αποφάσεις λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο. Θα ήταν ευκαίριο να συμβάλει η ΕΕ στην ανάπτυξη προτύπων ορθότερων πρακτικών, και να αντλήσει διδάγματα από τα πρότυπα που ήδη υπάρχουν. Η ΕΤΠ θεωρεί ακόμη ότι η Επιτροπή οφείλει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ενημερώνοντας και επηρεάζοντας τη συμπεριφορά της κοινής γνώμης για να διευκολύνει εκείνους, που λαμβάνουν αποφάσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, να εισαγάγουν τα τέλη χρήσης,

Σε σχέση με την ερώτηση αριθ. 25 — ποια προστιθέμενη αξία μπορεί, μακροπρόθεσμα, να επιφέρει η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση των καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών αστικών συγκοινωνιών:

50. η στοχοθετημένη υποστήριξη θα μπορούσε να επιφέρει βελτίωση των επιδόσεων όσον αφορά τους στόχους για τη μείωση των εκπομπών άνθρακα, με την ταχύτερη ανάπτυξη των εφαρμογών των νέων τεχνολογιών και με την ευρύτερη διάδοση και αφομοίωση των βελτιστων πρακτικών. Το γεγονός αυτό με τη σειρά του θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του οικονομικού κόστους της συμφόρησης για την ΕΕ και να της προσφέρει την κατάκτηση της πρωτοκαθεδρίας στην παγκόσμια αγορά των τεχνολογιών και μεθοδολογιών βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και από πλευράς συμφιλίωσης της οικονομικής ανάπτυξης με τις βιώσιμες αστικές συγκοινωνίες,

51. θα προέκυπτε επιπλέον προστιθέμενη αξία εάν η ΕΕ έκανε χρήση των συμφωνιών κινητικότητας προκειμένου να ενθαρρύνει την συναψη ισχυρών συνασπισμών μεταξύ των ενδιαφερομένων, οι οποίες θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους που συνδέονται με τα υψηλά επίπεδα εμπορικού δανεισμού που είναι απαραίτητα για την προώθηση μεγαλεπήβολων σχεδίων κατασκευής βιώσιμων υποδομών μεταφορών. Για να συμβεί αυτό είναι απαραίτητο να υπάρξει στενή συνεργασία με την ΕΤΕπ.

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον του κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου»

(2008/C 172/05)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

- υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα είναι οι πρώτες που θα εφαρμόσουν την ευρωπαϊκή νομοθεσία του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και κρίνει ότι ένα κοινό σύστημα ασύλου το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα να φέρει κάθε κράτος μέλος, σε αμοιβαία βάση, ευθύνες, θα διευκολύνει το έργο των τοπικών και περιφερειακών αρχών.
- συνιστά, σε εθνικό επίπεδο, να υπάρχει, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, ένας μηχανισμός διαβούλευσης μεταξύ των κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων, ώστε να υλοποιηθεί μια ολοκληρωμένη και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση·
- συνιστά τη θέσπιση ευρωπαϊκού κανονισμού που να διέπει τα εξής στα κράτη μέλη: την αμοιβαία αναγνώριση της προστασίας που έχει αναγνωριστεί· τις διαδικασίες για τη μεταφορά και την απόκτηση ομοιόμορφου καθεστώτος για τον πρόσφυγα και τον αιτούντα άσυλο·
- θεωρεί ότι η επέκταση του περιεχομένου της οδηγίας 2003/109/ΕΚ σε όσους απολαύουν κάποιας μορφής διεθνούς προστασίας αποτελεί ένα βασικό μέτρο για την άρση των ενδεχόμενων κινδύνων διάκρισης, καθώς και ένα μέσο που συμπληρώνει την κοινοτική διαδικασία εναρμόνισης για το άσυλο·
- συνιστά την πρόβλεψη κοινών κατευθυντήριων γραμμών, με την ευρεία συμμετοχή των τοπικών αρχών, για την υλοποίηση παρεμβάσεων που να διευκολύνουν τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες στο να έχουν πρόσβαση σε κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες και σε στέγη, με την πρόβλεψη μέτρων για την ανάπτυξη προγραμμάτων συμμετοχής στις τοπικές κοινότητες· τον καθορισμό συγκεκριμένων και σαφών κανόνων για την αναγνώριση των τίτλων σπουδών, την επαγγελματική εξειδίκευση, την πιστοποίηση δεξιοτήτων, την πρόβλεψη οικονομικών πόρων για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των προσφύγων καθώς και την πρόβλεψη πόρων για την τόνωση της απασχόλησης προσφύγων και/ή την ανάπτυξη των επιχειρηματικών ικανοτήτων που διαθέτουν·
- κρίνει απαραίτητο, για την επιτυχή κοινωνική ένταξη των προσφύγων, αυτοί να αισθάνονται ότι συμμετέχουν στα δρώμενα των συνοικιών, των πόλεων, των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου διαμένουν. Η συμμετοχή στην πολιτική ζωή των χωρών, αρχής γενομένης από το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι τουλάχιστον στις δημοτικές εκλογές, έχει ιδιαίτερα έντονη πραγματική και συμβολική αξία·
- συνιστά τον σχεδιασμό των χρηματοδοτικών κατευθύνσεων και την προκήρυξη διαγωνισμών για την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των εθνικών και τοπικών φορέων ειδικότερα όσον αφορά το ψυχολογικό και κοινωνικό πεδίο, την εμφάνιση και τη διαχείριση ευάλωτων καταστάσεων·

Εισηγητής: ο κ. Savino Antonio SANTARELLA (IT/UEN-AE), Δήμαρχος Candela

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής: Πράσινη Βίβλος σχετικά με το μέλλον του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου
COM(2007) 301

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/EK ώστε να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας
COM(2007) 298

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών

1. υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα είναι οι πρώτες που θα εφαρμόσουν την ευρωπαϊκή νομοθεσία του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου. Οι περιφέρειες υποδέχονται κάθε μέρα κύματα μεταναστών μερικοί εκ των οποίων ζητούν άσυλο και συχνά οφείλουν οι περιφέρειες να παρέχουν ιατρική και ψυχολογική βοήθεια σε άτομα που έχουν υποστεί σωματική και πνευματική κακοποίηση συμπεριλαμβανομένων των βασανιστηρίων. Οι υπηρεσίες αυτές, τις οποίες οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και τα γραφεία τους αδυνατούν να παρέχουν πάντα εγκαίρως, πρέπει να τύχουν σημαντικής υποστήριξης ώστε να τεθούν σε λειτουργία οι κατάλληλες δομές και να θεσπιστούν οι αρμοδιότητες·

2. επισημαίνει ότι ένα κοινό σύστημα ασύλου το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα να φέρει κάθε κράτος μέλος, αμοιβαίως, ευθύνες, θα διευκολύνει το έργο των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Σήμερα, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε ορισμένα κράτη μέλη, επωμίζονται, δυσανάλογα, μεγάλες ευθύνες, μεταξύ άλλων λόγω έλλειψης κοινού συστήματος ασύλου·

3. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι, ακόμη και όσοι έχουν αναγνωριστεί ως αιτούντες άσυλο, λόγω της έλλειψης σχεδίων υποδοχής, ένταξης και σταθερής απασχόλησης ενδέχεται να καταλήξουν στα δίχτυα της εκμετάλλευσης και της εγκληματικότητας, με τη δημιουργία μιας πιθανής πηγής προβλημάτων στο επίπεδο της ασφάλειας και της κοινωνικής συνοχής. Ο κίνδυνος και η τάση να καταλήξει ο αιτών άσυλο στα δίχτυα της εκμετάλλευσης και της εγκληματικότητας μπορεί να μειωθούν εάν μπορεί να εργάζεται έναντι αμοιβής κατά τη διάρκεια της περιόδου για την οποία του έχει δοθεί άσυλο·

4. συνιστά να δημιουργηθεί σε κάθε κράτος μέλος ένα σύστημα δικτύου των τοπικών αρχών που να εγγυάται παρεμβάσεις κοινωνικής συνοχής ώστε να ενσωματωθούν συνειδητά οι πρόσφυγες, χάρη στην υλοποίηση τοπικών σχεδίων που έχουν εκπονήσει οι ίδιες οι τοπικές αρχές. Αυτό το δίκτυο υπηρεσιών, στα κράτη μέλη όπου έχει ήδη δοκιμαστεί, μέσω των τοπικών περιφερειακών επιτροπών, έχει μειώσει τον χρόνο εξέτασης των αιτήσεων ασύλου και έχει βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης των αιτούντων· έχει επίσης ευνοήσει την ένταξη στις τοπικές κοινότητες υποδοχής με την παροχή σημαντικών πλεονεκτημάτων στο επίπεδο της ασφάλειας και της ποιότητας ζωής·

5. συνιστά, ωστόσο, οι διάφοροι ευρωπαϊκοί, εθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί πόροι να είναι συμπληρωματικοί και να τροφοδοτούν κατάλληλα αυτό το δίκτυο υπηρεσιών σε κάθε κράτος μέλος, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της ένταξης των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων·

6. συνιστά, σε εθνικό επίπεδο, να υπάρχει, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, ένας μηχανισμός διαβούλευσης μεταξύ των κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων, ώστε να υλοποιηθεί μια ολοκληρωμένη και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση·

7. προτείνει δε την εθελοντική συμμετοχή στο σύστημα δικτύου και τη σύναψη εταιρικών σχέσεων προκειμένου οι αρμοδιότητες και οι αποφάσεις να ληφθούν από τους διάφορους θεσμικούς, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς σε τοπικό επίπεδο ούτως ώστε να καταστεί δυνατός ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων υποδοχής και ένταξης με την ανάπτυξη του υφιστάμενου δυναμικού. Αυτές οι εταιρικές σχέσεις μπορεί να συμβάλουν στην ανάπτυξη των γνώσεων και κατά συνέπεια στη συνειδητή συμμετοχή φορέων άσχετων μέχρι σήμερα με το άσυλο ή διστακτικών να αναλάβουν ευθύνες στον τομέα αυτό·

8. επαναλαμβάνει ότι ένα τέτοιο σύστημα μπορεί να ωθήσει θεσμικά όργανα, επιχειρήσεις, συνδικάτα, ενώσεις του τριτογενούς τομέα, σχολές κατάρτισης, πανεπιστήμια και εμφανώς τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να βρουν τη θέση τους στο Σύστημα ούτω ώστε να προβάλλουν το φαινόμενο αυτό σε ολόκληρη την κοινωνία και να επιτρέψουν σε κάθε φορέα να διαδραματίσει τον δικό του ρόλο και να συμβάλει στην μείωση ή εξάλειψη των ενδεχόμενων εντάσεων·

Νομοθετικές πράξεις

Διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου

9. εκτιμά ότι κατά την εφαρμογή των μέτρων πρόσβασης στη διαδικασία για την αναγνώριση της διεθνούς προστασίας η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να αντιμετωπίσει δύο διαφορετικές απαιτήσεις, που δεν θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο αντιπαράθεσης κατά τη διαχείριση:

- την αποτελεσματική προστασία των αιτούντων άσυλο·
- τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων.

10. προτείνει οι διαδικασίες αναγνώρισης, υποδοχής στην επικράτεια και πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου να εναρμονιστούν σε επίπεδο ΕΕ·

11. ζητά να προγραμματιστούν και να δοκιμαστούν κοινές διαδικασίες για την αναγνώριση των μεταναστών, οι οποίες να μπορούν να εφαρμοστούν σε εύλογο χρονικό διάστημα, με ασφαλή μέτρα στα πλαίσια του σεβασμού των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας των προσώπων·

12. θεωρεί σημαντικό, όσον αφορά τις διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, να αναγνωριστούν τα κοινά μέσα που θα συμβάλουν στην εξασφάλιση εναρμονισμένης αξιολόγησης στο εσωτερικό των επιμέρους κρατών μελών και κατά συνέπεια θα καταστήσουν δυνατή την λειτουργική εφαρμογή των διατάξεων που προβλέπουν οι ευρωπαϊκές οδηγίες (ιδίως η οδηγία 2005/85/EK)·

13. προτείνει εξάλλου να προβλέπονται τακτικές επαφές κατάρτισης, ενημέρωσης και ελέγχου, καθώς και συνάντησης, ανταλλαγής, σύγκρισης μεταξύ των οργάνων που εξετάζουν τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας·

14. συνιστά να υπάρχει, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ένα πρόγραμμα κατάρτισης και ενημέρωσης των μονάδων προστασίας ή των δυνάμεων της αστυνομίας συνόρων·

15. συνιστά να προβλεφθεί και να υποστηριχθεί η παροχή, στους συνοριακούς σταθμούς (αεροδρομικούς, θαλάσσιους και επίγειους) και στις περιοχές εισόδου, υπηρεσιών συνδρομής και προσανατολισμού των ξένων πολιτών που ζητούν διεθνή προστασία·

Συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο

16. εκτιμά ότι, όσον αφορά την κράτηση των αιτούντων άσυλο, καλό είναι να επιβεβαιωθεί εκ νέου ότι οι αιτούντες δεν πρέπει να κρατούνται με μοναδικό σκοπό την εξέταση της αίτησής τους. Περιορισμοί της ελεύθερης κυκλοφορίας μπορούν ενδεχομένως να προβλέπονται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών αναγνώρισης που πρέπει να αποτελούν αντικείμενο περαιτέρω εργασίας εναρμόνισης·

17. ζητά από την Ευρωπαϊκή Ένωση να θεσπίσει έναν χάρτη που να διέπει τη θέση των αιτούντων διεθνή προστασία που υπόκεινται σε περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας·

18. θεωρεί ότι οι δευτερεύουσες μετακινήσεις στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζονται κυρίως από την διαφορετική οικονομική κατάσταση των κρατών μελών και την αντίληψη που επικρατεί σε κάθε κράτος έναντι των αιτούντων άσυλο·

19. κρίνει ωστόσο απαραίτητη την εκπόνηση μελέτης για τη συλλογή των εμπειριών όλων των κρατών μελών, κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών ιδίως όσον αφορά την επαγγελματική, και κοινωνική ένταξη αλλά και τη στέγη·

20. προτείνεται να προστεθεί στην παρούσα γνωμοδότηση ένα παράρτημα με τις βέλτιστες πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί στο πεδίο αυτό σε συνεργασία με τις ευρωπαϊκές τοπικές και περιφερειακές αρχές·

21. συνιστά, σε σχέση με τις υπηρεσίες που έχουν εφαρμόσει οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να ξεπεραστεί η έννοια της «υλικής συνδρομής» και να προωθηθεί η έννοια της «ολοκληρωμένης υποδοχής» (που περιλαμβάνει υπηρεσίες συνδρομής και προσανατολισμού στο άτομο και την έναρξη διαδικασιών κοινωνικής και οικονομικής ένταξης)·

Παροχή προστασίας

22. υπενθυμίζει ότι η έννοια της διεθνούς προστασίας σχετίζεται ακόμη πολύ στενά με τον ορισμό του πρόσφυγα, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της Σύμβασης της Γενεύης, έστω και αν, από το 1951 μέχρι σήμερα, έχει αλλάξει σημαντικά η διεθνής κατάσταση και με αυτή και το προφίλ όσων ζητούν προστασία οι οποίοι, ολοένα και περισσότερο, δεν φεύγουν επειδή υφίστανται διώξεις σε ατομικό επίπεδο αλλά επειδή υπάρχει περιβάλλον γενικευμένης βίας και ένοπλων συγκρούσεων, ενώ οι περιβαλλοντικές συνθήκες και οι συνθήκες διαβίωσης διαδραματίζουν ολοένα σημαντικότερο ρόλο·

23. επισημαίνει ότι, λόγω των ανωτέρω, συμφωνεί πλήρως με τις διατάξεις της οδηγίας αριθ. 2004/83/ΕΚ όπου διατυπώνεται και εναρμονίζεται η επικουρική προστασία που πρέπει να αναγνωρίζεται σε όσους δεν εντάσσονται στον ορισμό του πρόσφυγα σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης. Η προστασία αυτή πρέπει να θεωρείται συμπληρωματική του καθεστώτος του πρόσφυγα και όχι υποδεέστερη, κατώτερη ή δεύτερης κατηγορίας·

24. εκτιμά συνεπώς, την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να καθορίσει τη θέση του δικαιούχου επικουρικής προστασίας, με την συμπλήρωση και τον εμπλουτισμό των διατάξεων της ίδιας της Σύμβασης της Γενεύης·

25. υπογραμμίζει ότι με αυτή την ανάγνωση των κοινοτικών διατάξεων, είναι δυνατή η πρόβλεψη δύο μορφών διεθνούς προστασίας (του πρόσφυγα και η επικουρική) ώστε να αυξηθούν οι περιπτώσεις των δικαιούχων προστασίας·

26. επιμένει ώστε οι δύο τύποι διεθνούς προστασίας που χορηγούνται από ένα κράτος μέλος να αναγνωρίζονται αμοιβαία από όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

27. συνιστά, να προβλέπεται η δυνατότητα μεταβίβασης της ευθύνης από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, όταν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας μεταφέρει την κατοικία του από το ένα κράτος μέλος στο άλλο και να εξασφαλίζεται με τον τρόπο η ελεύθερη κυκλοφορία (έστω και άμεσα ελεγχόμενη και εποπτευόμενη) στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

28. θεωρεί απαραίτητο, ενόψει αυτού του ενιαίου καθεστώτος που καθορίζεται στη βάση των κατευθύνσεων των ευρωπαϊκών οδηγιών, η Ευρωπαϊκή Ένωση να αποκτήσει τα μέσα (κανονιστικά και λειτουργικά) που θα επιτρέπουν την παρέμβαση σε περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η απομάκρυνση από το κοινοτικό έδαφος.

Οριζόντια θέματα

Κατάλληλη αντιμετώπιση ευάλωτων ατόμων

29. θεωρεί ότι ο ευάλωτος χαρακτήρας θα πρέπει να αναγνωρίζεται με βάση την ιδιαιτερότητα του ατόμου και της ζωής του, με εξαίρεση ορισμένους τύπους προσώπων που χρειάζονται ειδικά μέτρα υποδοχής και προστασίας (ασυνόδευτοι ανήλικοι, γυναίκες σύζυγοι που ακολουθούν ή τελούν υπό φυγή ή άτομα με σωματική ή πνευματική αναπηρία) η ιδιαίτερη κατάσταση των οποίων πρέπει να ληφθεί επαρκώς υπόψη στα πλαίσια της διαδικασίας και της λήψης αποφάσεων (π.χ. σεβασμός του δικαιώματος στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή ή στην οικογενειακή επανένωση)·

30. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι, ιδίως όσον αφορά θύματα βασανιστηρίων, τα μέτρα υποστήριξης και αποκατάστασης ενδέχεται να είναι ακατάλληλα όταν:

- δεν συμπληρώνονται από ειδικές δράσεις εξασφάλισης της υποδοχής, της προστασίας και της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης·
- εφαρμόζονται από ειδικές δομές χωρίς συνεργασία με τους εθνικούς και τοπικούς οργανισμούς πρόνοιας, ούτε με άλλα προγράμματα και υπηρεσίες για τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες·

31. συνιστά ωστόσο στην διαδικασία για τη θέσπιση ενός κοινού συστήματος ασύλου να προβλέπεται ευρεία και διαρθρωμένη συζήτηση για τον καθορισμό των κοινών προτύπων αναγνώρισης των μεμονωμένων ευάλωτων περιπτώσεων·

32. προτείνει, στα μέσα που η Ευρωπαϊκή Ένωση θα επεξεργαστεί για την υποστήριξη της εργασίας των διαφόρων φορέων που εμπλέκονται στο Σύστημα Ασύλου (κατευθυντήριες γραμμές, εγχειρίδιο, προγράμματα κατάρτισης, κλπ) να συμπεριληφθούν κατευθύνσεις και ειδικοί δείκτες ώστε να διευκολυνθεί η αναγνώριση ευάλωτων καταστάσεων και κατά συνέπεια η διαχείρισή τους·

33. θεωρεί σημαντικό, για την αναγνώριση και την φροντίδα κάθε ατόμου που ανήκει σε ευάλωτη κατηγορία, να προβλεφθεί ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των τοπικών υπηρεσιών πρόνοιας. Ως προς τούτο συνιστά η Ευρωπαϊκή Ένωση να παρεμβαίνει, είτε μέσω παροχής πόρων για τη στήριξη ειδικών προγραμμάτων δημιουργίας υποδομής, είτε μέσω προγραμμάτων κατάρτισης και ενημέρωσης που πρέπει να προωθηθούν στα κράτη μέλη·

Κοινωνική ένταξη

34. υπογραμμίζει ότι η ένταξη είναι μια διαδικασία που έχει πρωταρχικό στόχο την επίτευξη ενός επιπέδου αυτονομίας του πρόσφυγα. Η διαδικασία ένταξης αναπτύσσεται σε πολλά παράλληλα επίπεδα (εργασία, στέγη, κοινωνία) και σύμφωνα με διαφορετικές φάσεις (γνώση της χώρας, πρόσβαση στις υπηρεσίες, συμμετοχή)·

35. θεωρεί ουσιαστικό, λόγω της εμπειρίας των ενδεχόμενων δυσάρεστων βιωμάτων των μεταναστών δεύτερης γενιάς από τις πολιτικές ένταξης στις διάφορες περιοχές της Ευρώπης, οι πρόσφυγες (στη συγκεκριμένη περίπτωση) να μην θεωρούνται πάντα ως «ξένοι» ή «φιλοξενούμενοι», αλλά με βάση την αναγνώριση και τον σεβασμό των αξιών και των νόμων της χώρας προορισμού να μην προβλέπεται η απομάκρυνση από τον πολιτισμό προέλευσής·

36. κρίνει απαραίτητο, για την επιτυχή κοινωνική ένταξη των προσφύγων, αυτοί να αισθάνονται ότι συμμετέχουν στα δρώμενα των συνοικιών, των πόλεων, των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου διαμένουν. Η συμμετοχή στην πολιτική ζωή των χωρών, αρχής γενομένης από το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι τουλάχιστον στις δημοτικές εκλογές, έχει ιδιαίτερα έντονη πραγματική και συμβολική αξία·

37. εκτιμά ότι η ανάπτυξη αυτού του αισθήματος συμμετοχής γεννάται στο εσωτερικό των σχολείων και ότι τα προγράμματα υποδοχής και ένταξης προσφύγων μαθητών και σπουδαστών πρέπει να αναπτυχθούν οργανικά σε όλα τα εκπαιδευτικά και πανεπιστημιακά συστήματα των κρατών μελών·

38. συνιστά:

— την πρόβλεψη κοινών κατευθυντήριων γραμμών, με την ευρεία συμμετοχή των τοπικών αρχών, για την υλοποίηση παρεμβάσεων που να διευκολύνουν τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες στο να έχουν πρόσβαση σε κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες και σε στέγη, με την πρόβλεψη μέτρων για την ανάπτυξη προγραμμάτων συμμετοχής στις τοπικές κοινότητες·

— τον καθορισμό συγκεκριμένων και σαφών κανόνων για την αναγνώριση των τίτλων σπουδών, την επαγγελματική εξειδίκευση, την πιστοποίηση των δεξιοτήτων·

— την πρόβλεψη οικονομικών πόρων για την υποστήριξη του εργασιακού και επιχειρηματικού δυναμικού των προσφύγων ακόμη και με την προώθηση συνεργασίας με ήδη υφιστάμενες παραγωγικές δραστηριότητες·

Εφαρμογή — Συνοδευτικά μέτρα

39. προτείνει την θεσμοθέτηση των κοινών διαδικασιών για την αναγνώριση των πολιτών τρίτων χωρών που ζητούν τη διεθνή προστασία·

40. προτείνει την εκπόνηση διαρθρωμένων προγραμμάτων κατάρτισης/ ενημέρωσης που να απευθύνονται στις μονάδες προστασίας συνόρων και τις αστυνομικές δυνάμεις, στους ΜΚΟ, στα όργανα που είναι αρμόδια για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου, στις υγειονομικές υπηρεσίες και στις τοπικές υπηρεσίες πρόνοιας, στις τοπικές αρχές και στους ιθύνοντες των εθνικών αρχών·

41. συνιστά την πραγματοποίηση συναντήσεων και ανταλλαγών όπως για παράδειγμα μια ευρωπαϊκή διάσκεψη «ολομέλειας» για το άσυλο, περιφερειακές διασκέψεις και την εφαρμογή ενός προγράμματος ανταλλαγής του προσωπικού, ένα είδος *Erasmus* για τους αρμόδιους για το άσυλο φορείς·

42. προτρέπει να αυξηθεί ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών για ορισμένους που ζητούν άσυλο·

43. συνιστά τη θέσπιση ευρωπαϊκού κανονισμού που να διέπει τα εξής στα κράτη μέλη: την αμοιβαία αναγνώριση της προστασίας που έχει αναγνωριστεί· τις διαδικασίες για τη μεταφορά και την απόκτηση ομοιόμορφου καθεστώτος για τον πρόσφυγα και τον αιτούντα άσυλο·

44. θεωρεί ουσιαστικό να διευρυνθούν και να αναπτυχθούν τα μέσα διαβούλευσης των διαφόρων φορέων και των σημαντικών συνομιλητών όπως είναι οι εθνικές αρχές, οι τοπικές αρχές, οι αστυνομικές δυνάμεις, οι ΜΚΟ·

45. συνιστά τον σχεδιασμό των χρηματοδοτικών κατευθύνσεων και την προκήρυξη διαγωνισμών για την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των εθνικών και τοπικών φορέων ειδικότερα όσον αφορά το ψυχολογικό και κοινωνικό πεδίο, την εμφάνιση και τη διαχείριση ευάλωτων καταστάσεων·

Αλληλεγγύη και επιμερισμός βαρών

Οικονομική αλληλεγγύη

46. εκφράζει την ικανοποίησή της για το Γενικό Πρόγραμμα Αλληλεγγύης και Διαχείρισης των Μεταναστευτικών Ροών 2007-2013, που υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή· ένα πολυετές πρόγραμμα στο οποίο προτείνονται τέσσερις πυλώνες με τα αντίστοιχα πεδία που εξετάζουν με διαρθρωμένο τρόπο τα διάφορα προβλήματα του φαινομένου της μετανάστευσης. Επικροτεί ιδιαίτερα τη νέα μορφή του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τους Πρόσφυγες (ΕΤΠ) 2008-2013 και του Ταμείου Επιστροφών για τους Πρόσφυγες τα οποία ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των τοπικών και περιφερειακών αρχών για τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες·

47. κρίνει ότι η εναρμόνιση των προτύπων διαδικασίας, υποδοχής, ένταξης, συμμετοχής στις τοπικές κοινότητες θα αποτρέψει δευτερεύουσες μετακινήσεις των αιτούντων ή κατόχων της διεθνούς προστασίας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

48. τονίζει ότι η μεγάλη προσπάθεια για την επίτευξη αυτής της εναρμόνισης συνίσταται τελικά στην επίτευξη θέσπισης ενός πραγματικού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, βασικού μέσου για την επίτευξη πλήρους επιμερισμού της ευθύνης και των αρμοδιοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

49. υπενθυμίζει ότι η επίτευξη του στόχου αυτού είναι ιδιαίτερα δαπανηρή από πλευράς οικονομικών και ανθρώπινων πόρων αλλά και από πλευράς χρόνου· ωστόσο είναι απαραίτητη για την απόκτηση ενός προτύπου παρέμβασης το οποίο θα είναι γενικότερα προς όφελος της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

50. υπογραμμίζει ότι για την υλοποίηση των ανωτέρω παρεμβάσεων και για την εξασφάλιση των συνεπειών τους στα κράτη μέλη, είναι απαραίτητο στους πόρους για τις ευρωπαϊκές πολιτικές ασύλου να προβλέπονται ποσοστά για τη διαχείριση σε κοινοτικό επίπεδο και ποσοστά για τη διαχείριση από τα επιμέρους κράτη μέλη·

51. συνιστά, ωστόσο, στα κράτη μέλη όπου οι αιτήσεις ασύλου αυξάνονται ή είναι σταθερές στον χρόνο, όπως και στα παραμεθόρια κράτη, να χορηγείται χρηματοδότηση ανάλογη με τις προς υλοποίηση παρεμβάσεις. Η εφαρμογή ενός Κοινού Συστήματος Ασύλου θα απαιτήσει πολλούς οικονομικούς πόρους και, κυρίως την πρώτη πενταετία, θα χρειαστεί να υπάρξει παρέκκλιση από τον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο οι ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις συμπληρώνουν τις εθνικές·

52. με αυτή την οπτική, ζητά να προβλέπεται ένας υγιής και διαρθρωμένος προγραμματισμός των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών πόρων, σύμφωνα με χρηματοδοτικές κατευθύνσεις για την λειτουργική κυρίως παρέμβαση σε ότι αφορά την κατάρτιση, την ανταλλαγή προσωπικού και την συμμετοχή των τοπικών συνομιλητών στην ευρωπαϊκή διαδικασία διαβούλευσης·

53. συνιστά, παράλληλα, να προβλέπονται επαρκείς πόροι για την υποστήριξη των νέων κρατών και των κρατών μελών που έχουν πρόσφατη ιστορία διαχείρισης των μεταναστεύσεων, με πρόσθετες χρηματοδοτήσεις, που να συμπληρώνουν τις ενδεχόμενες διαρθρωτικές ελλείψεις σε εθνικό επίπεδο. Σε τέτοιου είδους πλαίσιο είναι ανέφελη η εκπόνηση προγραμμάτων *resettlement* (επανενκατάστασης) στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επέκταση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2003/109/CE στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας

54. επικροτεί την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/EK ώστε να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής και σε άτομα στα οποία έχει αναγνωριστεί η διεθνής προστασία (πρόσφυγες ή δικαιούχοι διεθνούς προστασίας)·

55. θεωρεί ότι η επέκταση του περιεχομένου της οδηγίας 2003/109/EK σε όσους απολαύουν κάποιας μορφής διεθνούς

προστασίας αποτελεί ένα βασικό μέτρο για την άρση των ενδεχόμενων κινδύνων διάκρισης, καθώς και ένα μέσο που συμπληρώνει την κοινοτική διαδικασία εναρμόνισης για το άσυλο·

56. θεωρεί βασικό να προβλέπεται ότι ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας μπορεί να αποκτήσει το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος στο κράτος μέλος που του έχει χορηγήσει την προστασία και να ασκεί το δικαίωμα διαμονής σε ένα δεύτερο κράτος·

57. επισημαίνει ότι η χορήγηση μιας μορφής διεθνούς προστασίας πρέπει να θεωρείται αναπόσπαστο στοιχείο της αξιολόγησης των συνεπειών ενδεχόμενης παύσης του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος·

58. κατά συνέπεια, επικροτεί τα μέτρα που στην υπό εξέταση πρόταση οδηγίας υπογραμμίζουν τον σεβασμό της αρχής της μη επαναπροώθησης (αρχή σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται ο αναγκαστικός επαναπατρισμός ατόμου σε μία χώρα όπου η ζωή του ή η ελευθερία του κινδυνεύουν) καθώς και της πλήρους εφαρμογής της, σύμφωνα με την κοινοτική και διεθνή νομοθεσία· ωστόσο, στο μέτρο που προβλέπονται περαιτέρω περιορισμοί σε ό,τι αφορά στην απέλαση και την επαναπροώθηση, τα μέτρα αυτά απορρίπτονται.

59. πάντα δυνάμει του σεβασμού της αρχής της μη επαναπροώθησης, θεωρεί βασικό να εξασφαλιστεί ότι οι αρχές ενός δεύτερου κράτους μέλους έχουν πλήρη γνώση του γεγονότος ότι ένας επί μακρόν διαμένοντας — που ζητά να διαμείνει στην επικράτειά τους — έχει ήδη αποκτήσει τη διεθνή προστασία ενός άλλου κράτους μέλους. Η διάταξη αυτή είναι καθοριστικής σημασίας ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχεια της προστασίας σε περίπτωση που εξακολουθεί να υφίσταται η ανάγκη για προστασία·

60. εκτιμά πράγματι απαραίτητο ότι — όταν οι εθνικές αρχές αρμόδιες για την αναγνώριση και την ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας είναι διαφορετικές από τις αρχές που είναι αρμόδιες για την αναγνώριση και την ανάκληση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος — «η προηγούμενη κατάσταση προστασίας» πρέπει οπωσδήποτε να ληφθεί υπόψη·

61. επικροτεί τις διατάξεις που εξασφαλίζουν την πλήρη εφαρμογή των όρων που προβλέπονται για την άσκηση του δικαιώματος διαμονής σε ένα δεύτερο κράτος μέλος ακόμη και για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας με το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος·

62. τέλος, συνιστά, να καταστεί δυνατή τελικά η υιοθέτηση σε κοινοτικό επίπεδο μιας εναρμονισμένης ρύθμισης για την χορήγηση άδειας στους πρόσφυγες και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας να διαμείνουν σε ένα δεύτερο κράτος μέλος (για εργασία ή για οικογενειακούς λόγους) και, κυρίως, η μεταβίβαση της ευθύνης από το ένα κράτος μέλος στο άλλο για τη διεθνή προστασία που έχει χορηγηθεί.

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκή λιμενική πολιτική»

(2008/C 172/06)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- Τονίζει την καθοριστική σημασία που διαδραματίζουν οι λιμένες για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία στην Ευρώπη, και όχι μόνο στις παράκτιες περιοχές. Οι λιμένες, οι θαλάσσιες μεταφορές και η συναφής εφοδιαστική είναι οι κλάδοι στους οποίους παρατηρείται μεγαλύτερη ανάπτυξη στην Ευρώπη.
- επισημαίνει ότι το ευρωπαϊκό λιμενικό τοπίο χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλομορφία και είναι πεπεισμένη ότι οι διαφορετικές δομές ενισχύουν τον ανταγωνισμό για τα αποτελεσματικότερα δίκτυα μεταφορών.
- Θεωρεί εύλογη τη διαχείριση των λιμένων σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα και, κατά συνέπεια, εκφράζει την ικανοποίησή της διαπιστώνοντας ότι η επιτροπή δεν έχει πρόθεση να παρέμβει για την εναρμόνιση των διαφόρων μεθόδων διαχείρισης λιμένων που εφαρμόζονται στην Ε.Ε..
- Υπογραμμίζει ότι ανταγωνισμός δεν επικρατεί μόνο μεταξύ λιμένων αλλά και μεταξύ ολόκληρων αλυσίδων μεταφοράς.
- εκτιμά ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους λιμένες που έχουν ανακοινωθεί για το 2008 αποτελούν ένα κατάλληλο μέσο για την αποσαφήνιση της Συνθήκης ΕΚ σε ό,τι αφορά τους λιμένες, προκειμένου ο ανταγωνισμός στον λιμενικό κλάδο να εξακολουθήσει να διαμορφώνεται με δίκαιο και αποτελεσματικό τρόπο.
- Παρατηρεί ότι εξακολουθεί να μην υπάρχει μια πραγματική εσωτερική αγορά θαλάσσιων μεταφορών στην Ευρώπη και χαιρετίζει οποιαδήποτε απλούστευση των διοικητικών διατυπώσεων, την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε ό,τι αφορά στον εκσυγχρονισμό των τελωνειακών διατυπώσεων και την πρωτοβουλία της Επιτροπής, που έχει ανακοινωθεί για το 2008, σχετικά με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου θαλάσσιων μεταφορών χωρίς εμπόδια.
- Απευθύνει έκκληση για την περαιτέρω ανάπτυξη και προώθηση των πρωτοβουλιών «καθαρά πλοία» και «καθαρά λιμάνια», και πιστεύει ότι οι προσπάθειες για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα πλοία — για παράδειγμα, με την προμήθεια ενέργειας από την ξηρά — πρέπει να συγκεντρωθούν στο διεθνές επίπεδο, έτσι ώστε να μην προκύψουν για τους ευρωπαϊκούς λιμένες μειονεκτήματα σε ό,τι αφορά στην ανταγωνιστικότητα τους στον παγκόσμιο χώρο

Εισηγητής: ο κ. Rolf HARLINGHAUSEN μέλος της επιτροπής ευρωπαϊκών υποθέσεων του κοινοβουλίου του Αμβούργου (DE/EVP)

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με Ευρωπαϊκή Λιμενική Πολιτική

COM (2007) 616 τελικό

I. Πολιτικές συστάσεις

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Επί της αρχής

1. ευχαριστεί την Επιτροπή για την ανακοίνωση σχετικά με μια μελλοντική ευρωπαϊκή λιμενική πολιτική, η οποία είναι το αποτέλεσμα εκτενούς διαδικασίας προβληματισμού και διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε μεταξύ Μαΐου 2006 και Ιουνίου 2007, και στην οποία εξετάστηκαν διάφορες πτυχές της ευρωπαϊκής λιμενικής πολιτικής σε έξι θεματικά εργαστήρια με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων·

2. θεωρεί ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης ανακοίνωσης της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο «Βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών στους θαλάσσιους λιμένες: Βασικό στοιχείο των ευρωπαϊκών μεταφορών — Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών» (COM(2001) 35 τελικό) για την οποία η Επιτροπή των Περιφερειών υιοθέτησε σχετική γνωμοδότηση στις 20 Σεπτεμβρίου 2001 (CdR 161/2001 fin), καθώς και της «Πρότασης για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών» (COM(2004) 654 τελικό) για την οποία η Επιτροπή των Περιφερειών υιοθέτησε σχετική γνωμοδότηση στις 13 Απριλίου 2005 (CdR 485/2004 fin)·

3. θεωρεί ότι η παρούσα ανακοίνωση συνδέεται στενά με άλλα συναφή θέματα, ιδίως με την με ευρωπαϊκή θαλάσσια πολιτική και την ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών και παραπέμπει στη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της τής 12^{ης} Οκτωβρίου 2005 με θέμα «Ευρωπαϊκές πολιτικές για τη θάλασσα — ένα θέμα που αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές» (CdR 84/2005 fin), στη γνωμοδότησή της τής 13^{ης} Φεβρουαρίου 2007 με θέμα «Προς μια μελλοντική θαλάσσια πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση» (CdR 258/2006 fin), καθώς και στην γνωμοδότησή της τής 14^{ης} Φεβρουαρίου 2007 με θέμα «Ενδιάμεση εξέταση της Λευκής Βίβλου για τις μεταφορές που δημοσιεύτηκε το 2001 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή» (CdR 119/2006 fin)·

4. υπογραμμίζει ότι η διαμόρφωση και εφαρμογή της μελλοντικής ευρωπαϊκής λιμενικής πολιτικής πρέπει να στηρίζεται στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής

5. υπογραμμίζει τη μεγάλη σημασία που έχουν οι λιμένες για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, καθώς και για την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία της Ευρώπης, και όχι μόνο για τις παράκτιες περιοχές. Οι λιμένες, οι θαλάσσιες μεταφορές και ο συναφής κλάδος της εφοδιαστικής συνιστούν έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς στην Ευρώπη. Το 90 % του εμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με τρίτες χώρες διακινείται μέσω των λιμένων. Το 40 % των μεταφορών στο εσωτερικό της ΕΕ εκτελείται μέσω των λιμένων. Επιπλέον, εντός της ΕΕ κάθε χρόνο διακινούνται περισσότερα από 200 εκατομμύρια επιβάτες με πλοία·

6. είναι πεπεισμένη ότι μια ευρωπαϊκή λιμενική πολιτική πρέπει να συνυπολογίζει αυτές τις πτυχές, καθώς και τις παραμέτρους της αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης και το νέο περιβάλλον μιας διευρυνόμενης Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η προστασία του κλίματος και του περιβάλλοντος καθώς και η υγεία των πολιτών είναι εξίσου σημαντικές για την βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη καθώς και για την επιτυχημένη πορεία των περιφερειών της Ευρώπης·

7. επισημαίνει ότι το ευρωπαϊκό λιμενικό τοπίο χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλομορφία και είναι πεπεισμένη ότι οι διαφορετικές δομές ενισχύουν τον ανταγωνισμό για τα αποτελεσματικότερα δίκτυα μεταφορών·

8. κρίνει συνενπώς θετικό το γεγονός ότι, μετά την απόρριψη των δύο προτάσεων οδηγιών σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για τις οποίες άσκησε κριτική και η Επιτροπή των Περιφερειών, στην παρούσα ανακοίνωση και στις περαιτέρω δράσεις που προτείνονται σε αυτήν περιέχονται ως επί το πλείστον μη δεσμευτικοί κανόνες (soft law) και όχι νέες νομοθετικές προτάσεις, καθότι, με αυτό τον τρόπο, μπορούν να συνυπολογιστούν καλύτερα οι διαφορετικές επιμέρους δομές·

9. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή αξιοποίησε τη δυνατότητα να διευρύνει το θεματικό πεδίο της παρούσας ανακοίνωσης πέρα από την περιορισμένη βασική προσέγγιση των δύο προαναφερόμενων προτάσεων οδηγιών σχετικά με την πρόσβαση της αγοράς λιμενικών υπηρεσιών σε πολυάριθμα θέματα·

10. επικροτεί τις προτεινόμενες δράσεις για την αποσαφήνιση των σχετικών κοινοτικών κανόνων. Στο πλαίσιο αυτό, οι εν λόγω δράσεις πρέπει να συμβάλουν στην περαιτέρω ενίσχυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και της ελεύθερης πρόσβασης στην αγορά. Αναφορικά με αυτό, η Επιτροπή των Περιφερειών επισημαίνει ότι σε πολλές περιοχές της Ε.Ε., μεταξύ και εντός των ευρωπαϊκών λιμένων υφίσταται ήδη ισχυρός και αποτελεσματικός ανταγωνισμός·

11. τονίζει ότι ο ανταγωνισμός δεν περιορίζεται μόνο μεταξύ των μεμονωμένων λιμένων, αλλά εκτείνεται και στις αλυσίδες μεταφορών, παράμετρος που πρέπει να ληφθεί υπόψη σε όλους τους κανονισμούς όσον αφορά τον επιμέρους κλάδο των λιμένων, δεδομένου ότι αυτοί οι κανονισμοί έχουν αντίκτυπο στο σύνολο της εφοδιαστικής αλυσίδας στις μεταφορές από και προς την ενδοχώρα·

12. Εκτιμά ότι τα κοινοτικά μέτρα που μπορούν να έχουν αντίκτυπο στις κυκλοφοριακές ροές, όπως για παράδειγμα η πολιτική των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών ή οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για το περιβάλλον στην ανάπτυξη του λιμενικού τομέα, θα πρέπει να βασίζονται στις απαιτήσεις διατήρησης ενός σταθερού επενδυτικού κλίματος και ενός ευνοϊκού κοινωνικού πλαισίου στους λιμένες, στη βιώσιμη ανάπτυξη των λιμένων, την ενιαία εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης και το συντονισμό με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές·

Σχετικά με τις επιδόσεις των λιμένων και τις συνδέσεις με την ενδοχώρα

13. συντάσσεται κατά βάση με την Επιτροπή σε ό,τι αφορά την ανάλυση της σχετικά με την αύξηση των επιδόσεων των λιμένων και επικροτεί την μεγαλύτερη στάθμιση της αύξησης της αποδοτικότητας των λιμένων έναντι της επέκτασης των υποδομών· ζητά όμως να αναπτυχθούν στρατηγικές για την προαγωγή της διατροφικότητας και της πολυτροπικότητας οι οποίες συνεκτιμούν τις διάφορες περιφερειακές ιδιαιτερότητες, και υπογραμμίζει ότι η ορθολογικότερη κατανομή της κυκλοφορίας στην Ευρώπη πρέπει να επιτευχθεί από την αγορά και εντός ενός παγκόσμιου πολιτικού πλαισίου·

14. επιθυμεί επίσης να τονίσει ότι οι λιμένες, δηλαδή η επικοινωνία μεταξύ της ανοιχτής θάλασσας και της ενδοχώρας πρέπει να περιλαμβάνει και την προσέγγιση στους λιμένες (δηλαδή την θραύση των πάγων και την εκβάθυνση)·

Σχετικά με την επέκταση της δυναμικότητας με σεβασμό προς το περιβάλλον

15. αναγνωρίζει την αναγκαιότητα των λιμενικών έργων λαμβανόμενων υπόψη των περιβαλλοντικών συνιστώσων, καθώς και των συμφερόντων και των αναγκών των κατοίκων των πόλεων-λιμάνια·

16. ως εκ τούτου, υποστηρίζει την άποψη της Επιτροπής, η οποία προτίθεται να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για την ερμηνεία και την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στα λιμενικά έργα. Για το σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητη η δρομολόγηση διαδικασίας διαβούλευσης αφενός με τον λιμενικό κλάδο και, αφετέρου, με τις αρμόδιες για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα λιμενικά έργα περιφερειακές και τοπικές αρχές· Οι δράσεις για λιμενικά έργα και για την προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να ευθυγραμμίζονται και να εξισορροπούνται μεταξύ τους·

17. επικροτεί τις σχεδιαζόμενες δράσεις στο χώρο της διαχείρισης αποβλήτων και ιζημάτων, και υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να διασφαλίσει την εφαρμογή των κατάλληλων διατάξεων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σε όλα τα κράτη μέλη·

18. στηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να μειώσει τις εκπομπές στους λιμένες, υπογραμμίζει ωστόσο στο πλαίσιο αυτό τον σημαντικό ρόλο του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ), και συνηγορεί υπέρ της σύναψης διεθνών συμφωνιών αντί της ανάληψης μεμονωμένων πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο που αποδυναμώνουν την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα της ΕΕ· είναι ωστόσο της άποψης ότι η Ε.Ε. πρέπει να αναλάβει δράση, εφόσον ο ΙΜΟ δεν καταλήξει σε συγκεκριμένες λύσεις σε εύλογο χρονικό διάστημα·

Σχετικά με τον εκσυγχρονισμό

19. επισημαίνει ότι δεν υπάρχει ακόμη πραγματική εσωτερική αγορά για τις θαλάσσιες μεταφορές στην Ευρώπη και εκφράζει την ικανοποίησή της για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τον τελωνειακό εκσυγχρονισμό, καθώς και την πρωτοβουλία που εξήγγειλε η Επιτροπή σχετικά με τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Θαλάσσιων Μεταφορών Χωρίς Εμπόδια, το 2008·

20. εκφράζει ωστόσο τις επιφυλάξεις ης όσον αφορά τα πρακτικά προβλήματα εφαρμογής στις θαλάσσιες μεταφορές χωρίς σύνορα και συνιστά να αναλυθεί σε βάθος το ισχύον καθεστώς προτού ληφθούν νέα μέτρα·

Σχετικά με τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού — Σαφήνεια για επενδυτές, φορείς εκμετάλλευσης και χρήστες

21. υπογραμμίζει ότι το πλέον ενδεδειγμένο πλαίσιο για τη λιμενική διαχείριση μπορεί να διαμορφωθεί καλύτερα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και επικροτεί, επομένως, την πρόθεση της

Επιτροπής να μην παρέμβει στις διαφορετικές δομές όσον αφορά τη διαχείριση των λιμένων της ΕΕ με στόχο την εναρμόνισή τους·

22. εκτιμά ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους λιμένες που έχουν ανακοινωθεί για το 2008 αποτελούν ένα κατάλληλο μέσο για την αποσαφήνιση της Συνθήκης ΕΚ σε ό,τι αφορά τους λιμένες, προκειμένου ο ανταγωνισμός στον λιμενικό κλάδο να εξακολουθήσει να διαμορφώνεται με δίκαιο και αποτελεσματικό τρόπο·

23. χαιρετίζει στο πλαίσιο αυτό και την επέκταση των διατάξεων της οδηγίας 2006/111/ΕΚ σχετικά με τη διαφάνεια σε όλους τους εμπορικούς λιμένες, ανεξαρτήτως του ετήσιου κύκλου εργασιών τους·

24. λαμβάνει γνώση των προτάσεων της ανακοίνωσης, ότι κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης πρέπει να τηρείται η σχετική νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ως δεσμευτική νομοθεσία, ενώ στην ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, που δεν εμπίπτουν στη νομοθεσία περί συμβάσεων, πρέπει να εφαρμόζεται διαφανής διαδικασία επιλογής. Αναφορικά με αυτό το θέμα, η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει αναγκαίο να διασαφηνιστεί ο ρόλος των λιμενικών αρχών και των δυνατοτήτων που διαθέτουν προκειμένου να στηρίξουν σε εύλογο βαθμό τα περιφερειακά συμφέροντα και τα λιμενικά έργα·

25. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι η έλλειψη ευελιξίας στη διαχείριση των προτεινόμενων δράσεων θα οδηγήσει σε νομική αβεβαιότητα ή μείωση των κινήτρων για επενδύσεις εκ μέρους των υφιστάμενων παροχών, πράγμα που ενδεχομένως να αποδυναμώσει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης·

26. θεωρεί βέβαιο ότι, για τους λιμένες, εξακολουθεί να υπάρχει η δυνατότητα υλοποίησης των απαραίτητων δράσεων εκσυγχρονισμού επέκτασης και αναδιαμόρφωσης στο πλαίσιο μιας αποτελεσματικής εκτέλεσης λιμενικών έργων και εκτός της διαδικασίας επιλογής·

27. ζητεί περαιτέρω διευκρινίσεις όσον αφορά τα δικαιώματα των εργαζομένων στην περίπτωση μεταβίβασης μιας επιχείρησης, ιδίως στις περιπτώσεις όπου δεν εφαρμόζεται η οδηγία 2001/23/ΕΚ που αναφέρεται στην παρούσα ανακοίνωση·

28. λαμβάνει υπό σημείωση ότι οι τεχνοναυτιλιακές υπηρεσίες (όπως η πλοήγηση, η ρυμούλκηση και ο ελλιμενισμός) κατατάσσονται στην κατηγορία των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος και, συνεπώς, υπόκεινται στους κανόνες των άρθρων 86, 87 και 88 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Σύμφωνα με αυτά τα άρθρα και την αρχή της επικουρικότητας, τα κράτη μέλη είναι αρμόδια για τον ορισμό των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (SIEG) τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση της 28^{ης} Νοεμβρίου 2005. Εάν το κράτος μέλος αποφασίσει ότι μια επιχείρηση είναι υπεύθυνη μιας SIEG, η επιχείρηση αυτή μπορεί να λάβει αποζημίωση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας, εάν οι αποδείξεις από την εκμετάλλευση της SIEG δεν επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων. Η εν λόγω αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το πραγματικό κόστος, συμπεριλαμβανομένου ενός εύλογου κέρδους. Υπενθυμίζει επίσης σε αυτό το πλαίσιο ότι το κόστος των τεχνοναυτιλιακών υπηρεσιών που είναι απολύτως απαραίτητες για την ασφάλεια της πλοήγησης στις λιμενικές ζώνες, συνιστά ένα πολύ μικρό μέρος του συνολικού κόστους των μεταφορών και αναιρεί ως εκ τούτου την ιδέα προώθησης μιας μείωσης του κόστους των υπηρεσιών αυτών για την ανάδειξη της ελκυστικότητας του τρόπου θαλάσσιας μεταφοράς·

29. όσον αφορά τις υπηρεσίες πλοήγησης και τα θέματα ασφάλειας που συσχετίζονται με αυτές, τα οποία υπάγονται στην αρμοδιότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών, κρίνει αναγκαία την παροχή πρόσθετων διευκρινίσεων·

30. συμεριζεται την άποψη της Επιτροπής όσον αφορά τα λεγόμενα «γραφεία απασχόλησης» για τους εργαζομένους και τονίζει τον σπουδαίο ρόλο τους για την πρόσληψη και την κατάρτιση των λιμενεργατών τηρουμένης της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας, ιδίως της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών·

31. επικροτεί τον προσδιορισμό των «λιμενικών τελών» καθώς και τον περιορισμό τους σε γενικές λιμενικές υποδομές και ζητεί στο πλαίσιο αυτό μια διαφοροποιημένη αποσαφήνιση της εφαρμογής των λιμενικών τελών στις εξαγγελθείσες κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να αποφευχθούν οι διασταυρούμενες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό·

32. επισημαίνει ότι ο τομέας των λιμενικών τελών χαρακτηρίζεται ήδη από εκτεταμένη διαφάνεια, και, ως εκ τούτου, θεωρεί περιττή τη θέσπιση πρόσθετων κανονισμών στον συγκεκριμένο τομέα·

33. επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να ασχοληθεί πιο εντατικά με το ζήτημα του ανταγωνισμού των ευρωπαϊκών λιμένων με τρίτες χώρες και να παράσχει στήριξη στους θιγόμενους λιμένες, καθότι πολλοί ευρωπαϊκοί λιμένες αντιμετωπίζουν μειονεκτήματα όχι μόνον εξαιτίας της απομονωμένης γεωγραφικής τους θέσης, αλλά και λόγω του έντονου ανταγωνισμού με τις τρίτες χώρες·

34. Ανησυχεί ότι η ρύθμιση που περιλαμβάνεται στον αμερικανικό νόμο περί ασφαλών λιμένων («US-Safe-Port-Act» (2006)) και στο ψήφισμα «House Resolution No. 1» (2007), η οποία επιβάλει τον έλεγχο («σάρωση») του 100 % των εμπορευματοκιβωτίων που μεταφέρονται δια θαλάσσης στις ΗΠΑ, είναι ανέφικτη και πολυδάπανη για τους ευρωπαϊκούς λιμένες, και καλεί συνεπώς την Επιτροπή να διαπραγματευτεί με τις αμερικανικές αρχές για την ανεύρεση εφικτών λύσεων.

Σχετικά με την καθιέρωση οργανωμένου διαλόγου μεταξύ των λιμένων και των πόλεων

35. τάσσεται υπέρ της επιδίωξης της Επιτροπής να βελτιώσει την εικόνα των λιμανιών και την ενσωμάτωσή τους στις πόλεις «τους». Σε πολλές περιφέρειες οι λιμένες είναι ζωτικής σημασίας για τους τομείς της οικονομίας και της απασχόλησης. Συχνά επηρεάζουν καθοριστικά το αστικό περιβάλλον και συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη μιας πόλης ή μιας περιοχής·

36. ως εκ τούτου, ζητεί την υιοθέτηση μιας καινοτόμου προσέγγισης, η οποία να συνυπολογίζει το δυναμικό των πόλεων λιμένων στους τομείς του πολιτισμού, του τουρισμού και του ελεύθερου χρόνου και προτείνει την προώθηση σχεδίων για τη διεξαγωγή ερευνών και την περιφερειακή συνεργασία, με στόχο τον καλύτερο προσδιορισμό των πιθανών μελλοντικών εξελίξεων·

37. επιδοκιμάζει τις δράσεις προβολής στο ευρύ κοινό που σχεδιάζει η Επιτροπή, προβλέπει όμως ότι θα υπάρξουν προβλήματα σε σχέση με τα ισχύοντα μέτρα ασφαλείας για την αντιμετώπιση των εν γένει κινδύνων και την προστασία από την τρομοκρατία και το έγκλημα·

38. κρίνει επίσης σκόπιμο να αποσαφηνιστεί το θέμα των σχεδιαζόμενων δελτίων πρόσβασης πολλαπλών χρήσεων και η σημασία τους·

Σχετικά με την εργασία στα λιμάνια

39. είναι της άποψης ότι μια ευρωπαϊκή λιμενική πολιτική πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τη διάσταση της απασχόλησης, προκειμένου να διασφαλίσει και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας·

40. ως εκ τούτου, επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να προωθήσει τον κοινωνικό διάλογο σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό θα

πρέπει να υλοποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Οι ικανοποιητικές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας καθώς και η συνεχής βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης και της επιμόρφωσης των λιμενεργατών, π.χ. με τη συνηθή χρήση εξομοιωτών, συνιστούν καθοριστικούς παράγοντες για την θετική και βιώσιμη περαιτέρω ανάπτυξη των λιμένων και των περιοχών όπου αυτοί βρίσκονται·

41. υπογραμμίζει ότι η Ευρώπη μπορεί να διατηρήσει την ανταγωνιστική της θέση σε παγκόσμιο επίπεδο μόνον εάν διαθέτει υψηλό επίπεδο καινοτομίας και εφόσον παρέχει υψηλότερη ποιότητα έναντι άλλων περιοχών του κόσμου, και προβάλλει την αποφασιστική σημασία της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης για την εκπλήρωση αυτού του στόχου·

42. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων στα λιμάνια και στα πλοία εξακολουθεί να είναι πολύ υψηλός. Η Επιτροπή των Περιφερειών τονίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στην παρακολούθηση και εφαρμογή των κανόνων για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στους λιμένες.

II. Συμπεράσματα και συστάσεις

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

43. εκφράζει τη λύπη της για τις καθυστερήσεις που διαπιστώνονται στην ανάπτυξη των υποδομών των διευρωπαϊκών δικτύων (ΔΕΔ) και ζητεί από την Επιτροπή να πληροφορήσει καλύτερα τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τους δήμους σχετικά με τις προβλεπόμενες χρηματοδοτικές δυνατότητες για να τους βοηθήσει να ενισχύσουν το δυναμικό και τις υποδομές χερσαίας πρόσβασης των λιμένων (συνδέσεις με την ενδοχώρα), τη θαλάσσια πρόσβαση σε αυτούς (συνδέσεις λιμένων με θαλάσσιες οδούς) και τη δημιουργία δικτύων εφοδιαστικής για τη διανομή.

44. κρίνει αναγκαίο να προβλέπεται επισήμως η συμμετοχή των περιφερειών στους μελλοντικούς κανονισμούς που θα ρυθμίζουν τη χορήγηση ενισχύσεων για τις θαλάσσιες αρτηρίες και, σε αυτό το πλαίσιο, τάσσεται υπέρ της συνολικής απλούστευσης των διαδικασιών, χάρη στην οποία μπορούν να ληφθούν δεόντως υπόψη τα συμφέροντα των επιχειρήσεων και να ενισχυθεί η ευρεία αποδοχή και χρήση των φιλικών προς το περιβάλλον θαλάσσιες μεταφορές·

45. συνιστά να ενισχυθεί μελλοντικά η χρήση των μέσων του χωροταξικού σχεδιασμού και της ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιων ζωνών κατά τον σχεδιασμό των προσβάσεων από τη θάλασσα και την ξηρά·

46. ζητεί την άμεση δημοσίευση των κατευθυντηρίων γραμμών για τις ενισχύσεις κατόπιν διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τα ενδιαφερόμενα μέρη·

47. ζητεί την θέσπιση οικονομικών κινήτρων για την διασφάλιση κατάλληλων λιμενικών υποδομών και επαρκών θαλάσσιων μεταφορών στις νησιωτικές και απομακρυσμένες παράκτιες περιοχές προκειμένου να δοθεί ώθηση στην αιεφόρο ανάπτυξη τους και να ελαχιστοποιηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την επιχειρηματική δραστηριότητα και την ισότιμη προσβασιμότητα στις μεγάλες ευρωπαϊκές αγορές·

48. τονίζει την ανάγκη καταπολέμησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της αλλαγής του κλίματος, στην οποία πρέπει να συμπεριληφθούν και οι λιμένες και οι θαλάσσιες μεταφορές, π.χ. με την ταχεία μετάβαση σε καθαρά καύσιμα πλοίων, καθώς και την άμεση εφαρμογή των κανονισμών του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ) σχετικά με την κατεργασία του υδάτινου έρματος των πλοίων·

49. τάσσεται υπέρ της περαιτέρω ανάπτυξης και προώθησης των προγραμμάτων «καθαρά πλοία» (Clean-Ship) και «καθαρά λιμάνια» (Clean-Port) και κρίνει αναγκαίο να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα πλοία, ιδίως σε διεθνές επίπεδο, λόγω χάρη, μέσω της τροφοδοσίας με ηλεκτρική ενέργεια από την ξηρά, προκειμένου να μην ζημιωθεί η θέση των ευρωπαϊκών λιμένων στον παγκόσμιο ανταγωνισμό και αυτό με την παροχή υποστήριξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με στόχο την άμεση βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης των εργαζομένων στους λιμένες·

50. κρίνει απαραίτητη την καλύτερη απ' ό,τι μέχρι σήμερα ενημέρωση του κοινού σχετικά με τη σπουδαιότητα των λιμένων και των θαλασσών για την ανάπτυξη της οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ευρώπη· Το θέμα αυτό θα πρέπει να επαφίεται κυρίως στα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τα λιμάνια·

51. αναμένει με μεγάλο ενδιαφέρον τις δράσεις που σχεδιάζει η Επιτροπή για το 2008 με σκοπό την κατάρτιση μιας ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ και τους τρόπους συμμετοχής των λιμένων στις εν λόγω δράσεις·

52. αναγνωρίζει ότι, υπό το πρίσμα των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, είναι απαραίτητο να ληφθεί πλήθος μέτρων σε επίπεδο ΕΕ, προκειμένου να συνεκτιμηθούν όλες οι πτυχές της λιμενικής πολιτικής. Ωστόσο, η Επιτροπή των Περιφερειών φοβάται ότι τα μέτρα δεν μπορούν να υλοποιηθούν όλα εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος και, συνεπώς, διαπιστώνει με λύπη ότι δεν προβάλλεται σαφώς ο βαθμός προτεραιότητας των επιμέρους δράσεων·

53. συνιστά να ληφθεί υπόψη, κατά την υιοθέτηση των μέτρων που προβλέπει η Επιτροπή, η ύπαρξη μικρών λιμένων τοπικής και περιφερειακής κλίμακας (με διακίνηση κάτω των 500 000 τόνων ετησίως) που αναπτύσσουν δραστηριότητα ζωτικής σημασίας για

τον τοπικό τους πληθυσμό και που διαθέτουν πολύ περιορισμένους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών και των ρυθμίσεων που προέρχονται από τα κοινοτικά όργανα. Προτείνει να διαβαθμίζονται σε ορισμένες περιπτώσεις οι κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις ανάλογα με τις δυνατότητες και τον όγκο δραστηριότητας των λιμένων στους οποίους απευθύνονται, για να μην τεθεί σε κίνδυνο η βιωσιμότητα αυτών των λιμένων·

54. για το λόγο αυτό, συνιστά να ανασυνταχθεί ο κατάλογος των δράσεων έτσι ώστε να είναι οργανωμένος, αφενός με κριτήριο το βαθμό προτεραιότητας των μεμονωμένων στόχων που θα πρέπει να υλοποιηθούν μέσω των διαφόρων δράσεων, και, αφετέρου, βάσει του προβλεπόμενου πεδίου αρμοδιοτήτων σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας καθώς και με βάση το χρονοδιάγραμμα·

55. δηλώνει πρόθυμη να συνεργαστεί για και να υποστηρίξει την εκπόνηση προτάσεων για την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων των προαναφερόμενων δράσεων και για την μελλοντική λιμενική πολιτική και τονίζει ότι επιθυμεί να ενημερώνεται τακτικά σχετικά με τις εξελίξεις στον συγκεκριμένο τομέα πολιτικής·

56. συνιστά τη δημιουργία μιας δομής, η οποία καθιστά δυνατή την τακτική διαβούλευση με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, έτσι ώστε τα αποτελέσματα των εν λόγω διαβουλεύσεων να μπορούν να συνοψολογιστούν στην περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής λιμενικής πολιτικής, να αποφευχθούν συγκρούσεις και να προωθηθεί η ανταλλαγή ορθών πρακτικών. Επιπλέον, η ΕΤΠ επισημαίνει σε αυτό το πλαίσιο τη δυνατότητα στήριξης και προώθησης των τοπικών και περιφερειακών αρχών με στόχο να διασφαλιστεί η ευρεία αποδοχή της πολιτικής·

57. Καλεί την Επιτροπή να προβεί σε ενδιάμεση αξιολόγηση της ευρωπαϊκής λιμενικής πολιτικής μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2009.

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση»

(2008/C 172/07)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- εκφράζει τη λύπη της διότι παραβλέπονται σημαντικές πτυχές, όπως η θαλάσσια εκπαίδευση και κατάρτιση, η δημιουργία ευρωπαϊκού ταμείου για τις παράκτιες περιοχές και την προστασία του θαλάσσιου βυθού,
- εκφράζει τη λύπη της διότι δεν αντιμετωπίζεται το θέμα της αξιοποίησης και της προστασίας του θαλάσσιου βυθού· πιστεύει ότι η πολιτική αυτή πρέπει να συμπεριλαμβάνει και γενικές διατάξεις στρατηγικής σημασίας όσον αφορά την καταβύθιση καταλοίπων στη θάλασσα, την τοποθέτηση αγωγών ή καλωδίων στο θαλάσσιο βυθό και την εκμετάλλευσή τους,
- επαναλαμβάνει την έκκληση που απηύθυνε στη γνωμοδότησή της με θέμα «Προς μια μελλοντική θαλάσσια πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης» για μια αξιολόγηση της δυνατότητας αναθεώρησης των χρηματοπιστωτικών συστημάτων της ΕΕ προς ένα ενιαίο απλουστευμένο σύστημα για όλα ή τα περισσότερα θαλάσσια ζητήματα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ταμείου για τις παράκτιες και νησιωτικές περιοχές,
- ζητεί από την Επιτροπή να παρουσιάσει έναν οδικό χάρτη μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων που θα πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής θαλάσσιας πολιτικής έως το 2015 και το 2020,
- εξακολουθεί να αδυνατεί να εντοπίσει τους σαφείς δεσμούς μεταξύ του Γαλάζιου βιβλίου για τη θαλάσσια πολιτική και της οδηγίας για τη θαλάσσια στρατηγική και, συνεπώς, καλεί την Επιτροπή να διευκρινίσει αυτούς τους δεσμούς και να εξετάσει πιο εμπεριστατωμένα και τα δύο θέματα,
- προτείνει εκ νέου τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής πλατφόρμας για τη θάλασσα, με τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των εμπλεκόμενων φορέων, με στόχο την συγκέντρωση της διαθέσιμης εμπειρογνωμοσύνης και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Εισηγήτρια: Δρ. Saima KALEV, Δήμαρχος του Jõgeva (ΕΕ/ΥΕΝ-ΕΑ)

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών: Μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση

COM (2007) 575 τελικό.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επιδοκμάζει και εγκρίνει την ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή πολιτική για τη θάλασσα». Η ΕΤΠ εκφράζει την ικανοποίησή της για την προσπάθεια να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε αυτό το σημαντικό θέμα, το οποίο καλύπτει όλες τις πτυχές της σχέσης του ανθρώπου με τους ωκεανούς και τις θάλασσες. Η προσέγγιση αυτή θα εξασφαλίσει ένα συνεκτικό πλαίσιο πολιτικής που θα επιτρέπει τη βέλτιστη ανάπτυξη όλων των θαλάσσιων δραστηριοτήτων με βιώσιμο τρόπο,

2. αναγνωρίζει ότι επιτυγχάνεται η συμμετοχή πολυάριθμων ενδιαφερόμενων φορέων στη διαδικασία διαβούλευσης, εκφράζει όμως τις ανησυχίες της για το γεγονός ότι παραβλέπονται ορισμένες σημαντικές πτυχές, όπως η θαλάσσια εκπαίδευση και κατάρτιση, η δημιουργία ευρωπαϊκού ταμείου για τις παράκτιες περιοχές και την προστασία του θαλάσσιου βυθού,

3. συμμερίζεται την άποψη ότι όλα τα θέματα που συνδέονται με τις θάλασσες και τους ωκεανούς αλληλοσυνδέονται και ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν με συντονισμένο τρόπο. Προκειμένου όμως να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, πρέπει να υπάρχει συντονισμένη πληροφόρηση σχετικά με την πρόοδο όλων των δράσεων (π.χ. ένας ιστότοπος). Κάθε υποχρεωτικό μέτρο/κανονισμός πρέπει να βασίζεται σε επιστημονικά δεδομένα και αξιολογήσεις που λαμβάνουν υπόψη την τοπική ποικιλία των οικοσυστημάτων και τις περιφερειακές διαφορές ως προς την ανθρώπινη χρήση των θαλάσσιων πόρων,

4. είναι πεπεισμένη ότι η θαλάσσια πολιτική της ΕΕ θα μπορούσε να γίνει μια πολύ ισχυρή πολιτική μακροπρόθεσμα, καθώς πάνω από το 50 % του εδάφους της ΕΕ καλύπτεται από νερό, συμπεριλαμβανομένων όλων των βιολογικών, φυσικών και γεωλογικών του πόρων,

5. επισημαίνει ότι μια σημαντική συνιστώσα του θαλάσσιου περιβάλλοντος, το θέμα της αξιοποίησης και της προστασίας του θαλάσσιου βυθού, που εμπίπτει στις αρμοδιότητες των κρατών μελών, δεν αντικατοπτρίζεται στην ολοκληρωμένη πολιτική για τη θάλασσα που προτείνει η ανακοίνωση. Κατά τη γνώμη της ΕΤΠ η πολιτική αυτή πρέπει να συμπεριλαμβάνει κυρίως γενικές διατάξεις στρατηγικής σημασίας όσον αφορά την καταβύθιση καταλοίπων στη θάλασσα, την τοποθέτηση αγωγών ή καλωδίων στο θαλάσσιο βυθό και την εκμετάλλυσή τους,

6. τονίζει ότι η θαλάσσια πολιτική δεν περιορίζεται στα εθνικά σύνορα και ότι απαιτεί μια πολυδιάστατη προσέγγιση και αποτελεσματικότερη διαχείριση σε πολλά επίπεδα,

7. τάσσεται υπέρ ενός ολοκληρωμένου διατομεακού σχεδιασμού, η υλοποίηση του οποίου απαιτεί τη συνεργασία μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης και τον συντονισμό όλων των μέτρων που αφορούν τη θάλασσα. Συγχρόνως, πρέπει να επιδιώκεται η ισορ-

ροπία μεταξύ της ανταγωνιστικότητας, της αειφορίας και της περιβαλλοντικής προστασίας,

8. εκφράζει τη γνώμη ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, τόσο κατά τη χάραξη και την εφαρμογή της πολιτικής όσο και κατά τη θέσπιση νομικών διατάξεων. Κρίνει, επίσης, ότι πρέπει να αναλάβουν σαφή ρόλο και για την ενσωμάτωση πολιτικών μέτρων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς με στόχο την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις δυνατότητες της θάλασσας και για τον τρόπο με τον οποίο οι ανθρώπινες δραστηριότητες επηρεάζουν το θαλάσσιο περιβάλλον,

9. θεωρεί ότι για την επιτυχή υλοποίηση της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ, απαιτείται η αποτελεσματική συμβολή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και η διαρκής προσήλωσή τους στον εν λόγω στόχο,

10. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η Επιτροπή των Περιφερειών μπορεί να προσφέρει προστιθέμενη αξία στη διαδικασία αυτή. Η ΕΤΠ επιθυμεί να συμβάλει στην υιοθέτηση μιας προσέγγισης, μέσω της οποίας θα υποστηρίζεται η διαρκής και αποτελεσματική συμβολή των τοπικών και περιφερειακών αρχών,

11. εξετάζει τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να στηρίξει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές κατά την εκπόνηση της στρατηγικής υλοποίησης και την εφαρμογή των προγραμματισμένων μέτρων, λαμβάνοντας υπόψη α) τις διάφορες ιδιομορφίες των κρατών μελών και των συγκεκριμένων θαλάσσιων περιοχών, οι οποίες απαιτούν εντατικότερη συνεργασία, όπως οι νησιωτικές περιοχές, τα αρχιπελάγη και οι εξόχως απόκεντρες περιοχές, και β) τη διεθνή διάσταση,

12. συνιστά να συνεκτιμηθούν οι διαφορετικές ικανότητες που διαθέτουν οι περιφέρειες αλλά και οι διαφορετικές απόψεις που θα εκφραστούν κατά τη διαδικασία διαβούλευσης,

13. συμφωνεί με τη διαπίστωση που περιέχει η ανακοίνωση ότι κάθε μεταβολή που προκαλεί η θαλάσσια πολιτική θα έχει κυρίως επιπτώσεις στις παράκτιες περιοχές και τα εσωτερικά ύδατα αλλά και στις εκβολές ποταμών που συνδέονται με τις περιοχές αυτές,

14. καταβάλει αδιάλειπτα προσπάθειες για την ανάπτυξη των ικανοτήτων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, για την εξασφάλιση δεσμευτικής διάθεσης πόρων και επιδιώκει για το σκοπό αυτό, τη δημιουργία ευρωπαϊκού ταμείου για τις παράκτιες και τις νησιωτικές περιοχές. Επαναλαμβάνει την έκκληση που απηύθυνε στη γνωμοδότησή της με θέμα «Προς μια μελλοντική θαλάσσια πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης» για μια αξιολόγηση της δυνατότητας αναθεώρησης των χρηματοπιστωτικών συστημάτων της ΕΕ προς ένα ενιαίο απλουστευμένο σύστημα για όλα ή τα περισσότερα θαλάσσια ζητήματα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ταμείου για τις παράκτιες και νησιωτικές περιοχές. Η χρηματοδότηση πρέπει να χρησιμοποιείται κατά τρόπο θετικό για το θαλάσσιο περιβάλλον και την οικολογία,

15. επαναλαμβάνει τη θέση που είχε διατυπώσει στη γνωμοδότηση CdR 84/2005 σύμφωνα με την οποία έχει καθοριστική σημασία η ενίσχυση της καινοτομίας και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των επιχειρήσεων, ειδικότερα όσον αφορά την ανάπτυξη νέων θαλάσσιων τεχνολογιών,

16. συμφωνεί με την άποψη ότι μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική θα συμβάλει στην επίλυση των προβλημάτων που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση και την ανταγωνιστικότητα, την αλλαγή του κλίματος, την απειλή του θαλάσσιου περιβάλλοντος, την ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών, την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ενέργεια και τη βιώσιμη ανάπτυξη,

17. κρίνει επίσης ότι η πολιτική αυτή πρέπει να βασίζεται στην αριστεία στον τομέα της θαλάσσιας έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας, στην ατζέντα της Λισσαβόνας για την απασχόληση και την ανάπτυξη, καθώς και στην ατζέντα του Gothenburg για την αειφόρο ανάπτυξη,

18. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής σχετικά με το θέμα της προστιθέμενης αξίας, το οποίο έθιξε η ΕΤΠ στη γνωμοδότησή της CdR 258/2006, σύμφωνα με την οποία η ολοκληρωμένη προσέγγιση συμβάλει στην υπέρβαση των διαφορών, στην επίτευξη συνεργιών και σε μια αντικειμενική ανταλλαγή πληροφοριών με τους πολίτες και τις γειτονικές περιοχές,

19. αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής να θέσει με την εξεταζόμενη ανακοίνωση τα θεμέλια για το πλαίσιο διακυβέρνησης και την υιοθέτηση των διατομεακών εργαλείων που είναι απαραίτητα για τη χάραξη ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ, καθώς και την προσπάδιά της να παρουσιάσει τα κυριότερα μέτρα που προτίθεται να λάβει η Επιτροπή μέχρι τη λήξη της τρέχουσας θητείας της. Στο πλαίσιο αυτό, εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην Ετήσια στρατηγική πολιτικής για το 2009 [COM(2008) 72], επιβεβαιώνει τη θέση της θαλάσσιας πολιτικής μεταξύ των πολιτικών προτεραιοτήτων της Επιτροπής. Εκφράζει, όμως, τη λύπη της για την μικρή χρηματοδοτική προσπάθεια που προβλέπεται στον τομέα αυτόν για το 2009, μέσω της αναδιάρθρωσης 6 εκατ. ευρώ από πόρους διαθέσιμους στο πλαίσιο της αλιευτικής πολιτικής,

20. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή επιθυμεί να διαμορφώσει τα μέτρα αυτά με γνώμονα τις αρχές της επικουρικότητας και της ανταγωνιστικότητας, την προσέγγιση με βάση τα οικοσυστήματα και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων,

21. για τον παραπάνω λόγο ζητεί από την Επιτροπή να παρουσιάσει έναν οδικό χάρτη μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων που θα πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής θαλάσσιας πολιτικής έως το 2015 και το 2020,

22. εκφράζει όμως την άποψη ότι ένα τόσο σημαντικό έγγραφο όπως αυτό για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική της ΕΕ πρέπει να έχει έναν μακρύτερο χρονικό ορίζοντα και να υπερβαίνει την περίοδο της τρέχουσας θητείας της Επιτροπής,

23. θεωρεί εξαιρετικά σημαντικό να επιτευχθεί η συνεργασία με περιφερειακές ομάδες εργασίας και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα στο πλαίσιο της ΕΕ, ειδικά στις περιφέρειες του Ατλαντικού, του Αρκτικού Ωκεανού, της Βαλτικής Θάλασσας και της Βόρειας Θάλασσας, να διεξάγονται διαβουλεύσεις με τους φορείς αυτούς και να υποστηρίζεται η δράση τους. Ζητεί από την Επιτροπή να οργανώσει την υλοποίηση της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής στις προαναφερθείσες περιοχές,

24. επισημαίνει ότι προσδιορίζονται σαφώς οι αρμοδιότητες για την επίτευξη ολοκληρωμένης προσέγγισης, και ως εκ τούτου η ΕΕ

θα πρέπει να χρησιμοποιήσει αυτές τις αρμοδιότητες που ορίζονται στη Συνθήκη για δράσεις σε συναφείς τομείς όπως το περιβάλλον, οι μεταφορές, η αλιεία, η περιφερειακή ή βιομηχανική πολιτική, με απόλυτο σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας,

25. συμφωνεί με την έκκληση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη να αναπτύξουν σε στενή συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς, κυρίως στις παράκτιες περιοχές, ολοκληρωμένες εθνικές θαλάσσιες πολιτικές, και αναμένει από την Επιτροπή να χαράξει κατευθυντήριες γραμμές μετά από διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς, με τις οποίες να αναγνωρίζονται οι ειδικές αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε σχέση με μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική,

26. θεωρεί σημαντική την απόφαση να υποβληθούν εντός του 2008 ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χάραξη των εθνικών ολοκληρωμένων θαλάσσιων πολιτικών και να καταρτίζονται από το 2009 ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη στον τομέα αυτό,

27. συνιστά να θεσπισθούν συμπληρωματικές υποστηρικτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει τα ακόλουθα στοιχεία ως βασικές αρχές στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών για τη χρηστή διακυβέρνηση στο εθνικό και περιφερειακό επίπεδο: προτάσεις για βασικούς θαλάσσιους στόχους, μία μεθοδολογία όσον αφορά τη δυνατότητα επίτευξης αυτών των στόχων με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για την εκπλήρωση αυτών των στόχων,

28. κρίνει, όμως, ότι ο προβλεπόμενος συντονισμός δεν διασφαλίζει την ολοκλήρωση, ότι οι κατευθυντήριες γραμμές μπορεί να ερμηνεύονται με διαφορετικό τρόπο, καθώς και ότι οι δομές διαβούλευσης δεν συνιστούν ακόμη δομές λήψης αποφάσεων,

29. προτείνει να καταρτισθεί για τις περιφέρειες μια σαφής σύνοψη και ένας κατάλογος ορθών πρακτικών,

30. συνιστά να δημιουργηθεί ένα σαφές σύστημα, το οποίο να διασφαλίζει την αδιάλειπτη και αποτελεσματική συνδρομή των περιφερειών, καθώς και τη δίκαιη διευθέτηση ενδεχόμενων διαφορών μεταξύ των περιφερειών,

31. τονίζει ότι για το σκοπό αυτό χρειάζεται να χαραχθούν περιφερειακές στρατηγικές υλοποίησης,

32. προτείνει να επιταχυνθούν οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε θέματα θαλάσσιας πολιτικής με βάση τον διάλογο με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Η ΕΤΠ επισημαίνει ότι είναι απαραίτητο να συμμετάσχουν τόσο τα κράτη μέλη όσο και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές άμεσα στη διαμόρφωση της στρατηγικής εφαρμογής. Οι στόχοι της στρατηγικής πρέπει να καθοριστούν από κοινού με τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, ώστε να δίδεται έμφαση στο γεγονός ότι όλες οι δραστηριότητες προωθούν την διατομεακή ολοκλήρωση. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να καθοριστούν τα επιμέρους καθήκοντα και το θέμα των πόρων χρηματοδότησης,

33. επιδοκιμάζει την προώθηση στενότερης συνεργασίας μεταξύ των ακτοφυλακών των κρατών μελών, καθώς και την απόφαση να αυξηθεί η διαλειτουργικότητα του συστήματος επιτήρησης με στόχο την προσέγγιση υφιστάμενων συστημάτων παρακολούθησης και ανίχνευσης πλοίων, τα οποία χρησιμοποιούνται για τη θαλάσσια ασφάλεια και προστασία, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, τον έλεγχο της αλιείας, τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων και άλλες δραστηριότητες επιβολής του νόμου στη θάλασσα· η Επιτροπή καλείται να ξεκινήσει ένα πρώτο πιλοτικό σχέδιο στη Μεσόγειο με στόχο τη διευρυνσή του σε όλη την Ευρώπη,

34. επιδοκιμάζει την απόφαση της Επιτροπής να υποβάλει το 2008 έναν οδικό χάρτη, προκειμένου να διευκολύνει την ανάπτυξη του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού των κρατών μελών,

35. κρίνει απαραίτητο να λάβει η Επιτροπή εντός του 2008 μέτρα για τη δημιουργία ευρωπαϊκού δικτύου παρακολούθησης και συγκέντρωσης δεδομένων, αλλά και να εξετάσει την αναγκαιότητα μιας πολυδιάστατης χαρτογράφησης των υδάτων των κρατών μελών ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δεδομένα υψηλής αξιοπιστίας· η Επιτροπή καλείται να ξεκινήσει ένα πρώτο πιλοτικό σχέδιο στη Βόρεια Θάλασσα με στόχο τη διεύρυνσή του σε όλη την Ευρώπη,

Τομείς δράσης για μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική της ΕΕ

Μεγιστοποίηση της αειφόρου χρήσης των ωκεανών και των θαλασσών

36. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των θαλάσσιων μεταφορών στην Ευρώπη και να διασφαλισθεί μακροπρόθεσμα η ανταγωνιστικότητά τους, είναι αναγκαίο να δημιουργηθεί ένας ευρωπαϊκός χώρος θαλάσσιων μεταφορών χωρίς σύνορα σε συνεργασία με άλλους φορείς του συστήματος μεταφορών,

37. επικροτεί την προετοιμασία μιας συνεκτικής στρατηγικής για τις θαλάσσιες μεταφορές για την περίοδο 2008-2018, η οποία θα πρέπει να εξετάζει επίσης την προώθηση των θαλάσσιων αρτηριών και των θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων. Η στρατηγική αυτή, εκτός του ότι θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το δίκτυο των μεγάλων ευρωπαϊκών λιμένων που συνδέεται με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών, θα πρέπει να αποδίδει και ιδιαίτερη σημασία στους μικρούς και τους μεσαίους λιμένες, δεδομένου ότι εξυπηρετούν αποτελεσματικά τις απόκεντρες περιφέρειες και τις νήσους, ενώ συμβάλλουν και στην αποτροπή της συμφόρησης στους μεγάλους λιμένες και τους αυτοκινητοδρόμους,

38. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών λιμένων για τη στήριξη α) της θαλάσσιας μεταφοράς όσο το δυνατόν περισσότερο αγαθών εντός της ΕΕ ως της πιο οικολογικής επιλογής, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης και β) της αποτελεσματικότητας, σε επίπεδο κόστους και σεβασμού του περιβάλλοντος, του θαλάσσιου εμπορίου αγαθών, ιδίως ενόψει της αναμενόμενης περαιτέρω ανάπτυξης της κυκλοφορίας αγαθών,

39. λαμβάνει γνώση της απάντησης που δόθηκε στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων σε ερώτημα που είχε τεθεί παλαιότερα και το οποίο αφορά τον τρόπο με τον οποίο η Θεματική Στρατηγική για την Προστασία και Διατήρηση του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος ⁽¹⁾ και η Οδηγία για τη θαλάσσια στρατηγική ⁽²⁾ μπορούν να ενσωματωθούν στη μελλοντική κοινή θαλάσσια πολιτική, δεδομένου ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ολοκληρωμένης στρατηγικής,

40. υπογραμμίζει ότι οι προαναφερθείσες στρατηγικές συνιστούν το περιβαλλοντικό υπόβαθρο μιας ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής διότι δίνουν προτεραιότητα στην προσέγγιση με βάση τα οικονομικά, στην ισότιμη δηλαδή συνεκτίμηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών θεμάτων. Η περιβαλλοντική προσέγγιση δεσμεύεται όμως και από χρονοδιαγράμματα (επίτευξη μιας καλής κατάστασης του περιβάλλοντος μέχρι το 2020),

⁽¹⁾ COM(2005) 504 τελικό.

⁽²⁾ COM(2005) 505 τελικό.

41. η πρόταση για την οδηγία θαλάσσιας στρατηγικής αναφέρει ότι οι περιφέρειες, στις οποίες η κατάσταση της θάλασσας είναι κρίσιμη, θα πρέπει να αναπτύξουν και να υλοποιήσουν δράσεις ταχύτερα προκειμένου να επιτύχουν μια ικανοποιητική περιβαλλοντική κατάσταση. Σε αυτές τις περιοχές είναι εξαιρετικά σημαντικό να συντονίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τους διάφορους εμπλεκόμενους κλάδους, τα προγράμματα και τις στρατηγικές, και επίσης να παρέχει επαρκή οικονομική συνδρομή. Για την επίτευξη μιας πραγματικά ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής είναι απαραίτητο να καλύπτονται επίγειες δραστηριότητες, όπως η γεωργία, η επεξεργασία λυμάτων, οι μεταφορές και η παραγωγή ενέργειας. Οι εν λόγω περιφέρειες μπορούν να λειτουργούν ως πιλοτικές περιοχές για μια αληθινή και πραγματικά ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική,

42. εξακολουθεί να αδυνατεί να εντοπίσει τους σαφείς δεσμούς μεταξύ του Γαλάζιου βιβλίου για τη θαλάσσια πολιτική και της οδηγίας για τη θαλάσσια στρατηγική και, συνεπώς, καλεί την Επιτροπή να διευκρινίσει αυτούς τους δεσμούς, να εξετάσει πιο εμπειριστικά και τα δύο θέματα, αποφεύγοντας κατ' αυτόν τον τρόπο αλληλεπικλύψεις των προτεινόμενων προσπαθειών,

43. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει μια πρόταση σχετικά με τον τρόπο σύνδεσης των ξεχωριστών υπεράκτιων περιοχών του Natura 2000 εντός της ΕΕ,

44. υποστηρίζει ότι μια ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων περιοχών πρέπει να στηρίζεται σε ορθά τεκμηριωμένο σχέδιο το οποίο να μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση της θαλάσσιας πολιτικής προτείνοντας ορισμένες πολύ χρήσιμες και αποτελεσματικές διαδικασίες και συνιστά να αξιοποιηθεί η πείρα των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στον τομέα της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων περιοχών, ιδίως οι τοπικές παράκτιες εταιρικές σχέσεις που δημιουργούνται από τις τοπικές αρχές και τους συναφείς ενδιαφερόμενους φορείς προκειμένου να εξασφαλιστεί μια ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών, η οποία θα είναι αποτελεσματική από άποψη κόστους και θα βασίζεται στην προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή. Προτείνει επίσης να εξετασθούν οι δυνατότητες συνδυασμού της ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιων περιοχών με τη θαλάσσια πολιτική,

45. συνιστά να δημιουργηθούν στενές σχέσεις με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που εφαρμόζουν τα μέτρα των κρατών μελών στον τομέα της πολιτικής υδάτων, με στόχο την προώθηση της συνεργασίας σε τεχνικά θέματα και σε θέματα διοίκησης. Ο στόχος είναι να επιτευχθεί μέχρι το 2015 καλή ποιότητα των παράκτιων υδάτων σε απόσταση έως και ενός χιλιομέτρου από την ακτή ⁽³⁾,

46. για τις λεπτομερείς θέσεις της επί της ευρωπαϊκής λιμενικής πολιτικής, παραπέμπει στη γνωμοδότησή της 237/2007 για την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μία Ευρωπαϊκή Λιμενική Πολιτική, έγγρ. COM(2007) 616,

47. συμφωνεί ότι πρέπει να προταθεί μια νέα λιμενική πολιτική, η οποία να εξετάζει τον πολυλειτουργικό χαρακτήρα των λιμένων με γνώμονα την εφοδιαστική σε όλη την Ευρώπη,

48. συνιστά να αξιοποιηθούν οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων για την προώθηση των επενδύσεων σε περιφερειακές λιμενικές εγκαταστάσεις και άλλα σχετικά σχέδια,

49. επιδοκιμάζει την πρόταση για τη μείωση των εκπομπών στους λιμένες που προκαλείται από τα πλοία και αφορά την εξάλειψη των φορολογικών μειονεκτημάτων για τα πλοία που εφοδιάζονται χρησιμοποιώντας το χερσαίο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας για τον εφοδιασμό της ενδοχώρας με ηλεκτρική ενέργεια, και την ανάπτυξη και υποστήριξη τεχνικών προδιαγραφών σε επίπεδο Κοινότητας ή σε παγκόσμια κλίμακα όσον αφορά τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας από την ενδοχώρα στα πλοία,

⁽³⁾ Οδηγία 2000/60/ΕΚ.

50. θεωρεί επίσης απαραίτητο να θεσπισθούν κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των σχετικών περιβαλλοντικών διατάξεων κατά την επέκταση των λιμενικών εγκαταστάσεων,
51. επισημαίνει επιπλέον ότι πρέπει να διασφαλισθεί ο μελλοντικός βιώσιμος ενεργειακός εφοδιασμός και ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίζουν συστηματικά τις ανανεώσιμες καθαρές θαλάσσιες ενέργειες, π.χ. από τον αέρα, τα κύματα, την παλίρροια και τα ωκεάνια ρεύματα, ιδίως δίδοντας προτεραιότητα και υποστηρίζοντας συστηματικά την έρευνα και ανάπτυξη, καθώς και με οικονομικές προσεγγίσεις όπως τα τιμολόγια τροφοδότησης. Επιπλέον θα πρέπει να εξασφαλισθεί η άρση των διοικητικών φραγμών που εμποδίζουν την ανάπτυξη ανανεώσιμων θαλάσσιων ενεργειών,
52. εκτιμά ότι οι μη κερδοφόροι λιμένες τοπικής ιδιοκτησίας πρέπει να προστατευθούν από την ερήμωση, δεδομένου ότι το κοινωνικό, ψυχαγωγικό και τουριστικό όφελός τους για τις γειτονικές κοινότητες υπερβαίνει την αρχική οικονομική τους λειτουργία,
53. επιδοκιμάζει τη θετική στάση της Επιτροπής όσον αφορά την υποστήριξη της δημιουργίας πολυτομεακών συνεργατικών σχηματισμών και περιφερειακών θαλάσσιων κέντρων αριστείας, καθώς και την πρότασή της για την προώθηση ενός ευρωπαϊκού δικτύου συναφών προς τη θάλασσα συνεργατικών σχηματισμών,
54. ζητεί σε αυτό το πλαίσιο να διευκρινισθούν και να εξηγηθούν η δομή και η μορφή των ενότητων που πρόκειται να δημιουργηθούν, ποια θα είναι η πολιτική συμβολή κάθε μιας από τις δομές αυτές και ποιος θα είναι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών,
55. επικροτεί την απόφαση να επανεξετασθούν, σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, οι τομείς εργατικού δικαίου της κοινοτικής νομοθεσίας από τους οποίους εξαιρούνται οι συναφείς με τα θαλάσσια επαγγέλματα τομείς,
56. εκτιμά ότι, για θέματα βελτίωσης της ασφάλειας στα θαλάσσια επαγγέλματα, σημαντική ευθύνη βαρύνει τα κράτη μέλη, καθότι επιβάλλεται η κύρωση των διεθνών πράξεων, όπως η ενοποιημένη σύμβαση ναυτικής εργασίας του 2006 της ΔΟΕ ή ακόμη η σύμβαση της ΔΟΕ για την εργασία στην αλιεία, που υιοθετήθηκε από την ΔΟΕ τον Ιούνιο του 2007,
57. συμφωνεί με την απόφαση να προωθηθεί η δημιουργία ενός «πιστοποιητικού θαλάσσιας αριστείας»,
58. συνιστά να εφαρμοστούν μέτρα για τη βελτίωση της κατάρτισης στον τομέα των ναυτικών επαγγελματιών, ούτως ώστε η επαγγελματική κατάρτιση να είναι διεθνώς αναγνωρισμένη και να παρέχονται περαιτέρω εκπαιδευτικές δυνατότητες, ικανοποιώντας τη ζήτηση καταρτισμένου εργατικού δυναμικού με τα απαραίτητα επαγγελματικά προσόντα,
59. είναι πεπεισμένη ότι οι παράκτιες περιοχές είναι οι πρώτες που θίγονται από την κλιματική αλλαγή και ως εκ τούτου συνιστά τη λήψη μέτρων προτεραιότητας όπως μείωση των εκπομπών που προέρχονται από τα πλοία, ανάπτυξη και επέκταση θαλάσσιων ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, συγκράτηση της παρακμής της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, παράκτια προστασία. Συνεπώς επιδοκιμάζει την απόφαση της Επιτροπής να εφαρμόσει δοκιμαστικά μέτρα για τη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και για την προσαρμογή σε αυτή στις παράκτιες περιφέρειες,
60. ζητά από την Επιτροπή να διευκρινίσει ποιες είναι οι εκτιμήσεις της για τις ανάγκες αυτές σε μη παράκτιες περιοχές,
61. συμφωνεί με την άποψη ότι πρέπει να υποστηριχθούν οι διεθνείς προσπάθειες για τη μείωση της πετρελαϊκής ρύπανσης που προκαλούν τα πλοία,
62. υποστηρίζει την απόφαση να υποστηριχθούν ενεργά οι διεθνείς προσπάθειες για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των πλοίων,
63. ζητεί την τροποποίηση της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας προκειμένου να περιλαμβάνεται η υποχρέωση των κρατών μελών να μην φορολογούν την ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται σε πλοία στους λιμένες περισσότερο από το πετρέλαιο, καθώς το σημερινό σύστημα της οδηγίας παρέχει κίνητρα για μόλυνση του αέρα, η οποία στις πόλεις των λιμένων οφείλεται σε ποσοστό 80 % σε πλοία που καταναλώνουν πετρέλαιο,
64. επικροτεί τις προσπάθειες της Επιτροπής και των κρατών μελών για τη μείωση των επιπέδων των εκπομπών SO₂ και NO_x και της εκπομπής μικροσωματιδίων από τα πλοία στις θάλασσες της ΕΕ και κυρίως στους λιμένες. Δεδομένου ότι αυτές οι ενέργειες δεν επαρκούν μακροπρόθεσμα, η Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί περαιτέρω μείωση και, ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να περιορίσουν τις επιτρεπόμενες εκπομπές από τα πλοία στα ίδια επίπεδα με τα αντίστοιχα των αυτοκινήτων, το αργότερο μέχρι το 2030,
65. ζητεί να ενσωματωθούν οι εκπομπές από τα πλοία στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ,
66. επιδοκιμάζει την απόφαση της Επιτροπής να υποβάλει προτάσεις για τη διάλυση των πεπαλαιωμένων πλοίων κατά τρόπο αποτελεσματικό, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμο, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη το έργο που επιτελείται σήμερα σε διεθνές επίπεδο,
67. επικροτεί τη λήψη αυστηρών μέτρων με στόχο την καταστολή των απορρίψεων και των καταστρεπτικών μεθόδων αλιείας όπως είναι η αλιεία στην ανοικτή θάλασσα με τράτες βυθού σε ευαίσθητα ενδιαιτήματα. Είναι εξαιρετικά σημαντική η συνεκτίμηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των χωρών σχετικά με την υπεραλιείωση,
68. επικροτεί την εντατικότερη καταπολέμηση της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας σε περιφέρειες στις οποίες έχει αποδειχθεί ότι τούτο είναι απαραίτητο βάσει δεδομένων και ερευνών,
69. αναγνωρίζει την ανάγκη προώθησης και ενθάρρυνσης των μορφών εκείνων της αλιείας μικρής κλίμακας –παραδοσιακής δραστηριότητας στις ευρωπαϊκές θάλασσες–, οι οποίες είναι πιο επιλεκτικές και σέβονται περισσότερο το περιβάλλον,
70. ζητά από την Επιτροπή να διευκρινίσει με ποιο τρόπο η ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική θα συμβάλει δραστηκότερα στην αντιμετώπιση των δύο τελευταίων θεμάτων,
71. δηλώνει την πρόθεσή της να υποστηρίξει την ανάπτυξη του τομέα της ιχθυοκαλλιέργειας στην Ευρώπη κατά τρόπο που να σέβεται το περιβάλλον,
- Θεμελίωση της θαλάσσιας πολιτικής στη βάση της γνώσης και της καινοτομίας
72. επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει το 2008 μια πρόταση για τη χάραξη συνεκτικής ευρωπαϊκής στρατηγικής για την έρευνα και την τεχνολογία στη θάλασσα,

73. ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει την ιδέα ενός δικτύου ευρωπαϊκών ινστιτούτων ωκεάνιας έρευνας στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής θαλάσσιας έρευνας,

74. θεωρεί εξίσου σημαντικές τις κοινές διατομεακές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων βάσει του 7ου ερευνητικού προγράμματος πλαισίου για την προώθηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης και για τη βελτίωση της κατανόησης των διατομεακών πτυχών των θαλάσσιων ζητημάτων, όπως ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής, η επακόλουθη άνοδος της στάθμης της θάλασσας και τα μεταβαλλόμενα καιρικά φαινόμενα, στη λειτουργικότητα των πλοίων και στη ναυτιλία γενικότερα,

75. επιδοκιμάζει την ενίσχυση της έρευνας με στόχο την πρόβλεψη και τον περιορισμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις συναφείς προς τη θάλασσα δραστηριότητες, στο θαλάσσιο περιβάλλον, στις παράκτιες ζώνες και στα νησιά, και την προσαρμογή στις επιπτώσεις αυτές και ζητεί από την Επιτροπή να καταρτίσει μια ευρωπαϊκή στρατηγική προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις παράκτιες περιοχές, η οποία να βασίζεται σε αξιόπιστη εκτίμηση του αυξανόμενου κόστους προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις ακτές και χάρη στην οποία το κόστος αυτό δεν θα αποβαίνει απαγορευτικό για την οικονομική ανάπτυξη των ακτών,

76. επιδοκιμάζει την απόφαση να προωθηθεί η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής εταιρικής σχέσης για τη θάλασσα επιστήμη με στόχο έναν εναρμονισμένο διάλογο μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας, της βιομηχανίας και των φορέων χάραξης πολιτικής,

77. διερωτάται με ποιο τρόπο και σε ποιο βαθμό η Επιτροπή υποστηρίζει αυτή την εταιρική σχέση, πώς εκφράζεται η υποστήριξη αυτή, αν συνδέεται με τη δομή διαβουλεύσεων που προτείνει η Επιτροπή και πώς διακρίνεται από τη δομή αυτή,

78. υπογραμμίζει τη σημασία των περιφερειακών δεδομένων και την αξιολόγησή τους σε διαπεριφερειακό επίπεδο,

79. θεωρεί αναγκαία τη σύγκριση των στατιστικών προκειμένου να προωθηθεί η ανταγωνιστικότητα κάθε επιμέρους τομέα και να ενθαρρυνθούν οι μεταρρυθμίσεις (γεγονός που τονίζεται στη γνωμοδότηση της ΕΤΠ Cdr 258/2006, όχι όμως στο γαλάζιο βιβλίο),

80. ζητεί διευκρινίσεις σχετικά με το βαθμό στον οποίο οι περιφέρειες θα μπορούσαν να ασκήσουν την επιρροή τους στο πλαίσιο δοκιμαστικών σχεδίων και στις διαδικασίες προσκλήσεως υποβολής προσφορών για επιστημονικά και αναπτυξιακά σχέδια, καθώς και σε πρότυπα σχέδια,

81. προτείνει εκ νέου τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής πλατφόρμας για τη θάλασσα, με τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των εμπλεκόμενων φορέων, με στόχο την συγκέντρωση της διαθέσιμης εμπειρογνωμοσύνης και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών· προτείνει την ταχύτερη δυνατή κατάρτιση ενός καταλόγου βέλτιστων πρακτικών για τις περιφέρειες, πιθανόν με βάση τους ήδη υπάρχοντες καταλόγους θαλάσσιων περιφερειακών ορθών πρακτικών και ιδίως παραδείγματα σχετικά με τον ορισμό γενικών θαλάσσιων στόχων, τη χρηστή διακυβέρνηση, τις τομεακές πολιτικές και την ενσωμάτωσή τους, τα περιφερειακά θαλάσσια σχέδια δράσης,

Εξασφάλιση της υψηλότερης ποιότητας ζωής στις παράκτιες περιοχές

82. θεωρεί απαραίτητο να προωθηθεί ο βιώσιμος τουρισμός στις παράκτιες και παραθαλάσσιες περιοχές στο πλαίσιο της ανακινωθείσας πρωτοβουλίας για τον τουρισμό,

83. ζητεί να διασαφηνισθεί με ποιο τρόπο, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, μπορούν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και οι παράκτιες περιοχές να συμβάλουν στην εξασφάλιση υψηλότερης ποιότητας ζωής στις παράκτιες περιοχές και ποιες συνέργειες θα μπορούσαν να αναπτυχθούν για το σκοπό αυτό, π.χ. με άλλες πολιτικές,

84. συμφωνεί με την άμεση κινητοποίηση της Επιτροπής για τη δημιουργία βάσης δεδομένων για όλα τα σχέδια περιφερειακής πολιτικής που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της θαλάσσιας πολιτικής, ως βάσης διάδοσης ορθών πρακτικών. Η εν λόγω βάση δεδομένων θα εξασφαλίζει επίσης διαφάνεια σχετικά με τη διαθέσιμη κοινοτική χρηματοδότηση για θαλάσσια προγράμματα και παράκτιες περιφέρειες,

85. υποστηρίζει την πρόταση για μια κοινοτική στρατηγική αντιμετώπισης καταστροφών, με την οποία θα προσδιορίζονται οι κίνδυνοι που απειλούν κυρίως τις παράκτιες περιοχές καθώς και λιμένες καταφυγής στους οποίους θα μπορούν να προσφεύγουν πετρελαιοφόρα και άλλα πλοία που μεταφέρουν επικίνδυνα φορτία και κινδυνεύουν. Στα μέτρα για τη ασφάλεια στη θάλασσα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες πτυχές της ναυσιπλοΐας κατά τη χειμερινή περίοδο,

86. θεωρεί σημαντική την απόφαση της Επιτροπής να συνδράμει μέσω μέτρων προώθησης τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιοχές και τις νησιώτικες περιοχές ώστε να μπορούν να αναπτύξουν πλήρως τις προοπτικές που διαθέτουν, ειδικότερα δε στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας, του περιβάλλοντος, της ενέργειας και της βιοποικιλότητας,

Ενίσχυση του ηγετικού ρόλου της Ευρώπης στο διεθνές θαλάσσιο τομέα

87. επικροτεί την απόφαση να προωθηθεί η συνεργασία στο πλαίσιο της πολιτικής για τη διεύρυνση, της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας, καθώς στο πλαίσιο της πολιτικής για τη βόρεια διάσταση,

88. επιδοκιμάζει την απόφαση να προταθεί μια στρατηγική για την εξωτερική προβολή της Θαλάσσιας Πολιτικής της Ένωσης μέσω ενός διαρθρωτικού διαλόγου με σημαντικούς εταίρους,

89. ζητεί να διασαφηνιστεί με ποιο τρόπο θα μπορούσε η ως ένα βαθμό περιφερειακού επιπέδου εμπειρογνωμοσύνη, (π.χ. η επιτροπή του Ελσίνκι «HELCOM» για την προστασία της Βαλτικής Θάλασσας) να αξιοποιηθεί συστηματικά στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων,

Αύξηση της προβολής της θαλάσσιας Ευρώπης

90. συμφωνεί απόλυτα με την Επιτροπή ότι είναι απαραίτητο να αρχίσει η επεξεργασία ενός ευρωπαϊκού άτλαντα των θαλασσών,

91. υποστηρίζει την πρόταση για τον ετήσιο εορτασμό της Ευρωπαϊκής Ημέρας της Θάλασσας από το 2008 και τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των εμπλεκόμενων φορέων και των εμπειρογνομόνων τους από τα πρώτα στάδια,

92. προτείνει να εντατικοποιηθεί και να υποστηριχθεί η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος, των μέσων μαζικής ενημέρωσης, του διαδικτύου και άλλων διαύλων πληροφόρησης σχετικά με όλα τα θέματα που αφορούν τη θάλασσα,

93. πιστεύει ότι τα Θαλάσσια Εθνικά Πάρκα μπορούν να αποτελέσουν έναν κατάλληλο τρόπο για την αύξηση της συνειδητοποίησης του κοινού και την προστασία των ευαίσθητων θαλάσσιων περιοχών,

94. προτείνει να εκπονηθεί συνεκτική δέσμη μέτρων για την ενίσχυση της προβολής της θαλάσσιας Ευρώπης, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τη θαλάσσια κληρονομιά μας.

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Λευκή Βίβλος — Μαζί για την υγεία: Στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ για την περίοδο 2008-2013»

(2008/C 172/08)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- εκτιμά ότι μια κοινή προσέγγιση σχετικά με τα συστήματα υγείας δεν θα πρέπει να καταλήξει σε εναρμόνιση ή σε παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας·
- ζητεί από την Επιτροπή να θέσει ως στόχο προτεραιότητας τη μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας·
- επισημαίνει ότι στη στρατηγική δεν εξετάζεται το θέμα των φαρμάκων και προτείνει ως εκ τούτου μία διεξοδικότερη εξέταση του θέματος αυτού·
- είναι της γνώμης ότι οι έρευνες για την πρόληψη του καρκίνου εντάσσονται στον τομέα της υγείας και κατά συνέπεια υπάγονται στην αρμοδιότητα του κάθε κράτους μέλους, πράγμα που σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να εξετασθούν στα πλαίσια της στρατηγικής για την υγεία· εντούτοις, η συνεργασία και η ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ χωρών της ΕΕ είναι ευπρόσδεκτη·
- πιστεύει ότι η συμπερίληψη των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο νέο μηχανισμό δομημένης συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα μπορούσε να λάβει τη μορφή της μη κάλυψης ορισμένων θέσεων στις νέες επιτροπές του τομέα υγείας προκειμένου να πληρωθούν από εκπροσώπους του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου· ζητά ωστόσο την περαιτέρω εξέταση του εν λόγω μηχανισμού κατά τρόπο ανοικτό και διαφανή·
- θεωρεί ότι θα ήταν σκόπιμο η Επιτροπή να συντάξει αφενός περίληψη για τα σημαντικά δίκτυα συνεργασίας και τις οργανώσεις του τομέα της υγείας και να συγκεντρώσει αφετέρου τους ενδιαφερόμενους φορείς για να αναπτύξουν ενδεδειγμένες και αποτελεσματικές μορφές συνεργασίας.

Εισηγητής: ο κ. Karsten UNO PETERSEN (DK/PSE) Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου της περιφέρειας της Νότιας Δανίας (DK/PSE)

Βασικό έγγραφο

«Λευκή Βίβλος — Μαζί για την υγεία: Στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ για την περίοδο 2008-2013»

COM(2007) 630 τελικό

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. Επδοκιμάζει τη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής, με την οποία χαράσσεται η στρατηγική της ΕΕ στον τομέα της υγείας μέχρι το 2013. Προϋποτιθεται βέβαια ότι θα εφαρμοσθεί το άρθρο 152 της Συνθήκης, στο οποίο ορίζεται ότι ο εξεταζόμενος τομέας της υγείας αποτελεί βασικά εθνικό θέμα, και ότι θα τηρηθεί η αρχή της επικουρικότητας στον τομέα αυτόν·

2. υποστηρίζει ότι η υγεία αποτελεί σοβαρό θέμα για όλους τους ανθρώπους και πρέπει να ενισχυθεί με αποτελεσματικές πολιτικές σε όλους τους τομείς συμπεριλαμβανομένης της λήψης μέτρων στα κράτη μέλη, στην ΕΕ και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να δίνει προτεραιότητα στον ιδιαίτερα σημαντικό τομέα της δημόσιας υγείας στον οποίο η Ένωση διαθέτει συγκεκριμένες αρμοδιότητες·

3. αναγνωρίζει και επικροτεί το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τον τομέα της υγείας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως επιβεβαιώθηκε και πάλι στη Λισσαβόνα στις 19 Οκτωβρίου 2007 (Μεταρρυθμιστική Συνθήκη), στην οποία προτείνεται να δοθεί μεγαλύτερο πολιτικό βάρος στον τομέα της υγείας. Ωστόσο η Επιτροπή των Περιφερειών εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι μια κοινή προσέγγιση σχετικά με τα συστήματα υγείας δεν θα πρέπει να καταλήξει σε εναρμόνιση ή σε παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας·

4. αναγνωρίζει την ύπαρξη νέων αναγκών, οι οποίες δικαιολογούν την εκπόνηση μιας περισσότερο στρατηγικής προσέγγισης σε κοινοτικό επίπεδο, μεταξύ άλλων για τον γηράσκοντα πληθυσμό, τις νέες απειλές κατά της υγείας (πανδημίες, βιολογικά ατυχήματα, βιοτρομοκρατία και προκλήσεις που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή) και τις νέες τεχνολογίες· επισημαίνει ωστόσο ότι θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι η ΕΕ δεν υπερβαίνει τις περιορισμένες αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί στον τομέα της υγείας δυνάμει του άρθρου 152 της Συνθήκης·

5. αναγνωρίζει τις αξίες και τις αρχές που εκτίθενται στη Λευκή Βίβλο, όπως την αλληλεγγύη, τη συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση των πολιτικών, τη μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την υγεία, την αύξηση των επενδύσεων στον εν λόγω τομέα, την ένταξη των πτυχών της υγείας σε όλες τις πολιτικές και τη μεγαλύτερη επιρροή της ΕΕ στην παγκόσμια πολιτική υγείας·

6. συμφωνεί με τους τρεις κύριους στόχους της Λευκής Βίβλου — δηλαδή την προώθηση της υγείας στη γηράσκουσα Ευρώπη, την προστασία των πολιτών από τις απειλές κατά της υγείας και την στήριξη δυναμικών συστημάτων υγείας και νέων τεχνολογιών — και επικροτεί τις προτάσεις για την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων όσον αφορά τους εν λόγω στόχους·

7. τονίζει ότι το άνοιγμα σε σχέση με το ρόλο, τα ενδιαφέροντα και τις εμπειρίες των περιφερειακών και τοπικών εταίρων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την απτή υλοποίηση των αξιών, των αρχών και των στόχων της Λευκής Βίβλου·

8. ζητεί από την Επιτροπή να θέσει ως στόχο προτεραιότητας τη μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας, να εστιάσει την προσοχή στις διαφορές όσον αφορά την υγεία μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων και να δώσει προτεραιότητα στην ενίσχυση των κρατών μελών που υπολείπονται στην ανάπτυξη των δράσεων για τη δημόσια υγεία, ώστε να επιτευχθεί ένα καλύτερο επίπεδο υγείας για να μειωθούν οι διαφορές και οι στρεβλώσεις στην ΕΕ·

9. επικροτεί την καθιέρωση ενός συστήματος δεικτών για την υγεία, υπό την προϋπόθεση του σεβασμού των αρμοδιοτήτων που διαθέτουν τα κράτη μέλη στον τομέα της υγείας·

10. επισημαίνει ότι στη στρατηγική δεν εξετάζεται το θέμα των φαρμάκων, παρά τις εκτεταμένες συνέπειες που υφίστανται οι ασθενείς και οι πολίτες, όταν οι σχετικές διατάξεις εντάσσονται όχι στον τομέα της υγείας αλλά σε αυτόν της οικονομικής πολιτικής· προτείνει ως εκ τούτου μια διεξοδικότερη εξέταση του ζητήματος των φαρμάκων, λαμβάνοντας ως σημείο αφετηρίας το γεγονός ότι σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ ο φαρμακευτικός τομέας υπάγεται στη σφαίρα του τομέα της υγείας και του εκ του νόμου προβλεπόμενου συστήματος υγειονομικής ασφάλισης·

11. είναι της γνώμης ότι οι έρευνες για την πρόληψη του καρκίνου εντάσσονται στον τομέα της υγείας και, κατά συνέπεια, υπάγονται στην αρμοδιότητα του κάθε κράτους μέλους, πράγμα που σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να εξετασθούν στα πλαίσια της στρατηγικής για την υγεία·

Εφαρμογή της στρατηγικής

12. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διηγούνται άμεσα από τη νέα στρατηγική της ΕΕ για την υγεία, εφόσον σε πολλά κράτη μέλη οι περιφερειακές και τοπικές αρχές φέρουν την ευθύνη για τους τομείς της υγείας ή/και της παροχής φροντίδων υγείας·

13. υπενθυμίζει ότι οι περιφερειακοί και τοπικοί παράγοντες στον τομέα της υγείας είναι συχνά υπεύθυνοι για το σχεδιασμό, τη διαχείριση, τη διοίκηση και την ανάπτυξη του εν λόγω τομέα, φέροντας και την οικονομική ευθύνη γι' αυτόν, και εφόσον βρίσκονται πλησίον των πολιτών διαθέτουν βαθιά κατανόηση και σημαντικές γνώσεις για τον τομέα της υγείας·

14. εκφράζει την ικανοποίησή της διότι η Λευκή Βίβλος αναγνωρίζει ότι οι περιφερειακές και τοπικές αρχές αποτελούν βασικούς παράγοντες όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών υγείας και γι' αυτό αναμένει ότι θα συμπεριληφθούν πλήρως στην εφαρμογή της στρατηγικής, έχοντας μάλιστα υπόψη την ευθύνη τους στον τομέα αυτό. Η στρατηγική θα είναι πιο αποτελεσματική εάν υποστηριχθεί όσο το δυνατόν νωρίτερα με τη συμπερίληψη του περιφερειακού και τοπικού επιπέδου. Έτσι, θα δημιουργηθούν επίσης περισσότερες πιθανότητες να οικειοποιηθούν τη στρατηγική αυτή τα ως άνω επίπεδα·

15. επικροτεί την αναφορά που πραγματοποιείται στη Λευκή Βίβλο σχετικά με τη δυνατότητα περιφερειακής και τοπικής συμμετοχής σε ένα νέο μηχανισμό δομημένης συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και το γεγονός ότι η Επιτροπή θα εργασθεί εγκάρσια των τομέων και θα εξασφαλίσει τη συμφωνία των άλλων οργάνων που ασχολούνται επίσης με θέματα που σχετίζονται με την υγεία· ζητά ωστόσο την περαιτέρω εξέταση ενός τέτοιου μηχανισμού δομημένης συνεργασίας, ο οποίος θα πρέπει να είναι ανοικτός και διαφανής και να μην υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το συντονισμό που αναφέρεται στο άρθρο 152, παράγραφος 2, της Συνθήκης·

16. με την ευκαιρία αυτή τονίζει τη σημασία της συμμετοχής, από τις πρώτες ήδη συζητήσεις, των φορέων και των δικτύων που εκπροσωπούν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στον τομέα της υγείας για τις επικείμενες πρωτοβουλίες υγείας της ΕΕ·

17. υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής για ένα νέο μηχανισμό δομημένης συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο οποίος θα παρέχει συμβουλές στην Επιτροπή και θα προωθεί τον συντονισμό των κρατών μελών, υπό την προϋπόθεση ότι ο νέος αυτός μηχανισμός θα διασφαλίσει επαρκώς την περιφερειακή και τοπική συμπερίληψη και συμμετοχή από νωρίς, έτσι όπως υποδεικνύει η Επιτροπή. Αυτό ισχύει επίσης για τη συμπερίληψη και τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην προβλεπόμενη νέα δομή, στην οποία τα κράτη μέλη θα αντικαταστήσουν ορισμένες από τις υπάρχουσες επιτροπές·

18. προτείνει η συμπερίληψη των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο νέο μηχανισμό για την δομημένη συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο να λάβει ως μορφή τη μη κάλυψη ορισμένων θέσεων στις νέες επιτροπές του τομέα υγείας, προκειμένου να πληρωθούν από εκπροσώπους του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου και όχι μόνο από μέλη του εθνικού επιπέδου. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται μια όσο το δυνατόν ευρύτερη διαβούλευση στον τομέα της υγείας και συγχρόνως παρέχονται μεγαλύτερες δυνατότητες για να αναπτυχθεί το αίσθημα οικειοποίησης, σε περιφερειακό επίπεδο, των πρωτοβουλιών της ΕΕ στον τομέα της υγείας·

19. προτείνει να διορίζονται οι περιφερειακοί και τοπικοί εκπρόσωποι από την Επιτροπή των Περιφερειών για συγκεκριμένη περίοδο. Οι περιφερειακοί και τοπικοί εκπρόσωποι στις νέες επιτροπές του τομέα υγείας της ΕΕ θα μπορούν στη συνέχεια να υποβάλλουν εκθέσεις στην Επιτροπή των Περιφερειών·

20. επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής για την προώθηση της συνεργασίας με ευρωπαϊκούς φορείς, διότι η συνεργασία αυτή μπορεί να προσφέρει στις δράσεις των κρατών μελών προστιθέμενη αξία και θεωρεί ότι είναι σημαντικό να συνεχίσει η Επιτροπή την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με τους εν λόγω φορείς και, ενδεχομένως, τη σύσταση νέων φόρουμ ή δικτύων για την υγεία στα οποία θα πρέπει να συμπεριληφθούν τοπικοί και περιφερειακοί εκπρόσωποι σε πολύ μεγαλύτερη έκταση απ' ό,τι σήμερα·

21. προτρέπει με την ευκαιρία αυτή την ανάπτυξη συνεργασίας, πρώτα απ' όλα με την Επιτροπή των Περιφερειών — εφόσον είναι το μοναδικό συμβουλευτικό όργανο που έχει θεσπισθεί από τη Συνθήκη και αντιπροσωπεύει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές — αλλά και με διάφορα άλλα δίκτυα και οργανώσεις τα οποία συγκεντρώνουν σε επίπεδο ΕΕ τις εμπειρίες των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον τομέα της υγείας. Είναι σημαντικό να εξασφαλίσει η Επιτροπή κατά την επιλογή των εν λόγω δικτύων ότι αυτά τα τελευταία διαθέτουν ευρεία περιφερειακή και τοπική κάλυψη, ότι η πρόσβαση στη συμμετοχή είναι ισότιμη για όλες τις περιφερειακές

και τοπικές αρχές και ότι δεν είναι αποκλειούν κανένα με τη μορφή π.χ. υψηλών τελών για τα μέλη·

22. προτρέπει την Επιτροπή να συντάξει αφενός περίληψη για τα σημαντικά δίκτυα συνεργασίας και τις οργανώσεις του τομέα της υγείας που πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια και να συγκεντρώσει αφετέρου τους ενδιαφερόμενους φορείς για να αναπτύξουν ενδεδειγμένες και αποτελεσματικές μορφές συνεργασίας·

23. συνιστά, παραπέμποντας στην πρωτοβουλία της Επιτροπής για τη διαφάνεια, ένα διαφανή τρόπο εργασίας, έτσι ώστε να δημοσιοποιήσει η Επιτροπή με ποιούς φορείς υγείας συνεργάζεται και ποιοι φορείς συμμετέχουν από νωρίς στη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων φόρουμ, επιτροπών και οργάνων που προτείνει η Επιτροπή να συγκροτηθούν·

24. παροτρύνει, εξάλλου, τα κράτη μέλη να καθιερώσουν διαδικασίες για την έγκαιρη συμμετοχή των περιφερειακών ή των τοπικών τους αρχών σε θέματα που αφορούν την υγεία στα πλαίσια της ΕΕ·

Χρηματοπιστωτικά μέσα

25. συμφωνεί ότι οι δράσεις της στρατηγικής θα πρέπει να υποστηριχθούν από υφιστάμενα χρηματοπιστωτικά μέσα, μέχρι να λήξει το τρέχον χρηματοδοτικό πλαίσιο (2013), χωρίς δημοσιονομικές συνέπειες και λαμβανομένων ιδίως υπόψη των υποχρεώσεων των περιφερειακών και τοπικών εταίρων·

26. επικροτεί την προσοχή της Επιτροπής για συνοχή μεταξύ ενός υγιούς πληθυσμού και των στόχων της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση και ζητά με την ευκαιρία αυτή η πολιτική συνοχής και η κοινή γεωργική πολιτική να εστιασθούν στο μέλλον περισσότερο στις πτυχές της δημόσιας υγείας·

Προτάσεις στην Προεδρία της ΕΕ

27. ζητεί από την προεδρία της ΕΕ να ενσωματώσει το περιεχόμενο των σημείων 7, 8, 15, 18, 21, 22 και των 24-26 της παρούσας γνωμοδότησης στα συμπεράσματα του Συμβουλίου όσον αφορά τη στρατηγική για την υγεία στην ΕΕ. Πρόκειται για τις ακόλουθες απόψεις:

27.1 τονίζει ότι το άνοιγμα σε σχέση με το ρόλο, τα ενδιαφέροντα και τις εμπειρίες των περιφερειακών και τοπικών εταίρων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την απτή υλοποίηση των αξιών, των αρχών και των στόχων της Λευκής Βίβλου·(σημείο 7)·

27.2 κρίνει σκόπιμο να τεθεί ως πρωταρχικός στόχος η μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας, να εστιασθεί η προσοχή στις διαφορές όσον αφορά την υγεία μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων και να δοθεί προτεραιότητα στην ενίσχυση των κρατών μελών που υπολείπονται στην ανάπτυξη των δράσεων για τη δημόσια υγεία (σημείο 8)·

27.3 εκτιμά ότι η πρόταση της Επιτροπής για ένα νέο μηχανισμό δομημένης συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει να εξασφαλίσει επαρκή και από νωρίς τη συμπερίληψη και τη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Αυτό ισχύει επίσης για τη συμπερίληψη και τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην αναμενόμενη νέα δομή· η ΕΤΠ ζητά ωστόσο την περαιτέρω εξέταση ενός τέτοιου μηχανισμού δομημένης συνεργασίας, ο οποίος θα πρέπει να είναι ανοικτός και διαφανής και να μην υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το συντονισμό που αναφέρεται στο άρθρο 152, παράγραφος 2, της Συνθήκης (σημείο 15)·

27.4 η συμπερίληψη των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο νέο μηχανισμό για την δομημένη συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα μπορούσε, από πρακτική άποψη, να λάβει τη μορφή της μη κάλυψης ορισμένων θέσεων στις νέες επιτροπές του τομέα υγείας προκειμένου να πληρωθούν από εκπροσώπους του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου (σημείο 16).

27.5 θεωρεί ενδεδειγμένη την εστίαση του ενδιαφέροντος στην ανάπτυξη συνεργασίας πρώτα απ' όλα με την Επιτροπή των Περιφερειών — εφόσον είναι το μοναδικό συμβουλευτικό όργανο που έχει θεσπισθεί από τη Συνθήκη και αντιπροσωπεύει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές — αλλά και με διάφορα άλλα δίκτυα και οργανώσεις τα οποία συγκεντρώνουν σε επίπεδο ΕΕ τις εμπειρίες των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον τομέα της υγείας (σημείο 19).

27.6 συνιστά να συνταχθεί αφενός περίληψη για τα σημαντικά δίκτυα συνεργασίας και τις οργανώσεις του τομέα της υγείας και να

συγκεντρωθούν αφετέρου οι ενδιαφερόμενοι φορείς για να αναπτύξουν ενδεδειγμένες και αποτελεσματικές μορφές συνεργασίας (σημείο 20).

27.7 παροτρύνει τα κράτη μέλη να καθιερώσουν διαδικασίες για την έγκαιρη συμμετοχή των περιφερειακών ή των τοπικών τους αρχών σε θέματα που αφορούν την υγεία στα πλαίσια της ΕΕ (σημείο 22).

27.8 πιστεύει ότι οι δράσεις της στρατηγικής θα πρέπει να υποστηριχθούν από υφιστάμενα χρηματοπιστωτικά μέσα, μέχρι να λήξει το τρέχον χρηματοδοτικό πλαίσιο (2013), χωρίς δημοσιονομικές συνέπειες και λαμβανομένων ιδίως υπόψη των υποχρεώσεων των περιφερειακών και τοπικών εταίρων (σημείο 23).

27.9 ζητά η πολιτική συνοχής και η κοινή γεωργική πολιτική να εστιασθούν στο μέλλον περισσότερο στις πτυχές της δημόσιας υγείας (σημείο 24).

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική για τη διεύρυνση και κυριότερες προκλήσεις για το 2007-2008 — Υποψήφιες χώρες»

(2008/C 172/09)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- τονίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να συνεχίσει την πολιτική «ανοιχτών θυρών» όσον αφορά τη διεύρυνση, ούτως ώστε να μπορεί να λειτουργεί ως κίνητρο για δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και οικονομική ανάπτυξη, ακόμη και πέρα από τα σημερινά της σύνορα·
- υπενθυμίζει ότι η τήρηση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης και των απαιτήσεων της διαδικασίας σταθερότητας και σύνδεσης διαμορφώνει μια θεμελιώδη υποχρέωση που επιβάλλεται στα κράτη μέλη, με ιδιαίτερη έμφαση στην αρχή των ιδίων αξιών, η οποία κατείχε καθοριστική θέση και κατά τις προηγούμενες διευρύνσεις·
- επισημαίνει ότι δεν πρέπει να ανακοπεί η ευρωπαϊκή δυναμική της Τουρκίας και ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να τηρήσει τις δεσμεύσεις που ανέλαβε όταν αποφάσισε την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Συμφωνεί ωστόσο με την Επιτροπή, ότι οι διαπραγματεύσεις με την Τουρκία είναι μια ανοικτή διαδικασία, το αποτέλεσμα της οποίας δεν είναι εξασφαλισμένο εκ των προτέρων·
- χαιρετίζει τις καλές προόδους που έχει επιτύχει η Κροατία ως προς την πλήρωση των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης, των οικονομικών κριτηρίων, καθώς και την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου και της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης χαιρετίζει τις καλές προόδους που έχει επιτύχει η Κροατία ως προς την πλήρωση των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης, των οικονομικών κριτηρίων, καθώς και την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου και της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης·
- φρονεί ότι η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας έχει πραγματοποιήσει προόδους ως προς την τήρηση των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης, καθώς και των οικονομικών κριτηρίων, εκφράζει όμως τη λύπη της για τον βραδύ ρυθμό των μεταρρυθμίσεων που εφαρμόστηκαν το 2007· καλεί, συνεπώς, το Συμβούλιο να αποφασίσει την έναρξη διαπραγματεύσεων με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Εισηγητής: ο κ. Alin Adrian NICA (RO/ADLE), Δήμαρχος Dudeștii Noi

Κείμενο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Στρατηγική για τη διεύρυνση και κυριότερες προκλήσεις για την περίοδο 2007-2008 — Υποψήφιος χώρες

COM(2007) 663 τελικό

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Γενικές συστάσεις

1. επαναλαμβάνει την πεποίθησή της ότι η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά ένα από τα αποτελεσματικότερα μέσα πολιτικής επιρροής. Η διαδικασία αυτή αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό βήμα για την εξασφάλιση της ειρήνης και της σταθερότητας στην ευρωπαϊκή ήπειρο και προσφέρει στους πολίτες των υποψηφίων χωρών μια πρόσθετη ευκαιρία να επωφεληθούν όχι μόνο από την ευημερία που αναπτύσσεται χάρη στον κοινό οικονομικό χώρο, αλλά επίσης από τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες, πρωτίστως την ελευθερία, τη δημοκρατία και την αλληλεγγύη.

2. τονίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να συνεχίσει την πολιτική «ανοιχτών θυρών» όσον αφορά τη διεύρυνση, ούτως ώστε να μπορεί να λειτουργεί ως κίνητρο για δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και οικονομική ανάπτυξη, ακόμη και πέρα από τα σημερινά της σύνορα.

3. υπενθυμίζει ότι η τήρηση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης και των απαιτήσεων της διαδικασίας σταθερότητας και σύνδεσης διαμορφώνει μια θεμελιώδη υποχρέωση που επιβάλλεται στα κράτη μέλη, με ιδιαίτερη έμφαση στην αρχή των ιδίων αξιών, η οποία κατείχε καθοριστική θέση και κατά τις προηγούμενες διευρύνσεις.

4. επισημαίνει ότι η επιτυχία της ένταξης εξαρτάται πρωτίστως από τον τρόπο κατά τον οποίο η ενδιαφερόμενη υποψήφια χώρα προετοιμάζει την προσχώρησή της, από την κατοχύρωση των μεταρρυθμίσεων και από την ανσθηρότητα της εφαρμογής τους.

5. υπενθυμίζει ότι η παρακολούθηση των προόδων και η προσαρμοστικότητα της νομοθεσίας αποτελούν εγγύηση για μια επιτυχημένη ένταξη.

6. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι εδαφικές αρχές πρέπει να αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία ένταξης, δεδομένου ότι πρόκειται για διαρθρωτική διαδικασία, δημοκρατική, που δεν μπορεί να επιτευχθεί σε κεντρικό αποκλειστικό επίπεδο, χωρίς την ενεργό συμμετοχή όλων των επιπέδων διακυβέρνησης και χωρίς την πλήρη τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της εγγύτητας.

7. εκτιμά ότι είναι αναγκαία η διαβούλευση με τις ενώσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών, όποτε η κεντρική διοίκηση προτείνει νομοθετικά μέτρα σε τομείς αρμοδιότητας των εδαφικών αρχών.

8. τονίζει ότι η βιώσιμη ανάπτυξη μιας χώρας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την τήρηση και την εφαρμογή της θεμελιώδους αρχής της αποκέντρωσης, υπό όλες τις μορφές της: αποκέντρωση της λήψης αποφάσεων, της διοίκησης και της δημοσιονομικής διαχείρισης.

9. αποδεικνύει ότι ο πόλεμος στο πρώτο μισό της δεκαετίας του '90 σημάδεψε βαθιά την συλλογική συνείδηση των βαλκανικών λαών και για το λόγο αυτό έχει σημασία να συνεργάζονται οι τοπικοί, περιφερειακοί και εθνικοί φορείς των χωρών της περιοχής

προκειμένου να επιλύσουν το σύνολο των προβλημάτων που αποτελέσαν τις αιτίες των συρράξεων του παρελθόντος.

10. σημειώνει ότι έχει μεγάλη σημασία να υποστηρίζονται, μέσω προενταξιακών προγραμμάτων και πολιτικών, οι πρωτοβουλίες και οι προσπάθειες συνεργασίας (κυρίως: 2008 — έτος διαπολιτισμικού διαλόγου) και ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών (όπως οι ορθές πρακτικές κατά την εφαρμογή των αρχών του Ευρωπαϊκού Χάρτη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση), των κρατών μελών και των υποψηφίων χωρών· κατ' αυτή την έννοια, η ΕΤΠ μπορεί να διαδραματίσει μείζονα ρόλο στην προώθηση σεμιναρίων κατάρτισης, τα οποία αποσκοπούν στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών και εμπειρίας που αποκτήθηκε από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές της ΕΕ. Θα πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη η εμπειρία των νέων κρατών μελών της ΕΕ, τα οποία προσχώρησαν το 2004 και το 2007, κυρίως λόγω της εδαφικής γειννίας μερικών εξ αυτών με τις τρεις νέες υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες.

Τουρκία

11. Τονίζει ότι είναι προς το συμφέρον όλων να απολαύει η Τουρκία υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της μακράς και επίπονης διαδικασίας μεταρρυθμίσεων την οποία έχει δρομολογήσει. Βασική αρχή της διαδικασίας ένταξης αποτελεί το γεγονός ότι ο ρυθμός των ενταξιακών διαπραγματεύσεων εξαρτάται από την πρόοδο των εν λόγω μεταρρυθμίσεων. Προς την κατεύθυνση αυτή συμβάλλει και η εξωτερική υποστήριξη της Ε.Ε. με τη βοήθεια των χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, η Τουρκία και η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να επιδείξουν υπομονή και επιμονή.

12. επισημαίνει ότι δεν πρέπει να ανακοπεί η ευρωπαϊκή δυναμική της Τουρκίας και ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να τηρήσει τις δεσμεύσεις που ανέλαβε όταν αποφάσισε την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Συμφωνεί ωστόσο με την Επιτροπή, ότι οι διαπραγματεύσεις με την Τουρκία είναι μια ανοικτή διαδικασία, το αποτέλεσμα της οποίας δεν είναι εξασφαλισμένο εκ των προτέρων. Επομένως, η τήρηση των προϋποθέσεων για την ένταξη που έχει επιβάλει η Ένωση πρέπει να αποτελεί το μοναδικό κριτήριο που θα ληφθεί υπόψη για να αποφασιστεί εάν η Τουρκία μπορεί να προσχωρήσει στην ΕΕ. Επιπλέον, είναι σημαντικό να δεσμευτεί η Τουρκία να προωθήσει τις σχέσεις καλής γειτονίας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στο διαπραγματευτικό πλαίσιο. Ωστόσο, αναμένει από την Τουρκία να τερματίσει κάθε οικονομικό αποκλεισμό και κλεισμό συνόρων και να απόσχει από απειλές ή στρατιωτικές δραστηριότητες σε σχέση με γειτονικές χώρες.

13. εκφράζει την ικανοποίησή της για την εύρυθμη διεξαγωγή των κοινοβουλευτικών εκλογών και ευελπιστεί ότι η νέα κυβέρνηση θα επιταχύνει την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για την πλήρωση των κριτηρίων ένταξης και θα πραγματοποιήσει ουσιαστικές προόδους στους ευαίσθητους τομείς. Εκφράζει επίσης την ανησυχία της για τις επανειλημμένες παρεμβάσεις των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων στην πολιτική διαδικασία και τονίζει ότι χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για την εξασφάλιση πλήρους και ουσιαστικού πολιτικού ελέγχου του στρατού.

14. χαιρετίζει τα πρόσφατα μέτρα για την αναθεώρηση του Συντάγματος και εκτιμά ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις, όταν και εφόσον υιοθετηθούν, θα συμβάλουν στην επίτευξη σημαντικής προόδου όσον αφορά την τήρηση των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης και υπενθυμίζει ότι, κατά την έννοια της πλήρους ελευθερίας έκφρασης, πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 301 του ποινικού δικαίου το οποίο ποινικοποιεί την προσβολή του «τουρκισμού» και της Τουρκίας.

15. επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι οποίες είναι εκείνες που εφαρμόζουν το μείζον μέρος της κοινοτικής νομοθεσίας, πρέπει να αναλάβουν κεντρικό και καθοριστικό ρόλο και στη διαδικασία του εσωτερικού εκδημοκρατισμού και στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Συνιστά, επομένως, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει έμφαση στην θέση που πρέπει να κατέχουν οι εδαφικές αρχές κατά τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων με την τουρκική κυβέρνηση·

16. συνιστά την αναθεώρηση του νόμου των κοινοτήτων, προκειμένου να ενισχυθούν οι δημόσιες διοικήσεις τοπικού επιπέδου και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους·

17. προτείνει να διεξαχθεί μελέτη με στόχο να προταθούν διάφορα εναλλακτικά πρότυπα περιφερειακής ανάπτυξης των τοπικών εδαφικών κοινοτήτων της Τουρκίας, σύμφωνα με το παράδειγμα των κρατών μελών της Ένωσης. Τα πρότυπα αυτά θα πρέπει να επιτρέπουν τη χάραξη και εφαρμογή της περιφερειακής στρατηγικής και πολιτικής, τον καθορισμό των προτεραιοτήτων σε θέματα τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και τη διαμόρφωση προγραμμάτων που θα λαμβάνουν υποστήριξη από τα ευρωπαϊκά προενταξιακά ταμεία, και κατόπιν από τα διαρθρωτικά ταμεία·

18. υπενθυμίζει ότι απαιτείται η σύσταση μικτής συμβουλευτικής επιτροπής (ΜΣΕ), στην οποία θα συμμετέχουν εκπρόσωποι της Επιτροπής των Περιφερειών και των τουρκικών εδαφικών αρχών· συνιστά, επομένως, στην τουρκική κυβέρνηση να υποβάλει αίτηση για τη σύσταση ΜΣΕ και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υπενθυμίσει, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων της με την Τουρκία, τη σημασία που έχει ένας τέτοιος φορέας·

19. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η Τουρκία πρέπει να συνεχίσει τις απτές προσπάθειές της προς την κατεύθυνση της δημοσιονομικής αποκέντρωσης της τοπικής δημόσιας διοίκησης, ώστε να ενισχυθεί η δημοσιονομική αυτονομία των εδαφικών αρχών και να μειωθεί η εξάρτησή τους από τον εθνικό προϋπολογισμό·

20. τονίζει ότι η διεύρυνση των διοικητικών αρμοδιοτήτων των εδαφικών αρχών πρέπει να συνοδεύεται από την παραχώρηση δημοσιονομικών πόρων που να επαρκούν για την άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων τους·

21. παρατηρεί ότι η Τουρκία προβαίνει, επί του παρόντος, σε μεταρρύθμιση του δημοσίου τομέα της, με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητας και τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των δημοσίων υπηρεσιών, ώστε να μπορούν να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους εθνικούς και κοινοτικούς πόρους·

22. εφιστά την προσοχή στις διακρίσεις που εξακολουθούν να υφίστανται στην Τουρκία, όσον αφορά την πρόσβαση των γυναικών στην δημόσια διοίκηση στον τομέα της διοίκησης και της δικαιοσύνης, και τούτο παρότι το νομικό πλαίσιο είναι ήδη εν μέρει σύμφωνο προς την σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία· τονίζει ιδιαίτερα τις διακρίσεις έναντι των γυναικών όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση· πράγματι, πολλές είναι οι γυναίκες που δεν έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους πέραν της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, λόγω του βάρους των θρησκευτικών παραδόσεων·

23. εφιστά την προσοχή στις διακρίσεις που υφίστανται οι εθνικές μειονότητες στην Τουρκία, και ιδίως η κουρδική μειονότητα·

24. τονίζει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μη μουσουλμανικές θρησκευτικές κοινότητες στην Τουρκία, καθώς δεν διαθέτουν νομική προσωπικότητα. Οι κοινότητες αυτές προσκρούουν σε δυσκολίες όσον αφορά τις φιλανθρωπικές τους δραστηριότητες, το δικαίωμα στην θρησκευτική ελευθερία, την επιλογή των θρησκευτικών τους αρχηγών και την εκπαίδευση του κλήρου τους. Επισημαίνει επίσης ότι σημειώνονται επανειλημμένως επιθέσεις και εγκληματικές απόπειρες εναντίον εκπροσώπων και πιστών που δεν ανήκουν στο μουσουλμανικό θρήσκευμα. Το κράτος πρέπει να εγγυηθεί ότι δεν θα επαναληφθούν τα φαινόμενα αυτά, αναθέτοντας στις αρμόδιες υπηρεσίες τον έλεγχο των εξτρεμιστικών ομάδων, για την παρεμπόδιση ανατρεπτικών δράσεων.

Κροατία

25. χαιρετίζει τις καλές προόδους που έχει επιτύχει η Κροατία ως προς την πλήρωση των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης, των οικονομικών κριτηρίων, καθώς και την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου και της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης· η Κροατία αποτελεί υπόδειγμα, ιδιαίτερα για τις γειτονικές χώρες, όσον αφορά τα πλεονεκτήματα που μπορεί να αποφέρει η σταθερή οικονομική και πολιτική προήλωση στις δομές και τις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης· επιδοκιμάζει το γεγονός ότι το 2007 επιτεύχθηκε μία πραγματικά εντυπωσιακή πρόοδος στις διαπραγματεύσεις ένταξης και καλεί την πρόσφατα σχηματισθείσα κροατική κυβέρνηση, να εντατικοποιήσει τις προσπάθειές της, προκειμένου να πληρώσει και τις προϋποθέσεις για το άνοιγμα των υπολειπόμενων κεφαλαίων·

26. χαιρετίζει τα μέτρα που έχει λάβει η Κροατία για την αποκέντρωση της δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο και την ενθάρρυνση να συνεχίσει τις προσπάθειές της στον τομέα αυτόν· φρονεί ότι, στο πλαίσιο των μέτρων αυτών, πρέπει να δοθεί έμφαση στην αρχή της επικουρικότητας, ώστε η λήψη αποφάσεων να γίνεται όσο το δυνατόν εγγύτερα προς τον πολίτη·

27. φρονεί ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί και να ενισχυθεί η συνεχιζόμενη συμμετοχή της Κροατίας στις περιφερειακές πρωτοβουλίες, η οποία συνέβαλε στην περαιτέρω βελτίωση των σχέσεων με τις γειτονικές της χώρες και υπογραμμίζει τη σημασία της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών αρχών των μεθοριακών περιοχών της Κροατίας και των γειτονικών της χωρών — της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Σερβίας, της Σλοβενίας και του Μαυροβουνίου·

28. εκφράζει την ικανοποίησή της για την πλήρη συνεργασία της Κροατίας με το διεθνές ποινικό δικαστήριο και τονίζει ότι είναι αναγκαίο να συνεχιστούν οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί όσον αφορά την δίωξη των εγκλημάτων πολέμου, και ειδικότερα την ενίσχυση της προστασίας των μαρτύρων·

29. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι αμφότεροι οι πρωθυπουργοί της Κροατίας και της Σλοβενίας κατέληξαν κατ' αρχήν σε άτυπη συμφωνία ότι, όσον αφορά τη διένεξη σχετικά με το συνοριακό ζήτημα, θα πρέπει να ληφθεί απόφαση από τρίτο διαιτητή. Η κροατική και η σλοβενική κυβέρνηση καλούνται να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά όλες τις ευκαιρίες για την υλοποίηση αυτής της συμφωνίας. Η ΕΤΠ επικροτεί την απόφαση του κροατικού κοινοβουλίου, να μην εφαρμοστεί η Κροατία τη Ζώνη Οικολογικής Προστασίας της Αλιεας έως ότου επιτευχθεί μια κοινή φιλική λύση σύμφωνα με το πνεύμα της ΕΕ·

30. πιστεύει ότι έχει σημειωθεί πρόοδος προς την καλύτερη εφαρμογή του συνταγματικού νόμου περί εθνικών μειονοτήτων και ότι η θέση της μειονότητας των Ρόμα σήμερα βελτιώνεται· παρόλα αυτά εκτιμά ότι πρέπει να σημειωθούν πρόοδοι στον τομέα της κοινωνικής ένταξης των προσφύγων και των εθνικών μειονοτήτων, ειδικότερα δε των κοινοτήτων Ρόμα, και να διευκολυνθεί η πρόσβαση τους στις δημόσιες υπηρεσίες και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση·

31. τονίζει ότι έχει μεγάλη σημασία να θεσπιστούν ειδικά μέσα δράσης για την εξασφάλιση της χρηστής διακυβέρνησης, με ιδιαίτερη προσοχή στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Σε αυτό το πλαίσιο επικροτούνται ρητά, τόσο τα διευρυμένα καθήκοντα της υπηρεσίας καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος (USKOK), όσο και η αύξηση του αριθμού των κρουσμάτων διαφθοράς που διώκονται από την κροατική δικαιοσύνη. Η κυβέρνηση της Κροατίας καλείται να εντατικοποιήσει περαιτέρω τις προσπάθειές της, στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος 2006-2008 για την καταπολέμηση της διαφθοράς·

32. επικροτεί την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την οικοδόμηση και ανοικοδόμηση των κτιρίων στέγασης και των υποδομών και ζητεί να συνεχισθεί και να επισπευσθεί το πρόγραμμα στέγασης που αποσκοπεί στην επίλυση του προβλήματος των πρώην κατοχών δικαιωμάτων μίσθωσης·

33. εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προόδους που έχουν σημειωθεί πρόσφατα στο πεδίο της περιφερειακής πολιτικής και του συντονισμού των διαρθρωτικών μηχανισμών· ωστόσο, επιβάλλεται η λήψη και άλλων μέτρων για την αύξηση της αποτελεσματικότητας και τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των δημοσίων υπηρεσιών, με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των κοινοτικών πόρων·

34. παρατηρεί, εντούτοις, ότι η πρόοδος που έχει επιτευχθεί σε θέματα μεταρρύθμισης της τοπικής δημόσιας διοίκησης είναι σχετικά περιορισμένη και ότι η άνιση εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου στον τομέα της δημόσιας διοίκησης έχει συμβάλει στην αναποτελεσματικότητά της.

Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

35. Φρονεί ότι η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας έχει πραγματοποιήσει προόδους ως προς την τήρηση των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης, καθώς και των οικονομικών κριτηρίων και υπογραμμίζει την πρόοδο που επιτεύχθηκε στα τέλη του 2007· καλεί συνεπώς το Συμβούλιο να λάβει απόφαση σχετικά με την έναρξη διαπραγματεύσεων με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας·

36. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η χώρα επέτυχε την τήρηση μερικών διατάξεων της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης·

37. παρατηρεί ότι η εφαρμογή της συμφωνίας πλαίσιο του Ohrid οδήγησε σε εκ βάθρων μεταλλαγές της κοινωνίας της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, η οποία αναγνωρίζει πλέον πλήρως τον πολυεθνικό και πολυπολιτισμικό της χαρακτήρα, γεγονός εξάλλου που αντιπροσωπεύει σημαντική πτυχή των

πολιτικών κριτηρίων για την προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση· υπενθυμίζει και πάλι ότι επιβάλλεται η πλήρης συμμόρφωση προς την αρχή *Badinter* και ότι όλα τα μέρη πρέπει να επιδεικνύουν αμοιβαίο σεβασμό και να συνεργάζονται στο πλαίσιο των δημοκρατικών θεσμών που με τόσες προσπάθειες απέκτησε η χώρα, εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη της για τον περιορισμένο βαθμό ενσωμάτωσης των εθνικών μειονοτήτων·

38. καλεί την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας να αντλήσει διδάγματα από την ευρωπαϊκή εμπειρία στον τομέα της δημόσιας διοίκησης και της παιδείας, όσον αφορά τον συνυπολογισμό της εθνικής και γλωσσικής πολυμορφίας· εύχεται την προσεχή σύναψη συμφωνιών που θα επιτρέπουν την οργάνωση, υπό ισότιμες και αρμονικές συνθήκες, της συμβίωσης των δύο μεγαλύτερων εθνικών κοινοτήτων με τις διάφορες μειονότητες· ως προς το θέμα αυτό, συνιστά την αποτελεσματική εφαρμογή των συνταγματικών διατάξεων που αποσκοπούν στην εξασφάλιση ισότιμης εκπροσώπησης των μειονοτικών κοινοτήτων στην δημόσια διοίκηση·

39. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η διαφθορά παραμένει εκτεταμένη και συνεχίζει να αποτελεί ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα. Για τον λόγο αυτόν, η ΕΤΠ καλεί τις δημόσιες αρχές να λάβουν μέτρα για την εξάλειψη αυτής της μάστιγας·

40. εκτιμά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί για την αποκέντρωση της δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο και την βούληση βελτίωσης της αποτελεσματικότητάς της, χάρη στην συγκέντρωση πολλών δήμων για λόγους ορθολογισμού και ανάπτυξης. Υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι επείγει η επιτάχυνση της διαδικασίας δημοσιονομικής αποκέντρωσης, ώστε να ενισχυθεί το κύρος των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

41. Εκφράζει την λύπη της για την μη ύπαρξη προόδου στο θέμα της ονομασίας. Χαριτίζει την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα του Ειδικού Απεσταλμένου του ΟΗΕ, κ. Matthew Nimetz, και καλεί την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας να εντείνει τις προσπάθειές της για να συμβάλει στην επίλυση του προβλήματος της ονομασίας στα πλαίσια των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ 817/93 και 845/93, βοηθώντας με αυτό τον τρόπο την εδραίωση σχέσεων καλής γειτονίας και την ανάπτυξη της περιφερειακής συνεργασίας.

42. εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προσπάθειες που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών στις πληροφορίες δημόσιας φύσης, με στόχο την αύξηση της διαφάνειας της διοίκησης, τονίζει όμως ότι η διοίκηση δεν είναι έτοιμη, ή διατεθειμένη, να διευκολύνει την πρόσβαση αυτή·

43. εκφράζει την ικανοποίησή της για την απόφαση του Προεδρείου της ΕΤΠ της 4^{ης} Μαρτίου 2008 να συστήσει μια μικτή συμβουλευτική επιτροπή ΕΤΠ-Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας μετά την επίσημη αίτηση που υπέβαλε η κυβέρνηση της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας· ζητά να καταβληθούν όλες οι δυνατές προσπάθειες σε διοικητικό επίπεδο ώστε η πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής αυτής να μπορέσει να πραγματοποιηθεί κατά το α' εξάμηνο του 2008.

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Η αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας και της ξηρασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση»

(2008/C 172/10)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

- μεταφέρει τις ανησυχίες των περιφερειακών και τοπικών αρχών, οι οποίες, τόσο στη Μεσόγειο όσο και στην Κεντρική Ευρώπη και στα παράλια του Ατλαντικού, έχουν διαπιστώσει προβλήματα ξηρασίας και φαινόμενα όπως αφύσικα ξηρά έτη, εξάντληση φυσικών και τεχνητών δεξαμενών υδάτων, δυσχέρειες με τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα, προβλήματα υφαλμύρωσης παράκτιων υδροφόρων, μείωση της στάθμης των υδάτων, μεταβολές στο υδρολογικό καθεστώς από ανθρώπινες ελλιπώς σχεδιασμένες παρεμβάσεις, μεταβολές στο σύνηδες καθεστώς βροχοπτώσεων και πιέσεις επί των υδάτων από φυσικά ή από ανθρωπογενή αίτια, τα οποία επιφέρουν συνέπειες που η Επιτροπή έχει ήδη διαπιστώσει στις προπαρασκευαστικές της εργασίες·
- τάσσεται υπέρ ενός συνεκτικού υδρολογικού σχεδιασμού στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, με βάση τον οποίο τα κοινοτικά κονδύλια που θα επενδύονται σε υποδομές θα έχουν στόχο τη διατήρηση των υδάτων, τη διαφύλαξη των ορεινών ζωνών και των υγροτόπων, την ανάκτηση των δενδρόφυτων εκτάσεων, την εξοικονόμηση ύδατος και την αποδοτική του χρήση, την ανακατανομή των υδάτων μεταξύ των διαφόρων χρήσεων, καθώς επίσης και τον μετριασμό των συνεπειών από σοβαρές ξηρασίες ή λειψυδρία μέσω του εφοδιασμού με πρόσθετους υδάτινους πόρους (μεταφορές υδάτινων πόρων, κατασκευή τεχνητών δεξαμενών, αφαλάτωση) σύμφωνα με τους όρους που αναπτύσσονται στα σημεία 32 και επόμενα
- χαιρετίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής για τον «διαγνωστικό έλεγχο» της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) όσον αφορά τη συμπερίληψη της διαχείρισης των υδάτων ως νέας πρόκλησης της κοινής γεωργικής πολιτικής. Υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να εξετάσει κατά πόσον τα ζητήματα της διαχείρισης των υδάτων θα μπορούσαν να ενσωματωθούν καλύτερα στο πρόγραμμα ανάπτυξης της υπαίθρου και των ορεινών περιοχών. Συνιστά να μελετηθεί η συμβολή των καλλιεργούμενων εκτάσεων και των ορεινών ζωνών που είναι πλούσιες σε υδάτινους και δασικούς πόρους στη δημιουργία υγρασίας στην ατμόσφαιρα, στην προσέλκυση βροχοπτώσεων καθώς και στη συγκράτηση της απερίημωσης που προκαλείται από την αλλαγή του κλίματος·

Εισηγητής: ο κ. Francisco CAMPS ORTIZ (ES/PPE) Πρόεδρος της Κυβέρνησης της Αυτόνομης Περιφέρειας της Βαλένθια

Κείμενο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Η αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας και της ξηρασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

COM(2007) 414 τελικό

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη λειψυδρία και την ξηρασία στην Ευρώπη, θεωρώντας ότι εντάσσεται πλήρως στο πνεύμα της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, της λεγόμενης οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα, η οποία και πρέπει να αποτελεί τη γενική βάση οποιασδήποτε πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα υδάτων·

2. συμφωνεί με την Επιτροπή όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ «ξηρασίας» και «λειψυδρίας», η οποία ορίζεται ως εξής: Ενώ ως «ξηρασία» νοείται μια προσωρινή μείωση των διαθέσιμων υδάτινων πόρων λόγω, επί παραδείγματι, μειωμένων βροχοπτώσεων, ως «λειψυδρία» νοείται η κατάσταση κατά την οποία η ζήτηση νερού υπερβαίνει τους — σε συνθήκες αειφορίας — εκμεταλλεύσιμους υδάτινους πόρους·

3. η ΕΤΠ τονίζει ότι η λειψυδρία και η ξηρασία αποτελούν φαινόμενο που συναντάται σε ορισμένα τμήματα της επικράτειας της ΕΕ και που πρέπει να αντιμετωπισθεί σύμφωνα με τις τοπικές και συνθήκες.

4. προτρέπει τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τους δήμους της Ευρώπης να μεριμνήσουν για τη διατήρηση των υδάτων, την εξοικονόμηση ύδατος και την μείωση των απωλειών καθώς και την ενίσχυση της ανακύκλωσης του νερού, μελήματα που συνιστούν απόλυτη προτεραιότητα και προέχουν άλλων εναλλακτικών λύσεων για την καταπολέμηση της λειψυδρίας και της ξηρασίας· προτρέπει παράλληλα να ληφθούν τα κατάλληλα διαρθρωτικά μέτρα για τη βιώσιμη αντιμετώπιση των προβλημάτων της ξηρασίας και της λειψυδρίας·

5. τονίζει ότι, για την καταπολέμηση της λειψυδρίας και της ξηρασίας, απόλυτη προτεραιότητα συνιστά η μετάβαση σε μια οικονομία όπου η χρήση των υδάτων θα είναι αποδοτική, ορθολογική και αιεφόρος. Η εξοικονόμηση ύδατος σημαίνει, επιπλέον, εξοικονόμηση ενέργειας. Το νερό, όπως ακριβώς και η ενέργεια, είναι αναγκαίο για όλες τις ανθρώπινες, οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες·

6. τονίζει τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα, στον σχεδιασμό της χρήσης γης και της χρήσης των υδάτων, στην ανάπτυξη των διαφόρων οικονομικών κλάδων, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην εγγύηση του εφοδιασμού των πολιτών με επαρκές καλής ποιότητας νερό·

7. επισημαίνει ότι τις περιφέρειες τις αφορούν ιδιαίτερα τα διάφορα μέτρα που προτείνει η Επιτροπή, ιδίως τα σχετικά με: την εξασφάλιση σε όλους τους πολίτες της πρόσβασης σε καλής ποιότητας νερό, την προστασία των συστημάτων επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, τον ορθολογικό σχεδιασμό των χρήσεων των υδάτων, τη βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη πρόληψη και αντιμετώπιση των καταστάσεων λειψυδρίας· τον καθο-

ρισμό της τελικής τιμής του νερού· την κατανομή και ανακατανομή των υδάτων μεταξύ χρήσεων· την εξοικονόμηση, την ανακύκλωση και την εφαρμογή της ιεράρχησης των υδάτινων πόρων σε όλα τα οικονομικά πεδία· την πρόβλεψη της ευελιξίας και της δυνατότητας μεταφοράς ροών μεταξύ των διαφόρων συστημάτων εκμετάλλευσης, εσωτερικών ή εξωτερικών· την ανάπτυξη εγχειοβελτιωτικών υποδομών· την κατάρτιση των σχεδίων αντιμετώπισης της ξηρασίας· την εμπέδυνση των γνώσεων και της πληροφόρησης· την κινητοποίηση των οικονομικών κλάδων, καθώς και την ευαισθητοποίηση και την εξασφάλιση της συμμετοχής των πολιτών·

8. επισημαίνει ότι, σε θέματα υδάτων, εφαρμόζεται όλως ιδιαιτέρως η αρχή της επικουρικότητας και η διακυβέρνηση σε διάφορα επίπεδα, δεδομένου ότι η ανάληψη δράσεων για την αντιμετώπιση της ξηρασίας και της λειψυδρίας, μέσω της επιλογής μηχανισμών για την δίκαιη και αλληλέγγυα συνεργασία μεταξύ των διαφόρων εδαφών, υπάγεται στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών, των περιφερειών και των τοπικών αρχών·

9. επισημαίνει ότι, παρά το γεγονός ότι, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υφίστανται διαφορές μεταξύ των διαφόρων περιοχών της επικράτειας της όσον αφορά τις κλιματικές συνθήκες και το βαθμό της λειψυδρίας και ξηρασίας, οι λύσεις που θα πρέπει να εφαρμοστούν πρέπει να παρουσιάζουν κοινά στοιχεία ομοιογένειας, με τήρηση των αρχών διατήρησης της ευρωπαϊκής πολιτικής για τα ύδατα. Ωστόσο, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε λύσεις τοπικού και περιφερειακού επιπέδου·

10. διεκδικεί την αλληλεγγύη στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους, την αρχή της επικουρικότητας και τον πρωταγωνιστικό ρόλο των περιφερειακών και τοπικών αρχών για την επίλυση ενός προβλήματος που αφορά έναν ζωτικό πόρο και την προστασία του·

11. υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη και οι τοπικές ή περιφερειακές αρχές οφείλουν να θέσουν ως προτεραιότητα την επίτευξη των στόχων της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα. Για το λόγο αυτό, καλεί την Επιτροπή καλείται για αυτό να επιμείνει με αποφασιστικότητα στην ανάγκη υλοποίησης της οδηγίας για τα ύδατα·

Όσον αφορά τις συνέπειες της ξηρασίας και της λειψυδρίας

12. μεταφέρει τις ανησυχίες των περιφερειακών και τοπικών αρχών, οι οποίες, τόσο στη Μεσόγειο όσο και στην Κεντρική Ευρώπη και στα παράλια του Ατλαντικού, έχουν διαπιστώσει προβλήματα ξηρασίας και φαινόμενα όπως αφύσικα ξηρά έτη, εξάντληση φυσικών και τεχνητών δεξαμενών υδάτων, δυσχέρειες με τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα, προβλήματα υφαλμύρωσης παράκτιων υδροφόρων, μείωση της στάθμης των υδάτων, μεταβολές στο υδρολογικό καθεστώς από ανθρώπινες ελλιπώς σχεδιασμένες παρεμβάσεις, μεταβολές στο σύνθηδες καθεστώς βροχοπτώσεων και πιέσεις επί των υδάτων από φυσικά ή από ανθρωπογενή αίτια, τα οποία επιφέρουν συνέπειες που η Επιτροπή έχει ήδη διαπιστώσει στις προπαρασκευαστικές της εργασίες·

13. υιοθετεί την δέσμευση της Επιτροπής να συνεχίσει να αντιμετωπίζει την πρόκληση της λειψυδρίας και της ξηρασίας σε διεθνές επίπεδο, ιδίως μέσω της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της απερίημωσης και της Σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος·

14. επισημαίνει ότι, στο έγγραφο που συνοψίζει την τέταρτη έκθεση της Διακυβερνητικής Επιτροπής εμπειρογνομόνων για την Αλλαγή του Κλίματος των Ηνωμένων Εθνών, που παρουσιάστηκε στη Βαλένθια, στις 27 Νοεμβρίου 2007, προβλέπεται, με «μεγάλο βαθμό αξιοπιστίας», ότι πολλές ημίαινες περιοχές της λεκάνης της Μεσογείου θα υποστούν μείωση των υδάτινων πόρων τους λόγω του φαινομένου αυτού·

15. επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, λόγω της εγγύτητάς τους προς τον τελικό χρήστη, είναι οι πρώτες που καλούνται να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που επιφέρει η ξηρασία και η λειψυδρία, ενώ πολλές φορές δεν διαθέτουν επαρκή μέσα. Αυτές επίσης γνωρίζουν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν και είναι σημαντικά για τις εν λόγω περιοχές, οι οποίες, σε συνεργασία με άλλες περιοχές και δήμους, μπορούν να υλοποιήσουν τα μέτρα αυτά με την ενίσχυση των κρατικών και ευρωπαϊκών οργάνων·

Όσον αφορά τον σχεδιασμό και την ορθολογική χρήση των υδάτων

Η τιμή του νερού

16. επισημαίνει ότι η τιμολόγηση του νερού και της επεξεργασίας λυμάτων είναι ζήτημα ιδιαίτερα ευαίσθητο και καιρικό για τις διοικήσεις, επειδή καλούνται να συνδυάσουν, αφενός, τα κατάλληλα κίνητρα ώστε οι χρήστες να χρησιμοποιούν τους υδάτινους πόρους αποδοτικά και, αφετέρου, την επίπτωση της τιμής στα οικονομικά των χρηστών αυτών, λαμβάνοντας υπόψη τις φυσικές, κλιματικές και γεωγραφικές διαφορές, την ποικιλομορφία που παρουσιάζουν οι υποδομές και τους διάφορους τρόπους οργάνωσης της δημόσιας υπηρεσίας σε κάθε περιοχή·

17. επισημαίνει ότι η αρχή της ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος και η αρχή «ο καταναλωτής πληρώνει», οι οποίες αναφέρονται στην οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα, δεν αποκλείουν την συνεκτίμηση των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών συνεπειών της ανάκτησης, καθώς και των γεωφυσικών και κλιματολογικών χαρακτηριστικών της ενδιαφερόμενης ή των ενδιαφερόμενων περιφερειών· ως εκ τούτου, η εφαρμογή των αρχών αυτών εμπίπτει στην αρμοδιότητα των αρχών που βρίσκονται πλησιέστερα προς τους πολίτες·

18. συνιστά, επίσης, να εξεταστεί η αρχή του «ο ρυπαίνων πληρώνει» κατά τον καθορισμό της τιμής του ύδατος, ως δεύτερου πυλώνα της ολοκληρωμένης διαχείρισης του εν λόγω πόρου. Η αρχή αυτή θα υποχρεώνει όλους τους χρήστες να κάνουν καλύτερη χρήση του ύδατος και θα συμβάλει σε μια κατανομή των εσόδων σύμφωνα με τις διάφορες ανάγκες και τις προσπάθειες που καταβάλλονται·

19. αναγνωρίζει την ανάγκη γενίκευσης των μηχανισμών μέτρησης της κατανάλωσης ύδατος, προκειμένου να προωθηθεί η εξοικονόμησή του και η ορθολογική και αποδοτική του χρήση·

20. ζητά από την Επιτροπή στις μελέτες της σχετικά με τη τιμολογιακή πολιτική για το νερό να λάβει υπόψη τις απόψεις, τις ανησυχίες, και τις εμπειρίες των περιφερειακών και τοπικών αρχών ειδικότερα σε θέματα όπως, π.χ., οι συνέπειες της αυστηρής τιμολόγησης με την οποία ο εν λόγω πόρος διατίθεται μόνο στους τομείς των υπηρεσιών και των καταναλωτών· το νομικό πλαίσιο σχετικά με την υδροδότηση, η επεξεργασία και ο καθαρισμός του ύδατος, οι κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της τιμολόγησης των υδάτων, και ο υπολογισμός του περιβαλλοντικού κόστους του πόρου·

Ο σχεδιασμός της χρήσης των υδάτων

21. αποδέχεται ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός, που εστιάζεται στη διατήρηση και την αειφορία των υδάτινων πόρων, και είναι αρμοδιότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών, αποτελεί καθοριστικό στοιχείο για την ορθή διαχείριση των υδάτων, και αναγνωρίζει ότι έχει μεγάλη σημασία η αυστηρή εφαρμογή της οδηγίας για την στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση και ο εντοπισμός των λεκανών απορροής ποταμού στην Ευρώπη που αντιμετωπίζουν πίεση ή διαρθρωτική λειψυδρία·

22. προτείνει να στηρίξει η Ευρωπαϊκή Ένωση τις περιφέρειες όσον αφορά τη συνεργασία και την αλληλεγγύη στον τομέα του ύδατος·

23. τονίζει ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση των υδάτων, είναι απαραίτητο ο εν λόγω πόρος να καταναμεταξύ των χρηστών ανάλογα με τις περιστάσεις. Εναπόκειται στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες η δημιουργία των κατάλληλων υποδομών και νομοθετικών και διοικητικών μηχανισμών και μηχανισμών για το σκοπό αυτό, ανάλογα με την κοινωνική, οικονομική, και κοινωνική, βιωσιμότητα·

24. χαιρετίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής για τον «διαγνωστικό έλεγχο» της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) όσον αφορά την συμπερίληψη της διαχείρισης των υδάτων ως νέας πρόκλησης της κοινής γεωργικής πολιτικής. Υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να εξετάσει κατά πόσον τα ζητήματα της διαχείρισης των υδάτων θα μπορούσαν να ενσωματωθούν καλύτερα στο πρόγραμμα ανάπτυξης της υπαίθρου και των ορεινών περιοχών. Συνιστά να μελετηθεί η συμβολή των καλλιεργούμενων εκτάσεων και των ορεινών ζωνών που είναι πλούσιες σε υδάτινους και δασικούς πόρους στη δημιουργία υγρασίας στην ατμόσφαιρα, στην προσέλκυση βροχοπτώσεων καθώς και στη συγκράτηση της απερίημωσης που προκαλείται από την αλλαγή του κλίματος·

25. αποδέχεται ότι ο υδρολογικός σχεδιασμός αποτελεί το μέσον για τον υπολογισμό της διαθεσιμότητας ύδατος για την βιώσιμη ανάπτυξη της επικράτειας·

26. ζητά να ενοποιηθούν τα μέτρα προστασίας των υδροτόπων και των πράσινων εκτάσεων, ώστε να μετριαστούν οι συνέπειες από τις ξηρασίες και από τις πλημμύρες που σχετίζονται με τις επιδράσεις των κλιματικών αλλαγών, δεδομένου ότι αναγκαίο προς τούτο είναι η χρήση του νερού, από την οποία δεν μπορούμε να παραιτηθούμε, να γίνεται με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον, βιώσιμο και ορθολογικό·

27. συμφωνεί με την οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα ότι οι περιοχές λεκάνης απορροής ποταμού συνιστούν τις βασικές περιοχές διαχείρισης της ζήτησης και σχεδιασμού της χρήσης των υδάτων, σε συνεργασία με τις εδαφικές αρχές όπου αυτές υπάγονται· εκτιμά, ωστόσο, ότι η αρχή αυτή δεν πρέπει να μας οδηγεί να θεωρούμε άλυτα ορισμένα προβλήματα που υπερβαίνουν τα όρια μιας περιφέρειας ή μιας τέτοιας περιοχής·

28. τάσσεται υπέρ ενός συνεκτικού υδρολογικού σχεδιασμού στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, με βάση τον οποίο τα κοινοτικά κονδύλια που θα επενδύονται σε υποδομές θα έχουν στόχο τη διατήρηση των υδάτων, τη διαφύλαξη των ορεινών ζωνών και των υδροτόπων, την ανάκτηση των δενδρόφυτων εκτάσεων, την εξοικονόμηση ύδατος και την αποδοτική του χρήση, την ανακατανομή των υδάτων μεταξύ των διαφόρων χρήσεων, καθώς επίσης και τον μετριασμό των συνεπειών από σοβαρές ξηρασίες ή λειψυδρία μέσω του εφοδιασμού με πρόσθετους υδάτινους πόρους (μεταφορές υδάτινων πόρων, κατασκευή τεχνητών δεξαμενών, αφαλάτωση) σύμφωνα με τους όρους που αναπτύσσονται στα σημεία 32 και επόμενα·

29. λαμβάνει υπόψη τον ιδιαίτερο σχεδιασμό της χρήσης των υδάτων στα νησιά και στις περιοχές που αντιμετωπίζουν αντίστοιχες καταστάσεις, όπου οι διαθέσιμοι υδάτινοι πόροι είναι περιορισμένοι, ο βασικός εφοδιασμός μπορεί να γίνεται με αφαλάτωση θαλασσινού νερού. Στις περιπτώσεις αυτές, η ΕΤΠ συνιστά ως σημαντικότερο μέτρο να υπάρξει αποτελεσματική χρήση του νερού και, έπειτα, να βελτιστοποιηθεί η ενεργειακή απόδοση με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και να εξασφαλίζεται η πρόσβαση στο νερό μέσω συστημάτων αποθεματοποίησης που θα εγγυώνται τα δέοντα αποθέματα, παράλληλα με την προώθηση και την ανάκτηση των παραδοσιακών υποδομών συλλογής και αποθεματοποίησης όμβριων υδάτων·

30. η ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων θα πρέπει να συγκαταλέγει την στρατηγική μορφή των υπόγειων πόρων, ως απόθεμα υδάτινων πόρων που πρέπει να ενσωματωθεί στα σχέδια διαχείρισης της ξηρασίας και στα σχέδια έκτακτης ανάγκης παροχής ύδατος·

31. καλεί σε διασυνοριακή συνεργασία και σε συνεργασία μεταξύ των κρατών για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και το συντονισμό πολιτικών, δεδομένου ότι, στη Νότια Ευρώπη, είναι γνωστές από παλιά οι καταστάσεις λειψυδρίας, οι οποίες επιδεινώνονται με τις κλιματικές αλλαγές, ενώ στη Βόρεια Ευρώπη, τα συχνότερα φαινόμενα πλημμυρών και λειψυδρίας αντιπροσωπεύουν νέες προκλήσεις·

Όσον αφορά τα σχέδια διαχείρισης των κινδύνων ξηρασίας

32. αποδέχεται την ανάπτυξη ειδικών σχεδίων για την αντιμετώπιση της ξηρασίας ως κατάλληλο βήμα για την μετάβαση από τη διαχείριση κρίσεων στη διαχείριση του κινδύνου της ξηρασίας, και πιστεύει ότι η οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα παρέχει την ευελιξία που απαιτείται για την ανάπτυξη ειδικών σχεδίων διαχείρισης της ξηρασίας στις διγόμενες λεκάνες απορροής ποταμού·

33. επιβεβαιώνει τις κατευθύνσεις που έχουν εκτεθεί σε προγενέστερες γνωμοδοτήσεις σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών και με την κατάρτιση ειδικού πρωτοκόλλου για την ξηρασία, ή, σε εθνικό επίπεδο, με την κατάρτιση ειδικών σχεδίων διαχείρισης. Αναγνωρίζει τον καθοριστικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών για τον καθορισμό των στρατηγικών προσαρμογής τους, με μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση, και τις προτρέπει να ενεργούν σε σύμπραξη με τους λοιπούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών. Μέσα σε ένα γενικότερο πλαίσιο κλιματικών αλλαγών, θα πρέπει τα σχέδια και τα μέσα να είναι ευέλικτα, και να διευκολυνθεί η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών. Πρέπει να τονισθεί ότι καμία τοπική ή περιφερειακή αρχή δεν μπορεί να το κατορθώσει μόνη της. Υποστήριξη με τη μορφή πόρων, γνώσεων και στοιχείων είναι αποφασιστικής σημασίας για την επίτευξη προόδου. Η υποστήριξη μπορεί να παρασχεθεί με τη μορφή ορθών πρακτικών από άλλες τοπικές και περιφερειακές αρχές, ωστόσο τα κράτη μέλη και η ΕΕ πρέπει να είναι έτοιμα για την παροχή παρόμοιας υποστήριξης·

34. ζητά να μελετηθούν εις βάθος οι κατευθύνσεις των γνωμοδοτήσεων σχετικά με τις φυσικές καταστροφές και σχετικά με τις κλιματικές αλλαγές, ιδίως όσον αφορά τις περιφέρειες ως «εκτελεστικά όργανα» των πολιτικών προσαρμογής στις αλλαγές αυτές, και ενώπιον προκλήσεων όπως τα μεταναστευτικά ρεύματα, οι προσαρμογές της νομοθεσίας, οι αλλαγές στη νοοτροπία των χρηστών και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ περιφερειών ανά ομάδες, συγκροτούμενες με βάση, για παράδειγμα, τις λεκάνες απορροής

ποταμού· Ειδικότερα, επισημαίνει ότι ο ευρωπαϊκός χάρτης της ξηρασίας και της λειψυδρίας και των συναφών καταστροφών πρόκειται να μεταβληθεί με τις κλιματικές αλλαγές·

35. προτείνει, μαζί με την εφαρμογή των κοινοτικών πόρων στις υποδομές υδάτων, να προβλεφθεί ιδιαίτερο ευρωπαϊκό πρόγραμμα για τα ύδατα. Το εν λόγω πρόγραμμα θα χρηματοδοτείται από τα διάφορα υφιστάμενα μέσα του κοινοτικού προϋπολογισμού. Σκοπός είναι η υποστήριξη με ευδιάκριτο και συνεπή τρόπο δράσεων πρόσβασης στις πλέον σύγχρονες τεχνολογίες, στην εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών, μέτρων επικοινωνίας και ορθής διακυβέρνησης, συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας «παιδείας εξοικονόμησης υδάτων»·

Όσον αφορά τη χρήση κοινοτικών χρηματοδοτικών πόρων

36. επιμένει στην παρέμβαση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλληλεγγύης στις καταστάσεις καταστροφικής ξηρασίας, καθώς και στην ένταξη των καταστροφικών ξηρασιών στα σχέδια εργασίας του κοινοτικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας, με την εισαγωγή ειδικών πρωτοκόλλων και σε συντονισμό με το Μόνιμο Παρατηρητήριο, μέσω ενός μηχανισμού προειδοποίησης·

Όσον αφορά την μελέτη πρόσθετων υποδομών υδροδότησης

37. θεωρεί τις πρόσθετες υποδομές υδροδότησης (μεταφορές υδάτινων πόρων, φράγματα και εγκαταστάσεις αφαλάτωσης) μέσω για την πρόληψη των σοβαρών φαινομένων ξηρασίας που δεν μπορεί εντούτοις να υποκαταστήσει την υπεύθυνη διαχείριση των υδάτινων πόρων·

38. συνιστά τις πρόσθετες υποδομές υδροδότησης ως μέτρο που θα πρέπει να υιοθετηθεί αφού θα έχουν εφαρμοστεί όλα τα προληπτικά μέτρα, με τήρηση της ιεράρχησης των υδάτων και μέσα σε ένα πλαίσιο συνεκτικού σχεδιασμού. Η χρήση των διαφόρων υποδομών πρέπει να εξασφαλίζει την ισορροπία και την βιωσιμότητα της περιβαλλοντικής, κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης·

39. συνιστά να θεωρηθεί ως μέτρο διαχείρισης της ζήτησης, η επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων μέσω κατάλληλων υποδομών ρύθμισης και διανομής· τονίζει την ανάγκη να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να μην χρησιμοποιείται το νερό που προέρχεται από την επεξεργασία λυμάτων ως πόσιμο νερό και να περιορίζεται σε συγκεκριμένες χρήσεις που επιτάσσονται για λόγους υγιεινής και για οικολογικούς λόγους·

40. φρονεί ότι η αξιολόγηση των διαρθρωτικών ελλειμμάτων και των μακροπρόθεσμα ωφέλιμων για τις περιοχές αυτές πόρων, κατά την οποία συνεκτιμώνται οι μελλοντικές δυνατότητες των περιοχών σχεδιασμού και οι περιβαλλοντικοί περιορισμοί, εντάσσεται στον εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό υδρολογικό σχεδιασμό που καταρτίζεται σύμφωνα με την οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα·

41. θεωρεί εποικοδομητικές τις μεταφορές και άλλες μορφές ανταλλαγής πλεονασματικών υδάτινων πόρων μεταξύ συστημάτων στο εσωτερικό των κρατών μελών ως δομικό μέτρο εφαρμογής της αλληλεγγύης σε θέματα υδάτων, με την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζουν τη βελτίωση του περιβάλλοντος, την ποιότητα των υδάτινων όγκων, την ανασύσταση του υδροφόρου ορίζοντα και των οικολογικών ροών·

42. εκτιμά ότι, μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο των κλιματικών αλλαγών, η ενεργειακή αποδοτικότητα και η βιωσιμότητα συνιστούν αποφασιστικό κριτήριο για την επιλογή μεταξύ διαφόρων εναλλακτικών λύσεων για την εξωτερική συνεισφορά ροών στις περιοχές σχεδιασμού (μεταφορά υδάτινων πόρων ή αφαλάτωση). Η αφαλάτωση είναι διαδικασία έντασης ενέργειας και, κατά συνέπεια, έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και πρέπει να θεωρείται ως επιλογή μόνο σε περιπτώσεις στις οποίες τα οφέλη υπεραντισταθμίζουν τις επιπτώσεις·

43. εκτιμά ότι, για τη λήψη της απόφασης σχετικά με τη βιωσιμότητα της εξωτερικής συνεισφοράς ροών, καθώς και με τα χαρακτηριστικά της, πρέπει να συνεκτιμώνται η περιβαλλοντική επίπτωση, η ενεργειακή αποδοτικότητα και το οικονομικό κόστος των πρόσθετων υποδομών που απαιτούνται για την ενσωμάτωση των ροών αυτών στα συστήματα των περιοχών σχεδιασμού·

44. καταλήγει ότι η κοινωνική συναίνεση για τη δημιουργία πρόσθετων υποδομών παροχής νερού (μεταφορά, αφαλάτωση) προωθείται με την πληροφόρηση, καθώς και με την τήρηση των περιβαλλοντικών και οικονομικών προϋποθέσεων και ότι πρέπει να απαιτείται ιδιαίτερη συνεκτικότητα και υπευθυνότητα κατά τη χρήση των υδάτων στα υδατικά συστήματα που δέχονται πρόσθετες ροές

45. προτίθεται να παρακολουθήσει με προσοχή τις μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις πρόσθετες υποδομές υδροδότησης, ιδίως όσον αφορά τις μεταφορές, τις τεχνητές δεξαμενές και την αφαλάτωση·

Όσον αφορά τη χρήση τεχνολογιών και πρακτικών για την ορθολογική χρήση του νερού

46. τάσσεται υπέρ της προώθησης της έρευνας για την προσαρμογή των οικονομικών δραστηριοτήτων, των μηχανισμών λήψης αποφάσεων και της αποδοτικής χρήσης του νερού στις προκλήσεις που θέτουν η λειψυδρία και η ξηρασία. Προς την ίδια κατεύθυνση, πρόσφορα μέτρα θα μπορούσαν να είναι: η παροχή κινήτρων στους κατασκευαστές υδραυλικών εγκαταστάσεων για την παραγωγή οικονομικά αποδοτικότερων προϊόντων χαμηλής κατανάλωσης υδάτινων πόρων, η επιβολή κυρώσεων για αδικαιολόγητες σπατάλες, η επιβολή κυρώσεων για παράνομες γεωτρήσεις και απολήψεις υδάτων, η θέσπιση φορολογικών επιβαρύνσεων ή/και ελαφρύνσεων, η καθιέρωση κινήτρων για την αποδοτική χρήση του νερού σε όλους τους τομείς, η προώθηση της χρήσης «καθαρών» τεχνολογιών στη βιομηχανία, η θέσπιση σαφών και σταθερών κανόνων για τη μεταφορά δικαιωμάτων χρήσης ύδατος μεταξύ χρηστών και για τον καθορισμό των συναφών αντισταθμίσεων, καθώς και η ανάπτυξη εδελοντικών συμφωνιών·

Όσον αφορά την νοοτροπία εξοικονόμησης νερού στην Ευρώπη

47. καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να διεξάγουν εκστρατείες επικοινωνίας, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης σχετικά με το νερό, καθώς και να συμπεριλάβουν στα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης την σημασία μιας συμπεριφοράς που θα σέβεται το νερό. Ιδιαίτερη προσοχή θα χρειαστεί για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τουριστών και των προσώπων που μετακινούνται από μία περιοχή σε άλλη·

48. πιστεύει ότι η ίδια η συμμετοχή των πολιτών στην εφαρμογή της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα και στον καθορισμό της πολι-

τικής των υδάτων πρέπει να αποτελέσει μια ευκαιρία για την ευαισθητοποίηση, την πληροφόρηση και την αύξηση της υπευθυνότητας του πληθυσμού όσον αφορά την υπεύθυνη χρήση του πόρου αυτού, ιδίως δε κατά την κατάρτιση των σχεδίων ξηρασίας· καλεί, λοιπόν, τις αρχές να προωθήσουν την συμμετοχή αυτή·

49. προτείνει την ανάπτυξη των μηχανισμών της αγοράς, με εμβάθυνση στα κριτήρια εξοικονόμησης νερού κατά τον κύκλο ζωής των προϊόντων, εφαρμόζοντας στην παραγωγική διαδικασία συστήματα ποιότητας και πιστοποίησης όπως το EMAS (κοινωνικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου), ο οικολογικός σχεδιασμός και η επισήμανση «water friendly» ή «χαμηλή κατανάλωση ύδατος» για τα προϊόντα, ώστε οι πολίτες και οι αγοραστές του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα να γνωρίζουν την επίπτωση της κατανάλωσής τους επί των υδάτων και να τροποποιούν την κατανάλωσή τους·

50. συμφωνεί ότι επιβάλλεται να προωθηθεί η οικολογική απόδοση των υποδομών και εξοπλισμών, με βάση τα αντίστοιχα συστήματα ποιότητας και πιστοποίησης. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, με επενδύσεις και με κανονιστικές ρυθμίσεις συμπληρωματικές προς την οδηγία για τα κτίρια, μπορούν να προωθήσουν την ανάκτηση των όμβριων υδάτων και των προερχόμενων από τα ψυκτικά συστήματα στα κτίρια, καθώς και να δημιουργήσουν συμπληρωματικά δίκτυα στην πόλη και σε κτίρια, ώστε να χρησιμοποιείται μη πόσιμο νερό για τον καθαρισμό, την άρδευση και την αποχέτευση. Οι τουριστικές εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των γηπέδων γκολφ, όπως επίσης οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις πρέπει καταρχήν να υποχρεώνονται να επαναχρησιμοποιούν και να ανακυκλώνουν το νερό που χρησιμοποιούν·

51. τονίζει τον πρωταρχικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών κατά την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με την κοινωνία των πολιτών και με τους οικονομικούς φορείς, με τη μορφή εδελοντικών συμφωνιών, αλλά και κινήτρων και αντικινήτρων για την εξοικονόμηση νερού και τη βελτίωση της αποδοτικής του χρήσης·

52. επισημαίνει ότι ο τομέας των υδάτων συνιστά έναν από εκείνους όπου επενδύονται τα περισσότερα χρήματα και οι περισσότερες προσπάθειες στην αποκεντρωμένη συνεργασία με τρίτες χώρες και, ως εκ τούτου, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι εκείνες που συγκροτούν τα πιο ευέλικτα, πιο στενά και πλησιέστερα προς τους πολίτες δίκτυα συνεργασίας. Καλεί σε συνεργασία και σε ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των συνεργαζόμενων περιφερειών, ώστε να επιτευχθούν, με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, οι Στόχοι της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών·

53. προτρέπει σε ανταλλαγή προβληματισμών και ορθών πρακτικών μεταξύ των περιφερειών για θέματα υδάτων, ώστε οι περιφέρειες να έχουν πρόσβαση στη γνώση σχετικά με τις επιτυχείς εμπειρίες χρηστής διαχείρισης των υδάτων·

Όσον αφορά το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών

54. αναγνωρίζει το «Σύστημα πληροφοριών σχετικά με το νερό για την Ευρώπη» (Water Information System for Europe — WISE) και την χρήση δεικτών ως κατάλληλο μέσο για την αξιόπιστη εκτίμηση της έκτασης, του αντίκτυπου και της εξέλιξης του φαινομένου της ξηρασίας στην Ευρώπη·

55. υπογραμμίζει τον ρόλο των αρχών στη συγκέντρωση στοιχείων, την προώθηση της βασικής έρευνας και την τακτική παρακολούθηση των πληροφοριών, και, εάν χρειάζεται, ενθαρρύνει την ανάπτυξη συμβατών και συγκρίσιμων συστημάτων δεικτών καθώς και την ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων, δίνοντας προτεραιότητα στην χορήγηση αρμοδιοτήτων στις διοικήσεις και τον συντονισμό τους, ώστε να διαθέτουν πλήρη στοιχεία για όλο το έδαφός τους. Τάσσεται, επίσης, υπέρ της σύστασης ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου της ξηρασίας και της απερίμωσης, για την παρακολούθηση της εξέλιξης της λειψυδρίας και την πρόβλεψη της ξηρασίας, μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της κλιματικής αλλαγής·

Όσον αφορά την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη

56. συμφωνεί ότι πρέπει να διαδοθεί και να διευκολυνθεί η χρήση και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας σχετικά με τη λειψυδρία και την ξηρασία, καθώς και ότι

πρέπει να ενισχυθούν και να προωθηθούν οι δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης εντός του 7ου προγράμματος πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

57. τονίζει τη σημασία των περιφερειών ως μοχλού τεχνολογικής καινοτομίας σε θέματα υδάτων, δεδομένου ότι η αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων θα αποτελεί ολοένα και περισσότερο έναν παράγοντα ανταγωνιστικότητας· προτείνει, συνεπώς, ως στρατηγικό μέσον, να προωθηθεί η συνεργασία μεταξύ περιοχών, η ανταλλαγή πληροφοριών και η στρατηγική σύμπραξη με τις τεχνολογικές πλατφόρμες·

58. τέλος, καταλήγει ότι, μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο των κλιματικών αλλαγών, οι προτάσεις που διατυπώνονται για την αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας και της ξηρασίας μπορούν να αποδώσουν καρπούς σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Βρυξέλλες, 10 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για τις «Ευρωπαϊκές αγορές ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου: τρίτη νομοθετική δέσμη»

(2008/C 172/11)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- υπογραμμίζει ότι ο καταναλωτής πρέπει να βρίσκεται στο κέντρο κάθε προβληματισμού που αφορά την ελευθέρωση της ενεργειακής αγοράς,
- κατά συνέπεια, τάσσεται υπέρ της λήψεως πρόσθετων μέτρων στον τομέα του διαχωρισμού σε επίπεδο μεταφοράς,
- εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η νομοθετική δέσμη προτείνει την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας με συμπληρωματικά νομοθετικά μέτρα που σκοπό έχουν να εγγυηθούν την χωρίς διακρίσεις πρόσβαση των νεοεισερχόμενων στα δίκτυα μεταφοράς ευνοώντας, έτσι, τον ανταγωνισμό, να καθιερώσουν ένα καλύτερο συντονισμό των ρυθμιστών και των ΔΣΜ, να προωθήσουν τις επενδύσεις στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και στα δίκτυα, και να αυξήσουν την διαφάνεια της αγοράς,
- ζητά από την Επιτροπή να αποτρέψει τη συγκέντρωση των αγορών και να ευνοήσει την ύπαρξη πλειόνων ιδιωτικών και δημοσίων φορέων με κατάλληλα μέτρα. Για το λόγο αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν ότι δεν θα εφαρμόσουν τους κανόνες νομικού διαχωρισμού των διαχειριστών του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στις ενοποιημένες επιχειρήσεις που εφοδιάζουν λιγότερο από 100 000 συνδεδεμένους πελάτες ή εφοδιάζουν μικρά απομονωμένα δίκτυα,
- επιθυμεί να ενθαρρυνθεί η επιτόπια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι οποίες εναρμονίζονται με τις περιβαλλοντικές συνθήκες της σχετικής περιοχής, ώστε να μειωθεί ταυτόχρονα το κόστος μεταφοράς της ενέργειας και οι εκπομπές στο σύνολο της ΕΕ. Συνεπώς, είναι σημαντικό να ενθαρρυνθεί η κατάρτιση ειδικών ενεργειακών προγραμμάτων σε περιφερειακό επίπεδο, για τα οποία θα πρέπει να εξασφαλιστεί ο δέων συντονισμός και η ενσωμάτωσή τους στο εθνικό και το κοινοτικό πλαίσιο.

Εισηγητής: ο κ. Michel LEBRUN (BE/PPE) μέλος του κοινοβουλίου της Βαλλονίας

Κείμενα αναφοράς

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/54/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας

COM(2007) 528 τελικό — 2007/0195 (COD)

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/55/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου

COM(2007) 529 τελικό — 2007/0196 (COD)

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας

COM(2007) 530 τελικό — 2007/0197 (COD)

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1228/2003 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας

COM (2007) 531 τελικό — 2007/0198 (COD)

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1775/2005 περί όρων πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου

COM (2007) 532 τελικό — 2007/0199 (COD)

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Γενικές συστάσεις

1. υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές συμβάλλουν σημαντικά στην επιτυχία των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών και διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο σε επίπεδο ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής,

2. τονίζει ότι η ενέργεια αποτελεί ουσιώδες αγαθό για τους πολίτες και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, ως οντότητες που βρίσκονται πλησίον του πολίτη, επιθυμούν οι καταναλωτές να απολαύουν ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου χωρίς διακοπές, σε ανταγωνιστικές τιμές και με επιδόσεις υψηλού επιπέδου,

3. υπογραμμίζει ότι ο καταναλωτής πρέπει να βρίσκεται στο κέντρο κάθε προβληματισμού που αφορά την ελευθέρωση της ενεργειακής αγοράς,

4. διαπιστώνει ότι τα αναμενόμενα αποτελέσματα της ελευθέρωσης της ενεργειακής αγοράς δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί σε πολυάριθμα κράτη μέλη και ότι δεν υπάρχει μια πραγματική ενιαία αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου σε επίπεδο ΕΕ,

5. συμμερίζεται την ανάλυση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις δυσλειτουργίες που παρατηρούνται στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου: υψηλή συγκέντρωση στην αγορά, υψηλός βαθμός κάθετης ενοποίησης των επιχειρήσεων ενέργειας, κατακερματισμός των αγορών, έλλειψη διαφάνειας, μεταξύ άλλων, σε επίπεδο διαμόρφωσης τιμών, έλλειψη συντονισμού των διαχειριστών των συστημάτων μεταφοράς (ΔΣΜ),

6. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η νομοθετική δέσμη προτείνει την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας με συμπληρωματικά νομοθετικά μέτρα που σκοπό έχουν να εγγυηθούν την χωρίς διακρίσεις πρόσβαση των νεοεισερχόμενων στα

δίκτυα μεταφοράς ευνοώντας, έτσι, τον ανταγωνισμό, να καθιερώσουν ένα καλύτερο συντονισμό των ρυθμιστών και των ΔΣΜ, να προωθήσουν τις επενδύσεις στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και στα δίκτυα, και να αυξήσουν την διαφάνεια της αγοράς,

7. επιδοκιμάζει τη συμπερίληψη της ανάπτυξης περιφερειακών αγορών στη δέσμη νομοθετικών μέτρων, πράξη την οποία θεωρεί ως ουσιαστικής σημασίας βήμα προς τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου στην Ε.Ε.,

8. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει ως στόχους της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής την ανταγωνιστικότητα καθώς και την ασφάλεια του εφοδιασμού και τη βιωσιμότητα υπογραμμίζοντας, παράλληλα, ότι οι 3 στόχοι δεν είναι κατ' ανάγκην συμβατοί, πράγμα που απαιτεί ισόρροπο συνδυασμό των τριών στόχων,

9. αναγνωρίζει ότι η προτεινόμενη τρίτη νομοθετική δέσμη επιδιώκει προπάντων τη βελτίωση της λειτουργίας των ευρωπαϊκών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου αλλά κρίνει σκόπιμο να υποστηρίξει η εν λόγω δέσμη και άλλους στόχους των κοινοτικών πολιτικών όπως, για παράδειγμα, η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και η άμβλυση της κλιματικής αλλαγής. Για το λόγο αυτό, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πρέπει να αποτελέσουν την πιο ενδεδειγμένη επιλογή από οικολογική άποψη,

10. υπενθυμίζει προηγούμενη γνωμοδότηση στην οποία η ΕΤΠ υποστήριξε την συμπερίληψη του περιβαλλοντικού κόστους στις τιμές καταναλωτή (CdR 216/2005). Ανάλογη πρωτοβουλία απαιτεί τη θέσπιση ειδικής νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ, ενώ η νομοθετική δέσμη δεν προβλέπει παρόμοιο μέτρο, και καλεί συνεπώς την Επιτροπή να προτείνει παρεμφερές σύστημα. Θα πρέπει ωστόσο να ληφθεί μέριμνα κατά την κατάρτιση αυτού του συστήματος, ώστε η θέση του σε λειτουργία να μην προκαλέσει δυσανάλογη αύξηση του κόστους της ενέργειας, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεων επί της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ και επί της υλοποίησης των στόχων της στρατηγικής της Λισαβώνας,

11. εκτιμά ότι παρά την γενικά θετική ανάλυση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τις επιπτώσεις της τρίτης νομοθετικής δέσμης στον τομέα της ενέργειας, θα πρέπει ωστόσο να επιδειχθεί προσοχή αναφορικά με τις κοινωνικές, οικονομικές και οικολογικές επιπτώσεις των προτεινόμενων μέτρων, ιδιαίτερα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου

Όσον αφορά τον ανταγωνισμό

12. υπενθυμίζει ότι η ελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου θα πρέπει να θέσει τέρμα στα μονοπώλια των ενεργειακών επιχειρήσεων στα κράτη μέλη και να ευνοήσει τον ανταγωνισμό. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν — σε επίπεδο προσφοράς — βρίσκονται σε κατάσταση πραγματικού ανταγωνισμού πολλοί παραγωγοί και προμηθευτές,

13. αναφορικά με την παραγωγή ενέργειας, διαπιστώνει ότι σήμερα στις εθνικές αγορές κυριαρχούν εκ των πραγμάτων μονοπώλια ή ολιγοπώλια. Όσον αφορά το φυσικό αέριο, ο αριθμός των δυνητικών παραγωγών όχι μόνο είναι περιορισμένος αλλά, επιπλέον, οι εκτός της ΕΕ παραγωγοί δεν υπόκεινται στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μολονότι διασφαλίζουν το μεγαλύτερο μέρος του εφοδιασμού,

14. ζητά από την Επιτροπή να αποτρέψει τη συγκέντρωση των αγορών και να ευνοήσει την ύπαρξη πλειόνων ιδιωτικών και δημοσίων φορέων με κατάλληλα μέτρα. Οι τοπικές και περιφερειακές ενεργειακές επιχειρήσεις μπορούν, από την άποψη αυτή, να διαδραματίσουν βασικό ρόλο. Για το λόγο αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν ότι δεν θα εφαρμόσουν τους κανόνες νομικού διαχωρισμού των διαχειριστών του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στις ενοποιημένες επιχειρήσεις που εφοδιάζουν λιγότερο από 100.000 συνδεδεμένους πελάτες ή εφοδιάζουν μικρά απομονωμένα δίκτυα,

15. υποστηρίζει ότι οι νεοεισερχόμενοι φορείς πρέπει να είναι σε θέση να επενδύσουν σε νέα ικανότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και εισαγωγής φυσικού αερίου ώστε να αναπτυχθούν «ισοί όροι ανταγωνισμού» οι οποίοι ευνοούν μια ανταγωνιστική αγορά,

16. επισημαίνει ότι μια ανταγωνιστική αγορά επιτρέπει, επίσης, την ισότιμη πρόσβαση των τοπικών και περιφερειακών παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στους καταναλωτές.

Όσον αφορά τις απαιτήσεις σε σχέση με τον διαχωρισμό

17. διαπιστώνει ότι ο νομικός και λειτουργικός διαχωρισμός (unbundling) σε επίπεδο μεταφοράς, που εφαρμόζεται αναγκαστικά από 1ης Ιουλίου 2004, δεν επαρκεί για να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της αγοράς επειδή δεν εξαλείφει τη σύγκρουση συμφερόντων που απορρέει από την κάθετη ενοποίηση,

18. συμφωνεί με την άποψη ότι οι κάθετα ενοποιημένες επιχειρήσεις έχουν την τάση να θεωρούν τα δίκτυα ως στοιχεία στρατηγικής σημασίας στην υπηρεσία των εμπορικών συμφερόντων της ενοποιημένης οντότητας, αντί να εξυπηρετούν τα συμφέροντα των πελατών των δικτύων, και ειδικότερα να πραγματοποιούν κατώτερο από το απαιτούμενο επίπεδο επενδύσεων σε νέα δίκτυα φοβούμενες ότι αυτού του είδους οι επενδύσεις θα βοηθήσουν τους ανταγωνιστές τους να ευδοκιμήσουν στην «πάτρια» αγορά τους,

19. κατά συνέπεια, τάσσεται υπέρ της λήψης πρόσθετων μέτρων στον τομέα του διαχωρισμού σε επίπεδο μεταφοράς,

20. τονίζει ότι ο διαχωρισμός ιδιοκτησίας που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν γίνεται ομόφωνα δεκτός από τα κράτη μέλη έστω και εάν αποτελεί έναν τρόπο που διασφαλίζει την ισότητα πρόσβασης στα δίκτυα όλων των προμηθευτών και την ουδετερότητα της επενδυτικής πολιτικής στα δίκτυα μεταφοράς,

21. για το λόγο αυτό, κρίνει ότι τα κράτη μέλη τα οποία το επιθυμούν οφείλουν να έχουν το δικαίωμα να επιλέγουν την προσέγγιση η οποία στηρίζεται σε ένα ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος (ISO) τονίζοντας, παράλληλα, ότι αυτή η επιλογή μπορεί να έχει ανεπιθύμητα αποτελέσματα για τους μετόχους (απώλεια ελέγχου, ιδιωτικοποίηση, κλπ). Για το λόγο αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν άλλη μια επιλογή, τον «αποτελεσματικό και ουσιαστικό διαχωρισμό», που επιτρέπει πραγματικά την ανεξαρτησία των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς και, παράλληλα, στηρίζεται σε σαφείς κανόνες για τις επενδύσεις σε δίκτυα,

22. επιθυμεί όπως ο νομικός και λειτουργικός διαχωρισμός σε επίπεδο διανομής, ο οποίος κατέστη υποχρεωτικός μόλις από 1ης Ιουλίου 2007, εφαρμόζεται όχι μόνο σύμφωνα με το γράμμα αλλά και με το πνεύμα του νόμου. Προκειμένου να καταπολεμηθούν όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά οι συγκεντρώσεις στην αγορά χρειάζεται συγχρόνως μια στρατηγική που θα υποστηρίξει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα της ενέργειας. Η ΕΤΠ εκφράζει συνεπώς την ευαρέσκειά της διότι διατηρείται η υπάρχουσα εξαίρεση για τους μικρούς διαχειριστές δικτύου διανομής (με λιγότερους από 100.000 πελάτες),

23. είναι της γνώμης ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να καταστούν ενεργοί μέτοχοι των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής, που αποτελούν τους βασικούς συντελεστές της αγοράς ενέργειας.

Όσον αφορά τους ρυθμιστές ενέργειας

24. εμμένει στην ανάγκη ύπαρξης ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών, ωστόσο ικανών και αποτελεσματικών, σε μια αγορά όπου οι φορείς είναι μονοπωλιακοί ή/και κατέχουν δεσπόζουσα θέση,

25. εκφράζει την ικανοποίησή της για την εναρμόνιση και ενίσχυση του ρόλου των εθνικών ρυθμιστικών αρχών. Είναι σημαντικό οι ρυθμιστικές αρχές να μην εστιάζουν τη δράση τους αποκλειστικά στις δραστηριότητες που αποτελούν αντικείμενο ρύθμισης, αλλά να μεριμνούν και για την καλή λειτουργία της αγοράς με την εκ των προτέρων άσκηση διακριτικής εξουσίας,

26. σημειώνει ότι οι ρυθμιστικές αρχές συχνά έχουν μια υπερβολικά βραχυπρόθεσμη προσέγγιση η οποία αποβλέπει στη μείωση των τιμολογίων των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου πάση θυσία, αγνοώντας τους μακροπρόθεσμους στόχους: βέλτιστη ανάπτυξη του δικτύου και βελτίωση — ή τουλάχιστον διατήρηση — της ποιότητας του δικτύου και των υπηρεσιών· γι' αυτό οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να διαμορφώσουν μια ολοκληρωμένη άποψη για την αποστολή τους ώστε να μην αφορά μόνο τη ρύθμιση των τιμών,

27. υπογραμμίζει ότι οι ρυθμιστικές αρχές είναι απαραίτητο να διαθέτουν τις κατάλληλες αρμοδιότητες για τη δημιουργία κινήτρων προκειμένου να πραγματοποιούνται οι απαραίτητες επενδύσεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι απαιτούμενες για τις ανανεώσιμες ενέργειες,

28. ζητά οι μεθοδολογίες συγκριτικής ανάλυσης των τιμολογίων και κόστους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής που καταρτίζουν οι ρυθμιστικές αρχές να λαμβάνουν υπόψη όχι μόνο ποσοτικές πτυχές (κόστος), αλλά και ποιοτικές (π.χ., κριτήρια αξιοπιστίας όσον αφορά την ποιότητα των δικτύων) ώστε να διατηρείται το σημερινό επίπεδο ποιότητας των δικτύων.

Όσον αφορά τις επενδύσεις που απαιτούνται για να κατοχυρωθεί η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού

29. διαπιστώνει όχι μόνον ότι η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού απειλείται από την ανεπάρκεια των επενδύσεων σε νέους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά, επιπλέον, ότι καθοριστικό στοιχείο για την ασφάλεια του εφοδιασμού θα αποτελέσει η ανάπτυξη νέων δικτύων μεταφοράς και διανομής, και η διεύρυνση και βελτίωση των υφισταμένων δικτύων, καθώς και οι γραμμές διασύνδεσης, που απαιτούν, πέρα από σημαντική επενδυτική προσπάθεια, την υπέρβαση σημαντικών δυσχερειών που αφορούν τον σχεδιασμό και τις διαδικασίες,

30. τονίζει πόσο σημαντική είναι η ύπαρξη σταθερού περιβάλλοντος που να ελκύει τις επενδύσεις,

31. προβάλλει τη σημασία της διαφοροποίησης των ενεργειακών πηγών για να κατοχυρωθεί η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού,

32. επιθυμεί να ενθαρρυνθεί η επιτόπια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι οποίες εναρμονίζονται με τις περιβαλλοντικές συνθήκες της σχετικής περιοχής, ώστε να μειωθεί ταυτόχρονα το κόστος μεταφοράς της ενέργειας και οι εκπομπές στο σύνολο της ΕΕ. Συνεπώς, είναι σημαντικό να ενθαρρυνθεί η κατάρτιση ειδικών ενεργειακών προγραμμάτων σε περιφερειακό επίπεδο, για τα οποία θα πρέπει να εξασφαλιστεί ο δέον συντονισμός και η ενσωμάτωσή τους στο εθνικό και το κοινοτικό πλαίσιο,

33. καλεί την Επιτροπή να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι παραγωγοί αλλά και οι διαχειριστές των συστημάτων να επενδύσουν στην κατασκευή εγκαταστάσεων παραγωγής και στην κατασκευή των υποδομών συστημάτων αντίστοιχα, προκειμένου να επιτραπεί η πρόσβαση, σε δίκαιη βάση, στην εντόπια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές,

34. ωστόσο, εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι, γενικά, τα δίκτυα δεν είναι σχεδιασμένα σήμερα για την υποδοχή ενός σημαντικού τμήματος ενέργειας από εναλλακτικές πηγές, πράγμα που θα απαιτήσει επενδύσεις και, κατά συνέπεια, πρόσθετα χρηματοοικονομικά μέσα για την προσαρμογή των δικτύων στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Πρέπει επίσης να εξεταστούν λύσεις για το πρόβλημα της αποθήκευσης ενέργειας, πράγμα που απαιτεί πρόσθετες και καθόλου αμελητέες επενδύσεις,

35. τονίζει με εμμονή ότι οι πολιτικές ορθολογικής χρήσης της ενέργειας είναι ο βέλτιστος τρόπος μείωσης της έντασης που υπάρχει σήμερα μεταξύ της προσφοράς και ζήτησης ενέργειας.

Όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών

36. υπενθυμίζει ότι οι υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας πρέπει να αποτελούν απαραίτητο συμπλήρωμα του ανταγωνισμού και να παραμείνουν στο επίκεντρο της διαδικασίας ανοίγματος της αγοράς,

37. συνιστά η ελευθερία επιλογής των καταναλωτών ενέργειας να συνοδεύεται από ουσιαστικές εγγυήσεις σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών ενέργειας. Από την άποψη αυτή, θα ήταν

ευκαίτο οι διατάξεις του μελλοντικού «ευρωπαϊκού χάρτη δικαιωμάτων των καταναλωτών ενέργειας» να έχουν νομική αξία,

38. επιδοκιμάζει τη σύσταση φόρουμ για τη «Λιανική αγορά», κατ' αναλογία των φόρουμ της Φλωρεντίας και της Μαδρίτης,

39. ζητά από την Επιτροπή να εποπτεύει περισσότερο τις λιανικές αγορές για να αξιολογεί τα αποτελέσματα της ελευθέρωσης στα νοικοκυριά, προκειμένου να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην αγορά ενέργειας και να μειωθούν οι κίνδυνοι χειραγώγησης της αγοράς,

40. τονίζει τη σημασία μιας διαφανέστερης τιμολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι καταναλωτές να τροποποιήσουν τη συμπεριφορά τους με την εξοικονόμηση της ενέργειας και την βελτίωση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας,

41. εμμένει στην ανάγκη ανάπτυξης ουδέτερων και ανεξάρτητων από τους προμηθευτές συστημάτων πληροφορικής τα οποία καθιστούν δυνατή μια αυτοματοποιημένη διαχείριση της «αλλαγής προμηθευτή»,

42. εφιστά την προσοχή της Επιτροπής ώστε η γενικευμένη εισαγωγή των ευφών μετρητικών συσκευών να υπόκειται σε δυο προϋποθέσεις: να είναι οικονομικά δικαιολογημένη και ανάλογη προς την εξοικονόμηση της ενέργειας που επιτυγχάνεται για τα διάφορα είδη πελατών,

43. συνιστά να αυξηθεί μελλοντικά η προστασία των ευάλωτων καταναλωτών προκειμένου να καταπολεμηθεί το φαινόμενο της «ενεργειακής φτώχειας».

Οργανισμός συνεργασίας των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας

44. αναγνωρίζει την ύπαρξη «ρυθμιστικού χάσματος» σε σχέση με τις διασυνοριακές υποθέσεις, καθώς και την ανάγκη για τη βελτίωση των αλληλοδιασυνδέσεων σε ορισμένα τμήματα της αγοράς,

45. τάσσεται υπέρ της ενίσχυσης της ομάδας ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου (ERGEG) αντί της αντικατάστασής της από ένα νέο οργανισμό. Πράγματι, αντί να δημιουργηθεί μια νέα δομή, με τα έξοδα και τις γραφειοκρατικές δαπάνες που τούτο συνεπάγεται, θα ήταν δυνατόν να διατηρηθεί ο σημερινός μηχανισμός, με μια ενισχυμένη ERGEG, η οποία θα ήταν υπεύθυνη για τη ρύθμιση διασυνοριακών προβλημάτων και στην οποία θα ήταν δυνατόν να ανατεθούν και άλλες αρμοδιότητες που θα εκχωρούντο στον προτεινόμενο οργανισμό. Εάν ο ανταγωνισμός δεν αυξηθεί επαρκώς, τότε θα δικαιολογείτο η ίδρυση ιδιαίτερου οργανισμού.

Διασυνοριακό εμπόριο

46. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η τρίτη νομοθετική δέσμη ενισχύει τη συνεργασία των διαχειριστών των συστημάτων μεταφοράς (ΔΣΜ) με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου διαχειριστών των συστημάτων μεταφοράς. Έτσι, ενθαρρύνεται το διασυνοριακό εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου πράγμα που αποτελεί βασική προϋπόθεση προκειμένου η εσωτερική αγορά να καταστεί πλήρως λειτουργική. Η υψηλή ικανότητα μεταφοράς αποτελεί βασική τεχνική προϋπόθεση τόσο για την ασφάλεια του εφοδιασμού όσον και για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην κοινή αγορά ενέργειας. Σήμερα, αυτό ισχύει κυρίως για τα ανατολικά κράτη μέλη της ΕΕ, τα οποία επιδιώκουν να αποδεσμευτούν ουσιαστικά από την εξάρτηση στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής από τις ανατολικές γειτονικές τους χώρες,

47. είναι της γνώμης ότι απαιτείται βαθμιαία εξέλιξη προς την κατεύθυνση των διαχειριστών περιφερειακών συστημάτων μεταφοράς,

48. επισημαίνει ότι οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ευρωπαϊκό δίκτυο των ΔΣΜ ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου παραχωρούν στους φορείς αυτούς ένα οιονεί κανονιστικό καθεστώς, ενώ η υπηρεσία φαίνεται να περιορίζεται σε ρόλο συμβουλευτικού οργάνου. Ορισμένοι κανόνες, όπως αυτοί για τη διαφάνεια ή για τις ανταλλαγές, υπάγονται περισσότερο στη δικαιοδοσία των ρυθμιστικών αρχών,

49. επικροτεί την υποχρέωση που επιβάλλεται στο ευρωπαϊκό δίκτυο διαχειριστών των συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας να δημοσιεύουν ανά διετία δεκαετές επενδυτικό πρόγραμμα στα δίκτυα για το σύνολο της Κοινότητας,

50. επιθυμεί όπως οι νεοεισερχόμενοι στα δίκτυα μεταφοράς φορείς, και συγκεκριμένα οι τοπικές και περιφερειακές επιχειρήσεις

ηλεκτρικής ενέργειας, διαθέτουν το αυτό επίπεδο πληροφόρησης σχετικά με τις αγορές όπως και οι ιστορικές επιχειρήσεις.

Δίκτυο μεταφοράς φυσικού αερίου

51. είναι της γνώμης ότι η περιορισμένη διαθεσιμότητα ικανοτήτων αποθήκευσης φυσικού αερίου, οι οποίες συχνά είναι στην ιδιοκτησία των ιστορικών επιχειρήσεων, επηρεάζει σοβαρά τον ανταγωνισμό στον τομέα του φυσικού αερίου και έμμεσα τον τομέα ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο παραγωγής. Κατά συνέπεια, επικροτεί τις προτάσεις που αποβλέπουν στη βελτίωση της πρόσβασης στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης, όπως και στις εγκαταστάσεις υγροποιημένου φυσικού αερίου,

52. επικροτεί την θέση σε ισχύ ενός καθεστώτος εισόδου/εξόδου βάσει του οποίου η ικανότητα κατανέμεται σε μια ζώνη/περιφέρεια και όχι σε ένα συγκεκριμένο αγωγό αερίου, γεγονός που θα συμβάλει στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού.

Βρυξέλλες, 10 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με τη Στρατηγική διεύρυνσης και βασικές προκλήσεις 2007-2008 Υποψήφιες για προσχώρηση χώρες

(2008/C 172/12)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- Φρονεί ότι απαιτείται ένα σαφέστερο μήνυμα προς τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση χώρες σχετικά με τον τρόπο ένταξής τους στην ΕΕ. Μεμονωμένες προσχωρήσεις μπορούν να δημιουργήσουν ένα υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των χωρών να και να επιταχύνουν τη συνολική διαδικασία. Η επιτυχία μιας χώρας όσον αφορά την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων πρέπει να είναι αποφασιστικός παράγων της πορείας της προς την ένταξη
- Επισημαίνει ότι απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη της υποδομής των ενώσεων περιφερειακών και τοπικών κυβερνήσεων στις εν λόγω χώρες, δεδομένου ότι επί του παρόντος οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν συμμετέχουν επαρκώς στις διαδικασίες προσχώρησης στην ΕΕ
- Επικροτεί τη μονογράφιση της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) με την ΕΕ και προτρέπει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να συνεργασθούν για την υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει στα πλαίσια της συμφωνίας
- Επικροτεί τη σύναψη της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΣΣ) με την ΕΕ και ζητεί από τη Σερβία να συνεχίσει τις προσπάθειές της για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της έναντι του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY), που αποτελεί προϋπόθεση της περαιτέρω ολοκλήρωσής της με την ΕΕ
- Επικροτεί τη σύναψη της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης με την ΕΕ και προτρέπει την κυβέρνηση του Μαυροβουνίου να συνεχίσει τις προσπάθειές της στο πλαίσιο της συμφωνίας σύμφωνα με το σχέδιο προγράμματος δράσης εφαρμογής.

Εισηγητής: κ. Martin HEATLEY (UK/EPP) Μέλος του κομητειακού συμβουλίου του Warwickshire

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Στρατηγική διεύρυνσης και βασικές προκλήσεις 2007-2008 υποψήφιος για προσχώρηση χώρες (ελεύθερη απόδοση)

COM(2007) 663 τελικό

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

A Γενικές συστάσεις

Γενικές εξελίξεις και χρονοδιάγραμμα

1. Θεωρεί ότι πρέπει να σταλεί ένα σαφέστερο μήνυμα προς τις δυνάμει υποψήφιος για προσχώρηση χώρες σχετικά με τον τρόπο ένταξής τους στην ΕΕ. Μεμονωμένες προσχωρήσεις μπορούν να επιταχύνουν και να παρακινήσουν τις ενδιαφερόμενες χώρες να επιταχύνουν τη συνολική διαδικασία. Η επιτυχία μιας χώρας όσον αφορά την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων πρέπει να είναι αποφασιστικός παράγων της πορείας της προς την ένταξη.

2. κρίνει ότι πρέπει να εξευρεθεί μια λεπτή ισορροπία μεταξύ, αφενός, της διατήρησης του ενθουσιασμού και της σταθερότητας στις υποψήφιος χώρες και, αφετέρου, της επιφύλαξης και ορθής προετοιμασίας της διαδικασίας ένταξης.

3. πιστεύει ότι μολονότι η διεύρυνση είναι σημαντική τόσο για την ΕΕ όσο και για τις υποψήφιος και τις δυνάμει υποψήφιος χώρες, από απόψεως ευκαιριών για οικονομική μεγέθυνση, της διασφάλισης ζωτικών διαύλων μεταφορών και ενέργειας και άλλων στρατηγικών πτυχών, χωρίς να λησμονούνται οι κοινές αξίες της ΕΕ όπως η ελευθερία, η δημοκρατία και η αλληλεγγύη. Ιδιαίτερα, η προοπτική της προσχώρησης είναι ζωτική για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της σταθερότητας στα Δυτικά Βαλκάνια. Ωστόσο, ανησυχεί για την «κόπωση της διεύρυνσης» που είναι προφανής σε ορισμένες χώρες της ΕΕ και φρονεί ότι η κοινή γνώμη πρέπει να ευαισθητοποιηθεί περισσότερο σχετικά με τις ευκαιρίες και προκλήσεις που προσφέρει η περαιτέρω διεύρυνση.

4. επικροτεί τη σαφή βελτίωση της γενικής οικονομικής μεγέθυνσης, τη γενική μακροοικονομική σταθερότητα και την άνοδο του επιπέδου ζωής στις δυνάμει υποψήφιος για προσχώρηση χώρες. Ωστόσο, φρονεί ότι απαιτείται μεγαλύτερη προσπάθεια για την ενίσχυση του κράτους δικαίου και τον εκσυγχρονισμό των κοινωνικών δομών. Αυτές οι μακροοικονομικές βελτιώσεις πρέπει να αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών αυτών των χωρών. Ειδικότερα, ζητά η ενίσχυση του κράτους δικαίου — κυρίως διαμέσου της δικαστικής μεταρρύθμισης — και η καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων, να καταστούν βασικές προτεραιότητες σε όλες τις δυνάμει υποψήφιος για προσχώρηση χώρες.

5. καλεί όλες τις δυνάμει υποψήφιος για προσχώρηση χώρες να διατηρήσουν και να συνεχίσουν τη βελτίωση των καλών σχέσεων γειτονίας δεδομένου ότι αποτελούν ουσιώδες στοιχείο της πορείας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τονίζει επίσης την ανάγκη για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων να εντείνουν τις προσπάθειες τους

για την ανεύρεση αμοιβαία αποδεκτών λύσεων σε εκκρεμή ζητήματα με τις γειτονικές χώρες.

Επικοινωνία

6. Τονίζει ότι η καλή επικοινωνία έχει θεμελιώδη σημασία για τη συνεχή επιτυχία της στρατηγικής για τη διεύρυνση. Είναι απαραίτητο να παρασχεθεί καλύτερη πληροφόρηση σχετικά με τα οφέλη και τις προκλήσεις της τρέχουσας διαδικασίας διεύρυνσης και να διασφαλιστεί η βαθμιαία και προσεκτική διαχείριση της κατανόησης και αποδοχής της διαδικασίας. Οι προσπάθειες όλων των επιπέδων διακυβέρνησης των δυνάμει υποψηφίων για προσχώρηση χωρών για την καλύτερη ενημέρωση της κοινής γνώμης σχετικά με τις ευρωπαϊκές αξίες και τα οφέλη που αποκομίζονται από την πορεία προς την ένταξη στην ΕΕ καθώς και σχετικά με τις συνθήκες προσχώρησης στην ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, οι ανακοινώσεις της Επιτροπής σχετικά με τη διεύρυνση πρέπει να δημοσιεύονται στις γλώσσες που ομιλούνται στις υποψήφιος προς ένταξη χώρες, συμπεριλαμβανομένων και των γλωσσών που χρησιμοποιούνται από τις εκεί μειονότητες.

7. συνιστά το νέο χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ, το μέσο προενταξιακής βοήθειας (IPA), να χρησιμοποιηθεί για να βελτιωθεί η ενημέρωση της κοινής γνώμης σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τη διασυννοριακή συνεργασία, να ενισχυθούν οι ικανότητες των αντιπροσωπευτικών ενώσεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών των Δυτικών Βαλκανίων, και τη συμμετοχή τους στη διαδικασία προσχώρησης.

8. συνιστά να βελτιωθεί η «κάθετη» επικοινωνία μεταξύ των κεντρικών κυβερνητικών υπηρεσιών που είναι υπεύθυνες για την κοινοτική ολοκλήρωση στις αντίστοιχες χώρες και των ενώσεων τοπικών και περιφερειακών αρχών και ενώσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Δημιουργία υποδομής και διασυννοριακή συνεργασία

9. Κρίνει ότι τα μέτρα στήριξης των διαπροσωπικών σχέσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και η ενθάρρυνση της συνεργασίας της ΕΕ και των δυνάμει υποψηφίων για προσχώρηση χωρών είναι πολύτιμα μέσα πολιτιστικής και πολιτικής κατανόησης τα οποία μπορούν να αντισταθμίσουν τις αμφιβολίες όσον αφορά την ικανότητα ενσωμάτωσης. Υπενθυμίζει επίσης το σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισαν οι αδελφοποιήσεις και η συνεργασία μεταξύ των πόλεων εταίρων μετά τα ιστορικά γεγονότα της δεκαετίας του '90.

10. Ζητά περισσότερα μέτρα για την προώθηση της διαπεριφερειακής συνεργασίας και της συνεργασίας των δήμων και κοινοτήτων των κρατών μελών της ΕΕ και των δυνάμει υποψηφίων για προσχώρηση χωρών, εκτός των υφισταμένων μηχανισμών διασυννοριακής συνεργασίας, όπως πχ η ενθάρρυνση της συμπερίληψης των δυνάμει υποψηφίων χωρών στον ΕΟΕΣ⁽¹⁾.

(1) ΕΟΕΣ: Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας.

11. τονίζει ότι η ανάπτυξη των διοικητικών ικανοτήτων, τουλάχιστον του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου, έχει ουσιώδη σημασία για την εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές των σχετικών χωρών δεν είναι επαρκώς ενημερωμένες και γενικά δεν διαθέτουν ακόμη ικανότητα απορρόφησης της κοινοτικής χρηματοδοτικής στήριξης. Από αυτή την άποψη, η ΕΤΠ έχει να διαδραματίσει μείζονα ρόλο στην προώθηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων με στόχο την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και των όσων έχουν διδαχθεί οι οργανισμοί τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης στην ΕΕ.

12. επικροτεί τη συμφωνία διευκόλυνσης της χορήγησης θεωρήσεων που υπέγραψαν η ΕΕ και οι δυνάμει υποψηφίες για προσχώρηση χώρες δεδομένου ότι τούτο αποτελεί σημαντικό βήμα για την διευκόλυνση των διαπροσωπικών επαφών, όχι μόνο μεταξύ των λαών των Δυτικών Βαλκανίων, αλλά και μεταξύ των λαών της ΕΕ και των δυνάμει υποψηφίων για προσχώρηση χωρών.

13. επισημαίνει ότι απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη της υποδομής των ενώσεων περιφερειακών και τοπικών κυβερνήσεων στις εν λόγω χώρες, δεδομένου ότι επί του παρόντος οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν συμμετέχουν επαρκώς στις διαδικασίες προσχώρησης στην ΕΕ.

14. επικροτεί τα προγράμματα διασύνδεσης των τοπικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ και των δυνάμει υποψηφίων για προσχώρηση χωρών όπως, για παράδειγμα το «Πρόγραμμα Ανταλλαγών» στη Σερβία το οποίο καλύπτει το ένα τρίτο των κοινοτήτων και τις εξοικειώνει με την ευρωπαϊκή πρακτική διαχείρισης των προγραμμάτων και τις επικουρεί όσον αφορά την ανάπτυξη των δεσμών μεταξύ των τοπικών αρχών της ΕΕ και τις Σερβίας.

15. ενθαρρύνει την ανάπτυξη των ικανοτήτων των κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών των δυνάμει υποψηφίων για προσχώρηση χωρών για την ευθυγράμμιση των περιβαλλοντικών πολιτικών τους προς τις κοινοτικές συστάσεις.

16. στις υποψηφίες για προσχώρηση χώρες η δημοκρατία είναι νεαρά και εύθραστη. Απαιτούνται στοχοθετημένες και επίπονες δράσεις για να αναπτυχθούν και να εμπεδωθούν τα θεσμικά όργανα και οι κανόνες της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα σε μεγάλο βαθμό για το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο εφόσον τα επίπεδα αυτά έχουν αποφασιστική σημασία για μια σταθερή και ανοικτή δημοκρατική κοινωνία και για τη χρηστή διακυβέρνηση.

Κοινωνία των πολιτών και δημόσια ζωή

17. Κρίνει ότι η κοινωνία των πολιτών είναι ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη των δημοκρατικών κοινωνιών. Απαιτείται περαιτέρω εκπαίδευση και ανάπτυξη του προσωπικού του εν λόγω τομέα προκειμένου να διευκολυνθεί ο σημαντικός ρόλος του όσον αφορά την αύξηση της διαφάνειας και την προώθηση της δημοκρατίας. Η κοινωνία των πολιτών μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο όσον αφορά την πληροφόρηση της κοινής γνώμης σχετικά με την ΕΕ και τη διευκόλυνση της ένταξης των πολιτών στη διαδικασία της προσχώρησης.

18. ζητά περαιτέρω βελτίωση των δικαιωμάτων των γυναικών, των παιδιών και των ηλικιωμένων. Απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για τη

βελτίωση της ισότητας των ευκαιριών, για τη διασφάλιση καλύτερης απασχόλησης, και την ενθάρρυνση ενεργότερης συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή. Απαιτείται ενίσχυση της προστασίας των γυναικών και των παιδιών έναντι κάθε μορφής βίας, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων.

19. ενθαρρύνει την περαιτέρω βελτίωση της κατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο είναι η βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες δεδομένου είναι απαραίτητη για την πλήρη ένταξή τους στην κοινωνία.

20. ζητά περαιτέρω βελτίωση των μειονοτικών δικαιωμάτων και τη δημιουργία συνθηκών που να διευκολύνουν την πολιτισμική ολοκλήρωση και ανάπτυξη των μειονοτήτων. Απαιτούνται όμως η ανάληψη ισχυρών δράσεων για τη βελτίωση της συμπεριφοράς έναντι των εθνοτικών ομάδων και η καταβολή προσπαθειών για την επίδειξη ανοχής και συμφιλίωσης.

B Ιδιαιτερες ανά χώρα παρατηρήσεις

Αλβανία

21. Ευκαταία είναι η βελτίωση της διοίκησης και συγκεκριμένα η βελτίωση των ληξιαρχείων, των δελτίων ταυτότητας, και η εισαγωγή βιομετρικών διαβατηρίων. Ελπίζει ότι τούτο θα συμβάλει στη βελτίωση της εκλογικής διαδικασίας δεδομένου ότι οι πλέον πρόσφατες δημοτικές εκλογές δεν συμμορφώνονταν με τις διεθνείς δεσμεύσεις και τα διεθνή πρότυπα.

22. επικροτεί την κυβέρνηση για τη νέα στρατηγική που υιοθέτησε για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Εντούτοις, η διαφθορά συνεχίζει να είναι πολύ διαδεδομένη και αποτελεί ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα για την Αλβανία. Επιπλέον το δικαστικό σύστημα είναι αδύναμο παρά ορισμένες βελτιώσεις, και είναι απολύτως αναγκαίο να συνεχιστούν οι μεταρρυθμίσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά την ανεξαρτησία, την πρόσβαση, τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα. Γι' αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όπως η προγραμματισθείσα στρατηγική για την πάταξη της διαφθοράς την περίοδο 2007- 2013 τεθεί σε ισχύ και υλοποιηθεί δυναμικά και να εκτελεσθούν οι εργασίες με τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και του GRECO.

23. τονίζει το ιδιαίτερα θετικό κλίμα στις διαδερσκευτικές σχέσεις δεδομένου ότι αποτελούν αξιόλογο παράδειγμα στην περιοχή. Ωστόσο, ζητά περισσότερες βελτιώσεις στους τομείς των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της ελευθερίας της έκφρασης.

24. καλεί τις αλβανικές αρχές να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για τη βελτίωση της κατάστασης των μειονοτήτων σύμφωνα με τις ορθές ευρωπαϊκές πρακτικές και τη Σύμβαση πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ζητεί με έμφαση να συμπεριληφθούν στο αλβανικό Κοινοβούλιο εκπρόσωποι των μειονοτήτων, όπως επίσης να διασφαλιστεί η επέκταση της εκπαίδευσης μειονοτικών γλωσσών σε όλα τα μέλη των εθνικών μειονοτήτων σε ολόκληρη την Αλβανία.

25. αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Αλβανίας για τη διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη σχέσεων καλής γειτονίας με τα κράτη μέλη και τις άλλες δυνάμει υποψηφίες για προσχώρηση χώρες.

26. θεωρεί ότι απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη των διοικητικών ικανοτήτων για την επιτυχή εφαρμογή της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΣΣ). Η τοπική αυτοδιοίκηση και η Ένωση των Τοπικών Αρχών της Αλβανίας χρειάζεται να αναπτύξουν περισσότερο τη δημιουργία υποδομής, για να απορροφήσουν τους πόρους του μέσου προενταξιακής βοήθειας.

Βοσνία και Ερζεγοβίνη

27. Επικροτεί τη μονογράφιση της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) με την ΕΕ και προτρέπει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να συνεργασθούν για την υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει στα πλαίσια της συμφωνίας·

28. επικροτεί την εξαγγελία περί μεταρρυθμίσεως των αστυνομικών δυνάμεων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και απαιτεί από τα συμβαλλόμενα μέρη να εργαστούν για τη μεταρρύθμιση της αστυνομίας σύμφωνα με τις αρχές της ΕΕ. Η μεταρρύθμιση της αστυνομίας αποτελεί προϋπόθεση για την υπογραφή της Συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΣΣ)

29. επικροτεί την αποφασιστικότητα των δομών τοπικής αυτοδιοίκησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να υιοθετήσουν ευρωπαϊκές βελτιότες πρακτικές με σκοπό τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών και την προθυμία των ενώσεων τοπικών αρχών των δυο οντοτήτων να συνεργαστούν για τη βελτίωση της ποιότητας των τοπικών υπηρεσιών που προσφέρονται στους πολίτες·

30. επικροτεί τη συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης και λαμβάνει υπό σημείωση ότι οι νομοθεσίες και των δυο οντοτήτων όσον αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση είναι συμβατές με τον ευρωπαϊκό χάρτη για την τοπική αυτοδιοίκηση·

31. θεωρεί ότι απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη της υποδομής των ενώσεων περιφερειακών και τοπικών κυβερνήσεων στις εν λόγω χώρες, δεδομένου ότι επί του παρόντος οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν συμμετέχουν επαρκώς στις διαδικασίες προσχώρησης στην ΕΕ·

32. επικροτεί την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την επιστροφή των προσφύγων και των εντός της χώρας εκτοπισμένων και ενθαρρύνει τους αρμόδιους οργανισμούς και φορείς να συνεχίσουν το έργο τους για τη βελτίωση των συνθηκών για μια βιώσιμη επιστροφή·

33. επικροτεί τη συνεργασία με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία η οποία γενικά φαίνεται ικανοποιητική. Ωστόσο, για την υπογραφή της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης θα απαιτηθεί πλήρης συνεργασία.

Σερβία

34. Καλεί τη Σερβία να συνεχίσει την πορεία προσέγγισής της στην ΕΕ και να επιδιώξει την ειρηνική συνύπαρξη με όλους τους γείτονές της·

35. επικροτεί τη σύναψη της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΣΣ) με την ΕΕ και ζητεί από τη Σερβία να συνεχίσει τις προσπάθειές της για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της έναντι του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY), που αποτελεί προϋπόθεση της περαιτέρω ολοκλήρωσης της με την ΕΕ

36. αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στον τομέα της δημόσιας διοίκησης που συμμορφώνεται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και σημειώνει την ικανοποιητική διοικητική ικανότητα που επέδειξε η Σερβία στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων σχετικά με τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης·

37. επικροτεί την πρωτοβουλία του υπουργείου Δικαιοσύνης για μια σε βάθος ανάλυση του δικαστικού συστήματος εν αναμονή της θέσπισης του νομικού πλαισίου που προβλέπεται από το νέο σύνταγμα. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία, η απευθυνότητα, και η αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος·

38. επικροτεί την περαιτέρω υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ωστόσο, σημειώνει ότι η διαφθορά εξακολουθεί να είναι γενικευμένη και αποτελεί ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα στην Σερβία·

39. επικροτεί τη βελτίωση σχετικά με το σεβασμό και την προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και προτρέπει την κυβέρνηση να εστιάσει τις προσπάθειές της στην ενίσχυση των δικαιωμάτων εθνοτικών ομάδων όπως οι Ρομά, ιδιαίτερα στους τομείς της εκπαίδευσης, κοινωνικής προστασίας, υγειονομικής περίθαλψης, στέγασης, και απασχόλησης·

40. καλεί το Κοινοβούλιο της Σερβίας να επικυρώσει το συντομότερο δυνατόν τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης·

41. φρονεί ότι απαιτείται περαιτέρω βελτίωση των διοικητικών ικανοτήτων για την επιτυχή εφαρμογή της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης. Απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και της μόνιμης διάσκεψης δήμων και κοινοτήτων προκειμένου να καταστή δυνατή η πλήρης απορρόφηση των πόρων που προβλέπει το Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας.

Κοσσυφοπέδιο (σύμφωνα με το ψήφισμα 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ)

42. Η ανακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου στις 17 Φεβρουαρίου είναι πλέον γεγονός. Η ΕΤΠ χαιρετίζει την απόφαση για την έναρξη της αποστολής της ΚΕΠΑΑ με θέμα «Κράτος δικαίου EULEX» στο Κοσσυφοπέδιο. Η προστασία του κράτους δικαίου και της σταθερότητας είναι προς το συμφέρον όλων. Παράλληλα, υπογραμμίζει ότι οι διάφορες εθνοτικές ομάδες πρέπει να συνυπάρχουν ειρηνικά·

43. επικροτεί τη θέσπιση της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης 2006-2011 δεδομένου ότι η δημόσια διοίκηση ασθενεί και είναι αναποτελεσματική και οι μεταρρυθμίσεις βρίσκονται ακόμη σε πρώτα στάδια·

44. φρονεί ότι μολονότι έχει επιτευχθεί ορισμένη πρόοδος σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, οι διοικητικές της ικανότητες εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς·

45. επικροτεί τη σύσταση του οργανισμού καταπολέμησης της διαφθοράς του Κοσσυφοπεδίου. Ωστόσο, κρίνει ότι δεν υπάρχει σαφής πολιτική βούληση για την καταπολέμηση της διαφθοράς που εξακολουθεί να είναι σημαντικό πρόβλημα. Απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων του προσωπικού του οργανισμού καθώς και περαιτέρω προσπάθειες για την ανάπτυξη του νομοθετικού πλαισίου και των εκτελεστικών μέτρων·

46. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν έχει επιτευχθεί πρόοδος στον τομέα των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών και καλεί τις αρχές του Κοσσυφοπεδίου να συνεχίσουν περαιτέρω τις έρευνές τους σχετικά με τους άνω των 2000 αγνοούμενους ως σημαντικό βήμα για τη συμφιλίωση·

47. επικροτεί την ειρηνική διεξαγωγή των εκλογών του Κοσσυφοπεδίου τον Νοέμβριο 2007 και καλεί τις αρχές της περιοχής (Κοσσοβάρους και Σέρβους) να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για την εξεύρεση ειρηνικής διευθέτησης της παρούσας πολιτικής κατάστασης και πιστεύει ακράδαντα ότι δεν μπορεί να υπάρξουν περιθώρια για βία στο Κοσσυφοπέδιο καθώς και ότι η δημιουργία ενός πολυεθνικού Κοσσυφοπεδίου είναι εφικτή μόνο υπό την προϋπόθεση της συνεργασίας όλων των κοινοτήτων του.

Μαυροβούνιο

48. Επικροτεί τη σύναψη της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης με την ΕΕ και προτρέπει την κυβέρνηση του Μαυροβουνίου να συνεχίσει τις προσπάθειές της στο πλαίσιο της συμφωνίας σύμφωνα με το σχέδιο προγράμματος δράσης εφαρμογής·

49. επικροτεί τη θέσπιση του νέου συντάγματος·

50. αναγνωρίζει την ικανοποιητική επίδοση του Μαυροβουνίου μετά την ανεξαρτησία-όσον αφορά την ανάπτυξη καλών διμερών σχέσεων με τις χώρες διέυρυνσης και τις γειτονικές χώρες μέλη καθώς και την ικανοποιητική πρόοδο που επιτεύχθηκε με τη συμμε-

τοχή του σε περιφερειακές πρωτοβουλίες και στο Συμβούλιο της Ευρώπης·

51. επικροτεί τα μέτρα που υιοθέτησε η κυβέρνηση για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς. Ωστόσο, υπογραμμίζει ότι τα θέματα αυτά κρίνονται ακόμη ως σοβαρή πηγή ανησυχιών και απευθύνει έκκληση στην κυβέρνηση να συνεχίσει τις προσπάθειες για τη βελτίωση των μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και να καταβάλει μεγαλύτερες προσπάθειες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων του δικαστικού συστήματος·

52. σημειώνει τη συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και συνιστά περαιτέρω ανάπτυξη ικανοτήτων, ειδικότερα στους τομείς της διαφάνειας, της υπευθυνότητας, της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, καθώς και στους τομείς της διαχείρισης της κρατικής περιουσίας και της διαδικασίας αδειοδότησης·

53. θεωρεί ότι θα απαιτηθεί βελτίωση της διοικητικής ικανότητας για την επιτυχή εφαρμογή της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης. Η διοίκηση των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και η Ένωση των Τοπικών Αρχών του Μαυροβουνίου χρειάζονται περαιτέρω ανάπτυξη ικανοτήτων προκειμένου να είναι σε θέση να απορροφήσουν τους πόρους του μέσου προενταξιακής βοήθειας και να επωφεληθούν πλήρως από αυτούς.

Βρυξέλλες, 10 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ευρύτερη συμμετοχή των νέων στο κοινωνικό γίγνεσθαι»

(2008/C 172/13)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

- εκφράζει τη λύπη της επειδή η Επιτροπή υπογραμμίζει μεν στην ανακοίνωσή της ότι, για να αναπτυχθεί μια εγκάρσια στρατηγική για τη νεολαία, απαιτείται συνεργασία μεταξύ των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής και των ενδιαφερομένων μερών σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, δεν περιγράφει όμως πραιτέρω το ρόλο του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου στην πολιτική αυτή.
- τονίζει ότι η πολιτική για τη νεολαία υλοποιείται σε μεγάλο βαθμό σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι τοπικές και περιφερειακές στρατηγικές συμβάλλουν καθοριστικά στην υλοποίηση δράσεων υψηλής ποιότητας για μια βελτιωμένη εκπαίδευση και κατάρτιση, για την καλύτερη κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των νέων και για την ενεργό άσκηση της ιδιότητας του πολίτη. Ακριβώς στο περιφερειακό και στο τοπικό επίπεδο μπορούν να εστιασθούν πιο δυναμικά οι προσπάθειες στις ειδικές ανάγκες των νέων και, κατ' αυτό τον τρόπο, να αναληφθούν πιο εύστοχες δράσεις.
- συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η αποστολή των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να είναι η καλλιέργεια βασικών ικανοτήτων και προσόντων για την αγορά εργασίας. Παράλληλα, κρίνει ότι δεν πρέπει να λησμονείται η σημασία που έχει η προσφορά μιας βασικής εκπαίδευσης που προωθεί τη γενική και προσωπική καλλιέργεια, ιδιαίτερος σε ό,τι έχει σχέση με την συμμετοχή του ατόμου στην κοινωνική ζωή.
- φρονεί ότι, σε αντίθεση με την άποψη της Επιτροπής, ότι αυτό που προέχει για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας είναι η ανάπτυξη της συνολικής προσωπικότητας και όχι η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων
- θεωρεί ότι το διττό σύστημα εκπαίδευσης που εφαρμόζεται σε πολλά κράτη, δηλαδή, η συνδυασμένη κατάρτιση στην επιχείρηση και στο σχολείο αποτελεί παράδειγμα για την επαγγελματική αποκατάσταση όσο το δυνατό περισσότερων νέων, και εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι υπάρχουν πολλά κράτη στα οποία υπάρχει πρόβλημα ελκυστικότητας και αποδοχής του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης.

Εισηγητής: ο κ. Gebhard HALDER (AT/EPP) Πρόεδρος του κοινοβουλίου του Vorarlberger

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Για την προαγωγή της πλήρους συμμετοχής των νέων στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνία

COM(2007) 498 τελικό

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Γενικές παρατηρήσεις για την ανακοίνωση της Επιτροπής

1. Πιστεύει πάντα ότι οι νέοι προσφέρουν το δυναμικό για την ανάπτυξη της κοινωνίας. Το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών της και των τοπικών και περιφερειακών αρχών εξαρτάται όλο και περισσότερο από την επιτυχή διαμόρφωση μιας φιλικής προς τα παιδιά και τους νέους κοινωνίας

2. Τονίζει ότι οι νέοι συνιστούν καθοριστικό παράγοντα για τις οικονομικές επιδόσεις των ευρωπαϊκών περιφερειών και κοινοτήτων και για την ικανότητά τους να αντεπεξέλθουν στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Η δραστήρια συμμετοχή των πολιτών της Ένωσης στην κοινωνία αποτελεί σημαντικό θεμέλιο για την κοινωνική συνοχή και για την ειρηνική και δημοκρατική περαιτέρω ανάπτυξη της Ευρώπης, θεμέλιο που πρέπει να τειθεί ήδη σε νεανική ηλικία.

3. Παραπέμπει στη γνωμοδότηση που εκπόνησε σχετικά με το δημογραφικό μέλλον της Ευρώπης, ⁽¹⁾ όπου και παρατηρεί ότι ο ρυθμός γεννητικότητας δεν επαρκεί για να διατηρηθεί ο πληθυσμός στα τρέχοντα επίπεδα. Επισημαίνει ότι αυτό το στοιχείο επιφέρει σοβαρές μεταβολές στο μέγεθος και στην ηλικιακή δομή του ευρωπαϊκού πληθυσμού, και τονίζει την ανάγκη για την άσκηση μιας βιώσιμης πολιτικής που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των γενεών.

4. Αναγνωρίζει, ως εκ τούτου, ότι το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία που εγκρίθηκε από το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2005 ⁽²⁾, η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις ευρωπαϊκές πολιτικές για τη νεολαία ⁽³⁾ και η παρούσα ανακοίνωση εστιάζονται σε ένα θέμα πρωταρχικής σημασίας.

5. Υποστηρίζει την εγκάρσια προσέγγιση που προτείνει η Επιτροπή. Τα συμφέροντα της νεολαίας πρέπει να ενσωπολογίζονται σε όλους τους πολιτικούς τομείς, έτσι ώστε να ενισχυθεί η εστίαση των δράσεων στις ιδιαίτερες ανάγκες των νέων.

6. Υπογραμμίζει ότι, στους τομείς της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, της νεολαίας και της απασχόλησης, που εξετάζονται στην παρούσα ανακοίνωση, η ανάληψη δράσεων υπάγεται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών ή των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Στο πλαίσιο αυτό, οι ευρωπαϊκές αρχές διαδραματίζουν απλώς συντονιστικό, επικουρικό και συμπληρωματικό ρόλο.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το δημογραφικό μέλλον της Ευρώπης», CdR 341/2006 rev 3

⁽²⁾ Παράρτημα Ι των συμπερασμάτων της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 22ας και 23ης Μαρτίου 2005 (7619/05)

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο σχετικά με τις «ευρωπαϊκές πολιτικές για τη νεολαία — Αντιμετώπιση των θεμάτων που απασχολούν τους νέους στην Ευρώπη — Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για τη Νεολαία και προώθηση της ενεργού συμμετοχής στα κοινά», COM(2005) 206 τελικό

7. Καλεί, ενόψει των προαναφερθέντων, την Επιτροπή να εξετάσει αν τα μέτρα που προτείνει ανταποκρίνονται στις — μετά την έγκριση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης της Ε.Ε. — ενισχυμένες αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

8. Σημειώνει ότι η Επιτροπή δεν συμπεριέλαβε στην ανακοίνωση αξιολόγηση του αντίκτυπου των μέτρων που προτείνει και εκφράζει τη λύπη της επειδή δεν αναλύθηκαν σε βάθος οι πρόσθετες διοικητικές και οικονομικές επιβαρύνσεις που θα προκύψουν σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο.

Σημασία για το περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο

9. Εκφράζει τη λύπη της επειδή η Επιτροπή υπογραμμίζει μεν στην ανακοίνωσή της ότι, για να αναπτυχθεί μια εγκάρσια στρατηγική για τη νεολαία, απαιτείται συνεργασία μεταξύ των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής και των ενδιαφερομένων μερών σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, αλλά δεν περιγράφει περαιτέρω το ρόλο του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου στην πολιτική αυτή.

10. Τονίζει ότι η πολιτική για τη νεολαία υλοποιείται σε μεγάλο βαθμό σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι τοπικές και περιφερειακές στρατηγικές συμβάλλουν καθοριστικά στην υλοποίηση δράσεων υψηλής ποιότητας για μια βελτιωμένη εκπαίδευση και κατάρτιση, για την καλύτερη κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των νέων και για την ενεργό άσκηση της ιδιότητας του πολίτη. Ακριβώς στο περιφερειακό και στο τοπικό επίπεδο μπορούν να εστιαστούν πιο δυναμικά οι προσπάθειες στις ειδικές ανάγκες των νέων και, κατ' αυτό τον τρόπο, να αναληφθούν πιο εύστοχες δράσεις.

11. Καλεί την Επιτροπή να ενδιαφερθεί για το στοιχείο της εθνικής, περιφερειακής και τοπικής πολυμέρειας στους τομείς της εκπαίδευσης των νέων και της απασχόλησης. Στο έργο της χάραξης και της εφαρμογής των συντονιστικών, επικουρικών και συμπληρωματικών μέτρων πρέπει να συμμετέχουν εκπρόσωποι όχι μόνο των εθνικών, αλλά και των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

Καλύτερη και περισσότερη εκπαίδευση για όλους τους νέους

12. Υπογραμμίζει ότι τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν κρίσιμη σημασία για την ανάπτυξη της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. Επικροτεί συνεπώς το περιεχόμενο του προγράμματος εργασίας «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010» ⁽⁴⁾, τονίζει όμως παράλληλα ότι πρέπει να συνεκτιμηθεί η αρμοδιότητα των κρατών μελών και αντιστοίχως των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε ό,τι έχει σχέση με την ύλη και τη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος, παράλληλα με την πολιτιστική και γλωσσική πολυμέρεια·

⁽⁴⁾ Λεπτομερές πρόγραμμα των επακόλουθων εργασιών σχετικά με τους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη, EE C 142/1 της 14.6.2002

13. Συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η αποστολή των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να είναι η καλλιέργεια βασικών ικανοτήτων και προσόντων για την αγορά εργασίας. Παράλληλα, κρίνει ότι δεν πρέπει να λησμονείται η σημασία που έχει η προσφορά μιας βασικής εκπαίδευσης που προωθεί τη γενική και προσωπική καλλιέργεια, ιδιαίτερος σε ό,τι έχει σχέση με την συμμετοχή του ατόμου στην κοινωνική ζωή.

14. Θεωρεί — σε αντίθεση με την άποψη της Επιτροπής — ότι αυτό που ενδιαφέρει στην περίπτωση των παιδιών προσχολικής ηλικίας είναι η ανάπτυξη της συνολικής προσωπικότητας και όχι η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων. Παρόλα αυτά, με τη χρήση των κατάλληλων τεχνικοεπιστημονικών παιχνιδιών, μπορεί να προσελκυστεί το ενδιαφέρον παιδιών πολύ μικρής ηλικίας και να καλλιεργηθούν συγκεκριμένες ικανότητες που μπορεί να επηρεάσουν καταλυτικά τον μετέπειτα επαγγελματικό προσανατολισμό αυτών.

15. Τονίζει τη σημασία που έχει η προαγωγή της γλωσσικής εκπαίδευσης ήδη από πολύ μικρή ηλικία. Το στοιχείο αυτό είναι ζωτικό, ιδιαίτερα για τα παιδιά μεταναστών. Έτσι θα μπορούσαν να τεθούν οι βάσεις για την εκμάθηση περισσότερων γλωσσών αργότερα.

16. Θεωρεί ότι το διττό σύστημα εκπαίδευσης που εφαρμόζεται σε πολλά κράτη, δηλαδή, η συνδυασμένη κατάρτιση στην επιχείρηση και στο σχολείο αποτελεί παράδειγμα για την επαγγελματική αποκατάσταση όσο το δυνατό περισσότερων νέων, και εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι υπάρχουν πολλά κράτη στα οποία υπάρχει πρόβλημα ελκυστικότητας και αποδοχής του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης. Όμως, το πρόβλημα στο οποίο προσκρούει αυτό το σύστημα κατάρτισης, όπως και άλλες μορφές τριτοβάθμιας ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, είναι η διαρκής ανύψωση του επιπέδου δεξιοτήτων που απαιτείται σήμερα σε πολλές θέσεις εργασίας. Πρέπει, επίσης, να ληφθούν μέτρα για να βελτιωθεί η ελκυστικότητα αυτού του συστήματος, κυρίως με την αύξηση της προσπελασιμότητας του διττού συστήματος κατάρτισης έως και το στάδιο της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

17. Θεωρεί, συνεπώς, ότι πρέπει να βελτιωθεί το επίπεδο εκπαίδευσης. Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η ύπαρξη διδακτικού προσωπικού και εκπαιδευτικών που διαθέτουν υψηλά προσόντα και κίνητρα, και που, πέρα από την επιστημονική κατάρτιση στο διδακτικό τους πεδίο, να διαθέτουν παιδαγωγικές ικανότητες που προάγουν την κοινωνική ένταξη⁽⁵⁾. Εκτός αυτού, η διδασκόμενη ύλη πρέπει να αντανακλά και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

18. Χαιρετίζει την πράξη της Επιτροπής να καλέσει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων και ζητά στην περίπτωση αυτή να ληφθούν υπόψη οι εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες του εκπαιδευτικού συστήματος. Έτσι, πρέπει, για παράδειγμα, να βρεθούν λύσεις για την κατάταξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού.

19. Τονίζει τη σημασία που έχουν το πρόγραμμα της Ε.Ε. για τη δια βίου μάθηση και το πρόγραμμα «Η νεολαία σε δράση». Τα προγράμματα αυτά, τα οποία τοποθετούν στο προσκήνιο τη διασυνοριακή κινητικότητα και την διασυνδεδεμένη με αυτήν επίσημη και ανεπίσημη εκπαίδευση, συνιστούν πολύτιμο συμπλήρωμα των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών εκπαιδευτικών πολιτικών.

20. Καλεί την Επιτροπή να υπεισελθεί περισσότερο σε βάθος στην κατάσταση των μειονεκτούντων νέων στην ανακοίνωσή της ή στα μέτρα που προτείνει (π.χ. στα προγράμματα της Ε.Ε.). Προκει-

μένου να δοθεί σε αυτούς τους νέους η ευκαιρία να αξιοποιήσουν τα προσόντα τους και να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, μπορούν να εφαρμοστούν διάφορα σχήματα, όπως είναι, λόγου χάρι, η επαγγελματική κατάρτιση χωρίς αποκλεισμούς. Αυτά τα πρότυπα παρέχουν σε μειονεκτούντες νέους τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν την εκπαίδευσή τους σε μεγαλύτερες χρονικές περιόδους ή με την απόκτηση μερικής κατάρτισης. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντική είναι επίσης η εντατική κοινωνική συνοδεία και παρακολούθηση των νέων, η οποία μπορεί να παρασχεθεί μόνο σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο. Τα πρότυπα αυτά μπορούν να συμβάλλουν στην μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης σπουδών, το οποίο παραμένει σήμερα υψηλό.

Νέοι και απασχόληση: Μια πρόκληση για την Ευρώπη

21. Διαπιστώνει ότι η μετάβαση από το σχολείο στον επαγγελματικό βίο γίνεται όλο και πιο δύσκολη για τους νέους.

22. Ως προς αυτό, σε πολλές ευρωπαϊκές περιφέρειες έχει ήδη δημιουργηθεί μια παράδοξη κατάσταση, στην οποία, ενώ από μια πλευρά παρατηρείται εν μέρει υψηλή ανεργία μεταξύ των νέων⁽⁶⁾, διαπιστώνεται ταυτόχρονα έλλειψη ιδίως υψηλά καταρτισμένου εργατικού δυναμικού, η οποία αναμένεται να αυξηθεί στο μέλλον.

23. Επισημαίνει ότι η επαγγελματική και η κοινωνική ένταξη των νέων στις μειονεκτούσες αστικές και αγροτικές περιοχές είναι ιδιαίτερα δύσκολη και τονίζει, ενόψει των δεδομένων αυτών, τη σημασία έχουν οι ευρωπαϊκές, οι εθνικές, οι περιφερειακές και οι τοπικές πολιτικές για τη σύγκλιση και την ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας για τη δημιουργία των συνθηκών που θα επιτρέψουν στους προσοντούχους νέους να παραμείνουν στις περιοχές αυτές.

24. Συμφωνεί με την Επιτροπή ότι, στα πλαίσια των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης για την ανάπτυξη και απασχόληση, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα της απασχόλησης των νέων, και ζητά να υπάρξει μέριμνα για τον καλύτερο δυνατό συντονισμό των μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων με τα μέτρα που προβλέπονται στα πλαίσια του προγράμματος εργασίας «Γενική και επαγγελματική εκπαίδευση 2010».

25. Ζητά η διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους, η οποία προβλέπεται από τη διαδικασία της Λισαβώνας της ΕΕ για τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, να επεκταθεί στις τοπικές και περιφερειακές αρχές και σε άλλους ενδιαφερομένους φορείς προκειμένου να επωφεληθούν των ανταλλαγών με ομοτίμους σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ για τη διερεύνηση τοπικών και περιφερειακών δράσεων, με στόχο την αντιμετώπιση του ζητήματος των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης.

26. Θεωρεί ότι η διαρκής αύξηση των επισφαλών εργασιακών σχέσεων με περιορισμένη εξασφάλιση της απασχόλησης συνιστά ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα για τους νέους εργαζόμενους, δεδομένου ότι ακόμα και μετά την πάροδο πολλών ετών δεν μπορούν να αποκτήσουν μια σταθερή σχέση εργασίας και ένα κατάλληλο εισόδημα, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ζουν ανεξάρτητοι.

27. Καλεί συνεπώς τα όργανα της Ε.Ε., τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να μεριμνήσουν να υλοποιηθεί το σύστημα της ευελιξίας με ασφάλεια για την επίτευξη της σωστής ισορροπίας μεταξύ των συμφερόντων των εργοδοτών και των εργαζομένων, δηλαδή μεταξύ της ευελιξίας και της ασφάλειας. Επίσης, πρέπει να υπάρξει μέριμνα ούτως ώστε να μην καταστεί δυσχερέστερη η κοινωνική ένταξη των νέων.

⁽⁵⁾ Πβλ. επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των εκπαιδευτικών», COM(2007) 392

⁽⁶⁾ Σύμφωνα με την ανακοίνωση, η ανεργία των νέων ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 17,4 %.

28. Είναι της άποψης ότι η Επιτροπή δεν αναφέρεται όσο θα έπρεπε στο θέμα της απασχόλησης των μειονεκτούντων νέων. Για την ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας — και ιδιαιτέρως των μειονεκτούντων νέων — εκτός από τη θέσπιση προληπτικών μέτρων, τα οποία αναφέρονται κυρίως στην προσανατολισμένη στις ανάγκες της αγοράς εργασίας εκπαίδευση, χρειάζεται να ληφθούν και εντατικά — μεταξύ άλλων κοινωνικά — και εξατομικευμένα μέτρα. Από την άποψη αυτή, ένα σημαντικό στοιχείο — το οποίο προβλέπεται και στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση — είναι η αδιάλειπτη κάλυψη των νέων και προσφορά σε αυτούς της δυνατότητας να ενταχθούν στο χώρο της απασχόλησης όσο το δυνατόν ταχύτερα. Για το σκοπό αυτό, ενδέχεται να χρειαστούν και δίκτυα προστασίας για τους μειονεκτούντες νέους που αναζητούν απασχόληση, καθώς και η εκτέλεση προγραμμάτων (*) που θα αφορούν ειδικά την εκπαίδευση και την απασχόληση των νέων και θα χρηματοδοτούνται με δημόσιους πόρους.

29. Επισημαίνει ότι τα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε., και κυρίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, επιτρέπουν την ενίσχυση παρόμοιων προγραμμάτων και υποστηρίζει την πρόταση που κάνει η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της για τον εντονότερο προσανατολισμό του ΕΚΤ στην απασχόληση των νέων, στο μέτρο που αυτό επιβάλλεται από τα περιφερειακά δεδομένα (υψηλή ανεργία των νέων).

30. Θεωρεί ότι ένα από τα βασικά καθήκοντα των εθνικών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών είναι να μεριμνήσουν για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και της ετοιμότητας για απασχόληση των νέων ατόμων. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να προωθηθεί, μεταξύ άλλων, η παροχή προσωπικών συμβουλών και πληροφοριών για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση, παράλληλα με τις συναφείς δυνατότητες ευαισθητοποίησης υπέρ της επιλογής επαγγελματικών σταδιοδρομιών προσανατολισμένων στο μέλλον. Αυτό μπορεί να συμβάλει και στην εξισορρόπηση της παρουσίας των δύο φύλων σε ορισμένους επαγγελματικούς κλάδους.

31. Υποστηρίζει το ποιοτικό πλαίσιο που προτείνεται από την Επιτροπή για τις δυνατότητες πρακτικής εξάσκησης στη μορφή που αρμόζει, ιδιαιτέρως επειδή οι ασκούμενοι — που δραστηριοποιούνται ολοένα και συχνότερα σε διασυνοριακό επίπεδο — υφίστανται εκμετάλλευση ως «φθινό εργατικό δυναμικό». Όμως, οι δυνατότητες ποιοτικής πρακτικής άσκησης προσφέρουν μια πολύτιμη ευκαιρία στους νέους να αποκτήσουν την πρώτη τους επαγγελματική εμπειρία, η οποία μπορεί να αποδειχθεί σημαντικός και καθοριστικός παράγοντας για την επιλογή του επαγγέλματος ή των σπουδών τους. Επίσης, οι μαθητευόμενοι πρέπει να παροτρύνονται να ασκούνται στην πράξη και, ταυτόχρονα, να αυξηθούν οι δυνατότητες που τους προσφέρονται για το σκοπό αυτό.

32. Τονίζει ότι, εκτός από την αρχική εκπαίδευση, το στοιχείο που αποκτά διαρκώς μεγαλύτερη βαρύτητα είναι η επαγγελματική επιμόρφωση. Η τεχνολογία και οι ικανότητες που απαιτούνται στην αγορά εργασίας μεταβάλλονται ραγδαία. Συνεπώς, η πρόκληση εντοπίζεται στην ενίσχυση της ελκυστικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της περαιτέρω επαγγελματικής κατάρτισης. Οι νέοι χωρίς επαρκή βασική εκπαίδευση πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν τις γνώσεις και τις ικανότητες που τους λείπουν (δευτέρα ευκαιρία) (**).

(*) Εν μέρει, πρέπει να προσφέρονται στους νέους που δεν διαθέτουν ιδιαίτερη εκπαίδευση και είναι απομακρυσμένοι από τα σχετικά ιδρύματα δυνατότητες να αποκτήσουν «εργασιακή πείρα». Επίσης, η (μερική και) προσωρινή ανάληψη των μισθολογικών δαπανών μπορεί να προσφέρει στις επιχειρήσεις ένα κίνητρο για να αρχίσουν να απασχολούν αρχάριους. Από έρευνες προκύπτει ότι η επίδραση του μέτρου αυτού στην οικονομία μπορεί να είναι σαφώς θετική εάν συνεκτιμηθούν και κοινωνικοπολιτικές επιπτώσεις που έχει η ύπαρξη μεγάλου αριθμού μακροχρονίως ανέργων νέων.

(**) Αυτές οι δράσεις κατάρτισης, οι οποίες χρηματοδοτούνται και από το ΕΚΤ, συνιστούν ουσιαστική προϋπόθεση για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Ορισμένα παραδείγματα είναι οι κύκλοι μαθημάτων αλφαριθμητικού και η ολοκλήρωση της υποχρεωτικής σχολικής εκπαίδευσης.

Πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού όλων

33. Διαπιστώνει ότι κυρίως τα παιδιά και οι νέοι από φτωχές οικογένειες αντιμετωπίζουν πάμπολλα μειονεκτήματα και υποφέρουν από μερικό αποκλεισμό. Αυτό αφορά τόσο τις δυνατότητες κατάρτισης και απασχόλησης, όσο και την κατάσταση της υγείας τους. Εκτός αυτού, η φτώχεια είναι συχνά «κληρονομική»: Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός με την ενηλικίωση είναι το αποτέλεσμα μειονεκτημάτων που επενεργούν κατά την παιδική και τη νεαρή ηλικία.

34. Για το λόγο αυτό, ζητά να δοθεί προτεραιότητα στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Πρόκειται για ένα θέμα το οποίο συνιστά καταρχήν αποστολή των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών και που προϋποθέτει μία συντονισμένη σύμπραξη μεταξύ οικονομικής, κοινωνικής, εκπαιδευτικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση, σε συνδυασμό με μια εγκάρσια συνεκτίμηση των πτυχών της πολιτικής για τους νέους.

35. Είναι της άποψης ότι το πρώτο βήμα πρέπει να γίνει είναι να περιορισθεί ο κίνδυνος που διατρέχουν οι οικογένειες με παιδιά να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας. Για την αποφυγή των παιδίων που οδηγούν πάντα στη φτώχεια, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να επιδειχθεί σε συγκεκριμένους σε κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες, όπως ο χωρισμός και η μακροχρόνια ανεργία των γονέων, καθώς και η χαμηλή εκπαίδευση.

36. Υπενθυμίζει ότι, σε πολλές περιπτώσεις, αρμόδιες για την ανατροφή και εκπαίδευση ορφανών παιδιών ή παιδιών από προβληματικές οικογένειες είναι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές και ότι οι αρχές αυτές δημιουργούν τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν την μελλοντική αυτονομία των παιδιών αυτών.

37. Επισημαίνει ότι η γνώση της γλώσσας της χώρας παραμονής συνιστά προϋπόθεση για την ταχεία κοινωνική ένταξη, τη βελτίωση των σχολικών επιδόσεων και την αύξηση των ευκαιριών στην αγορά εργασίας, πράγμα που σημαίνει ότι συνιστά αποφασιστικής σημασίας παράγοντα για την καταπολέμηση της φτώχειας.

Δραστήριοι νέοι πολίτες

38. Τονίζει ότι, η συμμετοχή των νέων ενισχύει τη συμβολή τους στην προσπάθεια για τη διαμόρφωση της κοινωνικής ζωής, αυξάνει την αυτοπεποίθησή τους και προάγει τη δημοκρατία αλλά και τη δραστηριοποίηση των νέων.

39. Τονίζει την ιδιαίτερη σημασία που έχουν οι διαδικασίες συμμετοχής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η συμμετοχή των νέων είναι ιδιαίτερα ορατή και βιώσιμη στο χώρο στον οποίο διαβιούν και τη διαμόρφωση του οποίου συγκαθορίζουν, όπου και μπορούν να βιώνουν με άμεσο τρόπο τον αντίκτυπο της συμμετοχικής διαδικασίας.

40. Είναι για αυτό σημαντικό να εξοικειώνονται με τους μηχανισμούς της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης μέσω της γνωριμίας με τα καθήκοντα, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των δημοτικών εκπροσώπων και να ενημερώνονται για τις δυνατότητες που διαθέτουν οι εκπρόσωποι των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών σε τοπικό επίπεδο όσον αφορά τη αρωγή που μπορούν να προσφέρουν στους συμπολίτες τους για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας.

41. Επιδοκιμάζει την ανταλλαγή απόψεων σε ευρωπαϊκή κλίμακα με στόχο την ενίσχυση των πρωτοβουλιών συμμετοχής σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα και καλεί τις εθνικές και τις ευρωπαϊκές αρχές, μαζί με τους οργανισμούς τοπικής και περιφερειακής διοίκησης, να αναπτύξουν σε συνεργασία με τους νέους μια υπερτομεακή πολιτική για την κατηγορία αυτή.

42. Συμφωνεί με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τακτική εκπόνηση έκθεσης για τη νεολαία της Ε.Ε.. Η έκθεση αυτή μπορεί να συμβάλει στην ανάλυση των συνθηκών διαβίωσης των νέων ανθρώπων, την παρουσίαση των ενδιαφερόντων τους και τη θεμελίωση υπερτομεακών πολιτικών για τη νεολαία σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Πρέπει να υπάρξει μέριμνα έτσι ώστε να μην προκύψουν νέες υποχρεώσεις αναφοράς για τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τις τοπικές κοινότητες. Οι ήδη πολυάριθμες εκθέσεις που πρέπει να υποβάλλονται σχετικά με την κατάσταση των νέων περιλαμβάνουν πολλές χρήσιμες πληροφορίες.

43. Τονίζει ότι, οι εθελοντικές δραστηριότητες προσφέρουν στους νέους μία σημαντική ευκαιρία, δεδομένου ότι με αυτόν τον τρόπο εντάσσονται αφενός ενεργά στην κοινωνία και, αφετέρου, μπορούν να αποκτήσουν μία πρώτη εργασιακή εμπειρία, η οποία χρησιμεύει στον καλύτερο επαγγελματικό τους προσανατολισμό.

44. Επισημαίνει ότι οι εθελοντικές δραστηριότητες οδηγούν και στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που μπορεί να

χρησιμεύσουν αργότερα στον επαγγελματικό χώρο. Η αύξηση της ελκυστικότητας των δραστηριοτήτων αυτών για τους νέους προϋποθέτει αναγνώριση των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο αυτής της άτυπης εκπαίδευσης.

45. Χαιρετίζει στη βάση όλων αυτών την πρωτοβουλία που ανέλαβε η Επιτροπή στα πλαίσια του προγράμματος «Η νεολαία σε δράση» για την καθιέρωση «διαβατηρίου νέων» το οποίο αποτελεί ατομικό πιστοποιητικό για την ποιότητα της συμμετοχής νέων ανθρώπων σε δραστηριότητες του προγράμματος, και υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του ευρωπαϊκού προγράμματος πλαισίου για την προαγωγή της διαφάνειας σε ό,τι αφορά στα προσόντα και τις δεξιότητες (Europass) ⁽⁹⁾ με το οποίο θα αποδεικνύονται οι ικανότητες που αποκτήθηκαν μέσω άτυπης εκπαίδευσης.

46. Καλεί από όλες τις βαθμίδες της διοίκησης να αυξήσουν τις προσπάθειές τους για να εξασφαλιστεί η καλύτερη πρόσβαση και των μειονεκτούντων νέων στις διαδικασίες συμμετοχής και στις εθελοντικές δραστηριότητες.

Βρυξέλλες, 10 Απριλίου 2008.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

⁽⁹⁾ Βλ. Απόφαση αριθ. 2241/2004/EK